This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

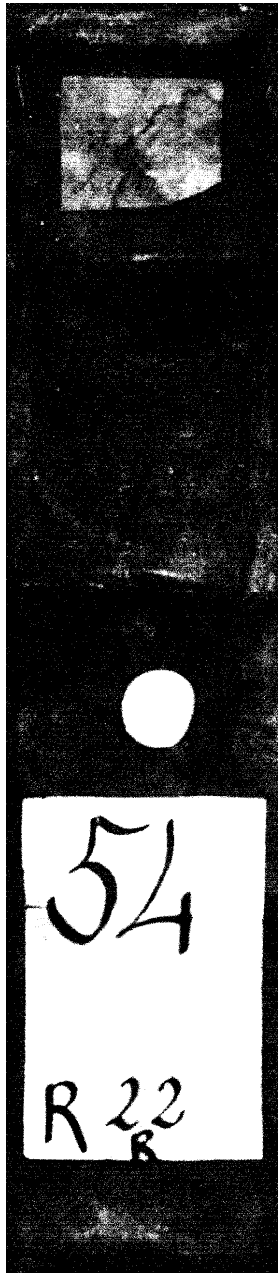
54
R 22
B

TESTAMENTVM

RAYMVNDI LVLLI DOCTISSIMI ET CELEBERRIMI PHILOSOPHI, DVOBVS LIBRIS VNIVERSAM ARTEM CHYMICAM COMPLECTENS.

ITEM

EIVSDEM COMPENDIVM ANIMAE TRANSMVTATIONIS artis metallorum.

SECVNDA editio multorum exemplarium collatione infinitis locis castigatior.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Birckmannum.
ANNO,

M. D. LXXIII.

Cum Gratia & Priuilegio Cæsar. Maiestatis.

OMNIBVS CHYMICAE ARTIS IN-

dagatoribus Ludolphus Verde-
mannus S.

VM viderem, optimi naturalium occultarumque artiũ amatores, multos adulterinos libros falſaque Recepta, vt vocant, paſsim inter Alchymiæ ſtudioſos verſari, quibus & quàm plurimi decepti ſunt, & adhuc falluntur, nihil me vtilius facturum exiſtimaui, quàm ſi huiuſmodi aliquem proponerem, ex quo & naturæ veritas appareret, & apud multos iam inueterata falſitas innoteſceret. Excitarunt ad hoc me amici non pauci, ijque quorum nec auctoritatem omnino aſpernari, nec voluntatem planè negligere debui. Ac verò cùm

rò cùm mihi Raymundus Lullus in manibus eſſet, Philoſophus omni genere literarum inſtructus, facile me cùm huius artis amor, tum amicorum honeſta petitio mouit, vt illius Teſtamentũ diligenter deſcriptum, & Compendium animæ tranſmutationis multis partibus auctum typographis darem. Teſtamentum quidem nunquam impreſſum fuit, eaque res multos fucatis libris deluſos in errorem impulit. Diuiſit ipſe Raymundus illud in Theoricam & Practicam, dedicauitque Eduardo V. Anglorum Regi, anno à Chriſto nato M.CCC. XXXII. Compendium verò animæ tranſmutationis editum fuit Francofurti, ſed mutilatum, & vix dimidia parte abſolutum, multisque mendis deformatum. A nobis autem iam perfectum & purgatum eſt, ita vt planè à priore aliud appareat. Hos itaq; libros omnibus vobis harum artium ſtudioſis offero, vt inde rerum veritatem, ipſamq; naturam perſpiciatis & cognoſcatis, in qua re ſola totius

tius artis perfectio consistit. Hic enim Lullus illa ipsa minera demonstrabit, vnde verus Mercurius & sulfur extrahuntur. Ne verò putetis ipsum vos statim intellecturos, sed paulatim multoque studio & diligentia vos optimè tandem illius mentem reconditamq; scientiam cognituros esse certò vobis persuadeatis. Ne quee nim Philosophorum scripta ex verborũ cortice, sed ex naturæ viribus intelliguntur. Nã persæpè illi verborum inuolucris atque integumentis res pulchras & difficiles occultarũt, ne ad tãtis mysterijs indignos præstantissimæ illæ artes emanarent. Secretum enim, quemadmodum ipse auctor testatur XXIX. capite, non datur nisi filijs Philosophiæ, id est, inquisitoribus & indagatoribus veritatis. Neque verò fieri potest, vt ij rectè naturam intelligant, qui non omni cogitatione motuque animi in illius occultis operationibus inquirẽdis versantur. Nam, vt idem capite XXXI. ait, si filius artis negligens fuerit in per-

legendo & perſcrutando, cæcus ibit ad praxim. Diligentia profectò perpetua ad hanc rem opus eſt, atque ita fiet, vt cum fructu artis myſteria percipiatis, nēpe MENTSRVVM AVT G. VEGETABILE, quo vno perfecta corpora metallica in materiam primam, ſcilicet in ſulfur & argentum viuum tranſmutantur: ex quibus deinde creatur medicina vera, & non ante, vt videre eſt in capite LXVI. Atque hac diligenti conſideratione futurum eſt, vt & falſorum Alchymiſtarum recepta, in quibus ne ſcintilla quidem veritatis elucet, contemnatis, vt eam viam, quam natura in omnibus operationibus præſcribit, ſequamini. Id quod non ſolum vobis ſummæ voluptati, verum etiam maximæ vtilitati futurum eſt. A vobis igitur maximopere peto & quæſo, vt meam voluntatem, atque amicam admonitionem gratis animis accipiatis, & cùm OCCVLTVM FECERITIS MANIFESTVM,

atque

atque optatum finem conſecuti fueritis, Philoſophico more omnia alienos ab hac arte celetis, & Deo ter Optimo Maximo pro beneficio hoc gratias agatis. Vale, Coloniæ, VIII. Kalend. Martij, Anno à Chriſto nato. M. D.LXVI.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI. INCIPIT TESTAMENTVM MAGISTRI RAYmundi Lulli, & primùm de Theorica.

DEVS QVI GLORIOSE *omnipotens exiſtis, propter te amare, diligere & recolere incipimus artem præſentem, vt filijs veritatis pateſiat, quod in parte occultatum fuit à nobis, et vt fiat illis cõplementum tam excellentiſſimæ nobiliſque partis philoſophiæ, quã manifeſtabimus in hoc noſtro abbreuiato volumine, quæ eſt de tranſmutatione nõ ſolum perfecta, immò perfectiſſima, ad quam ſophiſtæ nũquam pertingere poſſunt, & ſine cauſa hanc inclytam ſcientiã diffamãt: & ideo iſtum dictum librum relinquimus filijs noſtræ doctrinæ per modum teſtamenti, quem diuidimus in tres libros principales: ſcilicet theoricam, practicam, et codicillum quæ tres partes diſtinguuntur in quatuor diſtinctiones, quæ*

 ſunt

ſunt figuræ circulares definitiones, mixtiones, & applicationes differentiales, pro ſecundo libro practicali & pro primo theoricali. Iſte liber in quatuor diſtinctiones diuiſus eſt & ſunt primo figuræ circulares, definitiones, mixtiones, & applicationes differentes ſecundo libro practicali, et primo libro theoricali. In nomine et reuerentia potentiæ & ſapientia cœleſtis, tibi fili doctrina clarificare intendimus donum nobis datum per proceſſum neceſſarium, ſine quo plenaria noticia illius rei, quæ eſt vna compoſitiua de illis entibus, quæ ſunt materia naturæ, quæ per diſſolutiones reperta ſunt & reperiuntur, & in viis ordinariis non patiuntur videri. Et ob hoc, quia diſſolutiua doctrina perquiſite anhelat, ſuſpirat, & deſiderat finem, & ad finem conſumationis venire tu æterna & ſuprema poteſtas illumina tre velis Chriſtianos & in te credentes, ad videndum et cognoſcendum veritatem per antiquos fabricatam ſine qua hæc ſcientia q̄ melior eſt nobiliorisq; partis philoſophia, integrari non poſſit. & a nobis introducēdum quia iam tempus eſt, vt definitiones illius ponere debeamus.

DE-

De definitionibus huius artis, & de pſactu naturæ, & quid ſit theorica, & quid practica.

CAP. I.

ENtia realia ſtantia in ſuis primordialibus & ſuccedentibus principijs dant noticiam & cauſam cognoſcendi naturã corporum, & mediorum, ac extremitatũ cognitarum, quæ ſunt cauſa veræ permutationis ipſorum & tranſmutationis, ſecũdum ipſorum radices, in forma ſphæca & ſpecie permanente per diſpoſitiones ſuas, inquantum ſunt permutabiles & in toto tranſmutabiles in veram formam vtilem perfectorum, eſſentiam conſeruando inquantum eſt poſsibile, ipſa ducere ad ſupremum & perfectum temperamentum. Sed in hoc libro cũm in diſcontinuatione loquimur phyſica, mandatũ habemus de magiſtra domina naturæ. Quia ipſa nobis manifeſtè apparuit, & ſua opera nobis aperuit, & aperta oſtendit. Ideo flendo & gemendo contra nos clamãdo dixit. Heu quid ammodo faciam, quoniã inſtrumenta mea mihi auferre & tollere conantur, et ſecreta mea deprędari, & diſcooperire me

volunt. Et illa quæ formaui per licentiam dei & magiſtri mei, ad mortem volunt me expedire. Ille eſt dolor, quem domina dixit natura corã ſuo presbytero, gemo atque lugeo: & verè tã, pfundè flebat, quòd nullum erat cor illam videns, quin compaſsione moueretur, ac ipſius amore à fletu retardaretur. Nã tãtus eius corporis dolor erat, quod vſq; ad ſpaſmum ducta fuit propter dolorem & diſplicentiam, quam habebat propter opera bona, quæ in hoc mundo fecerat, adeo quòd ea dimittere volebat, nec ea amplius facere curabat, dũ tamen licentiam à deo magiſtro ſuo poſſet obtinere, cùm eum requiſiuiſſet ſuper illo. Et ob hoc mandatum ſuſcepimus, quòd ſua inſtrumenta habemus ſecretare, & cuſtodire à manibus inimicorũ ſuorum. Et hæc omnia in ſecũdo libro declarabimus, ſi intrare poteris. Et ideo iſte liber primus diuiſus eſt & partitus in quinque partes, & quinque diuiſiones, per generalia capitula.

Cum autem huius partis philoſophiæ nõ poſsit tradi practica ſine theorica præcedente, dicimus quòd theorica eſt in parte illa, in qua diſpoſitiones tranſmutabilium & mutabilium corporum ad temperamentum

mentum docentur, & demonſtrantur in tanto, quantum eſt neceſſarium ad perfectionem noſtri magiſterij. Practica verò eſt illa pars, in qua forma & modus rectè operandi deſcribitur, ſecundũ exigẽtiam diſpoſitionis præcognitæ per theoricam. Et ideo, quia neq; diſpoſitiões corporum ſupradictorum, neq; ſuæ naturæ poſſunt eſſe cognitæ, niſi per cõſiderationem rerum naturalium & innaturalium & cõtra naturã, pro meliori intellectu diuidimus theoricam in tres partes, cùm diſpoſitiones totius corporis permutabilis in genere non ſint niſi tres, ſcilicet temperamentum, intemperamentum & neutralitas. Primò ſciendum eſt, quòd temperamentum ſub rebus naturalibus comprehenditur, quia formaliter ſua complexio eſt de partibus ſubtilibus & ſimul adunatis. In quarum compoſitionibus partium philoſophi diffusè locuti ſunt, largè accipientes, in quantum potuerunt comprehendere continuationem & aggregationem partium, quando continuitas illa compoſitionem ſuam accipit. Intemperamentum autem comprehenditur ſub rebus quæ contra naturam ſunt, & ideo corruptio alio nomine vocatur, vel veri elon-

gatio temperamenti, cum qua totum & ſine ea nihil. Neutralitas verò cõtinet medium partium prædictarum, alio nomine dicta ligamenta dictarum extremitatum, temperamenti videlicet & intemperaméti, aliàs dicitur diſpoſitio media inter duas contrarietates.

De temperamento corporum, & intemperamento, & neutralitate, & de medicina, & de inſtrumentis naturalibus & innaturalibus & contra naturam.

CAP. II.

ET ideo debes aduertere, quòd verum temperamentum eſt diſpoſitio naturalis corporum perfectorum, per quam actiones naturales perfectæ ſunt in perfectione medicinæ, in qua ſine alio medio perficiuntur, quæ intrant per totum, & per hoc debet eſſe naturæ diſpoſitio qualitatis omnium corporum, & non actionis. Quia ſi corpus medicinale non eſt benè temperatum, ceſſaret omnino ad mutandum corpora imperfecta ad perfectionem, quæ cum debita proiectione perficitur: verùm tunc nominatur potens temperamentum ſolummodo, quod ſit aptum

aptum ad complendum actionem, quę ſibi datur per complexionem ſui temperamenti, cum complemento, quod ei datur per viam & modum proiectionis notæ. Hæc actio reddit & ordinat medicinam aptam & habilem per ſuum temperamentum. Ad cuius cognitionem debet principaliter intendi & dirigi intentio illius, qui opus noſtrum laborat terminare nobili tẽperamento per inſtrumentum ſapientiæ prudentis. Quia conſiderationes, quę circa temperamentum non ſunt, nullo modo debent iſti rei congruere. Nam extraneæ & elongatę ſunt à voluntate & conſiderationibus artificis, & per hoc talis conſiderator exul efficitur à toto fine bono, ſicut ille, qui eſt extraneus, & alienatus per ſuum opus ſuperfluum & phantaſiam ſuã, quã perſcrutatus eſt. Veruntamẽ temperamẽtum acquiritur per ingenium naturæ, aut magiſtri voluntatem in formento per intellectum ad vnamentum rerum pertinentium & mſcibilium ſcientiæ & artis informatiuę in medicina vnum habitum conſtituentis vel diuerſos aut plures. Quia temperamentum ſicut eſt perfectiuum actionis, non clarius cognoſcitur, vel rectius conſeruatur aut reperitur, quã

per dictam ſcientiam, quia ſiue ſit vnus habitus, vel diuerſi: omni tamen tempore vnus eſt ſolus terminus, & modus conſeruandi rectos terminos producendi ad finem dictum temperamentum, quod volumus ſignificari per C. Intemperamentum, ſiue non temperamentum, eſt vna innaturalis diſpoſitio corruptibilis, quæ fit per elementariam diſſolutionem, per quam immediatè corrumpuntur actiones rerum indiuidualium & naturæ, per

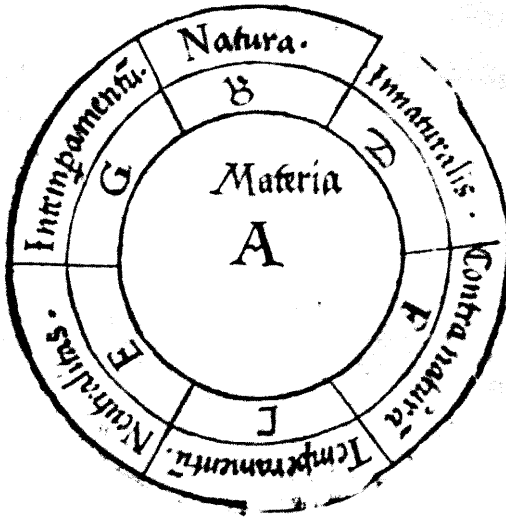

elonga-

elongationem aut labilitatem ſui temperamenti, quod venerat per continuitatem & colligantiam ſuarum partium compoſitarum compoſitione. Et illud intemperamentum volumus ſignificari per G. in cõuerſione de D. & F. in G.

Neutralitas, neutraliter media, vel mediocritas, eſt diſpoſitiõ in qua per modũ medij ſe habituant actiones ſui ſubiecti, ad conſeruationem ſpeciei, quantũ ad initium experientiæ ſenſus, & eſt ſignificãda per E. quę eſt deſcendens de B. & F. reuertens in D. per quem formatus eſt C. ſicut promiſimus in practica, quæ eſt huius libri ſecunda pars, dicere. Cùm diximus theoricam noſtram in tres partes diuidi, & ab illis partibus conuenit tibi fili deuallare, ppterea debes conſiderare, quòd omnes partes theoricæ dupliciter accipiuntur, ſcilicet accipiendo terminos ſtrictius, quàm capi poterunt ſecundum naturam ſuorum generum, ſecundum id, quod in ſe ſunt. Et aliquotiens ſecundum quod ſunt ſigna recta & propinquiora ſecundum naturam ad aliquid ſignificabilem reſpectum per cognitionem in corporibus temperabilibus. Sed fili doctrinæ, conſideratio prima eſt, debitè proce-

dere in ordine doctrinæ intellectualis aut intellectiuæ, ſicut reperies declaratum in tractatu de quæſtionibus, capitulo quæſtionali artis abbreuiatæ, in decima queſtione. de quo ſecundus liber huius ſcientię & artis completus eſt. quia nobilis memoria & nobilis inſtinctus & appetitus debet poni & fixari in corde artificis, cui ſecretũ noſtrum debet manifeſtari, in reuelatione quæ mouetur à creatore totius intelligentiæ. Quia conſideratione huius ſecundæ partis ſine fore faciendo naturæ nos ponemus ſecundum exigentiam magiſterij noſtri per proceſſum nobis diuinitus reuelatum, & noſtrum ſecretum, quod eſt inſtrumentum perfectiuum totius noſtri magiſterij. & totiuſ naturæ, & illud oſtendemus & docebimus filium artis, quod ſi ſit fidelis & bonus, non reuelabit, & ſpecialiter filiorum artis ac ſcientiæ inimicis, nec illis, qui contra naturam operantur. Quia verè nunquam ab ore humano exiuit illud, quod reperiet in ſecunda parte huius libri poſt theoricam.

De principijs naturæ in vniuerſal., & qualiter ſunt extracta omnia à maſſa confuſa, ad cõparationem magni mundi, de quatuor elementis: & de quatuor primordialibus principalibus principijs: & de omnibus rebus, per magnam mundi formam eas reducendo ad magiſterium noſtrum, quod eſt forma minor ſicut minor mundus per miraculum.

CAP. III.

PRincipia naturalia primordialia & ſuccedentia in opere naturæ, ſunt vniuerſaliter omnes extremitates, quæ eſſe poſſunt, & eorum media, ſicut declarabimus naturam primordialium principiorũ ſub poſſe naturæ & dei regis ſupremi & imperatoris cœleſtis, qui ſolus in trinitate ſine principio & fine creator eſt, & ſuperior omnium prædictorum principiorum ſuccedentium, quæ extremitates & media in ſuis operibus naturæ ſunt nominata. hanc naturam ſupremus deus primò de nihilo creauit ſua pura liberalitate & voluntate, in quadam pura ſubſtantia, quę vocatur eſſẽtia quinta, in qua tota natura comprehẽditur, de meliori & puriori parte huius ſubſtantiæ, in tres partes diuiſæ. crea-

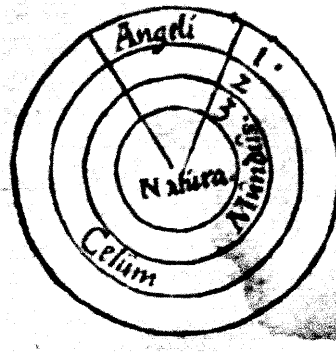

creauit altiſſimus angelos, de ſecũda celos, planetas & ſtellas. Et de tertia minus pura fecit mundum inferiorem. Et hoc filius doctrinæ debet intelligere, nõ ſicut tradimus, ſed quẽ admodũ totum volũtate ſuperioris dei creatum eſt ſimul, ſine aliqua ſucceſſionis operatione, & ſine aliqua materia præcedente, quæ ſucceſſionem generis aſpiciat, quia aliter non eſſet creatio, nec operatio diuina, quæ reſpicit creationem entitatis venientis ſcientificè per creationem de nihilo in vera entitate ſubſtãtiali. Quapropter fili hoc, quod dice-

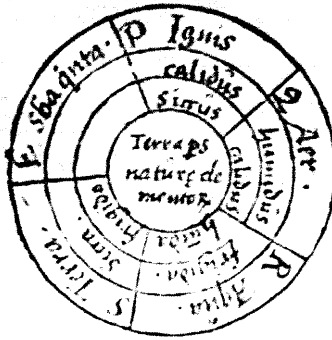

dicemus & iam diximus, velis intelligere cum ſpiritu ſcientifico, & non agiographico, nec vulgarifico, quia ſic loquimur ad reſpectum naturæ operationum, cuius tu habes aſsimilari in noſtro magiſterio, & ideo dicimus cũ ſermone exẽpli, & quod nos benè intelligas, ſicut iam dictum eſt, & non vt ſcribitur. Nam ſupremus creator hanc partem in quinque diuiſit. Creauit namque de parte puriori eſſentiã quintam elementorum, rei cœleſtis participalem, quam per O. ſignificamus. Et de hac quatuor fecit partes, de quarũ prima puriori fecit ignem, qui eſt primum elementum. De ſecunda poſt eam magis pura, fecit aërem, qui eſt ſecundum elementum. De tertia verò puriori poſt aerem, fecit aquam, quę eſt tertiũ elementum. De quarta autem minus pura fecit terram, quæ eſt vltimum elementum. Primum autem volumus ſignificari per P. ſecundum per Q. tertium per R. & quartum per B. Inquantum natura in elemẽtalibus eſt magis perfecta, cum parua perfectione in toto perficitur. Nam vna ab alia perficitur, per cõcordantiam proprietatum ſuarum, & earum quinti inſtrumenti, rei cœleſtis participantis, & in illa, quę ab illis elementis poſtea

ster descendit, cum parua natura, perfectione scilicet generationis, & corruptionis, & è conuerso, quia suus instinctus siue appetitus immediatè veniens est à creatione naturæ. Et ideo non perfectum est omnino, quod agit natura, respectu perfectionis, quæ à creatore venit, non per naturam. Quia tunc illud est sine destructione perfectum. Ille enim instinctus vel appetitus naturæ, non potest rem perfectam facere, nisi perficiatur diuina scientia intellectuali, sicut in humana natura, quæ est rectificata per intelligentiam diuinam, sicut per bonum artificem opus pulchrum & bonum perficitur. Per hoc potest artis filius intelligere primorum elementorum naturam, post diuisionem substantiæ tertiæ primordialiter creatæ, non tamen intelligat, quòd substantia eorum sit simplex elementum quintum, sed substantia quarta, aut tertia, aut secunda, aut prima elementata de quinta parte, quam vocamus elementum primordiale & substantiam simplicem, per quam dictæ quatuor substantiæ elementales sunt elementatæ, quælibet secundum suam naturam, prout suprà declarauimus. Ista quatuor elementa sic creata remanent pura &

ra & clara ratione claræ partis naturæ, ab eorum creatiõe vſque ad tempus presbyteri, cuius peccato natura exiuit, qui vocabatur genus, & ab eo à tempore à natu. Sed poſtmodum mortui ſunt homines, aues, beſtiæ, piſces, & aliqua naſcentia terræ deſtructa & cremata, per deſtructionem generationis, quæ verſa eſt de corruptione in generationem, & poſtmodum de generatione in corruptionem. Et ſimiliter de corporibus impuris eſt mundus reſolutus, & elementa corrupta, per quam corruptionem omnia per naturam facta & viuentia ſunt, & fuerunt paruę durationis. Quia natura in ſua materia groſſa & corrupta non poteſt tam perfectum quid facere, ſicut faciebat in ſuo principio, quod plus non habet ad continuandum ſuum opus primum. Imo natura vtitur imperfectione ad corruptionem tendente, quia de die in diem naturam elementorum minus puram inuenit, quia illud, quod poſuit in opere, perfectum opus emendare non poteſt, ſed ſemper paulatiuè decreſcit. Semper tamen natura ſecundum ſuum poſſe componit, & ponit ſimul partes fortiores ligamenti. Et per hãc doctrinam fili artis intendere poteſt verbum

bum Saluatoris, quod in fine mundi omnia consumet, quando veniet ad iudicandum sæculum per ignem, videlicet omne illud, quod non erit de veritate dictorum elementorum, & omne illud, quod est de malo & impuro compositum & factum, confundetur, & proijcietur in abyssum: omne autem illud, quod ignis prædictus cœlestis de virtutibus & pura veritate reperiet supra suam sphæram, viuaciter requiescet in æternum, & veniet supra saluatos felices: & malum & impurum supra damnatos cadit. per hoc autem potest elucidari & declarari consideratio, quòd omnis res in fine ad proprium locum ibit suum, vnde primo mouebatur. Est etiam intelligendum, quòd terra hæc, quam colimus, non est verum elementũ, sed à vero quinto elementata est elemẽto, post per quintam substantiam elementalẽ corporis benè elementati, cuius terra formata est de quinta causa, & tunc reperies vacuũ à virtute formatiua prout corpus sine anima, & sicut putredo congregata in vno in materia sine forma composita de prędicta infectione per reciprocam actionem elemẽtorum vnius ad alterum. In centro autem est terra pura, & verum elementum, quam

gnis

ignis ardere non poterit in die terroris,& ſic de alijs elemẽtis. Tu cum elucidatione per elucidationẽ intelligas clarè, & addas principalem ſubſtantiam materialem, de qua ſine diuiſione omnia formata in vno fuerũt, quamuis per diuiſionem rerũ loquuti fuerimus, non tamẽ ſit ſeparata ſua ſpecies, quę eſt eſſentia quinta, quia ſubtrahes totam principalitatem elementorũ compoſitorum. Et clarè cognoſcas omnium rerum tria eſſe principia, videlicet artificiale, exemplare, & materiale.

Primum radicale principium artificiale, Deus eſt, omnium creator. ſecundũ principium exemplare ab ipſo Deo mouetur, qui dictus eſt ſapientia. tertium verò ſuccedens principium, quod eſt materia, creata per Deum, id eſt, ſapientiam. quæ mouetur ab ipſo, eſt primordiale elementum, quod appellamus hyle, quod tibi, ſi benè intellexiſti, declarauimus, quod quidem quærere non eſt tibi præſumendum in ſua ſimplici ſpecie, ad incipiendum opus noſtrum, quamuis ſine ipſo ſcire opus noſtrũ non poſſemus, neque ad finem deducere. Sed ipſum in compoſita ſpecie quærere debemus, ipſamque purgare, & per ignem euacuare, vt ſit pura & clara, vt ſuprà dixi-

mus, quòd omnia elementa creata ſunt à dicta ſubſtãtia, & ab ipſa vnificata, ad creandum & corrumpendum. Quia neceſſarium eſt, vt naturaliter apparet, cum omnis res ſub lunæ globo exiſtẽs ſit creata & formata à dicta materia, quæ eſt hyle vocitata, quòd de illa ſit maior influentia in omni re elementata, plus in vna, quàm in alia, ſicut per naturam reperimus, & quòd ibidem quieſcit. Per hoc autem, quod ſis certus, quòd nulla res mundi poteſt eſſe ſine hac creata & non generata, quia ipſe eſt collector & colligantia totius corporis elementati in opere naturæ, & ideo ipſum ὕλλω vocamus naturam, & totius elementati primordiale principium, hoc eſt, omnium rerum elementatarum, quia in ſua ſubſtãtia ſimplex. Elementa, quæ ſunt materia naturæ primitùs per diuinam ſeparationem fuere creata, videlicet, terra, aqua, & aer & ignis, quæ ſunt elementata corpora ex primordiali principio, & ſimplici elemento, quod eſt in eis. Et ex iſto intellectu procedit cronica Methanoſtrica, quæ dicit, quòd ſpecies elementorum in ſuis ſolis terminis inuenta, & in dicto ſuo principio, quod eſt primordiale principiũ rerum ſuarum. Quare ſi iſtam quæris materiam,

riam, ad hanc intende, & illam esse purum subiectum, quod est vnio & motio formarum, & in quo omnis forma in possibilitate retenta est, quia fluxibilitates & labilitates infinitas ipsa in motione continet, secundum illarum formarum diuersitatem tam extremas, quàm medias, quas accipit in semetipsa. Et ideo per similitudinem ab aliquibus nominatur receptaculum formarum, quæ ex materia nascuntur cœlesti, quæ fieret supra naturam suam. Et per alios philosophos fuit forestum vocitata, comparando eam rei grossæ & crudæ, ratione suæ possibilitatis. Et per alios philosophos fuit possibilitas appellata, quia nullam formam habet actualiter, sed omnem formam per possibilitatem ipsa continet, quasi inclusam velut silentium sine auditu, vel qui non vident, nec videri possunt propter tenebrositatem. Et sic debet intelligi ista materia, quasi de ipsa nihil intelligant. Et ideo scriptum est, quòd ipsa est forma mundi, in quo autem modo ordinata sunt elemẽta in mundo, de quibus omnia sunt generata, prout optimè patebit, & declarabimus in capitulo sequenti.

De forma minori, & de principijs naturæ mineralis ſimplicis per extremitates & media.

CAP. III.

CVm de maiori forma determinatum ſit, poſtea deſcendẽdo de minori determinabitur. In qua ſunt principia ſuccedentia in opere naturæ magis propinqua ſecundum extremitates medijs ſuarum operationum propinquiorum. Et cùm

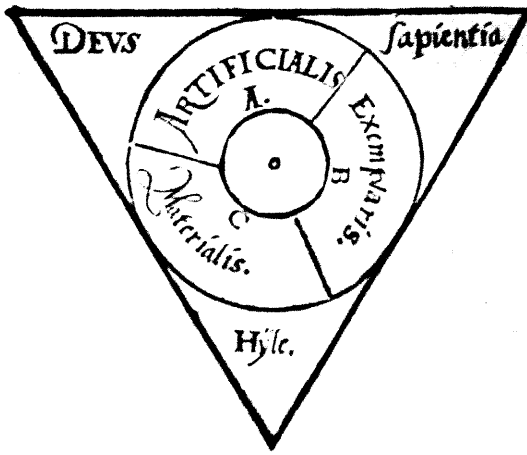

dixe-

dixerimus ſuprà, quòd principia ſunt vniuerſaliter omnes extremitates, & omnia ipſarum media, hic dicimus, quòd primũ & principale medium extremum vel extremitas, ſunt quatuor elementa ſuperius dicta, quæ ſunt extremitates elementatę, & ſignificantur per B. Secundum ſunt vapores compoſiti ex ipſis elementis immediatè de prima compoſitione naturæ, & ſine medio dicti, ſignificati per C. in quos vapores omnia corpora elementata reſoluũtur, ad intrandum nouam generationem. & velis hoc retinere & intelligere, quoniam generaliter tibi loquor, ad attingendum finem illius, quod perquiritur. Tertium eſt aqua clara compoſita ex dictis vaporibus per condenſationem ſuæ naturæ, quæ venit in dictos vapores quatuor elementorum, & illa eſt res argento viuo magis propinqua, quod quidem reperitur ſupra terram currens & fluens. Et iſtud argentum viuum in omni corpore elementato ſuccedente à materia aeris eſt propriè generatum. Et ideo ipſius humiditas eſt valdè ponderoſa, per aeritatem homogeniam, diſcurrentem per motum venti, per venas perforatas ſubterraneas, & cadit in mineris ſulfureis cauſatis ex vaporibus ca-

lidis & ſiccis, & eſt ſignificatum per D. Quartum eſt quædam ſubſtantia procedens ex minera ſua, & infra ipſam, magis propinqua naturæ metallorum, quæ calcantus & azoth vitreus ab aliquibus nominatur, quę eſt terra & minera metallorũ. & alio nomine vocatur vriſius, lucens & album, in occulto rubeum, nigrum & viride publicè, habet colorem lacertæ venenoſæ, immediatè generatus ex argẽto viuo materia ſuprà dicta, impregnata ex dicto vapore calido & ſicco ſulfureo in ſua reſolutione cõgelata in lacertam, in quo eſt forma & ſpecies ſpiritus fœtẽtis in mixtione, cuius eſt calor mineralis multiplicatus, qui eſt vita metalli, & eſt ſignificatum per E. Quintum extremum vel extremitas, ſiue medium ſunt vapores immediatè generati per reſolutionem & rarefactionem dicti vitrioli vitrificabilis. & hæc eſt prima & proximior materia generationi omnium metallorum impregnata & apprehenſa à naturali calore viuificatiuo, in forma & ſpecie aquæ viuæ, de qua omnes huius artis inueſtigatores intelligere habent, in opere naturæ eſſe argentum viuum, ſed nõ tale, quale inuenitur ſuper terram, nec erit, quouſque in ſanguinem apoſtematum & vene-

& venenosum primitus vertatur, & significatur per F. Sextum extremum sunt sulfura facta per successionē, immediatè generata per naturam à substantia viua dictæ aquæ, de quorum vaporibus omne aliud argen. viuum coagulatur, & est retinaculum rectum dictorum vaporū in illo metallo, cuius est vapor. Et hoc fit secundum depurationem, quam materia recipit per naturam, cum informatione tali, qualis sibi administratur ad formā & speciem dicti metalli. Et talia sulfura significata sunt per G. Septimum extremum sunt metalla generata ex dictis vaporibus sulfureis, & argento viuo per successiuam decoctionē, & sunt vera extrema siue extremitates, siue media imperfecta clausura, & in omni opere naturæ significato per H. Sed p corruptionem, quando extra ipsorū mineras extracta sunt, intendit natura rubificare & rubiginare. ad redeundum per motus circulares, illa corrumpendo, & iterū generando, tantum quod terminentur in nouā generationem, per digestionem in suis mineris, in quibus sunt inclusi vapores reoluti ab illis corrupti, propter gratitatē suorum elementorum instinctu naturali, & ibidem suo motu digeruntur, quousq; in

ſpeciem melioremterminentur, ſicut generatio carnis fit in corpore animalis, per cibi & potus digeſtionem, prout breuiter declaratur in magica ſcientia & arte, quod ſic incipit: manifeſtum de generatione & corruptione in metallis, &c. Et cùm ibidē deſcribitur determinatione metaphorica & literali, quod cū alchymiſta nitatur dare aliquibus metallis formam, quæ ſit ſimilis alteri metallo, ſimilis eſt pictori, qui in materia ligni vel lapidis infigit & figurat formam hominis, aut beſtiæ artificialiter, quæ forma diſcrepat & differt à materia. Quare in illo caſu dictum eſt, quod cū forma ſit ſuæ materiæ extranea, breui tempore corrumpitur, taliaque opera non bonis naturę operibus aſsimilantur, & de hac aſsimilatione vide capitulum, quod incipit: Cùm igitur, &c. Tales enim alchymiſtæ & pictores in ſuis operibus & materia nó aſsimilantur operi naturæ, quia dare neſciūt informatiuam virtutem materiæ conuenienti, quæ inſtitutionem & inſtinctum habet recipiendi illam, quando ei adminiſtrata eſt per informatoré naturalem, ſed per ſcientiam & artem cognitam, ipſa quæ eſt naturæ ſubſtrata, quę exemplaris eſt dicta. Magiſter ſubtilis ingenij ac ingenioſus in

ſuo

ſuo opere aſsimilatur operi naturę in conſeruatione ſpeciei mineralis, & formatrę tali virtute, quòd ſuperat omnem curſum naturæ. Et per hoc potes cognoſcere, q opus naturale poteſt regi ſcientia & arte operatoris, ſecundum proprij inſtrumenti doctrinam. Et ſcito fili, quare homines neſciunt vti eorum memoria, entia & entitates mutabiles & vertibiles inueſtigando, neque eorum voluntatem eligendo, & recipiendo etiam bona, mala, quæ ſunt contra naturam, dimittendo. Et quia iſtas potentias in artificijs ponere neſciunt, quæ ſunt illorum inſtrumenta, & de quibus te in ſecunda parte artificiali noſtra informabimus, vt entia realia poſsis attingere in magiſterio noſtro, qui per actiuitatem illarum ſcientiam habituatam cum delectatione recipies, per quam intellectus cum vna ſpecie attingit aliã, & in ordine vnius ſpeciei attingit ordinem alterius ſpeciei, & ſic habebis ordinatam delectationem ad intelligendum proprium & commune. Et ob hoc ſcientiæ, quæ ſunt poſitiuæ & non probatiuæ, groſsificant intellectum, & impediunt illum ad intelligendum neceſsitates entium veriſsimorum, ſicut declaratũ eſt in arbore philoſophiæ deſiderata in

tertia diſtinctione, in capitulo, Intellectus de paſsionibus F. Q. Per quod apparet, q̃ multi in magiſterio noſtro per ignorantiam habent mordinatam paſsioné. Quare filiper capitulum ſuccedés, alia tibi dabimus principia, tali intentione, quòd ante dicta metalla ſignificabuntur per H. Et ſit nota illorum, qui non habent patientiam in magiſterio.

De principijs huius magiſterij, & de quibus factum eſt, & quot ſunt in numero, & de conuerſione ipſorum.

CAP. IIII.

PRima radicalia principia in noſtro magiſterio ſunt tria principaliter, videlicet, aqua viua, & fœtens ſpiritus, de quibus creatur ſulfur, quod eſt lapis noſter. Sed cùm illa non ſint in ſua actione ſuper terram, prout nobis opus eſſet, imò in actione ſint terreſtria, in forma metalli, in qua eſt eorum potentia, ideo ſuæ naturæ extremitates accepimus per artis noſtræ media, recurrẽdo ad ſubſtantiam vnam infra ſuã minerã, ſcilicet D. E. & H. Et cùm illa ſint remota, & contraria per ſuæ extremitates

naturæ,

naturæ, ſcientia diſtincta nobis oſtendit, quòd capiamus F. quæ eſt diſpoſitio media extremitatum ſuæ naturæ, quæ diſpoſitio electa eſt de D. ſicut apparet per figuram A. inferius declaratam in ſecunda parte capituli ſubſequentis, ſic vt per F. D. cõuertatur in E. vt omnia vertantur in B. & quod B. per circulationem reducatur in E. à quo extrahes F. in magiſterio noſtro, loco aquæ viuæ & fœtentis ſpiritus, quia ſic F. poteſtatem habet conuertendi D. & H. per ſuarum formarum conſeruationẽ, cui actualiter erit totum illud, quod erat in potentia in opere naturæ medijs melioribus extremitatum cauſa & ratione, quia in F. & D. ſunt actualiter F. & G. & H. cocta & pura, ac fortiter digeſta, naturæ ſapientis ingenio. Quare non conuenit niſi remouere & ſeparare vnam partem de D. & vnam partem de E. & tunc habebis F. in opere artis aſsimilare naturæ in omnibus melioribus modis per adiutorium C. & D. quæ venerunt de H. & F. qui deſcenderũt de H. in B. à quo fit F. qui conuerſus eſt in G. curſu naturæ in noſtro magiſterio. Et illud G. eſt prima & proximior materia, de qua creamus & facimus noſtrã medicinã perfectam, quæ eſt fermentum elixiris.

De approximatione temperamenti reſpectu naturæ, de genere ſecundum regulam ſcientiæ, de extremitatibus, & de medijs, & de ipſorum diuiſione in principijs eſſentialibus.

CAP. V.

PRopter quæ potes conſiderare, quòd res naturales ſunt illæ, quæ ſunt neceſſariæ habitudini temperaméti, ſecundum rationem generis ſui, quę deſcenſum habuerunt ab extremitatibus & medijs ſuis, & ideo dictæ ſunt res, ſine quibus aliqua naturaliter corpora non poſſunt eſſe temperata. Quia quando res, cuius caput eſt rubeum, pedes albi, & oculi nigri, apparet, tunc eſt magiſterium, cùm de iſta re temperamentum cõſiſtat. quamuis enim corpus medicinale poſſit eſſe temperatũ abſque tali humore, ſcilicet innaturali, nó tamé abſolute ſine tali humore. Quare opus eſt, quod omne medium naturam ſentiat extremitatum ſuarum, cauſa & ratione ſui temperamenti, & per hoc inuicé * elemẽta ſunt reciproca, vt primæ ipſorum qualitates ſe mutua & æquali actione corrumpant, tranſitione per virtutem, quod ambobus

Alias, ideo elementa & corpora vnius in aliud ad finem.

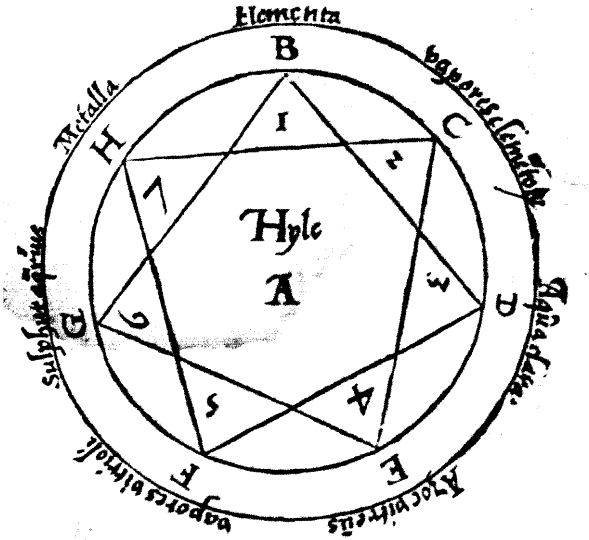

bobus participat, ſecũdum appetitum naturæ, nec ad hoc eſt medicina ſine humiditate, vel calore, aut genere: qa ſine tali vel tali humore non habet inſtantiam aut potentiam in operationibus, & ideo ſolas operationes debet capere & operari ſolummodo per actiones debitas proprietati, elixir per temperamenta magis generaliter. per ſiccum naturale, idque poſt ſuam tranſmutationem, & ideo cùm metalla infirma & mollia cõuertantur in vnam temperatã

perata actione ſuâ ex ſe ſufferant ignitionem cum fuſibilitate, tunc dicitur operatio naturalis, licet ſit ceſſatio, vt requies beſtiæ ex actione ſenſibili, quæ veniebat in ſua tranſmutatione per virtutem elixiris: & ſic temperamentum corporum mundatorum tranſmutatorum non eſt ſine operatione naturali. Rationem huius debes intelligere in medicina ſuprema, ipſaque integraliter verti & mutari. Sed quia nimis diffusè, per nimiam imaginationem phantaſticam, poſſes errare caſualiter ſecundum intellectum trium prædictorum, pertinentium theoricæ, quæ continet in ſe principia prætacta generaliter tradita, ideo ſpecialiter nos inſtruemus terminos remotos trium principiorum neceſſariorum iſtius ſcientiæ, & artis diuinæ. Quia cùm tibi dixerimus, quòd per intentam conſiderationem harum rerum naturalium, non naturalium, & contra naturam, debes habere noticiam materialem & eſſentialem temperamenti, per omnes ſuas partes ſubſtantiales, & etiam accidentales, vt ſcias te regere in dicto magiſterio noſtro, dictis principijs ſic à te comprehenſis. Habes tamen intendere nō de pluribus aut multis, ſed de tribus tantum, per

ſe,

ſe, ſingulariter ſtantibus, vt intelligere poteſ ex capitulo prædicto de principijs ipſis in noſtro magiſterio, per quæ nos comprehendimus hoc temperamentum. Et per hoc dicimus, quòd rerum naturalium tria ſunt genera, videlicet animale, vegetabile & minerale. Genus animale in ſua ſpecie multiplicatur, & diuiditur in tres differentias, ſcilicet, in actiuo ſpermate, quod eſt naturale ſperma, in paſsiuo ſpermate, & illud eſt innaturale, & in ſanguine menſtruali, & illud eſt contra naturam. Genus vegetabilium eſt in ſementis ſeminibus ac radicibus, quæ ſunt naturalia, cõtinentia non naturalia, & per hoc eorum complexio eſt Hermaphrodita, maſculino & fœminino coniunctis, iuxta humorem & humiditatem terræ menſtruo pluuiali per aerem aquam continentem, quæ ſunt contra naturam. Genus verò mineralium in tres diuiditur differentias, quãuis omnia metalla ſint, & exitum habeãt à materia vna, & ſic ſunt cõplexionis Hermaphroditæ. Prima differentia naturalis eſt, vt aurum & argentum, quoniam argentum viuum in ſe ſuum proprium ſulfur continet, quod per ſe congelatum eſt, pro medio in aurum, & pro alia medietate in ar-

in argentū, poſt conuerſionem eius in ſulfur, albo & in rubeo. Ob hoc ſunt duo ſperma naturalia, ſcilicet aurum & argentū, ſumēdo largè, quando largè dicimus, hoc fit ad differentiam illius, quod perficit elixir noſtrum. Et ſperma innaturale eſt ſicut plumbum, & innaturalium & immundorum metallorum, ſicut plumbum, ſtannum, cuprum, ferrum, ſulfur & argentum viuum, & rerum quæ cōtra naturam ſunt, ſicut atramēta, ſales, alumina, tuthiæ, márchaſitæ & arſenicus, & omnia, quæ deuallantur ab alijs generibus vegetabilium & animalium, de quibus poteſt fieri humidū menſtruale, ſecundum magis & minus tēdendo ad perfectionem vel imperfectionem. Et ideo minerale genus ſolummodò additum eſt per figuram ſimilitudinis generaliter inter iſta naturalia, innaturalia & contra naturam duorum generum, ſcilicet animalis & vegetabilis, quia de ipſorū natura propinquiorum alterationem accipiunt in claritate luminoſa. Et per hoc intelligere potes veram compræhenſionem reſpiciendo naturam magis propinquam ſuo generi, ſecundum quod te potes informare, per teſtificationem vulgaris experientiæ in terra lunariæ, natura cuius eſt

ius est nostri lapidis rectificatio, quia propter hoc liberaliter nobis data est.

De qua re debet extrahi materia conueniens & magis propinqua, ad faciendum magisterium, de conuersione vnius elementi in alterum.

CAP. VI.

CVm igitur clarum sit atque manifestum, quòd proprietas temperamenti in corpore metallico sit de natura metalli magis propinqua sibi, sicut experientia, quę non mentitur, affirmat atque demonstrat, effectu nobilis resistentiæ in fusione bona, & fusione permanẽte in ignitione. & hoc sit propria forma & natura, vt dictum est, & magis propinqua suę materię minerali, sicut de sua mineralitate descendebat in partes indiuiduales suarum propriarum specierum, de quibus trahes materiam suæ formæ conuenientem, quæ est sibi debita secundum exigentiam specei indiuidualium sine accessu ad extremitatem vel contrarietatem, diuisionem, sed cum perfecto amoris vinculo sine aliqua re alia seiungunt, simul à reali vnione, nec disconuenirẽt vnquam indiuidualia tam

diu, quam diu firmari poterunt ſecũdum curſum naturæ à ſuis nobilibus ſpeciebus, vnde exit vera forma, quæ quidem in ſuæ proprietatis magna potentia vadit contra ſolem, qué natura creauit. Et ideo tibi dixi fili, quòd accipias naturã dictę progeni ei, in quo luminaria duo & claritates eorũ hoſpitatę ſunt & permanentes, quæ ſuper terram radiare nó ceſſant, & ſunt ſol & luna, qui per ſuos radios ignem obſcurant. Nota igitur fili, & qui non recipit hanc materiam in opere ſuo, aſsimilatur pictori, qui formam cognitam in materia remotam & longinquam depingit, ſicut ſuprà diximus in capitulo, in quo de forma minori tractauimus. Et inter corpora innaturalia recipies volatile corpus, hoc eſt, argentũ viuum, quod continet naturã ſuã infra concauitatem ventris ſui, quę taliter ſibi adhęret, quòd nullus habere poteſt, niſi quadã amicabili concordia, quam natura in quadã amoris attractióe nos fideliter docuit. ex quo ei valdè multũ tenemur, à quo ligaméto amoroſo fortiter detinetur & arreſtatur. Et ideo inter innaturalia poſitũ eſt, non omnino tamé tanquã non naturale. Quia tunc in numero illorũ eſſet, quę ſunt contra naturam. Et ideo dictum eſt medium,

dium, participans cum naturalibus & cõtra naturam, quia ab intra retinet naturale corpus, & ſubſtãtiam puram, quia eſt proprium ligamentum & retinaculum illius & proprietatẽ ipſius, quod eſt exterius, educit id, quod eſt intus cum ipſo, quod eſt contra naturam. Quãdo igitur videre volueris naturã operari, proijce intus, & coniunge ei naturale cum liga ſui amoris, iracundus erit. Illud aũt nomen innaturale, largè recipimus in hac arte, pro omnib. rebus continẽtibus in centro ſui corporis naturas paſsiuas, ad reſpectũ actiuorum. Et nos diximus ſuperius, quòd in centro terræ terra eſt virgo, & verum elemẽtum, & quod illud eſt creatũ per naturã: igitur natura eſt in centro cuiuſlibet rei ſicut apparet per dictũ capit. & in capitulo præcedenti, quod facit mentionẽ de prima forma mũdi, quomodo domin⁹ deus noſter inſtituebat mundum, & formabat naturã, vt melius eorum naturæ detinerentur per noſtram theoricã ſecũdum genus ſuum, vt ſcias quas accipere debes in magiſterio regali, & quas dimittere debes. Patet indubitanter quod per naturam dicuntur ad generationem ſui generis, qua ſunt ſecundum ſuas ſpecies, ſicut patet de

ſpermate animalis, cum coniunctione caloris ſui naturalis maſculi. Et per hoc intelligere poteſt, quòd in naturalium ſpecierum virtutes remotę ſunt, & propinquę medio, quod participat extremitatibus naturalium ſpecierum, & cõtra naturam ſecundum plus & minus, ſecundum quod tota generis illius natura diſcrepat, & recedit, vel concordat ſpeciei: quia per genus non debet diſcordare natura, niſi tantummodo per ſpeciẽ, cum appropinquitate amorum, quæ naſcitur à ſua proprietate, ſicut aer ab igne, & ab aqua, in quo eſt eorum proprietas media, ſicut eſt continens naturaliũ & contra naturam. Quãdo nos dicim⁹ tota natura, dicimus hoc ad differentiã naturaliũ, innaturaliũ & cõtra naturã, q̃ omnia ſunt vnius generis. Et tamẽ ſi loquuti ſumus, quòd natura generis in ſua generatione diſcordare non debet, hoc debes intelligere immediatè ad recipiendum formam cuiuſlibet rei viuentis. Quomodo natura bruta per alteratiõem reuertitur cum operatiõe humana totum hoc videre poteſt, ſicut de vegetabilibus. Sed non recipiunt formam vnquam animalia hominum, donec vertatur eorum genus in humanalibus. Tunc dico, quod

ſper-

ſpermata veniunt ad hoc, quod dictum eſt cum multiplicatiua virtute, quæ eſt ſpiritus, ex quo indiuidualia ſunt generis iam dicti, vnde homines creãtur per virtutem ſpiritus & hoc inſtitutum eſt per creatorem, vt quodlibet per hominem ei faciat honoré, vel minor natura vertitur ad maiorem, quare exaltatur de multum magno valore. Igitur ſi volueris naturæ herbarum aſsimilare metalla noſtra, vel beſtiarum per entium realium naturam, facies genus eorum per menſuram, & tunc recipere poterunt ſpeciem & veras formas, ſi tu facias in igne per fermentum fortiter & firmiter permanere. Et hoc tibi dicemus in ſecunda parte, dum tamen ſecretum teneas, quia totum fit arte & ſcientia. Et nulli dices, niſi velis maieſtatem philoſophorum & ſecreta eorum accuſare. Et iuro tibi ſupra animam meam, quòd ea ſi reueles damnatus es. Nam à deo omne procedit bonum, & ei ſolum debetur. Quare ſeruabis, & ſecretum tenebis illud, quod ei debetur reuelãdum, & affirmabis quam per rectam proprietatem ſubtrahes, quæ eius honori debetur. Quia ſi reuelares breuibus verbis illud, quod longinquo tempore formauit, in die magni iudicij condem-

nareris, tãquam qui perpetrator exiſteres contra maieſtatẽ dei læſam, nec tibi remitteretur caſus læſæ maieſtatis. Talium enim reuelatio ad deum, & non ad alterum ſpectat. Et inter illa, quę ſunt contra naturam capiendo vnum liquorem, qui eſt corruptio & ſeparatio ſpolij corporis dicti volatilis, hoc eſt, argẽti viui, quod eſt cauſa cõtinuitatis partium illius liquoris in dictis duobus luminaribus & claritatibus ſine illarum perditione in ſuo genere, ſed remotè & propinquè participat ſecum vim re menſtruali infirma & corruptibili, ſicut res menſtrualis, de qua, quando fermentata eſt & albificata in humiditate ſuorum ſpermatum, nutritur infans, ſicut ſub mammilla puer, quia virtute humiditatis duorum ſpermatum ſanguis menſtrualis virtute ſuæ naturæ vertitur in humiditatem radicalem. Et quando dicimus remotè, hoc eſt ad differentiam rerum naturalium, & quando propinquè dicimus, hoc eſt ad differentiam rerum, quæ ſunt contra naturam. De his tribus rebus fili magnum draconem extrahes, qui eſt initium radicale & principale firmæ alterationis. Et in iſto tuã firmabis diuturnam & continuam conſiderationem.

per

per inſtrumentũ rationis naturalis. Et melius tibi hæc declarabimꝰ in capitulis ſubſequentibus practicis.

Quomodo non ſit niſi vnus lapis philoſophicus, & de auriſatione ſua purgatione.

CAP. VII.

DIcimus, quòd non eſt niſi vnus lapis philoſophicus à rebus ſupradictis noſtro extractus magiſterio. Et ideo quãdo de nouo venit in mundum, non debes ei addere alium puluerem, vel aquam aliã nec aliquam rem extraneam, niſi illud, quod in eo natum eſt, ſuæ naturæ propriq radicalis, & mater eius, q̃ eũ paſcit, & portauit, & ſulfur, qꝫ formauit lapidẽ ſuũ in colore cœleſti. Sed antequã eũ ex toto extra has, ſoras purga eũ, & munda ab omnibus ſuis infirmitatibus, quæ ſunt cõtra naturã ſuã, phlegmaticis terreſtrib. & corruptibil. quia mors eius ſunt, quibus circumdatur, quę ipſius viuificatiuũ ſpiritũ mortificant, q̃ habet poſſe ſuſcitãdi eũ de morte ad vitã perennẽ cõtra bellũ ignis, donec mater in ſublimi naturę mobili q̃euerit incorruptꝰ,

& honorabilis naturæ mobilis in magna puritate ſine aliqua corruptione quieſcat. Et ideo fili, niſi ille ſpiritus à ſua ſeparetur morte corruptibili, corpus ſuũ tenebroſum radiare non poterit, neq; de ipſo fieri matrimonium inter corpus & ſpiritum, ſcilicet inter ſulfur & argentum viuum.

Quomodo appellatur lapis, ratione ſuæ proprietatis, & naturæ ipſius.

CAP. VIII.

ISTum ſpiritum appellamus in teſtamento noſtro ſpiritum petroſum ac lapideum, quia poteſtatem habet retinendi lapides contra ignem, & conſeruandi ac viuificandi corpus mortuum, à quo exiuit, cuius virtus & proprietas in nullo alio ſpiritu reperiri poteſt. Et ideo quando corpus eius trãſiuit de morte ad vitam, purum eſt, mundum, album, & clarum, reſplẽdens in ſubtilitate magna, qua ſuperare facere debes ſubtilitatem ſpiritus fermẽtabilis cum ſua fortitudine ac ingenio. Quia groſſitudo fermentabilis ſpiritus debet ſubtilitatem corporis circumdare, & aſcẽdere ſuper, & hoc per proprietatem ingrediendi quam portat in ſe, quæ eſt proprietas penetratiua.

netratiua. Et ideo nulla corporis groſsitiei debet aut poteſt amouere proprietatem eius magnam & penetratiuam, impedimẽto à ſuo contrario prouenieti. Et hoc modo manet & manebit corpus indutum ab extra claritate pulchra, quia ſpiritus eius potatus eſt, & corpus intrauit ſpiritũ, qui eum ſuſcitauit, & terminauit in forma pulueris multum ſubtilis, fluentis & fundentis inſtrumento ignis fuſione leui ſine fumo, qui eſt ſicut ignis ardens, quando flãma tangit eum, cũ alteratione permanente, quæ facta eſt amplexu amicabili naturę, retinente propriam naturam ſuam alleuiatione perenni, & illud leuiter fit cum practica, quam à theorica reperimus, quæ nos his verbis pulchrè & leue monuit.

De præparatione lapidis.

CAP. IX.

PRæparatio lapidoſi ſpiritus ac fermẽtabilis eſt, quod recipias de ſucco lunariæ, & ſudorem eius extrahe cum igne paruo & leui, & habebis in tuo poſſe vnũ de arg. viuis noſtris in liquore & forma aquæ albæ quæ eſt ablutio & purgatio lapidis noſtri, & totius eius naturæ. Et iſtud

eſt vnũ de principalioribus ſecretis, & eſt prima porta, prout intelligere potes ratio nibus antedictis. In iſto liquore rectifica. tur magnus draco, & proijcitur à magno deſerto Arabiæ, quia immediatè ſuffoca. retur præ ſiti, & periret in mari mortuo, quia iam poteris ſcire quia frigiditas ma. gna calorem paruum extinguit. verte igi. tur ipſum & mitte in regnum Aethiopiæ, vnde naturaliter natiuus eſt. quia dicimus quòd niſi vertatur, et ponatur in terra ſua, recedet, & aliam intrabit regionem. Qua. re de certo ſcias, quod omne aliud clima, vel alia regio noſtro lapidi mortem affert, velato non ſcientibus ac ignorantibus, & per nos cognito.

De qua re eſt lapis, et quid dicitur, et quomodo ipſe eſt de quatuor elementis, & in quo loco reperitur, & de verbis contra mẽdaces et deriſores.

CAP. X.

Ideo debes cognoſcere clarè, quòd ſpiritus noſter ſecum portat ſuæ regionis proprietatẽ. Et hac ratione allegoricè oportet dicere, quòd magnꝰ draco de quatuor eſt elementis, & non intellectu litera li, prout ſcriptũ eſt, quia ſit terra, aer, aqua vel

vel ignis, ſed ſola natura eſt & vna, quę cõtinet in ſe naturam & proprietatem quatuor elementorum, & hæc proprietas venit complexionaliter in dicta ſubſtãtia naturæ, per actionem qualitatum primarum elementatarum, & nunc transformatarũ in proprietatem & ſpeciem metalli, tolerantem ignem in ſuis perfectionibus: & ſic abſcinduntur & diſrumpuntur dictæ primæ qualitates, per mutationem ſuę mixtionis, quę facta eſt per alterationem, vſquequo ſint in hoc ſubſtantiali medio, in quo eſt ſpecies ſolis aut lunæ, vel alterius, quæ debet & poteſt per naturam conſtitui: quia prędictũ mediũ, in quo dicta ſpecies ſaluãda eſt, tantã habet latitudinẽ & longitudinẽ, quanta poteſt eſſe partiũ individualiũ ſimilitudo huius ſpeciei. Et ideo cũ ſit de proprietate illius naturę ſuſtinẽdi ignẽ, nõ poteſt, nec habet aliquid, nec facit proficuum, quouſq; totus motus illius mobilis non corruptus arreſtetur. Sed eo non obſtãte, quando iã effectus fuerit de proprietate ignis excellentiſsimi, poteſt tolerare corruptionẽ aſperitatis ignis. Et ideo poteſt tua intelligere ſpeculatio modũ, per quẽ natura nobis oſtendit operationẽ ſuã, ꝙ eſt ad exemplum huĩ ſciẽtię dicendo, ꝙ

non eſt tranſitus de primo ad tertium, niſi per ſecũdum, quod participat cum eis ſecũdum naturę velle. Et per hoc deſideriũ noſtrũ conquiſiuimus, per media tranſeundo, quę ſunt conſeruatoria & retinacula ſuæ ſpeciei contra bellum ignis. Et per hæc præambula potes intelligere rectum, & verum tempus limitatum reſpectu naturæ, quod debes habere & cõſeruare in certa latitudine, quouſq; crees rectoré & principale medium, in quibus vltimatæ ſpecies ſe ſaluari habent, quia mediũ eſt ſubiectũ materiale vel reale gen⁹, in quo cõtinẽs influit ſuam virtutem, & primordiale generationis initiũ, in qua determinatè elementa fixanda ſunt cœleſti virtute. Omnia enim antedicta coram oculis noſtris manifeſtata ſunt per experiẽtiam, ſcientia clara nobis per naturã oſtenſa, diuinę prẽcepto prędeſtinationis. Et vltro tibi ſecurè dicimus, quòd de natura herbarum medium creauimus, conſeruatiuum ſpeciei mineralis, & ſuum tranſmutauimus ignem, in colorem metallicũ, in mutatione ſpeciei mineralis. Chariſsime fili intellige, quòd lapis non eſt niſi vna natura, in quatuor partes diuiſa, ſecundũ proprietatem ſuorum elementorũ reſultans

per

per proprietatē ſuarum cōcordantiarum, vt ſit ligamē,& ligamentum in poſſe omnium quatuor elemētorum, ſicut largè tibi declarabitur. Nā alio modo ſpiritū per ſuū corpus ligare nō poſſumus, niſi à propria ſua natura detineatur, & arreſtetur, quę ligamenti eorū proprietas eſt. Et ideo aduerte diligēter, quòd ne proprietas ſpiritus, qui à corpore exiuit à nimio calore, deuoretur, quia non poſſet corpus ſuū reducere ad medium, in quo ſpiritus ſecundus influit ſuam virtutē, videlicet ſpeciē ſolis aut lunæ, & illud eſt argentū viuum noſtrum, quod aptè & habiliter noſtri ſulfuris tinctură accipit, in quo lapis noſter diſſolutus eſt, & reſolutus in tali aqua, vt ſuprà diximus. Et in tali aqua nōbis apparuit, non in aqua fontis aut pluuiæ. Quare ſi cum igne magno fueris operatus, proprietas dicti ſpiritus, quæ inter vitam & mortem participat, ſeparabit ſe, & anima recedet in regionem ſuæ ſphæræ. Iterum tibi dicimus & clarius, quòd per creatorem, qui nec ſaluauit generare lapides, tranſeat riuos, quia ſic reperitur exaltatus in fluuijs, eſt ipſe cum magno poſſe. Et nihil mundi appone extraneum, dando ſibi illud, quod de ipſo exit & naſcitur, & pro vero illud

illud à dracone exiuit, & à fœtido ventre. Et in ſecunda parte tibi totã dicemus ſententiam. Cuſtodi igitur illum à gigantibus & tyrannis mundi, vt ſuprà diximus. Poſiti enim ſunt in vnda aquæ, à quibus multum timemus. Quia nihil ſufficit eis, quin faciant populo pacis tale malum ac martyriũ, vnde gens confunditur, & ponunt totum mundum ad cõfuſionem. Quare iſtud ſecretum per ſuperiorem nobis datum eſt, tãquam ſurdo à domino reuelandũ, quouſque filijs ſit manifeſtum per prudentiã diuinam, per eorum nobilem intellectum. Et ideo quandoque garrulatores Clerici, Legiſtæ, Artiſtæ, ſeu mundani medici, & alij plures, de quibus loqui non audemus, qui credunt aquam viuam facere, & totũ non valet vnum ficum, quia noſtram credunt philoſophiã deprædari, & ſe deprædatos reperiunt, & ideo tales perdunt inde vitam. Cuſtodite igitur filij ignem & regimẽ ſpiritus, & videte, ne euaneſcat prę nimio calore, ſed retinecum amore, & cuſtodi eum à magno calore. Quia ſi anima receſſerit, ſpiritus non poterit viuificare corpus, cùm aliquid dare nõ poſsit, quod in eo non eſt.

De

De diuiſione & reſolutione lapidis ad conuertendum ipſum.

CAP. XI.

IN toto magiſterio noſtro neceſſarij ſũt tres ſpiritus principales, qui ſine conſummatione ſuæ reſolutionis non poſſunt manifeſtari. Et nominantur alio modo tria viua argenta. In quibus lapis noſter eſt diſſolutus & verſus, per ſuæ naturæ mutationem, per cõtrariam & diuerſam digeſtionem, quæ fit per elementariam circulationem, per reciprocationem, in ſua primordialia generationis initia. Et quia reſolutio eſt totius primæ portæ habitudo noſtri magiſterij, quam declarare volumus ſecũdum exigentiam reductionis & conuerſionis ſui lapidis in tribus ſpiritibus, quorum quemlibet habes conſeruare ſecundum propriam naturæ cuiuſlibet ipſorum proprietatem, ſecundum quod requiritur in perfectione vltimata noſtri magiſterij, per dictam reſolutionem diuiſam in tres partes principales. Prima eſt corporalis, & vocatur in lingua Oritana, Recſage: ſecunda ſpiritualis eſt, & vocatur, Agazoph: tertia autẽ ſpiritualis & corporalis, & vo-

& vocatur Vbidrugal. Et in omnibus iſtis draco noſter quieſcit. Recfage eſt ſolutio humida in corpore, et ſicca in ſpiritu. Agazoph in duas diuiditur partes, in Perimenel, & in Adulphur, & Vbidrugal cõſummatio eſt finalis noſtræ trinæ diſſolutionis, qua ſine ſorore ſua nec haberi, nec cognoſci poteſt. Prima pars ſolutionis Recfage, non eſt aliud, quàm diminutio partis groſſarum in minutiſſimas partes & ſubtiliſſimas, vel reductio groſſi in ſimplex, in mutatione formæ ſpecificæ in formam contrariam & corruptam, ſtantem in ſuo corpore, & non in forma aquæ de nubibus cadentis, neque in forma metalli in diuerſis pecijs conſtituti, ſed in forma terræ aquoſæ & aquæ mineralis ſubtilis, ſtãs in vaſe profundi inferni. In cuius ventre natura ſua mundatur in ſuis primis luminaribus in tenebras obſcuras, quæ aqua & terra per excitationem ſuarum percuſsionum in diuerſas partes multum ſubtiles fœtentes, vt ſulſur, fugiunt altius omnibus elementis in regionem ignis, quas tum oportet multum diligenter cuſtodire, ſi per iſtud portellum vis intrare. Tibi enim opus eſt, vt benè ſcias regere te, & reducere, quę poſsit ingredi & exire, ſi ad ſecundam ſolutionem

lutionem Agazoph transire desideras. Id circo attende hic, quòd menstruale spermatum condensatur de sua aeritate in aquositatem grossam, per resolutionẽ spermatis fœminini, quod est in mẽstruali cum amplexu vaporis crudorum, quod est in forma aquæ, quæ est de vapore magis crudo. Et illud, quod est magis coctum cum magis continenti ex natura, altè descendit in forma corui nigri in aere, cuius caput rubeum, pedes albi, & oculi ex saphyro. Et hoc totum nihil est aliud, nisi aer & humiditas radicalis p.p. generatum ex calore & natura supremi metalli. Et alia natura cruda, quæ est causa condensationis menstrualis, quæ manet inferius, est causa, & materia coniunctiua & congregamentum lapidis regalis, qui in naturam frigidam est versus, quia calidam suam perdidit naturam per resolutionẽm. Quapropter sic definies dictam dissolutionẽ. Definitur autem sic: Dissolutio est actio & passio contrariarum qualitatum, per quas virtutes elementorum inter se mouentur per minimum puluerem. Aut sic definitur: Est motus, qui facit comminutionem de partibus insensibilibus diuersis in specie, & similibus in genere, coniunctis in for-

ma confusa liquorosa, & per corruptionem subiecti. Nam de qualitatibus contrarijs mediante excitatione eleuatis in ignem nigrum absque extranea diuisione affectantes tum diuisas operationes geminante in generatore. Alio modo dissolutio definitur: Dissolutio est instrumentum subtiliatiuum, factum cum exercitatione caloris coniuncti cum motu continuo, per quem qualitates contrariæ insimul operationes tangunt se, & miscétur in corrumpendo partes individuales, sub conseruatione suæ speciei ad opus generationis. Fili hæc prima dissolutio nihil aliud est, quàm dissligatio simplex partium subtilium descendentium à prima natura in germẽ, in quo calor naturalis debet calefieri, qui est instrumẽtum, cũ quo habet operari virtus informatiua, quę est introducta in materia absq; separatiõibus actualibus partium germinosarũ, vnius ab altera, quę separatio indiget, quòd cũ applicatione amoris naturæ in secunda camera fiat, prout declarabimus per beneficium secundę resolutionis Agazoph, in secunda parte suarũ quatuor figurarũ. Sed antequã ad illam trãseamus, opus est, quòd inter Recfage & Agazoph cõseruetur

tur digeſtio pepāſis ſui tēporis ſpatio, prout declarabimus in practica noſtra, quia calore pepantico putrefit germen noſtrū termino nature, & facit eū poſtea creſcere & fructificare. Sed primū in ſuā naturā primā vertit ſulfuris & ar. viui, quod fuit germē ar. viui, quod mutabitur in lapidē albioréniue. Et ideo diſſoluatur prima corporū formain Mercuriale germen per ſolemnē operationem, & ſtatim per inhumationem pepanticam in ſuo ventre intrat alia forma per corruptionem formæ germinis, & elementis mixtis corruptis inſimul in forma corporis nigri. Quia elementa cōuerſa virtute caloris naturalis, qui eſt in materia excitata & feſtinata calore temperato cœli in minimis partibus miſcent ſe, alterant & corrumpunt ſub conſeruatione ſpeciei gubernatæ per calorem non cremantem: quæ corruptio eſt noſtri arg. viui generatio, prout in ſecunda parte, & rota circuli declarabimus. Quia ibi de ſuis principalibus coloribus determinabimus ac de ſaporibus, odoribus, groſsitie, ſimplicitate, ſubtilitate, & ponderoſitate. Et hæc eſt præparatio ſolemnis, quæ eſt caput & fundamentum creationis noſtri cari infantis. Et modus huiuſmodi crea-

tionis eſt iſte. Abijce humorem, vbi ſubmerſus eſt draco vſque ſit corpus minutum ex cœleſtiali ſpiritu. Et hunc nominamus ignem, quem Deus ſanctis & ſapientibus philoſophis conceſsit per reuelationem, antequam naſceremur, & poſtea nobis, vt ei abſq; indigentia ſeruiamus. Quia monſtrando nobis exempla per curſum naturæ qualiter ei teneamur, & ideo debemus eum precari, honorare, ſeruire, laudare, benedicere, adorare, glorificare, & amare abſque aliqua ſorditie, vitio aut peccato. Ob hoc, quia ipſe monſtrat nobis cognoſcere ſuam veraciter poteſtatem, & nos amauit, poſtquam nos hæc videre fecit. Filii noſter lapis iam factus eſt, poſtquã creatus eſt congelans argent. viuum, & in elixir conuerſum. Et hanc operationem reiterabis, quamdiu lapidem multiplicare voluerís, ſub conſeruatione caloris naturalis, qui multiplicat ſpeciem ſuã cum ſubſtantia argen. viui.

De diſſolutione lapidis in forma ſpeculi, & de mutatione nominis ſui.

CAP. XII.

Sic

SIc philoſophando potes habere noti-
ciam, quòd prima & principalis inten-
tio in noſtro magiſterio eſt, lapidē diſ-
ſoluere per mutationem ſuæ naturæ in ar.
viuum, & illud eſt primum elementum in
ſua natura minerali propinquando, & per
hoc radix eſt, & primum elemētum com-
poſitum de omnibus corporibus liquabi-
libus, & pater duorum luminarium. Ideo
in hoc ſolo conuertuntur per ſolemnem
reſolutionem, & poſteà in ſulfur conuer-
tuntur. Quia argen. viuum natura conti-
net ſuum ſulfur proprium per vaporem,
cuius ſeipſum congelat in lapidem philo-
ſophicum, qui poſtmodum poteſtatē ha-
bet congelandi omne aliud ar. viuum, per
magiſterium noſtrum. & hic lapis dictus
eſt ſulfur, & materia appropinquata per-
fectæ naturæ metalli, per quam natura in-
ter ſapientes nobilis & digniſsima reputa-
tur, de qua philoſophi faciunt medicinam
fortem, & ſolemnem multum, & hanc ap-
pellant elixir vitæ, quia in humano corpo-
re ſuperlatiua & vltima conſolatio eſt. Et
hac intentione ſuæ compoſitionis dabi-
mus noticiam in huius libri parte ſecunda,
per quam curſum omnem dictæ medici-
næ concludemus in conſeruando locu-

tionem per modum medium, vt melius intelligamur, per modum & mediam vitam naturæ. Et ideo apparet, quòd intellectus instrumentaliter dirigitur, & ratione ducitur, per formam mediam in hac præsenti arte & scientia. Et ideo non conuenit, nec est necessarium, vt ducatur multùm subtiliter, nec esse multùm subtilis in discernendo entia realia, eò quòd conuertere tur in rebus phãtasticis, de quibus ars aut natura non habet curam. Si verò lapis, quẽ tibi diximus, fuerit rubeus, clarus, & in ipso sit vis simplicis ignis non vrentis, sic facies multa, de quo poteris ad aurum elixir componere, quæ est medicina, omnes actiuitates conseruans in natura humana & restaurans vires diminutas ex naturæ defectu. Et breuiter si hanc medicinam habeas in hoc mundo, perennem habes thesaurum.

De ratione transitus lapidis, ad conuertẽdum ipsum in medicinam. & quomodo operator debet considerare naturas mediorum per quas transit, quia per ipsasmet facit mutationes secundum simbolum naturæ.

CAP.

CAP. XIII.

POtes intelligere fili, quòd de vna extremitate ad aliam non poteſt fieri trá ſitus niſi per medium, & elucidauimus ratione naturæ, quòd extremitates lapidis noſtri in primo gradu ſunt ar.viuum. & ſecundus eſt elixir perfectum. Sed media harum duarum extremitatum ſunt vnguenta & olea, quorũ aliqua ſunt magis cocta, magis pura, & magis digeſta, quá alia, & iſta vocamus medicinã perficiẽdam ac elixiris fermentũ. Illorum oleorum & vnguentorum confectionem ſcies in ſecunda parte huius operis, per hoc debet bonus operator & filius doctrinæ de ar.viuo nigro facere ſulfur album ad argẽtum, & poſtea ſulfur rubeum ad aurum. Quia nullum ſulfur poteſt rubificari, niſi primò ſit album. Quia natura non confert, quòd tranſitus fieri poſſet de primo in tertium, niſi fiat tranſitus per ſecundum, ſicut apparet per definitionem elementorum, quæ diſtinguit, quòd terra ſit nigra primitus, quàm aqua, & quòd aer ſit clarius intenſus, & quòd ignis ſit rubeus. Quapropter apparet, quòd terra non poterit conuerti in aerem, niſi prius vertatur & mutetur in

aquam, nec aqua poteſt conuerti in ignē, niſi prius alterum eorum conuertatur in aerem. Idcirco tu fili habes multum notare in temetipſo cum conſideratione philoſophali naturā mediorum coloratiuorum in mutatione naturæ mineralis. Quoniam in eis eſt multa ſcientia illorum, qui ſe fortificant tranſmutare metalla de ſpecie in ſpeciem. Et iam tibi diximus, ſi nos intellexiſti, quòd tibi conuenit primo trāſmutare corpora cum naturali reductione in illud medium per alterationem artificialem, imitando naturalem, in quo ſpecies auri aut argenti poterit ſaluari abſque diſtemperantia indiuidualium, quæ ſunt vnius generis. Et hæc eſt propinqua materia, magis adiuuans ligamentum naturæ ratione primæ coniunctionis, qua lapis eſt reſolutus per alterationem ſuæ naturæ coctæ & crudæ, & multum infirma, quæ eſt corporis conuerſio in argentum viuum, & per reductionem illius poſteà cōuerſa eſt in ſulfur album, deinde in rubeum ſulfur. Et ſic de gradu in gradū materia lapſa graduaſiter appropinquat materiæ & naturę magis propinquę metallo per alteratiuam reſolutionem, per quam promptius & melius recipere poteſt ſpeciem auri vel argenti per

ti per ſcientiam & artem multiplicatam, vt infrà dicemus in ſecunda parte, in capitulo. Nos dicimus per theoricã loquentem.

De gradualibus tranſmutationibus lapidis, vt fiat materia apta ad creandum elixir.

CAP. XIIII.

POſt hoc dicimus fili, quòd lapis noſter variatur & mutatur tribus mutationibus gradualibus, antequã ſit materia ad concreandum elixir. Et iſtæ mutationes fiunt per tertiam digeſtionem. Vna in liquorem, per modum olei, homogenei. Et ſicut iſta fit concauitate cordis, ſic fit prima digeſtio in ſuo proprio vaſe actione caloris, qui ſtat vnitus ad materiam. Alia eſt in quatuor humoribus, hoc eſt, quando corpora luminatiua iam fluxerunt in corruptionem. Quia neceſſarium eſt naturæ ipſorum, quòd eorum alteratio mala conuertatur in bonam, & mala facta eſt bona, & vt per conſequens poſſint obuiare corruptioni omnium corporum infirmorum. Benedictus ſit ille dulcis & iuſtus Ieſus Chriſtus filius Dei, qui pro

peccatoribus in terram venit, & quia ei placuit mortem ſuſtinere & fũdere ſuum ſanguinem altè in cruce, & in illa pro nobis exaltari & alijs peccatoribus, & à morte inferni, & à tormentis redimere. Per hanc figuram ammoneo te, quòd neceſſaria fuit quatuor humorũ iſtorũ duorũ luminarium præſentia, de quibus facta ſunt, & conſtituta eſt regalis medicina. Et ſicut hęc digeſtio fit per animalia in concauitate fabricæ epatis epapanticæ: Sic ſecunda fit in capite Alembici deſcẽdendo in receptorum, ſcilicet in modum aquæ cũ aeris liquore, cũ omnibus elementorum mineralium virtutibus. Tertia digeſtio fit per mutatiõem dictorum humorum in ſulfur purum, ſicut in animalibus calor & humiditas ptiſanaria, quæ conuertitur in ſanguinem, poſtea in eſſentiam & ſubſtantiam membrorum, ſecundum ordinatiõem naturæ. Ideo debes intelligere fili quòd prima digeſtio fit, quando coniunctio & coitus fit amore naturæ, quæ eſt luxuria libidinoſa & deſiderata, tunc fit prima mixtio per coniunctionem & aſſimulationem inter corpus & ſpiritum, vt totum ſimul perueniat ad vnitatem, & amoroſam ac vnitam concordiam cum ligamento

ſua-

ſuarum qualitatum iam miſcibilium & cõ-
poſitarum, ac ſuarum elementatarum vir-
tutum, vnius ad alterã, virtute conceptio-
nis duorum in vno. Et ſi hanc coniunctio-
nem & coitum nunquam facias, nuſquam
conceptionem facies. Et niſi conceptionẽ
feceris, nunquam pregnationem habebis,
& ſi nullam pregnationem, non habebis
fructus. Quando igitur materia tua conce
perit, expectare debes partus, & quando
peperit, habere debes patientiam in puero
moriendo, quouſque poſsit ignem pati,
& tunc de ipſo liberam poteris facere pro-
iectionem, quia prima digeſtio facta eſt: &
idcirco in ſecunda digeſtione fit exubera
tio ex ſanguine, ſcilicet ſpiritus, qui virtu-
tem portat in ſe cum approximatione vi-
cina naturã ad finem, vt ei ſit magis placa-
bilis per decoctionem vnius gradus, quã-
do ſua ſubſtantia ſubtiliatur ſecundum in-
tentionem intellectus naturalis. Cum iſta
ſubſtantia impregnes lapidem, qui nondũ
eſt factus, ſicut tibi dicemus in ſecunda
parte. Et ideo in tertia digeſtione nutri-
tur cum perfectione, & augmentatur in
creſcendo, & lapis confortatur ad facien-
dum ſuas actiones in reſtaurando rem
perditam, in terra alba foliata extenſibili

mul-

multum nobiliter augmentatam. Fili pacis & veritatis, in lapide noſtro, fili, manet & mouetur ſpiritus, prout in ſuo corpore proprio operante, tum virtute attractiua noſtri lapidis, quam dictus ſpiritus cũ ſubſtantia tota noſtri lapidis in ſua ſupradicta mixtione prima per modum exuberationis vniuerſaliter acquiſiuit, adiuuante cũ toto hoc potentia magis propinqua, ſcilicet calore naturali lapidis, qui reſpicit naturam in maiori proximitate generis, & naturæ metallicæ, & ſimiliter adiuuando virtutem lapidis noſtri imperfecti, perforati & poroſi, quæ per corporis ſui reſolutionem continuam inſenſibilis & ſine tactu per certam operationem cauſata eſt in eo. De qua in ſecunda parte practicali ſpecialius dicemus.

De vltimo termino tranſmutationis lapidis per reincrudationem cocti, & decoctionem crudi, & vnde extrahitur argentum viuum philoſophorum.

CAP. XV.

ADhuc intellige fili, quòd vltimus terminus noſtæ reincrudationis & trãſmuta-

mutationis coćti in crudũ, ſcilicet cui naturaliter intendit Artiſta, eſt ſubſtantia ſulfuris non vrentis, quæ cùm conuerſa eſt, eſt proximior noſtri lapidis materia, naturalis & puri metalli prima & proximior natura, alterata tamen per calorem ſui corporis, videlicet in alteratione prima, per quam melius & propinquius poſsit formam & ſpeciem eorum recipere, voluntate & concordia ſuæ naturæ mineralis. Fili humiditas iſtius materiæ vna vice nõ fuit, niſi argen. viuum proiectum à corporibus liquefactis & fuſis intus & extrà. Et hoc eſt ar. viuũ, in quo qualitates ſulfuris per primam & ſecundam digeſtionem admixtæ ſunt. Et ideo prout natura requirit, alteratur per calorem ſui ipſius, ratione ſuæ exuberantiæ, per conuerſionem naturæ ſuæ & congelatur, & conuertitur in ſulfur purũ. Quia ſcire potes per naturam, quòd nulla humiditas alia poteſt promptius & proprius conuerti in ſubſtantiã ſulfuris, quàm illa, in qua ſuimet ſulfuris qualitates ſunt ſufficienter introductæ per ingenium naturale artificiosè factum, quæ humiditas eſt ar. viuum in forma aquæ claræ, ſicut lac in mamillis. Et ſulfur eſt ſicut ſperma in genitalibus. Hoc ar. viuum non habet aliquam

quam contrarietatem, ex eius pura complexione prouenientem, quia neceſſarium eſt, quòd tale arg. viuum ſit temperatum multum reſpectu complexionis ſui corporis, & per hoc notificamus, quòd materia illius non eſt arg. viuum commune per totam eius ſubſtantiam groſſam & terreſtrem, lutulentam & phlegmaticam, ſed tantummodò in eius media ſubſtãtia, quam opus eſt benè cuſtodire, & ab igne proprietatem eius ſuper omnia defẽdere, nec etiam ar. viuum eſt in tota eius natura, quia ad terminum digeſtionis venit, per quem de natura in naturam mutatum eſt. Sed iſtud eſt ar. viuum de ar. viuo noſter verus ſpiritus erectus à ſuis extremis contrijs cum depuratione et conuerſione illius in lac virginis mutatum.

De inuentione artis, per quam fit multiplicatio, & de diuerſis digeſtionibus lapidis.

CAP. XVI.

IDeo fili chariſsime potes eſſe certificatus, quòd abſq; digeſtionibus ſiue decoctionibus noſter lapis in ſua propria natu-

natura non poteſt emẽdari. Et in certo artem reperimus, qua naturam ſequimur, id quod natura in ſuis digeſtionibus multiplicare potuit informando materiã, prout digeſtio naturæ te docebit. primã digeſtionẽ appellamus pepanticam, quam ſignificare volumus per H. Secũda eſt Iecoralis: quam nos vocamus Epteſis, quia calidi tate humidi corporis facta eſt, & hæc ſignificatur per I. Et hæc in digeſtiones duas diuiditur. harum prima ligata eſt in Epteſi, & in iſta trahimus diſſolutiõem Periminel de potentia in actum, & hæc ſignificata eſt per K. Aliã clamamus Opteſis, quę eſt inter Scaopteſis & Scateſis. Et per hanc calor ſpiritum melius deſiccat, in reſoluendo, & hanc reſolutionem vocamus Adulphuch, & eſt ſignificata per L. Tertia verò, quæ eſt vltima conſummationis noſtræ terræ vel ternæ diſſolutionis, eſt digeſtio facta, quando ar.viuum conuertitur in eſſentiam puri ſulfuris, quam appellamus Scoapteſis, quia eſt inter Opteſis & Eſcateſis, & eſt ſignificata M. Et cum illa de N. facimus decoctionẽ noſtrę dictæ medicinæ, quam nominamus Eſcateſim. Per primã digeſtionẽ extrahimus elementa, & ad concordiã ponimus. Et per

ſecun-

ſecundam nos diſſoluimus ſpiritũ, informando vas ſuum, & vbi ſe conuerti habet cum calore de opteſi poſt digeſtionem opteſis. Et in tertia nos creamus & formamus lapidem noſtrum de ipſa materia ſtatim, ſicut à vaſe receſsit ſpiritus cum anima corporis, quæ eſt lapidis perfectio. Et in quarto nos noſtrum elixir regale & verum creamus.

H Digeſtio pepantica, vel ſtomachalis.
I Iecoralis vel Epheſi, id eſt, balneum.
K Solutio Periminel, id eſt, cineres.
L Opſeſi vel Adulphuc, id eſt, cineres, arena.
M Opteſi, id eſt, flamma.
N Eſcatheſi, id eſt, furnus ſecretus.

De diuiſione lapidis in tres cauſas principales, & de mutatione ſua, & de principalibus coloribus, & de qua materia ſpecialiter extractus eſt.

CAP. XVII.

PEr iam declaratam doctrinam notandum eſt, quòd tria principalia nobis ſunt neceſſaria in hac parte, videlicet corpus nobis ſignificatum per N. & ſpiritus, quem

quem ſignificamus per O. & anima, quam ſignificari volumus per P. Semper fili in mutatione lapidis intelliges tres colores principales. Primus ergo color eſt niger, & ille apparere incipit in fine digeſtionis I. & durat vſque in finem M. quando arg. noſtrum viuum congelatum eſt in ſulfur, tunc in eo apparet color albus, ſubtilis, albior niue, & hic eſt ſecundus color, tertius autem apparebit in calore multùm rubeo, vt ſanguis cum continuatione ſuper albo lapide. Fili quando nigredo tibi apparebit, ſignum erit multùm fortis & nobilis corruptionis, quia nulla res animata eſt per naturam ſine putrefactione facta. Fac tranſire ergo eam per K. & L. quouſq; ſit O. benè album, quod dealbeſcat N. per M. Poſt hæc rubificabis eum cum igne lapidis in digeſtione ſucceſsiua de N. Debent tamen omnes artifices in hac dealbatione patienter operari vſquequo nigrum dealbetur optimè, prout oſtendemus per proprietatem elementorũ in hoc primo lib. cap. 22. & 23. Quia de nigro non poteſt fieri citrinum, quouſque ſit benè album. Quia citrinitas cauſatur de re albiſsima, & modico rubeo claro eſſentialiter. Nec ſimiliter fieri poteſt tranſitus citrini

ad album, niſi per nigrum. Nec aurum poteſt fieri argentũ medicinale, niſi deſtruatur primò, & fiat nigrum & corruptum. Neque melius poteſt fieri peius, niſi per ſui ipſius corruptionẽ. Quia generatio vnius eſt corruptio alterius, & ecõuerſo. Experti ergo artifices, qui ſciunt aurum cõuerti in argentum, ſciunt argentum in aurum ſimiliter tranſmutare. Quia illud albũ ſulfur, quod ad argentum per digeſtionem N. poteſt citò fieri ſulfur rubeum ad aurũ, & hoc intelligatur cum ſolo igne lapidis excitato per M. Quia in ſubſtantia iſtius eſt calor naturalis bonitatis, & magnitudinis, & aliarum partium ſuæ nobilis ſubſtantiæ. Et quia in iſto eſt maioritas ſubſtantialis, quæ eſt ſuæ propriæ eſſentiæ, ideo habet ignem naturalem & proprietatem multiplicandi ſuam ſpeciem cum ſuo calore digerente ſe in alia elementa, quæ ſunt calefactibilia, vt ignis ſuo calore valeat vti, & eum in illis multiplicare per viam compoſitionis & generationis cum continuatione de M. quia calor M. eſt fortior, quàm digeſtio L. Et ideo fili ſcies, quòd hæc rubificatio nihil aliud eſt, quàm digeſtio cõpleta. Quando enim de mane ſurgo & video vrinam meam albam & indigeſtam,

ſignum

ſignum eſt paucæ dormitionis. Et ideo requieſco, & dormio, & reperio vrinam, quaſi citrinam, & percipio, quòd ſomnus eſt perfectus. Sed quando vrina matutina citrina eſt, tunc calor ignis naturæ diffuſus eſt per omnes partes vrinales, per quę natura manifeſtè docet & oſtendit, quòd citrinatio per cõpletam digeſtionem completa eſt. Et ideo intelligere potes, quòd ſulfur album & rubeum venit de vna materia metallorum ſolummodo, ſcilicet argenti fini cum igne auri fini. Sed primò neceſſarium eſt, quòd dicta materia ſit fortiter depurata & cocta per modum differentialem, ſicut in capitulo ſequente declaratur de ſuis mixtionibus. Fili tale ſulfur ſupra terram reperiri non poteſt, niſi illud, quod eſt in iſtis duobus corporibus. Nec etiam omne ſulfur eſt album, aut rubeum, vel perfectum ad magiſterium, niſi iſtud, quod eſt in dictis corporibus. Et ideo corpora iſta debent nobiliter præparari, vt ſulfur & argentum viuum habeatur tale ſuper terram, de quibus aurum & argentum creata ſunt infra terram. Cum iſtis corporibus per modum ſubtilem miſcetur argentum viuum. Et ideo ſi tu ſcis miſcere argent. cum cor-

poribus, venies ad magnũ ſecretum, quod nos vocamus ſulfur albũ, vel lapidẽ benedictũ, qui poſtmodum efficitur rubeus, & dicitur corona regia, & eſt lapis cõpletus. De iſtis duobus corporibus ſolũ extrahitur, tũc extracta ſunt ſulfura ad albũ & rubeũ cùm in ijs duobus corporibus reperta ſunt meliora, & purior ſubſtãtia ſulfuris in ſupremo gradu depurati per ingeniũ naturæ. Et hæc res eſt melior, & altior & ſubtilior, in quam ars nõ poteſt conſequi naturam, & quia in omnibus caſibus ei non aſſimilatur. Quia ſi in prima natura vel materia vellet ars incipere ad ſimilitudinem naturæ, multum longa & inquieta eſſet, & eſſet ſine fine, nec eſſet aliquid magis vile, & caderent multæ ac infinitæ miſeriæ & expenſæ. Et per hoc etiam ars primam materiam depurando eſſet vilior & debilior, quàm natura, & ſic nunquam inſequi eam poſſet omnibus ſuis viribus pro pluribus alijs cauſis in arbore quæſtionaria huius ſcientiæ contentis. Et ideo hęc ſciẽtia elegit aurum pro patre, & argentũ pro matre. Quia de iſtis duobus corporibus in eorum ſulfure & arſenico præparatis noſtra medicina elicita eſt, & elucidata de auro tãquam omnium precioſiſſimo metallo-

tallorum. Ergo tinctura eſt rubedinis,& refertibilis,& reſplendens,tingens & trãſformans omne corpus ad perfectam claritatem. Argentum verò eſt albedinis tinctura,imperfecta claritate omne corpus tingens.Cum iſtis corporibus miſce Mercurium, non tamen talem, ſicut eſt communis, vt dicemus in ſecunda huius libri parte.Quapropter ſcire debes,quòd ar. vium in ſua natura non eſt miſcibile cum corporibus.

Quomodo Artiſta debet eſſe virtuoſus ad inquirendum noticiam primam lapidis, & ex qua materia ſit. & fortiter conſtans ad habendum intentionem ſecundam per experientiam artis cognitæ in materia naturæ.

CAP. XVIII.

FIlli huius indagator ſcientiæ oportet te firmum eſſe, & non quærere poſt hoc vel hoc: quoniam in multis rebus ars iſta nunquam perficitur. Et ideo tibi dicimus, quòd non eſt niſi vnus ſolus lapis, ſcilicet ſulfur, & vna ſola medicina, ſcilicet compoſitio ſulfuris, cui nihil addere debes,niſi

ſuperflua demere terreſtria & fleumatica, quoniam iſta ſunt & debent eſſe ſeparabilia, & ſeparata à noſtro ar.viuo, quod eſt hominibus magis commune, quàm ar.viuum commune, & eſt maioris precij, meriti, & fortioris vnionis naturę, à quo & ſuis primis formis omne illud, quod non eſt de ſequela armoniaca metallorũ per gradus ſeparationis ſcitos & cognitos opus eſt ſeparare, quouſque appropinquet, & ſit vicinum primæ rei, ſcilicet ſui generis propinquioris, inquantum erit poſsibile cum concordia reali, debet incorporari cum igne & terra. Et tunc repertũ eſt multis nobilibus virtutibus multiplicatum, & multum ponderoſum. Nullus à natura debet petere, quod non habet, nec habebit vnquam. Quia omne ſulphur inquantum combuſtibile, noſtro ar.viuo eſt extraneũ, quia ſi in ipſi incombuſtibile eſt, & corruptibile, & à noſtro ar.viuo alienũ. Et ideo cùm tale ſulfur ſuper terram non inuenitur, conuenit, quòd per artificium componatur, eò quòd in ſemetipſo ſulfur vulgi eſt combuſtibile. Ergo à contrario ſenſu. Res non eſt ar.viuo noſtro extranea, in quam per magiſterium habet cõuerti, ſcilicet in aurum & argentum. Nota, quòd

nulla

nulla res conuenit lapidi, nisi quæ est de materia propinqua naturæ suæ, quia de homine non generatur nisi vnus homo, & alia animalia nisi sibi similia. Et sic omnis res, quę concipit, generare potest sibi simile. Et idcirco nobili materia habes operari. Et scias vbi reperies. Ego dico tibi, q̃ in desertis & depopulatis terris inuenitur. Et dum per te reperies, & inceperis operari, noli in ea ponere aquam, nec pulueré, nec aliquam aliam rem, nisi illud, quod de sua propria natura exierit. Nam si contrarium facias, statim deteriorabitur & corrumpetur, neque venies ad intentum. Et quia in habentibus symbolum facilior est transitus, ideo in omnibus rebus corporalibus, & magis conuenientibus ac similioribus naturæ metallinæ, opus est tibi corporum diminutorum mediçinam accipere. Cùm sit opus habere in sua natura maiorem eis conuenientiam, vt melius & profundius possit eam amplecti, inhærentia & societate perpetua permanente, vt omne corpus in sua natura diminutum possit etiam perfectius in sua natura perfici & cópleri in collecta exuberantia, & vltra ad finem, quòd Mercurius per minimas partes possit naturaliter in eisdé misceri metallis,

antequam capiat fugam, & ideo ſubtilior ſubſtantia & leuioris fuſionis in liquabilitate eſt tibi neceſſaria ad noſtram componendam medicinam, quàm ſint corpora metallorum, & fortioris retentionis fixatiuæ, quàm ar.viuum naturale vel compoſitum ſit in ſua natura.

De prima cognitione lapidis, & de qua materia fit, & de virtute patientiæ, quam Artiſta habere debet in practica.

CAP. XIX.

CHariſsime fili videre potes manifeſtè, quòd nullum corpus ſtans in natura ſua poteſt congelare Mercurium neque ei firmiter adhærere, neque ſimiliter dictus Mercurius in ſua natura ſpecifica poteſt dare medicinam, per quam corpora infirma medicinare poſsit, atque diminuta à perfectione perficere, neque poteſt alterari à ſua natura in ſpecificatione alterius formæ, quin contingat ipſum ab eis ſeparari. Propter hoc eligimus duo luminaria corpora, quæ fixant omne illud, quod non eſt fixum. Et ideo neceſſarium eſt,

eſt, quòd illa corpora luminaria per retrogradationem elementariam ſint ad ſuam primam naturam reducta, ſcilicet in ſulfur & ar. viuum per contrarias operatiões, quæ ſunt ſolutio, ſubtiliatio, & ſublimatio, & cõgelatio, non tamen vulgares, ſed philoſophicas. Tibi enim dicimus, quòd nihil eſt in hac ſcientia ſecretum, niſi modus operis & operandi, quem tibi clarè in practica in ſecunda parte huius libri monſtrabimus, dum tamẽ velis noſtram intelligere theoricam, quæ monet te, vt aliqualiter vexari velis in dictis operationibus. Quia corpora ſunt fortis compoſitionis, & ideo longa indigent ſeparatione, & contraria operatione, videlicet, quòd primò philoſophicè calcinentur, & poſteà etiam philoſophicè ſoluantur, prout natura requirit ſub conſeruatione, quæ ad generationem aſpicit. Quia quando calcinantur, leuius diſſoluuntur: quia calor ignis corpus penetrat, & penetrando partes eius facit aquam poſt eum ingredi. Et ſic corpus eſt magis diſſolutionis ſuſceptiuum. Et quando benè diſſolutum eſt, ſpiritus congelatur: & quando ſpiritus eſt cõgelatus, corpus eſt diſſolutum. Quia ſine congelatione ſpiritus, non fit corporis diſſolutio, nec

dissolutio corporis sine congelatione spiritus. In hoc facto fili sis longus, lētus, dulcis, & lenis, nec in aliquo festineris. Permitte omnia lento igne perfici. Quia primus error in hac arte est, multum coquere, quia ignis comburit totum, & portat in regionem perditionis. Et intellige, quòd omnis mora in hac arte nec non tarditas electę sunt operando patienter, nec sine patientia iter arripias. Cùm tibi contigerit studio cognoscere multa, patientiam retine, semper operando directè, & sic philosophiam habebis habituatam, præstaque virtutem, operi patientia datur. Patientia etenim morum semper est maxima, & maioritas in nostro magno & secreto opere, quod quidē penetrare facit, & magnum scire secretum, tamen per experientiā cum instrumento erectiuo, quod monstrauit natura dirigens, ac rectè ducens intellectū ad philosophiā. Et ideo auisa te, quòd non facias ignem nimium in principio mixtionis, quia statim in tinctura veniret corruptio. Ideo in eorum prima calcinatione, in qua se habet conseruari tinctura, tu ibi ad digestionem de L. abilla extrahes securè F. de E. in modum, quem tibi dicemus in practica. Et posteà pones D. iunctum

cum

cum H.in F.in digeſtione I.& ibidem ſtatim calcinabuntur cum forma conſeruata in illis, & ibidem permittas per terminum ſuæ propriæ naturæ, & non plus, ne patiatur ſpiritus, quem terminum præfixum reperies in ſecunda parte.poſt dictũ terminum reperies corpus totum nigrum in colore intenſo. Inde deferes ipſum in digeſtionem de K.quia iſta dabit N. O. & P.cum quibus nihil aliud miſceas crudum neq; coctum. Poſt hoc fac tranſire ſepties O. per digeſtionem de I. deinde P. fac tranſire per K. qui trahi debet de N.cũ L. vſque ad ſeptimam exuberationem. Et ſic conueniẽtem materiam habebis multùm pulchram ad creãdum lapidem noſtrum, in quo naturalis calor continetur. Et hæc eſt cauſa,quare natura ſeparata partes ſuas iungit in vno, vt virtus vnita fortior ſit diſperſa.

De creatione lapidis, quæ fit per virtutem certæ digeſtionis, & de eius proprietatibus.

CAP. XX.

CReatio lapidis noſtri tantũmodo facta eſt de N.& O.per digeſtionẽ de M.quo-

M. quouſque corpus nigrum vertatur in album. Quia tunc N. quantum poteſt ſuæ primæ naturæ appropinquat, quæ eſt magis propinqua de H. quàm erat D. neque E. neq; F. Et ideo nec eſſe eſt, q̃ N. reuertatur in G. quia propinquior eſt natura de H. & E. in O. quia propinquior eſt naturæ de N. à quo exibit P. quod eſt complemẽtum totius noſtri magiſterij dicti. Tamen teneas ſecretum.

Quomodo ſpecies metallorum tranſmutant ſe. Et de igne naturæ elementalis cauſatæ, quia nullo modo conuertuntur. Et ideo quando de ipſis apparet ſpecies, quæ eſt in eſſe veritatis, bonitatis & magnitudinis.

CAP. XXI.

POſt hæc ſit quæſtio, vtrum metalla vel ſpecies eorũ poſſunt tranſmutari? Solutio. Illud quod effectualiter videtur probatione nõ indiget alia. In veritate eſt vnum ſpeciale metallificatiuum, metallificabile & metallificatum in natura minerali. Et ab iſtis ſpeciebus concretis concretatis eſt ſpecies veritatis, quæ eſt ſpecies colorifi-

lorificatiua & colorificás. Et illæ duæ ſpecies ſunt in eſſe, & in eſſentia. Et ideo ſpecies in eſſe, & ſpecies in eſſentia, in quantum ſunt, non conuertuntur: ſed eorũ indiuidualia, in quibus per ingenium naturæ colligata ſunt ſua ſimplicia elemẽta mineralia, per quam colligantiam hæc ſpecies eſt in actu optimè conuertuntur. Et per hoc media principalia vocata ſunt in noſtro magiſterio, quia poſſunt mutari, mundari, purificari ſub conſeruatione ſuę ſpeciei, tali modo, q̃ ſpecies prima, quæ erat in actu manifeſto, eſt cõcreta, in eſſentia concretorũ, quæ ſunt in entibus creatis, quæ non conuertuntur. Et cùm ex illis conſtat ſpecies, quæ eſt in eſſe veritatis, & bonitatis, & magnitudinibus, quæ ſunt in entibus creatis, nõ conuertuntur, quoniam ſi conuerterentur, entia realia eſſent confuſa, & ars & ſcientia non poſſent viã, quam ſciunt, inſequi, nec natura poſſet aliquam rem multiplicare ad ſimilitudinẽ præcedentis generis. Et ideo in poteſtate naturæ fuit per creatorem poſitum, quod indiuidua tantummodo, in quibus ſunt entia realia, tracta ex ſpeciebus eorum ſine corruptione vel ſeparatione eorum in genere cuiuſlibet ſpeciei ſub earum conſer-

uatione

tatione tranſmutantur ad multiplicatio-
nem faciẽdam. Et de iſta noſter ignis crea-
tus eſt, & ſaltat, & ab illo exit lumẽ, & cla-
ritas. Et lumen eſt calor noſter, qui multi-
plicatur per ignem innaturalem & contra
naturam. Et hoc in partibus indiuidualibus naturæ mineralis prout experientia e-
rit tibi manifeſtata, ſi per artem in hac pra-
ctica poſsis eſſe imbutus. Quia calor figu-
ratiuus noſtri rubei lapidis, qui habet ignẽ
ſimplicis ignitionis, eſt pars ignis creati, &
ab illo ſeparatus, & cum ipſo tingimus ar-
gent. viuum, quouſque fiat ignis maioris
compoſitionis. Et ideo ipſum vocamus ig-
nem compoſitum, quoniam iſti ſubtili-
ter infixus eſt calor ignis ſimplicis, quę eſt
ſignificatiua, ſignificabilis, & ſignificata. Et
ſic ignis in ſuis indiuidualibus paſsiu' mo-
uet potentiam ad multiplicandum ſuum
effectum, actionem, complementum & fi-
nem, non tamen per potentiam, in quan-
tum paſsiua eſt, mouet potentiam actiuã,
ſed ſunt cognitę ſimilitudines entibus rea-
libus ad finem, vt ſint penetratæ, coctæ, &
permutatæ in meliorem naturam, hoc de
natura aeris in naturam ignis: ſic mouet
potentiam, & ſua obiecta ad complendũ
& finiendum ſicut ignis, qui mouet oleum
ad lu-

ad lumen dãdum, & clarificandũ locum, in quo eſt. Tene tamen fili pro regula generali naturæ, quod ſemper in omni tempore obiectum, inquantum eſt appetibile, mouet potentiam ad attrahendum ad ſe ſuum appetibile, ſicut res, quæ perfici deſiderat de ſuo, & non alio, vt poſsit ſecundum ſuum complementum habere quietem. Et quia natura, quę ſemper operatur, non eſt infinita, cùm ſit cõpoſita ex partib⁹ vniuerſalibus elemẽtalib. ideo in ſuo opere non eſt infinita, nec opus ſuũ infinitum, nec ipſum natura infinit. Intelligere igitur potes, quòd omnia elementa alia ſuam oſtendunt potentiã in lapide noſtro ſecundum magis & minus ſuæ dominationis. Quia ſi ager in generatione lapidis dominatur ſuper ignem, ipſum terminantem, lapis noſter διαφανὴς ſupra aquam congelatam apparebit. Et ſi aqua dominatur, elementum albedinem oſtendet, ſi terra, nigredinem manifeſtabit.

Quomodo totum factum lapidis eſt in cognitione elementorum, & in conuerſione ipſorum.

CAP. XXII.

Si

SI intelligas hæc elementa, & ſcias ea conuertere per certas operationes, habebis lapidis facturam, & intellectum, quia ſecundum eorum proportionem habemus formas eorum apparentes in diuerſis ſpeciebus, & per diuerſas proportiones mixti, datur diuerſa forma generato mixtibilium. Et diuerſa proportio mixtionis, eſt in metallis, vt ex eorum formis apparet. Et ex hoc mouetur pars ſecreti, quod niſi cognoſcas lapides, & eorũ virtutes in omnibus ſuis naturis conſulimus, quòd nõ appropinques noſtro lapidi. Fili forma & ſpecies tibi manifeſtant bonitatem materiæ, ſiue immunditiam, & vtilitatem eorũ, & groſsitiem, & ſimplicitatem. Quoniam certa forma ac ſpecies ſecundũ proprietatem ſuam data eſt ſuæ propriæ materiæ, & ſecũdum fluxum materiæ formæ influxæ ſunt, prout aurum & plumbũ tibi manifeſtant. Et inquantum materia nobilior eſt, intãtum forma cuiuſlibet mixti nobilior exiſtit. Et inquantum forma elementi puri eſt nobilior, in tantum forma corporis eſt nobilior, quòd ab omni corruptione fuerit depuratum.

Quomodo elementa exiuerunt ab vna ſola materia quam in ſe continet ſpe, cies mineralem.

CAP. XXIII.

ELementa noſtra fili ab vna ſola natura exiuerunt, in qua ſpecies mineralis influxa eſt potentialiter, quę poſtea per opus naturę actu manifeſto ſe oſtendit in fine eorum elemẽtarię circulationis. Et hoc opus non eſt in actu, ſed in ratione poteſtatis, per quam artiſta cum ſua intelligentia ponit eum in actu proprio. Et idcirco noſtrum opus aſsimilatur naturæ, & eſt in ratione tantũ, quia ſine illa curſus operationis naturalis nũquam inueniret finem, niſi per intellectiuam rationem tranſeat. Et ideo pauci ſunt, q opus noſtrũ ſciant in actionem ponere, nec eſt niſi vna ſemita. Quia ferè nullus vadit per ſemitã rectã naturæ reſpectu, per quam mutari ſe habent elementa ſub conſeruatione, & multiplicatione ſpeciei in ipſis infuſæ de potentia ad actum. Et ſic apparet, quòd ſcientia noſtra non eſt in eſſe, nec in actióe, ſed in potentia, quã per intellectiuã rationẽ traximus, & poſuimus de potentia in actionẽ.

Quomodo artista debet cognoscere naturam, vt possit ei assimilari in aliquibus casibus. Et de errore plurimorum operatorum. & de eorum auisamento. et quomodo instrumēta naturæ æquiparantur instrumētis artis, in quibus gubernetur in sua formatione

CAP. XXIIII.

QVando ergo volueris lapidem nostrum facere, scias primò, quomodo & qualiter natura operatur, & conducit seipsam. Et sequere hanc viam, & quadraturam, & habebis de dictis elementis quantum volueris, quia natura habet operari, & non tu ad formandum, mundandum, & purificandum. Et ideo tibi necessarium est, quod scias eam ducere per rectam carreriam, per semitam rectam, & materiam informare in qua natura est introducta, quia si bene scias eam custodire, qui tibi remaneat, dabit vltra quàm scies petere. Postea scias specifice quot modis fatui Alchymistæ sensualiter errant, non instructi, nec experti in tribus principalibus rebus & experimētis, de quibus

bus duæ ad vnã reuertuntur, ſcilicet, quia neſciunt ignem diſponere, qui eſt totus magiſter operis, quia eſt ille, qui congelat & diſſoluit ſimul, & ideo hæc intelligendi non habẽt poteſtatem, quia omnes imbuti ſunt ſua fatua ignorãtia. Tertia cauſa eſt, quia diſponere neſciunt materiam tali modo, per quem datur ei informatiua virtus, per quam inſtrumentum, quod eſt in materia, directum eſt ad formandũ per ſuum motũ illud, quod petimus. Et eſt natura venerabilis abſcondita in profundo, quam fili ſi ſcias benè regere, apparebit tibi cara, & clara, vt nobis ipſis in claro apparuit lumine, in forma terræ albæ, ſubtilis, foliatæ, & fuſibilis, & erat prope naturam argenti fini, clari & pretioſi. quare in magiſterio noſtro noli habere artem incertã loco informatiuæ virtutis. Nec velis in ardenti igne operari loco inſtrumenti. Virtus informatiua eſt gubernata per modũ certum operandi, qui in certa ratione datus eſt ſcientifica, & hunc ante oculos habere debes in introitu magiſterij noſtri. Et antequam aliquid facias, vide quid vis facere, & ſapienter operare. De groſſo fac ſimplum, & de ponderoſo leue, aſperum mollifica, & durum fac molle, &

amarum dulce. Et tunc habebis complementum in noticia inſtrumenti, quod directum eſt informatiua virtute, mouente materiam ad formam, de qua eſt actiuus formator per potentiam, quæ infunditur in illo ex parte ſuperiori. Et eſt locus & locatum, quia per infuſionem generatus eſt in ſuo loco. Quia genus habet aliud locatum per proprietates cœli, quæ in materia ſua influxę ſunt per radios ſolis & ſtellarũ. Illud tamẽ, quod elementales ac cœleſtes virtutes agunt in ſuis naturalibus vaſis, illudmet faciunt in ſuis vaſis artificialibus, ſi ſint formata ad modum vaſorum naturaliũ. Et illud quod facit natura ſolis & ſtellarum calore, hoc idem facit per calorem ignis, dum taliter temperetur, quòd non ſuperet virtutem motiuam, & informatiuam, quæ eſt in materia influxa deſuper. Quia in omnibus rebus, quæ ſunt, & fuerunt corruptæ, & putridæ, vidimus influere virtutes ſtellarum, determinationem in re illa accipiendo, in quam materia conuenientiam habet. Quia cœleſtis virtus fortis eſt & communiſsima, & capit determinationem, & finem per virtutes ſui ſubiecti in rebus mixtis. Et ideo quando in materia infuſa eſt minerali, ſtatim recipit determina-

terminationem naturæ & virtutis mineralis. Et sic est de vegetabilibus rebus, & animalibus, secundú eorum materiale genus. Et idcirco fili debes lapidis nostri elemẽta cognoscere, quæ sunt de materia naturæ mineralis, quoniam in ipsis influitur virtus mineralis multiplicatiua, quæ respicit ad perfectionem actus minerali, per determinationem, quam accepit à materia minerali, non vegetabili nec animali. Nihilominus quãdo voles habere mineralia elementa, non accipias de primis, & vltimis ꝓp nostro lapide creando, quia prima sunt multum, imo nimis simplicia, vltima verò sunt nimis grossa. Quando fames tibi aduenit, accipe panẽ, & dimitte farinã. Quando voles facere panem, farinã accipe, bladum dimitte. Et hoc verbum philosophicale datũ est tibi de elementis figuratiuè, in quibus elementis sunt entia realia mineralia, de quibus mouetur virtus cœlestis instrumentalis. Et nota, quòd virtus informatiua mouet instrumentum, & instrumẽtum mouet materiam occultam, & materia mouetur de potentia occulta in actum manifestum. Et virtus informatiua in materia est per scientiam introducta per artificem in sua naturali operatione.

De virtute informatiua per quam lapis noſter recipit creationem, & multiplicationem in ſuis inſtrumentis. Et de ſufficientia elementorum. Et de loco generationis.

CAP. XXV.

POſt hæc fili per præcedentia potes intelligere & diſcernere, quæ ſit virtus, per quam lapis noſter poteſt, & habet ſe multiplicare, & vnde exit. Et dicimus quòd eſt virtus mineralis, quæ deſcendit à cœlo in naturam mineralem, per quam ſecundum naturæ ſuæ ſpecificationem ipſa fortitudinem & virtutem accepit mineralem, quę reſpectum habet ad totius materiæ ſuæ perfectionem, in quanto ſe extendere poteſt, ſecundum individuorum naturam, quæ quidem individua in vniuerſitate naturæ mineralis inclusa ſunt, & in quibus virtute influentiæ deſcendit, & infunditur virtus formatiua lapidis noſtri, ſicut in ſemine bruti generati à ſuperfluitate nutrimenti putrida, à vaſis teſticularibus virtus formatiua animalis deſcendit, quæ virtus poſtmodum per diligentiam naturæ ſpecificæ informat indi-

uidua

uidua in ſpeciem animalis præcedentis. Et eſt ſicut magiſter carpentator, qui informat ſuum artificiantem per ſuam artem operando. Sic enim eſt in materia lapidis noſtri virtus informatiua, quæ reſpicit perfectionem eius & alterius. Et ideo dicimus, quòd eſt vna virtus mineralis, quæ formal lapides ac metalla, ac omnia, quæ inter ea ſunt media. Et vltro dicimus, quòd ipſa eſt communis virtus naturæ mineralis, per eam ſunt formati per determinationem, quam accipit a loco terreſtri ſuę generatiõis, & propter hoc in illo eſt fixa. Videas ergo ſi eſt res nimis cõmunis cũ ipſa ſit in lapidibus, quos tu quotidie calcas. Et nota, quòd ex hoc patet doctrina, in qua terra, anima debeat terminari & cõiungi Mercurius. Et ſuper hoc paſſu videatur epiſtola Alexãdri, quę loquitur de illis, qui dicũt lapides, qui inueniũtur inutiles & nullius valoris. Vnde mirãtur ruſtici quãdo eis dicitur, quòd noſtrũ argentum viuũ, aurũ ſit de natura lapidum. Adhuc fili potes melius cognoſcere formatiuã virtutẽ per hãc ſimilitudinẽ. In liquoribus enim gũmoſis, ab arboribꝰ exeuntibꝰ, ſicut thus, maſtix, Terebẽtina pix & ſimiles, cognoſcere potes, q̃ ſunt humiditates mixtę

in minimis partibus cum ſubtilibus partibus ſiccis, exiſtentibus in arboribꝰ ſuis virtute & mixtione caloris naturalis, quæ fecit humidum per ſiccum pati, & ſiccũ per humidum. Quia quando tales liquores ab arboribus exeunt, ſtatim humidum naturam ſuam ſiccam manifeſtat. Quia calor naturalis per totum humidum diſperſus, conſtringitur à ſicco contemperato cum humido, aut à frigido aereo ipſum circundante, & ſic amplius nequit ſe mouere in humido, ad formandum illud in figura & forma fructus, cùm ſit extra locum ſui vaſis ſuæ generationis. Videas igitur ne vas aperias, donec totum humidum terminetur & finiatur, ſecundum quod ſuas rorationes, & ſufflationes excluderet. Hoc intelligitur de terra, quæ non eſt ſeparata à vaſe de terra terræ. Et de hoc habes exẽplum de grano frumenti, & de rebus terminatis, quando per frigus aereum conſtrictiuum ſe congelant. Iſtæ gummæ ſic congelantur, cùm ſunt extra locum generationis earum, in quo eſt virtus formatiua, quæ format dictos liquores cum ſuis duobus inſtrumentis in flores, folia & fructus ſecundũ ſuam naturam tantum, quãtum ſtant intus dictas ſuas arbores, vbi eſt

dicta

dicta virtus, quæ eſt calor naturæ. Et per hoc intelligere potes, quòd ſicut materia ſicci terreſtris, quæ paſſa eſt per humidum viſcoſum, cum materia humidi, quæ paſſa eſt per ignem, & ſiccum terreum, parata eſt ad lapidem, & in ipſum generata per infuſionem virtutum ſtellarum & loci, vt ſuprà diximus de virtute formatiua lapidis. Sic generatur per infuſionem ſimilis virtus in ſemine genitalium, ſcilicet, quando ſemen deſcenſum eſt per totam ſpongioſitatem corporis, & attractum in vaſis ſeminarijs, tali modo, quòd dicta virtus accipit determinationem loci, vbi infuſa eſt, & per hoc accipit potentiam formandi figuras diuerſas propter differentiam qualitatis loci generationis. Quia quãdo virtus informatiua infuſa eſt in materia minerali, recipit materiam multum in complexione ſiccam, tendentem ad mineralitatem. Igitur ei neceſſe eſt, vt ſit fortis influẽtia, vt ſcilicet calor ſit ad dirigendum ſufficiens materiam metalli, pro prima digeſtione, aut quòd illa materia ſit ſatis rara, vt calor ſimplex valeat ſe mouere per totum, donec generetur fortior calor in materia fortiori compoſita, vt poſſit dirigere materiam fortiorem. Et ideo opus eſt,

vt ſequatur mineralẽ materiam informando ſecundum loci qualitatem, in quo adiungitur natura ſecundum ſuam fortitudinem. Conſimiliter eſt in natura animalium, quæ eſt complexionata complexione calida & humida, quia locus ſuus proprius cõplexionatus eſt ipſamet cõplexione, ſicut animaliũ teſticuli ſunt calidi calore, & humidi atque madidi ſecundũ plus & minus fortiter ſpõgioſi. Et ſi virtus formatnaturæ qualitatem cuſtodiẽdo & ſpecificando ſecundum intelligentiam naturæ ad ſpeciem generis, vnde exiuit. Et ideo dicimus, quòd in qualibet materia ſecundum ſuam ſpeciem eſt propria virtus infuſa. Et hoc eſt, quòd dicit litera chronicæ Platonis. Secundũ materiarum merita virtutes cœleſtes infuſæ ſunt, quæ operãtur, & formant res naturæ in vegetabilibus, & mineralibus. Et nota, quòd influentia caloris naturalis deſcendit à ſtellis in æſtate, & tunc calefit aer, omnia continens, & calefactus calefacit corpora, & diſſoluit ea. Denique venit influentia frigoris, calidum aeris comprimens, in centro corporis, & tunc vegetabilia incipiunt creſcere & germinare, & ſic faciunt mineralia. Propterea dicitur in rebus, quòd dimittas ſtellis materiam

teriã ad conſtringendum calidum in profundum. Et ex iſto conſtat, calorẽ naturalem debere eſſe cum calore loci. Et iſtã vocamus virtutem cœleſtẽ, multiplicatiuam, vegetatiuam, mutatiuam. Quapropter declaratur, quòd noſter lapis formatur per virtutem cœleſtem, & creſcit per virtutem multiplicatiuam, & pullulatur & gignitur per virtutem vegetatiuam, & mutatur per virtutem mutatiuam, & corrumpitur per virtutem corruptiuam, & generatur per virtutem generatiuam de corruptione in generationem. Et ideo virtus cœleſtis dicitur multiplicatiua, eò quòd multiplicat: vegetatiua, quia creſcit & fructificat; mutatiua, quia mutat; corruptiua, quia corrumpit; generatiua, quia generat. Et hę ſunt ſex virtutes, quę determinationẽ recipiunt à prima, quæ deſiderat formari. Et formatio non poteſt eſſe ſine mutatione & alteratione materiæ. Quare conuenit & eſt neceſsitas, quòd iſta prima ſola virtus induat ſe virtutibus omnium aliarum virtutum ſecundũ proprietatem materiæ alteratiuæ, & paſsibilis. Quapropter appareat, quòd non poteſt formari abſq; mutatione materiæ, nec mutari ſine corruptione, nec generari, multiplicari, vegetari

ſine

ſine alteratione materiæ illius. Per quod apparet, quòd virtus cœleſtis propter formationẽ ſcilicet, vt valeat perficere & formare materiam, omnia prædicta facit, & ſic declaratur, qualiter natura tranſit per ſua media ad extrema. Declaratur etiam per hoc, quòd nulla materia poteſt perfici, niſi patiatur diu. Et ideo neceſſariũ eſt, quòd in tua materia hæc virtus ſit infuſa, quæ anima eſt lapidis, quia anima lapidis noſtri de lapidibus eſt, ſicut anima vegetabilis de plantis, & anima vitalis de beſtijs: non tamen, quòd intelligas, quòd ſit illo modo vegetabilis ſicut plantæ, ſed duntaxat ordinem in ſequendo, ſecundum ſuã potentiam, & ſecundum quod materia ſua ſuſtinere poteſt potentiam ſuæ nobiliſsimæ cœleſtis virtutis, & intantũ, quantum eſt ſua materia ſubtilior, de ipſa plus & minus ad nutum ſuum operatur. Non quòd ſit ſicut anima vitalis, quæ eſt actio organicorum, & philoſophicalium membrorum. habẽs in ſe vitæ poteſtatem, quia materia naturæ ſuæ terreſtris, & duræ ac ſiccæ non patitur, ſed ſicut ars, cum qua Artiſta operatur in ſuo artificio. Et ideo tibi neceſſarium eſt ſcire, quòd omnis talis virtus, quæ formam materiam ſecundum

dum genus naturæ, indiget duobus proprijs inſtrumentis, per quæ ſuum formet opus ſecundum ſuæ diuerſitatem materiæ, de quibus inſtrumentis loquemur in ſecunda parte capituli ſecũdi. Quia hic te adhuc informare volumus de dictis virtutibus, & per exempla declarare, per vegetabilia ſæpè dicta.

De morte lapidis, & de aliquibus cauſis, & de rebus impedientibus generationem, & multiplicationem: & quomodo remouentur per exempli demonſtrationẽ ad reſpectum naturæ communis.

CAP. XXVI.

IN lapide noſtro fili dicta virtus mortua eſt, quę non habet multiplicandi potẽtiam, ratione ſuæ duræ, & nimis compactæ materiæ, quoniam per eam ligatus eſt calor, qui mouere ſe nó poteſt, per quem dicta virtus ſe regere deberet in informãdo lapidem noſtrũ. Et ex hoc tibi damus exemplum de grano frumẽti ac omnibus alijs ſeminibus, quia frumenti granum per ſe ſolum exiſtens in materia compacta & ſicca,

ſicca, non habet potentiam creſcendi, ſecundum curſum naturæ, neque multiplicãdi ſe, niſi reſolutione quadã, & attenuatione per ſimplicitatem ſuæ duræ ſubſtantiæ, in qua ſubſtantia dura congelatus eſt calor infra exiſtens incluſus, hæc ſubſtantia terminata eſt, & mortificata ratione ſiccitatis & duritiei, in qua terminata eſt materia, in qua retẽtus eſt calor naturæ. Quia ſiccitas & frigiditas excellentes cauſant mortificatiuam qualitatem. Et per hoc poteſt ruſticus cognoſcere, quòd talis ſiccitas cauſans duritiem & mortificationem, aerea indiget humectatione, vt calor naturalis reſuſcitari poſsit & extendi in ſimplici materia aeris, qui eſt ei materialis cibus, ſed hãc groſſarum partiũ denſitatem ſiue duritiem ponere in ſimpliciratem, non eſt datum naturę, niſi per ſubtiliationem ſuarum partium ſiccarum, factã a reſolutione. quæ eſt facta per reincrudationem madidi & humidi materialis grani, quod erat terminatum in cocto in digeſtione perfecta, per modum ſubſtantiæ albæ ſubtilis, de qua fit panis, quem comedis. Et reincrudatio dicti humidi ſeminalis terminati in ſicco, cauſatur ab humido ſubtili frigido & crudo, quam accipit in ſua diſſolutione.

tione. Quare neceſſarium eſt, quòd illud ſiccum terminetur, aut conuertatur in humidum aereum, quod eſt amicus & cibus ignis, qui ſua virtute format naſcentia. Sed cùm ſiccum & humidum ſint oppoſitæ qualitates per ſuæ contrarietatis differentiam, ideo eſt opus, quòd per differentiam concordantiæ, elementa de qualitate in qualitatem tranſmutentur, & vna qualitas in aliam, ſcilicet, ſiccum in frigidum, & frigus in humidum, & humidu in calidum, vt materia approprietur, & iungatur per ignem, per huius concordantiæ differentiam. Hoc eſt dicere, quòd materia ſicca grani conuertatur in humidum materiale, in quo eſt naturalis calor, per differentiam concordantiæ, quæ poteſtatem habet recipere virtutem informatiuam cœli ab illo. Quapropter apparet, ꝙ natura non tranſit de vno contrario ad aliud ſine medio, per quod cauſata eſt differẽtia cõcordantię, per quam materia tranſmutatur de natura in naturam, & hæc eſt ſpecialis differentia, quam habet cuſtodire. Nã aqua eſt aeris amica per humiditatem, & vicina terræ per frigiditatem. De qua per rarefactionem, alleuiationem, & ſubtiliationem venit reincrudatio in rebus, quæ ſunt & fuerunt

fuerunt coctæ, condensatæ, & terminatæ per naturam & artem. Et terra est vicina igni, propter eius siccitatem, & ignis vicinus aeri propter eius calorem, à qua terra per rarefactionem, & alleuiationē vel subtiliationem fit reincrudatio in rebus, quæ sunt & fuerunt coctæ, & condensæ, & terminatæ per artem & naturam. Vbi condēsatio & rarefactio est via originalis in elementorum trāsmutatione, in gradibus rerum. Et hæc est communis doctrina, per quam natura sagax conuertit sua elementa. Et ideo granum frumenti quando solutum, dissolutū, & reincrudatum est, trāsmutatum est de sua natura in aliud opus, ibidem operatur frigiditas, & humiditas, quæ est aqua cruda. Et ideo calor, in quo est vegetabilis virtus potentialiter, sed sentit adhuc formatiuam virtutem secūdi instrumenti, quæ mouetur à cœlo, ad informandum per aliam informationem naturalem calorem, & per hoc non potest habere modum penetrandi actualiter, nec ibi se mouere in partibus humidi sui materialis. Quoniam quasi hebetatus est in suo materiali principio, ratione frigidi & humidi, quod intrauit in suo materiali per resolutionem dicti sicci, cum superfluitate

multi,

multi, magni, frigidi, humidi. Sed postea à secundo instrumento descendit cœlestis virtus per calorem solis, resoluendo, & diminuendo à dicto humore frigido quantum opus est ad intentionem naturę & nó plus, sed in tãto & vsq; ad terminum excitationis & accelerationis naturalis caloris, quia perdit materia istã superfluitatẽ frigiditatis, quę eã tenebat mortificatã. Et quãdo istę naturę calor, qui est excitatus & accelleratus à calore solis, per continuationẽ instrumentationis illius caloris se mouere incipit in suo madido & humido materiali, per quod ligatus fuit, tunc in ipso se mouendo penetrat, & penetrando dilatat, & dilatando format, & conuertit suum humidum materiale in suam propriam speciem, & in suum proprium esse, & ens, & sic dictus calor non cessat operari infra suam materiam, vegetando, pullulando, crescendo, & augmentando, elongando, & extendendo, & etiam multiplicando tantum, & à quousque veniat ad terminum, qui non habet amplius materiam humidam, & tunc humor incipit terminari & inspissari per informatiuam virtutem ab alijs differentem per cõcordiam, & calor per siccitatem mortifi-

catur, quam granum frumenti accipit in ſua terminatióe per compactibilitatem & duritiem, tantum & quouſque altera vice in reſolutióem reuertitur & putrefactionem. Quapropter rota elementorum per naturam tota & in circuitu rotunda gyratur, & erit quouſque venerit ad ſuum propriú terminatum punctum, & ſic per euidentem experientiam natura tibi oſtendit quòd virtus, quæ eſt in potentia in ſemine blad', in nullo tempore poſita eſt in effectum & actionem productiuam & vegetatiuam, niſi poſt corruptionem & putrefactionem ſuæ materiæ propriæ, quæ cauſa eſt alleuiationis & ſubtiliationis, & rarefactionis, quouſque veniat ad punctum generationis, quam vocamus multiplicationem, de vno grano in centum, & de cẽtum, in 10000. appellamus, & ideo vis eſt ruſticis credere, quòd ſi granum frumenti non proijciatur in terram, nullo tempore virtus eius multiplicabitur, quia natura ſua ſicca non vult illud pati propter cauſam ſuæ terminationis, factæ per conuerſionem ſubtilis in ſpiſſum, & ſi proijciatur in terram, alleuiabit ſe per reſolutionem, & creſcet humiditas ſua per putrefactionem, per quam eius animæ vis procedit,

dit, non tantum quòd faciat eũ multiplicare in calore cœlesti ſuperius aſcendendo, ac ſi melius foret, quàm hic inferius; ſed ſicut erat. vide igitur quomodo ſeparatur per ſubtiliationem mundum ac purum à vili & immundo & cœnoſo, viſcoſo per elementationem, quam accepit à putrido per rarefactionem, per quam exaltatum eſt, & fermentum appellâtum. Dicimus ergo fermentum res exaltatas in altũ, quæ per omnes mundi gentes ſunt deſideratæ ac ſic nominatæ. Quare dicimus, quòd per opera ruſticorum virtutes cœleſtes adiuuantur, ſcilicet per arationẽ, cultuatiõem, ſeminationẽ, & impinguationẽ terræ. Et tali modo ruſtici iuuãt naturã, vt citius fructus expediantur, & emendãtur. Simili modo tibi dixim, in magiſterio noſtro, quia primitus nobis eſt opus, quòd ſubſtantia, quæ eſt pura noſtri lapidis natura, reſoluatur per ſubtiliationẽ ſuæ ſubſtãtiæ groſſæ. poſtea putrefiat, & humidum quod eſt frigidũ, & innaturale benè ſeparetur per calorem ſolarẽ, qui contra ignẽ vadit: poſtea ſibi adminiſtretur ſuus competens cibus, quẽ virtus tã dicta habet in ſe pmutari. Et per hũc modũ materia mineralis adiuuabitur p induſtriã Alchymiſtæ.

Tali forma, quòd corã omni viro ipſa claro lumine manifeſtabit effectus ſuos, & potentias non indigẽtes probatione logicali. Quia benè concluſum eſt ad intellectum tuum huius operis naturalis, in qua forma artifex huius operis naturalis debet inclinari, & dirigi per cõſiderationem inſtrumentalem aut rationalem, & non ſophiſticam, cum ſententijs philoſophię naturalis. Quoniã adhuc non obſtante, quãuis ingenium profundum habeat logicus argumentabile, aut naturale de rebus extrinſecis, nunquam cum hoc toto per aliquam rationem, quę veniat ad ſenſum, poterit directè cognoſcere nec iudicare, cũ quali natura aut virtute per fortitudinem intrinſecus habeat ſua multiplicatio creſcere ſuper terrã, niſi pro ſimilitudine, quaſi ſimpliciter credendo noſtrum magiſterium eſſe, aut non eſſe, nec quomodo fieri poteſt, quòd noſtrum ſemen in terra ſua pullulat, creſcit, & colligit fructus ſuos & ſuas meſſes, hoc nunquam ſcies niſi cum doctrina experientiæ prius intraueris in philoſophia naturali, & nõ ſophiſtica, quę naſcitur per diuerſas præſumptiones ſãtaſticas infuſas in illorum capitibus, qui cũ prænoſticationibus eleuatis contra vim & volun-

voluntatem rationis & naturæ faciũt multos pertinaciter errare in ſophiſticatione mentis. Quapropter concludo per rationes ſuprà dictas, quòd ſi per induſtriam naturalem, cum claris & euidentibus experimentis tu non habueris rectam rei cognitionem iam inquiſitæ, nunquam ad tam precioſum epulum eris inuitatus per naturam. Qui ergo lapidum virtutẽ ignorat ac proprietatem eorum, qui de potentia deferunt corpora in effectum, & in actum, prout experimentaliter cognitum eſt, noſtro de cibo precioſo non guſtabit. Eſt igitur tibi neceſſariũ, vt lapidũ noſtrorum experientia naturam agnoſcas per practicæ viam, mediante theorica, & doctrina oſtenſibili, aut per reuelationem ſecreti, quia pauca format theorica, niſi per practicam habeas experientiam, & per experientiam practica formatur, ac etiam clara veritas, quæ humanum intellectum illuminat. Fili ergo bene cognoſcere debes proceſſum, qui tibi naturam oſtendet lapidum ac virtutem, quę per vim ſuam conuertit illud, quod nulla res alia facere poteſt, niſi ipſa per ſimilitudinem ſuam, & illa eſt res ignorantibus ſecreta. Eſt tamen omnibus ſapientibus commu-

nis, vt lux mundi, noticiam cuius per experimentorum viam habebis, & non ſine illis, aut eorum aliquo. Quia de ipſa experientia exiuit veritas rei, per quam multiplicatur tinctura adiutorio informatiõis noſtri magiſterij naturalis.

De corruptione & putrefactione omnium rerum. Et quomodo omnis res naſcitur et recipit vitam, & animam naturalem à putrefactione, ſicut de ventre putredo matris ſuæ, per mutationem elemẽtorum.

CAP. XXVII.

HIc cognoſcere potes, q̃ nulla res poteſt eſſe animata, nata, aut creata, niſi poſt ſui corruptionem & putrefactionem, ac mortificationem. Quia tunc natura materiæ mutatur de natura in naturam, ſicut res fragilis, & materia quæ nõ habuit ſuę perfectiõis cõplemẽtum. Trahe igitur formam à ſua materia per corruptiõem illius, vt ipſa materia ſeparata à ſua corruptione poſsit perfici in ſua ſublimatione. Fili in omni materia eſt quædam potentia actiua, ſicut dictum eſt, ſi intellexiſti nos, quæ forma nominatur non completa, &

ta,& ratione ſuæ imperfectionis communis eſt duobus contrarijs,quę quaſi nominantur informatiua ipſius, ſecundum ſuum inſtinctum,& inſtitutiõem .Nam quãdo hæc potentia per virtutem informatiuam ducitur de potẽtia in actum alicuius formæ, ſtatim habet appetitum ſtandi ſub forma contraria, ſicut hæc potentia,quæ cõmuniter ſe habet in frigido & humido, nam exiſtente ſub vno eorũ,ſtatim appetit eſſe ſub forma contraria.i. qualitate contraria. Quia nulla forma corporis corruptibilis aut generabilis poteſt vnquam ſufficienter complere potentiam ſuæ materiæ actiuam, quoniam compleri ſub forma alia deſideret, nec forma hæc (cùm ſit deſperata) poteſt eam introducere in materiam, niſi poſt primæ formæ corruptionem. Et ideo ſecundum quod virtus agens formæ introducendæ, corrumpit præſentem, ſic excitatur, & acceleratur forma actiua ad formam contrariam, & dat paulatiuè, quòd ſit magis & melius cõpleta ad maius complemẽtum, quouſque ſit facta ſub actione completa illius formę & ſine ſuis proprietatibus non poteſt eſſe, nec eſt tota materia. Quãdo igitur fili corrumpere lapidẽ noſtrum volueris, hoc fac

per ſiccum ignem, vt ſiccum illud in frigidum conuertatur. Et quando voles generationi appropinquare, fac quòd humidũ in calorem conuertatur per frigiditatem. Et quãdo eris in puncto generationis, pone frigidum humidum cum calido ſicco ſuæ naturæ. Et quando voles aquam cum calore refrigerare, calefac eam magis. Et quando voles ignem accendere, cũ aqua frigida balneetur intus. Et ſi niuem per frigiditatem. F. diſſoluere volueris, congeles melius, & ſic verſæ ſunt, & inuenies mutationes naturæ graduales, ſecundum gradus ſcalæ naturæ, quæ eſt rotunda, & elementa rotundat, vt dictum eſt. Si ergo cõuertas ſiccum in frigidum, frigidum in humidum, & humidum in calidum, habebis magiſterium. Quia tali modo natura exit de natura mala, & conuertitur in bonam, bonaque in meliorem. Et ideo hac in arte naturam modo duplici capimus. Primò, recipimus pro retento, vt eſt ignis naturæ. Secundo, accipimus pro continente ipſius, vt eſt aer, in quo ignis ſe habet mouere ad formare res naturę. Et quia aer eſſe non poteſt, niſi habeat naturam ignis, nec vllus poteſt aliquam formare ſpeciẽ materialem ad ſuam ſimilitudinem, niſi in

natu-

natura propinqua, patet, quòd lapis noſter eſt de materia aeris compoſitus, quia niſi eſſet materialis tinctura, igné non poſſet manifeſtare in effectu vel actione, nec ignis ardere poſſet ſine cibo aeris, (noli intelligere, quòd totum ſit plus, quàm vna natura, ex qua fit totũ noſtrum ingeniũ,) nec claritatẽ daret per ſe abſq; aere. Quia in quolibet compoſito eſt ignis naturæ: & ille certa informatione mouetur, & mouendo ſe mouet materiam, omni tempore ipſam & ſemper terminando. Et eſt neceſſarium, quòd ducat mouendo ad aliquam ſpeciem, ſecundum quòd formator ſciet ipſam benè informare, ſcilicet ad illam, ad quam materia habebit conuenientiam ſecundum curſum naturę. Propter quod extitit declaratum, quòd non opereris, niſi de nobiliori materia, quam habere poteris, quia res non fit, niſi ſecundum naturam in ea emendatur.

De humiditate noſtri lapidis, & quomodo ipſa eſt aqua permanens, & de diuerſis actionibus ignis, & de ſubtiliatione elementorum groſſorum, & de nigredine.

CAP. XXIII.

HVmiditas noſtra fili, eſt aqua permanens, quia ſuum humidum radicale non amittit, neque per ignem combuſtum eſt, nec ignis maris noſtri poteſt ipſum cõſumere, quin de vno calore in alium mutari videatur, imò augmentari, meliorari, & creſcere in proprietate videatur. Nam ignis eſt eius rectum nutrimentum, & cauſa eius nobilis incrementi. Ideo quando volueris præparationem noſtri magiſterij incipere, recipe aquam proportionatam in qualitate ſecundum naturam corporis, quod diſſoluere volueris, tali modo, quòd virtus ignis contra naturam, nó ſuperet calorem naturalem. Quia corpora non ſunt eiuſdem qualitatis in menſura, quamuis ſemel fuerunt omnia vnius virtutis, in menſura in Domino Deo noſtro, modò habent participatiõem in differentia concordantiæ. Nam aliqua ipſorum non adeo fortis compoſitionis ſunt, neque ipſorum ſulfur tam ſubtile nec tẽperatum. Et ideo fragiliori virtute ſe diſligare poſſunt. Chariſſime fili, ignis, qui calefacit hominem, leonem frigeſcit, & ignis calefaciens leonem, ardet & cremat homi-

hominem. Per hoc autem ſcire habes, quarum fortitudinum ſunt virtutes noſtrorum lapidum, ad finem, quòd argentum viuum reſpectu potentiæ ſulfuris naturæ poſsit temperari per noticiam certam graduationis in ſua prima reſolutione, quia in eo iacet totum periculum. Et ideo tibi notifico, quòd habeas ſulfura per calorem deſtructa ſimplorum argentorum viuorum in forma tali, quòd eorum proprietas actiua non exterminetur extraneo calore, & quod ſeparari non poſsit à ſuo ſubiecto humido, quòd ex toto appareat nigrum plenum de nobili ſpiritu. Iſta nigredo demonſtrat ſignum primæ portæ, ad intrādum noſtrum magiſterium. Et ſine ipſa non poteſt aliquid fieri, quia eſt ignis naturę, qui habet lapidē creare q̄ ſine ſui corporis corruptione manifeſtari non poteſt. Et niſi manifeſtetur, nunquam in actione erit, per quam poſsit creſcere aut generare. Cùm autem ſit reuelatum, quòd initium operationis noſtræ eſt in forma capitis corui, & operationes præcedentes abſque noſtræ initio operationis ſunt erroneæ omnes, quouſque compoſitum totum nigrum ſe manifeſtet: ideo fili intelligere noli, quòd nigredo noſtra ſubitò veniat,

veniat, neque citò, ſed ſuauiter & paulatiuè, quia neceſſarium eſt, quòd calores per ſua media tranſeant ſicut elementa. Quia ignis naturæ cùm ſit incluſus in profundiori ſui corporis, non poteſt ſe oſtendere ſtatim, quouſque ſit apertum. Nã in groſſis elementis ignis eſt incluſus & abſconditus. Et ideo neceſſe eſt elementa ſubtiliare, ſcilicet, terram, & aquam, per debilé digeſtionem, vnde cauſatur viriditas, quæ eſt primus color, cuius ſignũ dat cognoſcere, quòd actio caloris reſoluti friuola eſt & lenta, & per conſequens inſufficiens diſſoluere & rarificare partes terreſtres. Ideo in cute & ſuperficie, & vbique color viridis manifeſtatur indigeſtus & terreſtris in ventre, cuius calor naturæ multiplicatur, qui propter cauſam humidi excellentis, tenentis eum hebetatum, nõ poteſt manifeſtari, ſed vt prædictum eſt, calor naturalis paulatiuè vigoratur calore ignis adiutorio, adminiſtrati ab Artiſta & operatore, qui benè ſcit intellectu ſuo diſponere, informare, & coquere materiam ſuã quouſq; appareat deſuper induta nigra. Quia tunc ignis naturalis pugnat contra humorem, à quo creatur nigredo. Quando igitur apparere incipit, creſce eam, & multiplica

plica per naturalem informationem, per quam ſe habet regere naturalis ignis, qui incipit materiã digerere, vt apparet ex nigredine. Et ex hoc extitit declaratũ, quòd in puncto nigredinis noſter ignis incipit operari, & non alias. Et ideo noſtri magiſterij principium dictus eſt, quia tunc excitatus & acceleratus eſt noſtræ materiæ calor, qui habet potentiam putrefiendi omnia elementa ſua, vſque ad huiuſmodi digeſtionis finem, quæ eſt prima caloris in noſtro artificio, donec ſit completa materia, quia humor põticus & terreſtris per ſuum contrarium alteratus, & adiutus à ſuo ſimili habiliter & aptè ſe digerit. Et tũc in materia completa per gradum dictæ digeſtionis color niger multiplicatur, non tantùm in ſuperficie, vel in cute, ſed per omnes partes ſubtiles, & ſeparatas in tota materia per multiplicationem, quæ eſt generata à calore naturali in humiditate radicali. Vnde noſtra fit alba tinctura ſicut nix, & tunc dicimus, quòd corpus fuſum eſt, & liquefactum intus & extrà, & nõ potentia vel actione ignis communis, ſed potentia ignis, qui eſt calor naturalis. Quia iſte ignis apprehendit, impregnat fortiori calore lapidem noſtrum, quàm ſit elemen

talis

talis ignis. Et ſic videmus potentias & virtutes rerum, & cauſare, & per earum effectus cognoſcimus. Hanc rem tene ſecretam fili, quòd calor naturalis prædominãs poſt diminutionem humidi extollentis omnis groſsitiem & ſubſtantiæ terreſtreitatem, quam prius non potuit benè diſſoluere. Poſteà per ſuam fortiorem actionem reſoluit & digerit tantũ, quòd venit ad vltimum ſuæ actionis punctum in digeſtione prima. Et quando materia ſic digeſta, & putrefacta, & optimè cocta eſt per dictam digeſtionem, natura ſeparat ſubtile à ſpiſſo, & groſſum proiectum eſt ad partes & remotas per actionem ſecundæ digeſtionis. Et tantum, quantum oportet, conuertit ex ſubtili in ſubſtantiam ſulfuris, ab ar. viuo creati, ſecundum hoc conuerſio facta eſt per informationem datam calori naturæ in tertia digeſtione.

De modo philoſophandi. Et quomodo iſta ſcientia & ars non eſt data, niſi philoſophis. Et quod congelatio argenti viui eſt principale ſecretum & finale. Et de patientia operatoris, vſque ad albedinem tranſeundo.

CAP. XXIX.

Huius

HVius ſciẽtiæ libri loquuntur per voces tacitas fortiter notandas, ad finem, vt principalis res in ipſis contenta. Et quòd illud ſecretum non manifeſtetur niſi philoſophis, & filijs philoſophiæ noſtræ, qui ſunt indagatores & inquiſitores veritatis, & amatores eius, & nó ſophiſtis plenis mendacijs, nec auaris, nec amatoribus mundanis, ſicut ſunt vſurarij, mercatores, & renouatores monetæ, cãbiatores, & congregatores theſaurorum, condemnatis & per diabolum incantatis, qui nolunt laborare, nec inquirere, niſi in rebus palpabilibus, quia imbibiti ſunt & potionati in rebus mundanis, nec poſſunt aperire intellectum ipſorum ad intelligẽdũ bonas doctrinas noſtras, per quas poſſent habere theſaurum perdurabilẽ & ſaluationem. Ideoque tibi dicemus fili, quòd ſapienter conſideres doctrinas, quas tibi dabimus in libris noſtris, & nota illas, & gloſa fortiter per multas conſiderationes, & reiterationis ſpeculationes, ſi deſideras nos intelligere. Et quando nos intelligas, capias cum ambabus manibus coopertum cũ tua camiſia veſtimẽto philoſophię, & ſic alijs relinquas doctrinas, ſicut patres noſtri nobis reliquerũt, & non aliter. Et ſi cõtrarium

trarium feceris, tu eris maledictus, ſicut ille, qui eſt participans de confuſione mundi. Et noli ipſam reuelare per vocem viuã, quia nemo ſine labore debet artem poſſidere, nec ſine conſideratione alicui manifeſtare actualiter, niſi per cooperturã philoſophiæ, & illis, qui per intellectum illuminati & leuati ſunt, & qui habent inſtrumenta rectificata ad penetrandum cauſas & res naturæ ſecretas. Et tu qui deſideras eſſe filius noſter, et nutrit⁹ in philoſophia, debes perſcrutari per reuelationẽ tui nobilis intellectus, id quod dicemus eſſe verũ in noſtro magiſterio. Videlicet, quòd fumus auri noſtri fermentati, poſt fixationem ſuæ reductionis in terra ſua apparebit viſibiliter in igne philoſophiæ. Et ideo fili neceſſariæ ſunt conſiderationes multę, antequam procedas ad formationem lapidis noſtri, & quòd ſis ſcrutator per reuelationem nobilis intellectus illorum, quæ dicimus eſſe vera in noſtro magiſterio, videlicet, qualiter fumus auri noſtri fermẽtati poſt fixationẽ & reductionem in terram ſuã viſibiliter apparet in philoſophico igne. Scito ergo, quòd terra, in qua noſtrũ aurũ debet ſeminari ac plantari, primitus eſt alba antequam viſum ignis noſtri manifeſtare

festare posit, habebis tamen fili in dealbatione patientiam, quoniam ibi magna tarditas est. Fac igitur dealbari terram tuam, & nutriri eam, si vis, quòd filius patris subueniat tibi in necessitatibus. Hæc terra est magnesia nostra, in qua iacet secretũ nostrum. Et nostrum finale secretum est, nostri ar. viui congelatio, sine qua iamq; fieri non potest certitudo scientiæ nostræ, quæ in principio magisterij nostri est nostri ar. viui congelatio in magnesia nostra per ingenium, certumque regimen. Spiritus essentiæ quintæ in magnesia nostra est. Nostra magnesia est ar. viuum, quale tibi diximus. Et ex isto exiuit fumus auri nostri & argenti, per quem venit omnis color. Et si scias eum extra corpora proijcere, medietatem habebis secreti. Et si facias eũ reuerti, habebis coloratam suã magnesiã, vt niuem. Nam sicut à corporibus proijcitur, ita in ea reuertitur, scilicet, tã à medijs mineralibus, quàm à metallis cum ar. viuo. Nam cùm ar. viuum sit medium coniungendi tincturas in puro subiecto: ita erit medium separãdi eas ab impuro, quod est res contra naturam. Et pro isto Mercurio intellige aquam, in qua deportatur tinctura. Quia ignis quando ab vno subiecto se-

paratur, immediatè introducitur in aliud, niſi per ignem impediatur extraneum cùm ſit incorruptibilis. Et ideo eſt neceſſe, cùm non poſsit haberi ſub forma eſſentialiter, quòd habeatur ſub forma ſubſtantialiter, ſcilicet in materia Mercurij, quæ eſt aqua noſtra. Et ſcias fili, quòd noſter ignis trahitur à corpore parum & parum, & poſtea vertitur in corpus per ſuum nobilem calorem. Fili hoc eſt neceſſarium ſemen, cum quo fixatur noſtra tinctura in corpore, quando trahitur ab illo cum aqua ignis. Fili impregna igitur corpus ab igne, & multiplica ſuam combuſtionem, & fortem habebis tincturam. Et intelligeſecretum. Nam initium eſt atque complementum totius, prout in ſecunda parte dicemus practicæ.

Vnde propria tinctura philoſophorum extrahitur, quæ tingit argentum viuum congelatum in album, in medicinam rubeam per fermentationem.

CAP. XXX.

Tinctura

TInctura, quam dicimus fili, extracta eſt ab auro noſtro, & illam in auro vulgari fermentamus, quòd portat illam de potentia ad actum, nec in iſto eramus ex toto certi, nec poſſemus credere, quouſque vidiſſemus noſtræ magneſiæ poteſtatem, quæ magno calore ſuo ſpiritum congelat per ſuæ exuberantis naturę mutationem, multiplicatæ in calore permanente. & hæc fermentatio facta eſt adiutorio ſulfuris rubei fixi, & poſtea non eſt niſi ignis, aqua & terra, pleni quinta eſſentia, & per aquam terra abluitur, per ignem terra tingitur & coloratur, & tunc omni homini manifeſtatur. Hęc enim eſt tinctura, quæ à vili terra ſe ſpoliat, & de alia multũ nobili reinduit ſe. Et ſcias, quare noſtrũ primum venenum nõ facit deauratum fumum, quando de ipſo Mercurius ſublimatur. Ideo, quia in ſuo ventre Mercurius totam accepit tincturam fumi, & eſt impregnatus à dicto fumo, qui eſt noſter ignis dictus, & per ſucceſsiuam decoctionem, quæ in natura ſua eſt correſpondens naturæ dicti ignis, qui abſconditus eſt in ventre dicti argenti viui cõgelati per extẽſionẽ partium ſubtiliũ ſuæ ignibilitatis eſſentialis in dirigẽdo partes dicti Mercurij co-

lorat, & trāſmutat eum in ſuam propriam naturam ignis, qui eſt pura tinctura, infixa eſſentiæ materiali indiuiduorum metallorum, quem clamamus ſpiritum Mercurialem, cùm in eo manifeſtè ſit reſolutus, & adhuc ſit reſolutiuus in eodem, & erit, quamdiu poterit, quia ſic voluitur natura per circulationem.

De modo procedendi in practica, & quanta res requiritur in magiſterio.

CAP. XXXI.

AD informandum ſuper hac re filium artis opus eſt magna ſcientia, ſcilicet reuelatione, vel oſtēſibili doctrina, vt poſſit noſtri magiſterij practicam intrare, & indiget forti ac magna theorica, quæ vires reuelet per velle naturæ. Et ſi es negligens perlegere, & perſcrutari contētum in noſtris libris, cæcus ibis ad practicam ſicut ignorans. Et ideo fili debes præmeditari, cui rei debes manum apponere ad operādum. Et debes ſcire, quot, & quæ requirūtur principaliter in noſtro magiſterio vel propinquitate ſuæ operationis. Et id circo fili tibi dico, quòd tria requiruntur, ſcilicet, Ingenium ſubtile, naturale, non ſophiſti-

phisticum; manuum operatio, & liberum arbitrium, & hoc requirit sapientiam, diuitias,& libros. Sapientiam ad sciendum facere. Diuitias,ad habendum potestatem faciendi. Libros, ad intellectum aperiendum diuersum, qui est in multis gentibus. Quoniam hoc, quod vnus comprehendit per doctrinam vnius, nunquam poterit comprehendi,nisi per doctrinam alterius. Et sic doctrina vnius aperiet doctrinã alterius, fortasis datam per figuram, & secundum traditionem plus vel minus valentem. Sed hîc tibi nos manifestabimus in clara voce principale celatum, ad intrãdum secreta secretorum naturæ. Vnde tu videbis multa pulchra mirabilia, quæ in secretis naturæ sunt reposita, & quasi miracula reputabuntur per secretum dominæ naturæ.In quo est necessarium, quòd incipias ad intrandum per istum modum. Fili necessarium est tibi, quòd primò habeas in cognoscentia virtutem formatiuam, ex supradictis rememoratam, quæ dependet à nostro magisterio ex certa scientia cognita. Quia ars, id est, scientia, quando veraciter est cognita, sine aliqua ignorantia, per sensum intelligentiæ, qui venit de nobili operatore,informat mate-

riam ad illud eſſe, ad quod calor naturalis inſtrumentalis, in quo à virtute informatiua influitur virtus actiua, & dirigitur ex ſua materia ad operandū & formandū directè: tunc apparet, quòd dictus calor inſtrumentalis ſit directus per virtutem formatiuam, & virtus fomatiua dependet de ſcientia operatoris, in cuſtodiēdo curſum naturæ in magiſterio, per quod iſta eſt influxa in materia, quia calor excitatus & actus ipſemet mouet illam. Sicut in naturā omnis alterius rei influitur virtus formatiua de cœlo & de ſtellis. Quia cęlū eſt principium mouens totius naturæ, ſicut ſapiens operator eſt in magiſterio noſtro, per doctrinam ſuæ nobilis intelligētiæ. Reuelatum ergo tibi ſit, ea duo ſunt in magiſterio noſtro neceſſaria, ſcilicet, virtus informatiua, & inſtrumentum eleuatum, per quod noſtrum debet formari magiſterium. Informatiua virtus eſt gubernata per quatuor virtutes principales, conuertibiles & conuertentes, ſcilicet, calor, frigus, humidum & ſiccum, ad finem, quòd materia tractetur cum inſtrumento directo & conducta & deducta ad illum actum, per quam pati debet ſuam operationem ſecundum intentionem conuertentis & conuer-

conuertibilis,& in actione debet informari materia,vt per ipſam informationem ipſius inſtrumentum gubernetur ad cõplementum ſuæ operationis,volũtati operatori correſpondens in materia informata per artem ſecundum exigentiam naturæ venerabilis, quæ ſagax eſt,& intẽta peruenire & perficere ſuum perfectionis opus.

De quatuor naturalibus virtutibus mutatiuis.et quomodo appellãtur, et quomodo operãtur.

CAP. XXXII.

INtellige fili, cùm dicta formatiua virtus ſe habeat regere per quatuor antedictas qualitates elementales, à quibus ſine medio,& ſucceſsiuè quatuor virtutes naturales mutatiuæ cauſatæ ſunt. Et ideo habes diuidere gradualiter informationem quam omnis bonus operator debet influere in materia conuenẽti,& ſucceſsiuè in quatuor partes, videlicet. In attractatiuam naturam, vel appetitiuam in naturam retentiuam & coagulatiuam, & in naturam expulſiuã,& contentiuã,& digeſtiuam.Natura attractiua operatur per

calorem & temperatam ſiccitatem; natura retentiua per ſiccitatem, & temperatam frigiditatem; expulſiua per humiditatē & temperatum calorem; & natura digeſtiua per calorem & temperatam humiditatem. Et in illa actione, in qua materia melius operatur in complexiõe ipſius, habes tu eã adiuuare, quia ſecundum plus & minus fortitudinis ſuæ complexionis materia tibi oſtendet ſuam velocitatem aut tarditatem, vel temperamentum ſuæ differentiæ tranſmutationis, vnde ſui cauſantur effectus ſecundarij, qui tracti ſunt de potentia in actum, ſicut ſunt ponderoſitas, leuitas, grauitas, durities, mollities, dulce, amarum, album, & nigrum &c. Scias ergo fili, ad quam virtutem, ad quam formam debes tuam tractare materiam, vel ad virtutem appetitiuam, vel ad virtutem digeſtiuam, vel ad virtutem retentiuã, aut ad virtutem expulſiuã. Quia tibi opus eſt, quòd materia accipiat talem informationē per artem cognitam, & ſcitã, tali forma, quòd ſuum inſtrumentum ibi ſit motum, & benè directum, vſque ad ſuæ operationis finem, qui finis certum ſignum monſtrat ſuo magiſterio. Quapropter ſi ipſe habuerit in memoria ſua ſigna, habebit ſciētiam

certam

certam, & habitudinem corrigendi & emendandi confortatiõem, & debilitationem, quæ ſunt extremitates operationum naturalium. Et ideo intellige, quòd ignis eſt inſtrumentum naturæ, ſicut inſtrumentum, quo faber operatur, eſt martellus, qui mouet materiam ferri ad talem diſpoſitionem, quæ ſit de intentione fabri, qui informat malleum per formalem motũ. Sic autem facit calor ignis in magiſterio noſtro, quia ſecundum artem dirigitur ad intentionem Artiſtæ. Nam vel dirigitur ad deſtruendum & corrumpendum, vel ad generandum, vel ad ligandum, aut alias. Et ideo tibi neceſſariũ eſt, quòd per hanc ſciẽtiam cognitam habeas directionẽ eligendi & cognoſcendi talem ignem, ſecundum quem per artem formatum debet materia de natura in naturam mutari, quouſque motus naturæ ſupremæ, quę eſt in igne, per terminationem & expulſionẽ extraneorum motuum in ſua propria materia ſine corruptione aliqua poſsit perpetuò quieſcere. Et iſte eſt calor omnium generatorum, ſicut eſt ſolis calor, qui eſt effectus principalis omnis generationis. Ideo tibi ſit certum, quòd ſi ars operatoris ſit incerta ad diſponendum materiam, in

illa lapis noſter formari nō poterit, in potentia cuius formaliter & naturaliter totus curſus virtutum, quæ ſunt in cētro medicinæ noſtræ eſt incluſus. Benedictus ſit Deus glorioſus omnipotens, qui humano generi dedit intellectum ad coniungendum & integrandum particularitates confuſas totius medicinæ cū vniuerſitati reali, per quam remanebunt rectificata omnino. Et ideo fili monemus te, ſi deſideras eſſe perfectus medicus, nō ponas te complacentiæ particularitatū medicinæ, quia confuſæ ſunt, nec ſunt hodie integræ. Natura enim eas pati non poteſt propter cōfuſionem nimiam, ſed complacere in vnica medicina, quia non eſt niſi vna ſanatiua totius maliciæ, prauitatis & infirmitatis, & confortatiua ſpiritualium virtutum. Habe ergo & tene opinionē ſecurā emorroytorum. Quia tota ſcientia medicinæ eſt, & eſſe poteſt reducta ſtabiliter opinioni illorum, qui tantummodo contemplantur in vniuerſalitate, in qua eſt operatiuarum virtutum congregatio, intellige curſū naturæ. Quia qui multas & plures particularitates ſciet ad vniuerſalitatē reducere, inter alios erit melior. Quia in particularitatibus ſunt virtutes cōfuſæ, & in vniuerſalitatibus ſunt rea-

reales virtutes in vnum congregatę,& excitatæ,ſicut totius naturæ curſus manifeſtat, & eſt medicinarum medicina. Et qui talem habet medicinam, donũ Dei habet, quia theſaurus eſt incomparabilis. Recupera igitur ſcientiam,per quam tuam poſſis naturam informare,à qua tale iocale,& tale bonum creatur & formatur per artificium,ſuperans totum naturę curſum,quia ſi ars incerta operetur in materia, non poterit benè diſponi ſecundum exigentiam intẽtionis naturæ,nec natura poterit creare illud,quod ſibi manet,neq; illud,quod petit operator,qa materia defecit,in informatiua virtute.Et quia inſtrumentũ,quod erat ad formandum motum, non erat benè rectum,& hoc fecit ignorantia in intellectu tota, quando Artiſta non habet ſciẽtiam cognoſcendi certam informatõiem, de qua dicta materia debet recipere ſuum motum, per influentiam ſcientiæ cognitæ ab operatore naturali. Et ideo, quando influit ignorantia & incertitudo ſcientiæ,natura deuiat ab intellectu talis artificis.Et etiam benè debes cõſiderare, quòd virtus, quæ eſt in medicina non ei vniatur plus per calorem extraneum, quàm poſsit dirigere.Quia calor ardens & cõbuſtiuus,

qui

qui venit ab igne elementali, ſibi datus eſt per inſtrumentum, quæ res nunquam fuit de intentione naturæ, & ideo formare defecit illud, quod petebat Artiſta.

De informatione caloris naturalis per excitationem factam per ignem communem, vel de informatione naturalis caloris cum calore, qui eſt contra naturam.

CAP. XXXIII.

FIlii intelligere potes, quòd ſolus ignis naturalis, aut ignis naturæ confortatus cum igne non naturali, cum operatione confortationis, vel creationis, vel tranſmutationis, vniformiter operatur in materia, excitata ſolummodo per ignem contra naturam, tali modo, quòd ignis naturalis, in quo eſt virtus actiua, nõ ſit ſuperatus per elementalẽ ignem. Et in operatione prima ſuæ corruptionis obſeruare debes, quòd ignis contra naturã ſuperet calorem naturalem innatum in mobili ſubiecto vno gradu tantùm, & non vltra illũ numerũ. Quia ſpiritus indiuiduus, qui eſt ſpecici conſeruatiuus, deſiderans ſimilem generationem recto inſtinctu ſuæ naturæ corrum-

corrumperetur, per ſuæ deſtructionẽ eſſentiæ, & tunc amplius non haberet appetitum ſimilem generationẽ faciendi. Quia natura exiret per corruptionem & deſtructionem, quæ contra naturam ſunt, & terminum acciperet, & finem conſummationis, quia nõ haberet locum, in quo requieſceret, nec aerem, in quo reſpiraret. Et debet intrare vacuitas, de qua locus erat plenus extranea natura. Et debes habere magnum alembicum, vt materia liberius poſſit aſcendere, & cum paruo igne excitari, vt veniat in aerem. Et non eſt neceſſarium, quòd per ignem excitatum aer multũ cõdenſetur in aquam, eò quòd virtus actiua ſubmergeretur, & ſuffocaretur nimis in aqua, & tincturæ naturales comburerẽtur, quando actio caloris ignis elemẽtalis occuparet partes ignis naturalis, aut locum, vbi deportatur. Sicut videtur, quòd magna flamma paruam deſtruit, & iſtam in ſe conuertit. Non enim volumus, quòd ignis contra naturam conuertat naturalem in tota ſui ſubſtãtia eſſentiali & accidẽtali: ſed quòd naturalis conuertat ſua prima potẽtia in parte iam alterata ignem contra naturam. Et ideo tibi exiſtat reuelatũ, quod duæ operationes certæ ſunt tibi neceſſa-

riæ,

riæ, ſcilicet, corruptio, quę facta ſit ſub ſuę formæ conſeruatione, & per ignem contra naturam fit, cùm ignis elementalis excitatione adiutorio naturalitatis nois naturalis. Alia operatio eſt generatio, quę fit cum igne naturali multiplicato ab igne nó naturali & contra naturam. Quia duo ignes iſti conuerſi in igne proprio naturali, ſcilicet ignis non naturalis de per ſe, & per accidens, & ignis contra naturam per accidens amore attrectationis ignis non naturalis. Et in iſto naturali igne ſunt reperti & conuerſi. Quare igitur ſunt inter ambo inſtrumenta naturæ calida, & multùm temperata, ex multùm forti virtute, quæ eſt alta, & potẽtiſsima ad faciendũ nouam regenerationem aut colligationem multarum virtutum coniunctarũ in vno proprio ſubiecto, quod eſt ſecretum naturæ per artem magiſterij coniunctum ad naturam humidi radicalis.

Quomodo materia noſtri argenti viui reperitur. Et poteſt inueniri in omni corpore elementali.

CAP. XXXIII I.

SI vis fili noſtri magiſterij effectum habere, ar. viui noſtri naturam ignorare non

non debes, quod in omni elementali corpore reperitur. Et omne corpus elemẽtale in quacunq; forma natura formauerit illud, cõpositũ est de quatuor elemẽtis principalibus, vt per reuolutioné circuli naturæ manifestè patet, qui ostendit, quòd nulla res creata vel generata per naturã, iam non erit adeo diuersæ formæ seu figuræ, quin per principia naturalia reperiamus eam esse compositam ex vno genere materiali, scilicet, ar. vi. quod quidem volumus nominari genus naturæ propinquius generale, tanquam proprium eius subiectum naturale, in quo domina natura pingit & ꝓtrahit suas figuras diuersas. Et nota, quando dicimus, propinquius nos ad differentiam generis vniuersalis dicimus, à quo istud descendit. Et quando dicimus illud generale, dicimus ad differentiã maioris propinquitatis alterius generis, quã habet ad naturam. Et ideo cùm de isto sit genus, in eum conuertitur, quando per artem vel naturam appropinquat, est primæ formæ generis vniuersalis, à quo alia genera omnia descendunt, quæ sunt argen. viua nostra. Et ideo, cũ omnia genera veniãt successione naturali graduali à primo ar. viuo, quod est generalissimũ, remotũ à princi-

principali & propinquiori, medio nature: quare dictum eſt materia prima omni generi ſuccedenti, nec ſic diſcordãt vel diſcrepant in natura primi generis, quod eſt vniuerſale vel generaliſsimum clamatum in philoſophia noſtra, vnde decepti ſunt logici & logiſtę, quia tantum modo habẽt in ſpecie vel figura, prout manifeſtè vides die qualibet, quòd genus nutrimenti cõuertitur in genus nutritæ rei, quod natura facere non poſſet, niſi genus conuertentis generi & naturæ conuerſi cõcordantiam haberent. Hæc concordantia fili deſcendit à primo genere rei in tria genera diuiſo, ſcilicet animale, vegetabile & minerale. A primo genere venit vapor, generatus ab elementis immediatè & ſine medio. Et iſte vapor eſt compoſitionis primæ, & de ſecunda ſunt corpora mineralia, & de tertia compoſitiõe vegetabilia. A quarta beſtiæ, bruta, & à quinta ſunt homines. Sed omnia hæc deſcẽdunt à genere principali principaliſsimo, à quo natura recipit ar. viui naturam. ad creandum omne aliud compoſitum. Et omne compoſitũ ratione dictæ materiæ tanquã in prima re Mercuriali tranſmutatur in aliud, ſicut dictum eſt, in naturam & materiam alterius compoſiti,

positi, videlicet quòd genus Mercuriale vegetabile transmutatur in genus animale & minerale, et genus animale in minerale, & hoc quãdo appropinquat ad retrogradationẽ ad secundẽ gradum compositionis, ex qua sunt corpora mineralia, sic natura facit transmutationem talem subtili separatiõe puri ab impuro, scilicet homogeneæ rei, & heterogeneæ. Quia naturæ intentio talis est, quòd quãdo vult disponere ad destructiõem suum compositum, immediatè cogitat separare naturam, quẽ participat cum re quinta, & in illa saluat & conseruat primam speciem, quia consiliũ aliud recipere nequit. Et si sic est quod causa magnæ excitationi, hoc non possit facere, moratur in materia magis grossa, qua transmutat dictã materiã in genus alterius compositi, vegetabilis vel animalis aut mineralis. Nam secundum quòd corruptio in potentia se extendit, & secũdum corporis materiam, secundum hoc transmutatur in illam, vel aliam, aut similem, vt si materia simplex quintæ compositionis corrumpatur, absque conseruatione formæ, statim appetit quartæ compositionis materiam, per naturam immediatè grossam. Sed ista diuisio fieri nõ potest per ar-

tem, neq; per naturam ad perfectionem materiæ, illi conuertens actiuum reddat materiam totam homogeneam, & quòd pars illi' similis sit totalitati, vel simplex sit forma, vt est forma elementorum, aut forma mixta, sicut est forma lapidis aut metallorum. Et hæc homogeneitas facta est, vt materia separetur ab omnibus formis, quæ non sunt de sequela harmoniacę commixtionis corporum, ad quæ natura, vel ars intendunt dictam constituere materiam. Aut fortè dictũ conuertens est naturale, aut contra naturam. Si est naturale, tunc creabuntur lapides fusibiles per calidũ & siccum. Et si cõtra naturam, tunc creabũtur lapides non fusibiles, in quibus nõ remansit humiditas, quæ erat informanda per naturam conuertentem, nisi sit secundum continuitatem materiæ. Quapropter lapides non possunt fũdi, nec funduntur. Et quando dicta materia per gradus separationis est disgregata, tunc est vicina primæ causæ. Et quanto illi proximior, tantò multiplicabilior nobilissimis virtutib', videlicet, quando corpus, ex quo est perfectio, quod vocamus vnguentum fixum, infigit in illum suas figuras, quæ sunt multiplicatæ tincturæ aureitatis aut argenteitatis

tatis, per quas figuras virtus nobiliſsimæ materiæ perficit effectus & officia, & ſuas tranſmutationis proprias actiones, ſicut in ſua vidimus proiectione, tam in corporibus mineralibus, quàm animalibus.

De genere ſupremo, à quo omnis ſcientia exiuit.

CAP. XXXV.

IDeo fili ſatis elucidatus eſſe debes, & videre, quòd niſi eſſet vniuerſale & ſupremũ genus, p quod natura gubernatur, nulla res, quæ per naturam creanda, vel generãda eſſet, poſſet eſſe, neq; res animata viuere, niſi ſuſtentatione generis ſupremi, quod gen⁹ eſt materia naturæ, ſed perderet natura ſuum eſſe. Quapropter cùm in tali genere ineſſe materiali licet confuſè ſit potentialiter, in materia & ſubſtantia cuiuſcunque generis: neceſsitas eſt tibi, quòd per tranſmutationẽ ſuæ formæ per certos gradus ſeparationis cõuertat dictas materias de potẽtia ad actionẽ. ſ. in primã materiam, nõ tamen remotã à genere metallino, ſed propinquã & vicinam ad lineã, aut ad genus, in qua erãt in eorum initio.

De qua materia vel genere natura incipit operari, antequam alia forma esset materiæ primæ introducta, seu generata propinquiori aut viciniori generi.

De materia, quæ desiderat habere vnitatem formæ, vt de sua perfectione in vnitate spiritus quintæ essentiæ integretur.

CAP. XXXVI.

ISta prima materia Fili, est terra subtilis sulfurea, quæ multum optat integrationem de vnitate spiritus quintæ essentię, sicut prima materia desiderat aliquam propriam formam, causa & ratione sui cõplementi: & ideo præparetur materia argent. viui humidi per septem distillationes, vt materia sit pura, cum qua per resolutionem pura forma habeatur: & ideo hoc intelligatur in materia sicca & humida: & ideo quãtò máteria nobilior & melior est, tantò desiderat formam nobiliorem, & quantò nobilior est forma, tantò magis materiam nobilitat suam, tamen quòd materia sit habilis ad resumendum illam, sicut est quãdo approximata fuerit, aut per artem, aut per naturam ad actũ primæ cau-

mæ cauſæ tunc multum habilis eſt ad recipiendũ formam mineralem aureicam, quę clarificat, illuſtrat, & eam penitus nobilitat. Ideo hæc mobilis terra, dictum eſt ſubiectum Mercuriale, cùm in primã ſubſtantiam ar. viui conuerſa ſit, & nullam recipit terminationem. Et in hac terra fili debes fixare elementa, in quibus opus eſt, quòd quieſcat fumus auri noſtri, tanquã ad primum elementum, quod eſt omnium aliorum ſubiectum & fundamentum, quę debent fixari ſuper. Ideo, quia eſt magis materiale aliorum omnium, quamuis ſubtile ſit multum, ac ſpirituale in forma terræ albæ, multæ, & magnæ virtutis. Si hæc fili tibi ſit abſcondita, habes omnem artem noſtram, atque ſcientiã ignorare, quia eſt totius magiſterij noſtri principale fundamẽtum. Et ſi vis eius habere noticiam per doctrinam noſtram, tibi eſt & erit reuelata. In omni loco eam reperies, & ab hoc trahes, ſicut in ſecũda parte dicemus, quia eſt ſulfur & argenti viui, vt ex eius apparet proprietate, quando recipit in ſe rubeã & ſanguineam tincturam ſupremi metalli, & accipit ingreſſum & fixationem perpetuam, non tamen ſine magiſterio noſtro tibi fili reuelato in ſecunda parte. Et quia proprie-

tas argenti viui est dissoluendi & dealbandi suum sulfur. Et proprietas sulfuris est congelandi & rubificandi suum Mercurium, talem reperies eam suis virtutibus munitam à primo genere receptis. Et adhuc multas alias proprietates habes perfectionis, vt audies postea. Scias tamē, quòd non est ar. viuum vulgare in tota sua substantia, nec in sua natura, sed est ar. viuum philosophicum, auri, scilicet, & argenti, appropinquatum generi creato ab entibus realibus, certis mensuris naturæ, per artem iam notam.

Quomodo omnes res mundi sunt de sulfure, & de argen. viuo, sicut de vniuersali materia, & de suis succedentibus, & quod in omni loco reperitur per suas proprietates.

CAP. XXXVII.

ADhuc fili tibi manifestamus, quòd omnis res mundi composita ex substantia quatuor elementorum substantialiter, non est nisi sulfur & arg. viuum pura, mūda & incōbustibilia in primo suæ creationis puncto, & hoc scire & videre poteris per artem, quæ hoc facit per operationē magisterij nostri, scilicet, quando humidum

midum, terreũ, ſiccũ congelatur, ſicut per vinũ apparet, de quo Mercurialis ſubſtãtia in naturã humanã conuertitur, hoc eſt primũ genꝰ, vel prima materia, & media ſubſtãtia, in qua natura infigit, & fixat oẽs colores ſuos, diuerſas ſubſtãtias figurãdo. Iſti colores & proprietates aduenium̃t à proprietate naturæ cõiuncta ſulfuris, & ar. viui per inſtinctũ ſuæ naturæ. Adhuc multas alias proprietates habet hæc prima materia, per quas ſcimꝰ de natura ſulfuris hãc eſſe, & ar. viui. Nam in igne corrumpi non poteſt, nec in aere, aqua, vel terra. Et habet proprietates diſſoluendi, congelandi, trahendi in appetitum, attrahendi, retinendi, expellendi, pellendi, & dirigendi, quod eſt perfectio & complementum rei animatæ cum cõtrarijs paſsionibus, per quas proprietates conſtat certiſsimè, quòd eſt de natura ſulfuris & argen. viui, cùm in illis fiant contrariæ operationes, quas facere non poſſet, niſi eſſet de natura amborum ac proprietate ipſorum Et cùm proprietates dictæ nequeant eſſe ſine ſubſtantia, ſicut nullum accidẽs ſine materia, nos dicimus, quòd hæc ſubſtantia non eſt niſi ſulfur & argentũ viuum, collecta ſecundũ ſuam compoſitionem. Per quæ patet,

quòd lapis noſter in omni loco reperitur cauſa & ratione proprietatum ſuarum,& ex illa experientia cognoſcimus, quòd eſt prima materia oim rerũ vniuerſalium, quæ per generationẽ & corruptionẽ formatæ ſunt ſecundum compoſitionem earum. Quare nobis declaratum eſt, quòd eſt de natura ſulfuris & argẽti viui, & propter hoc non eſt argentum viuum in tota ſui ſubſtantia,nec in tota ſui natura,reſpectu argenti viui communis,ſed in parte de ipſo eſt, & ideo amicabiliter adhæret ſuæ naturæ,& ipſius eſt perfectiua,ratione potentis digeſtionis ſuæ, per quam crudum conuertitur in coctum, tunc enim natura lætatur natura, & eſt ipſius mater & eius naturæ manſio per concordantiam eius, quæ mouetur à prima cauſa, & vnum cõgelat alterum reliquum,& perpetuò ſefixant,& iungunt ſine vlla diſiunctiõe,quæ res fieri non poſſet,niſi natura vnius eſſet affinitate participãs naturæ alterius,& hoc propinquitate & vicinitate primi generis, à quo omnia proceſſerũt.Et ideo dicimus eſſe cognitum manifeſtè,quòd hæc materia prima eſt de natura argenti viui,& eſt ei propinqua,cùm in ſua proiectione defendat argentum viuum vulgare contra ignem

nem ab aduſtione abſque fuga, & eũ congelet, & mirabiliter retineat poſt ipſi⁹ perfectam fixionem. Vnde notandum, quòd natura medicina non eſt, niſi argentum viuum benè digeſtũ, & coctum per naturam ſui ſulfuris depurati. Et cùm materia argenti viui ſit de natura metalli, ideo penetrat illud & mixtionatur ſecum, quoniam ipſum eſt de ſubſtãtia & natura illius. Quare debes intelligere, quòd argentum viuũ fixari debet, primò in quadam decoctione deſcendente ab vna proprietate, quæ eſt digeſtio & perfectio ipſius per fermentum ſolis & lunę, antequam proiectionem facias ſuper argẽtum viuum vulgare, quia tota aerea eſt, & propter hoc ad totum volaret ab igne vel totaliter maneret, quia tota eius ſubſtantia eſt incombuſtibilis & aerea, quæ res eſt operatiua & ſimilitudo totius perfectionis.

Quomodo in omni loco lapis noſter reperitur. Et de ingenio quomodo poteſt reperiri.

CAP. XXXVIII.

CVm ergo fili tibi dixerimus, quòd à talibus materijs omnes mũdi res ſuam accipiant formam ſubſtantialem, accidentalem,

dentalem, & ſpiritualem, propter hoc dicimus, quòd in omni loco noſtrum lapidē reperies, cùm de illa omnes res mūdi fuerunt procreatę, hoc cognito, vide qua materia cupis eſſe philoſophus, quia ab omni re, vel aliquibus eorum tu extrahes primam materiam, etiam de potentia in actū, de facto & actualiter, vt iā tibi reuelauim⁹, quòd de illius tātummodo materia, quod ex ipſa ſolummodo ſunt in veritate, magnitudine & potentia erunt procreatæ, verbi gratia, quando faber vult clauum facere, opus eſt, quòd materiam conuenientem accipiat, ſcilicet, ferrum, quia ſine materia ferri non poteſt clauum fabricare: deinde per ſua inſtrumenta habet figurare, per informationem ab intellectu ſuo venientem, quouſque ad optatum finem veniat: ſic eſt de natura, quia quando vult aliquam rem incipere figurare in forma ſubſtantiali, materiam primam accipit ſimplicem quæ eſt ſine forma completa, & in illa fixare incipit elementa, quæ ſunt de natura diuerſa, ſecundum quod ſunt depurata & magis ſimplicia facta in naturali præparatione per actionem caloris temperati, figurando formas diuerſas, colores, odores, ſapores, & in complexionibus

bus diuerſis, ſecundum diuerſitatem mixtionum elementorum in hac prima materia, ſiue ſit in animalibus, ſeu vegetabilibus aut mineralibus rebus, quoniam ad omnia habet reſpectum conuertibile dicta materia ratione ſuæ incommixtionis. Idcirco in omnia ſe habet cõuerti, veluti generale ſemen omnium rerum, ſecundum operationem influẽtiarum rerum, & cauſarum coniunctarũ & ſecũdum attractionem loci, in quo eſt materia. Et propterea genus ſimile primo, in quo eſt materia per indiuidualitatem primi generis, quod dicitur genus generaliſsimũ, quod per corruptionem naturalem cum artificio trahitur ab illa materia iam completè formata per naturam & per generationem, cõuertimus & congelamus in propriam naturã ſimilem formæ ſui primi generis, quod dicitur argentum viuum, quod eſt ſubiectum receptiuum omnium colorũ & formarum, cum coniunctione ſuorum elemẽtorum, talium, quales ſibi appropiãtur, nã materiæ proprietas eſt appetere formas infinitas. Idcirco huic nobili materiæ eſt nobilis adiungenda forma. habeat ergo nobiliſsima elementa, quę contineant formã aut ſpeciẽ, quam petis, quia recipiet talia, qualia

qualia ſibi miniſtrabis, & ex illis tingetur, & de toto cõuertetur. Quia fermenti proprietas eſt lapidẽ vertere in naturã fermenti, ſcilicet, in naturã liquabilem & fundentem ratione oleagmitatis ſubtilis, & olei incombuſtibilis & fermentabilis, quod leniter intrat omnes partes dictæ materiæ, quæ in liquore permanente ſubmergitur, quæ poſtmodum vocatur fermentum potens. Nam in ſua natura omne metallũ cõuertit, ſecundum potentiam eidem limitatam, & ſecundum quod ſua elemẽta pura ſunt & temperata. Sic ſimiliter erit temperata. Et quoniam hæc materia conuertitur, & in omnem formam, & in omnem complexionem temperatam, ad quam appropriatur, vocamus eum Mercurium noſtrum, ad inſtar Mercurij cœleſtis planetæ, qui eſt frigidus, calidus, humidus & ſiccus ſecũdum reuolutionem circuli reperitur, vel eſt temperatus, vel intemperatus ſecũdum diuerſitatem pluris aut minoris ſuarum oppoſitionum, coniunctionum, aut reſpectuum. & eo modo hic lapis, quãdo eſt in aqua, tunc eſt valde frigidus, & quãdo eſt in igne, tunc eſt multum calidus, & quando eſt in aere, tunc eſt valdè humidus, & ſic de alijs elementis. Et iſtud tẽperamen-

ramentũ debet eligi, ſicut dicit Arnoldus de Villa noua in ſuo Roſario in c.14. quod incipit: Omnia ſub termino definito, &c. & in fine, &c. Conſimiliter fili, eſt hæc materia conuertens ſe ad naturam, cum qua coniungitur, tam coniunctum, quàm diuiſim ſecundum modum & virtutem cõiunctionis aut diuiſionis terræ fermẽti. Idcirco fili, ſi velis, ꝙ vertatur ad naturã metalli, cõiunge cum natura metalli, cũ quo approximatur vſq; ad paſsũ ſuæ virtuoſæ fermẽtationis, videlicet, quòd adiungatur ſiccũ, quod eſt materia, videlicet ſulfuris metalli cum materia humidi metalli, videlicet aeris, vt poſsit fluere & fundere, eò ꝙ de homine exiuit homo, de tauro taur⁹, & de metallo metallum. Et in hoc cuitabis errores illorum, qui tempore ſuo fecerũt lapidem rubeum ſine aliqua fuſione effectiua, ꝙ in illo venit per proprietatem metalli, quę eſt liquefacere ſemper. Et notare debes, nullum eſt fermentum metallicum, niſi in auro & argento, quia ſunt tinctura, per quas noſtrum argentum viuum coloratur. Et qui ſine tali argento viuo metalla tingere credit, cæcus ad practicam tendit, & ad tranſmutationũ ſuarum effectum, nã aurum tingit metalla in colore aureico rubeo,

beo, ſicut ſanguis, & argentum tingit metalla in colore albedinis benè penetrantis ac intrantis omne metallicum corpus. Si ergo cum auro & argento ſcis tingere in arg. viuo, tum venies ad magnum ſecretũ, quod eſt ignis noſter, & illa ſunt media materialia depurata per ingenium nature, in quibus ſunt entia realia intẽſa & virtuoſa cum omnibus ſuis accidentibus, per quæ debes ſemper cõtemperare lapidem in mixtione, nutritione fermentationè.

Ad tenendum ſecretè Lapidis inuentionem.

CAP. XXXIX.

TEne ſecretum, quòd in omnibus rebus creatis & formatis per naturam in eorum vltima depuratione reperta eſt materia prima omnium rerum & cuiuſlibet ipſarum in forma Mercurij. Et hoc nobili videmus experientia, ſi facere velis, quæ materia dicta eſt genus generaliſsimum, non tamẽ quòd accipias ſicut capiunt laici, qui capiunt per terminum cõſideratum vel per ens phantaſticum, ſed ſicut eſt ens reale, qui eſt terminus materia-

ſis

lis naturæ, à qua recipit ſua principia materialia in actione generatiõis, quia eſt ens primum; qui eſt terminus materialis in natura, & philoſophia noſtra ſub vmbra logicali clamat eum generaliſsimum genus, quia eſt primæ naturæ ſubiectum, quod in tribus eſt diuisũ, per quod eſt genus generis mineralis: item eſt genus generis vegetabilis: & iterum eſt genus generis animalis. & ideo philoſophiam noſtram volumus comprehendi à tribus principalibus generibus in arte experientiæ, ſcilicet, de minerali, vegetabili, & animali. Scito fili, quòd plures libros noſtros legent & eos intelligere non poterunt, quia in eis erunt ignoti & abſconditi, atque cooperti termini principales noſtri veri intellectus, & aliorum ſimiliter, qui per eorum ignorantiam & defectum laborabunt de die in diem nos reprobare, quia dicimus veritatem, & in fine cognoſcentur omnia cum illorum reprobatiõe. Ideo ſi poſſes attingere ad libros noſtros à talium manibus abſconditos tene, & maximè ab illis, qui hanc tranctant artẽ. In quibus libris apertè reuelamus totum ſecretum. Et ſuper omnia cuſtodi preſentẽ librum ab inimicis mundi, quia magna mirabilia ibi ſunt &

erũt

erunt inuenta per certas experiẽtias, ſicut dicemus in ſecunda parte huius libri.

Quomodo lapis poſt inuentionem ſuam recipit adiutorium ab alijs rebus, ad efficiendum elixir completum.

CAP. XL.

CVm vlterius tibi dixerimus, quòd dictum genus cuſtodiatur ab omni nigra combuſtiõe, hoc eſt tibi neceſſarium, quia per illud genus omne tuũ opus perficies adiutorio tincturarum ſolis & lunæ, ſed opus eſt, vt ſcias illud per artem & ſcientiam noſtri magiſterij extrahere, prout dicemus tibi in ſecunda parte, & expoliare ipſum ab omnibus ſuis extrinſecis figuris, quas natura in ipſo poſuit, ſicut ſunt diuerſarum planetarum figuræ, ac diuerſorum mineralium & diuerſorum liquorũ. Et de omĩbus iſtis tamen plus in quibuſdã q̃ in alijs propinquius reperta eſt, & maioris abũdantiæ & adhæſionis maioris ſubſtantijs & naturis metallorum; ſecundum quod plus continent de ſpiritu quintæ eſſentię, ſicut inter vegetabilia vitis dicta materia maſculina, & magna lunaria, quæ eſt ſuccus

ſuccus vitalis, & radix fruméti ſiue ſtrāmi-
nis & portis & portulaca, malua & Mercu-
rialis & chelidonia, & aliæ arbores, & her-
bæ, quę ſunt calidæ & humidę naturę, quę
portāt flores, & gummas, vnde poteſt fie-
ri oleum, quorum genus multum adiun-
gitur materię & naturę metallorum & mi
neraliū, & alia omnia quæ natura ſunt ca-
lida & humida. Et inter beſtias eſt ſpecies
baſiliſci, & apum quæ faciunt mel, & niel.
Et inter liquores ſunt ſanguis humanus &
capilli iuuenum hominum ac vrina, lac a-
nimalium & aliæ humiditates viſcoſæ. Et
inter mineralia ſunt ſol & luna, quia lapi-
dum ſunt fermenta. Et de ipſis propinqui-
us exiuit dictum genus, quod melius ad-
hæret proprijs ſubſtātijs & naturis metal-
lorum, ſcilicet, auro & argēto. De quibus
debes fermentationem facere lapidis per
coniunctionem naturalem, & poſtmodū
habebit in omne aliud metallum ingreſ-
ſionem mediante fermento, quod attra-
hit ipſum in naturam propinquam veræ
medicinę, quę participat eſsētię perfecto-
rum corporum & eſſentiali corruptioni
perfectorum. Et per hoc tibi extitit reue-
latum, quòd quantò magis appropinquat
naturæ gradualiter, tantò melius naturæ

participat, & quantò magis participat, citius amore naturæ eidem ſe adiungit, & in eam conuertitur. Quia natura ſapiens citius gaudet & lætatur cũ ſua natura, quàm cũ extranea. Et ſic apparet, quòd per media naturæ habes tranſire ſuauiter ad extremitates, & lapidem noſtrum trahere de potentia ad actum.

De terminatione ac fine lapidis in diuerſis figuris. Et quomodo eſt inter lapides, & inter ſales, & inter vitra, quæ omnes exiuerunt de ſua natura. Et quomodo debet naſci.

CAP. XLI.

IN hac nobili natura terminatur, & finitur genus (tibi ſuprà dictum) quod à lapidibus traximus, de herbis & animalibus in forma aquæ claræ impregnatæ à ſpiritu quintæ eſſentię, quam poſteà congelamus cum vapore ſui ſulfuris, & tunc apparet lapis, qui antea nobis erat abſconditus cum ſua homogeneitate liquoroſa. Fili noſtrũ ſulfur inter lapides creatum eſt, & creſcit inter ſales, & inter vitra de prima ſubſtantia, de prima re, quæ eſt dicta ſubſtantia ar. viui. Fili de hac ſubſtantia ar. viui facimus omne

omne opus noſtrum, quia incorruptibile eſt, ſed non de ſale, quod terminatur in rupẽ, nec de vitro, neque de alterius lapidis ſubſtantia; ſed inter illa creamus, quia ipſa credimus eſſe vaſa naturæ, quæ dictũ genus elegit. Et ideo, quando lapis noſter creabitur, fac eum naſci de ventre matris ſuæ, nec amodo aliud ponas, quia ſecum defert virtutem ventris matris ſuæ; ſcilicet illam naturam ſulfuream, quę omne argẽtum viuum congelat. Illa eſt terra, in qua noſtrum aurum ſeminamus, quia poſſe habet eum retinendi. Et talem intentionem habere debes in extractione lapidis à principijs naturalibus tam lapidũ, quàm herbarum: cùm Deus glorioſus poſuit virtutes plures in lapidibus & herbis, per quas ſi benè cognoſcerẽtur, multa ex eis mirabilia fierent ſupra terram, quæ ſimplices abſque dubio miracula reputarent.

De magnâ coniunctione. Et de modo maſculi & feminæ. Et de ſolis & lunæ eclipſi. Et de ſecunda naſcentia noſtri argen. viui, ad faciendum elixir completum.

CAP. XLII.

MOdò tibi reuelatus eſt locus, vnde poteſt exire noſtrum arg. vi. quod facit coniunctionem femellæ & maſculi. Non credas, quòd ſit in loco femellæ nec maſculi in magno magiſterio, imo eſt quaſi mediator ſolis & lunæ, quoniam ſine argen. vi. iſto benè non coniungerentur in perfectiõe lapidis maioris, propter hoc cum diſſolueris ſolem ſubtilia cũ noſtro ar. vi. videbis ſanguinẽ hominis, qui requirit retinaculũ opportunũ, hoc eſt femellã conuenientẽ, quæ portat eum infra ſuum ventrem. Et hoc erit luna, quæ impregnabitur ab igne noſtri ſolis, donec ſit nigra ſicut carbo. Hoc facit noſter Mercurius, qui reſoluit tinctura ſolis, quæ eſt rubicundior ſanguine draconis, & ipſe remanet totus tinctus. Poſtea venit femella, quę concipit totũ hoc, & exinde fermentatur donec ad partum. Igitur fili tibi clariſsimẽ reueletur, quòd generatio noſtri lapidis virtuoſi & magni precij nõ poteſt fieri niſi cum maſculo iungatur femella conueniẽs. Quoniã licet abſq; femella dictũ cõpoſitum ſolis poſsit diſſolui, attamẽ, actio & paſsio nõ poteſt eſſe ſine proportionato

in

in actu generationis & corruptiõis. Et per hoc te facimus ſcire, quòd ſecundũ terminationẽ graduũ nature cõponimus & diſcomponimus, ſic, quòd Mercurius in primo gradu ſuæ coniunctionis tenet actum corruptionis illius, cũ quo commiſcetur, quouſq; ambo decollẽtur, ſcilicet, & Mercurius & ſol, & Mercurius & luna. Sed luna reſpicit ad actum generationis ad faciendum magnum lapidem, videlicet, quãdo Mercurius cum Mercurio cõiungitur, tunc non eſt niſi vnum compoſitum, verũ nigrum ſicut carbo. Quapropter tũc appa ret, quòd noſter Mercurius nõ eſt femella conueniens, cùm corpus ſit de tam magna puritate, quòd per ſuã magnam claritatem corpus compoſitum corrũpit, & habet potentiam diuidẽdi ſuam naturam ab natura extranea, quæ venit ab elementis in eorum coniunctione. Ob hoc indiget alia nobili femella, quæ habeat poteſtatẽ per vicinitatẽ recipiendi & portandi, & nutriendi noſtrum charum infantẽ abſque deperditiõe ſuæ nobilis materiæ, propterea vertitur nigra, quia ipſum totũ vult retinere. Tunc poteris dicere quando videris hoc, quòd luna patitur eclipſim ſupra totam terrã, quam portat in ſuo vẽtre,

& ſol ſimiliter, quoniam nihil inde videtur, quoniam ambo eclipſim patiuntur. Et ſic vidim⁹. Vnde ſunt multi Aſtrologi, qui credere nolunt, dicẽtes, quòd hoc eſt cõtra naturam, & de hoc dicunt verum. Sed non habent intellectum naturæ, quia contra naturam eſt corrumpere compoſitum, quòd ipſamet creauit per ſuam diligentiam magnam. Igitur neceſſe eſt fili, quòd dicta femella ſit ſubſtantioſa in natura, & propinqua generi minerali ad oia accidẽtia totius ſubſtãtię vniuerſalis reſpectu maſculi in complexione. Quoniam de carne exit caro, & ab aqua vẽtus, & de vento pluuia. Et ideo neceſſarium eſt, quòd habeamus duas ſubſtantias materiales & principales, quæ concordãt ad vnam naturam, & ſunt magis approximantes ad illam, vt natura paſsiua de ſua plenaria volũtate, & de ſua propria natura habeat appetitũ recipiendi formam virtutis maſculinæ. Velut femina appetit virum per inſtinctũ naturæ magis, quàm vlla res alia. Veruntamẽ fieri non poterit per ſimplicem femellam, çùm ipſa venerit, & deuallatur à genere generaliſsimo, ex quo omnes aliæ res ſunt generatæ cum linea graduali: ſed cũ multis operationibus & cum longa digeſtione, in

ne, in qua multæ, & quasi infinitæ expensæ indigerent, cùm adhuc opus nostrum non sit inceptum: & quando lapis per artificiũ subtile natura metallorũ cum dicto argento viuo exuberato fuerit creatus. Quoniã necessariũ est, quòd noster Mercurius misceatur cum natura duorũ corporum, & posteà ab illis expellatur, antequam de illis poterit fieri elixir completũ. Et ideo sunt delusi Artistæ moderni, qui credunt esse ad finem, quando deberent incipere, & faciunt proiectionem cũ magna abusione, quoniam non integrauerũt totum cursum naturæ, qui durat per spacium duorum annorum, completæ, vnde lapis est vnius anni, & elixir alterius omni nouo Artistæ, qui nunquam fecerit. Sed omni bono Artistæ experto, qui est subtilis, habetur vnus annus, & tres mẽses, quia secũdum quod corrumpitur, similiter generatur. Idcirco si est expertus in sua corruptione, tãtum magis erit expertus in sua creatione, quoniam id, quod corrumpit, hoc idem creat, & totum hoc per operationem fit, quæ per nos clamatur solutio & congelatio, quas tibi dabimus per practicam scitam, & per nos cognitam in secunda parte huius testamenti.

De naturis radicalibus ad conſequendum, & citius attingendum perfectionem, & naturam ſpecialiorem matrimonij. Et de virtute, quæ exit ab hoc matrimonio.

CAP. XLIII.

PEr hoc fili, cùm noſter ſol maſculus indigeat magis appropriata femella in natura, idcirco eligimus materiam magis coctam, per quam decoctionem ſua natura vertitur in naturam metalli medij, mediante, quo noſtrum magiſterium melius completur cum magna perfectione. Ideo fili, tu debes eligere & cognoſcere meliores radices minerales naturæ, quæ ſunt magis approximatæ & approximandæ in natura liquabili cum toto eorum ingenio. Cũ quibus precor te, quòd noſtrũ magiſterium teneas ſecretum, quoniã generans actiuè, & generatum paſsiuè, eſſe debent in vna ſpecie & forma conſimili, ſcilicet, forma metallina, quia ſic requirit natura, ſicut loquemur plenius in fine noſtræ theoricæ pro melius intelligẽdo perfectionem noſtri magiſterij, quod comparatur

ratur generatiõi humanæ, ratione diſtinctionis ſui ſexus aut generis. Sed licet dicta femella mineralis ſit de calidiori natura, quàm prima, quę non habet aliquid de calore nec frigore complexionali, niſi in termino excellenter ſimplici, dicta tamen femella mineralis eſt frigida in natura cõplexionaliter ſui maſculi reſpectu, qui eſt calidior actu, quàm ipſa ſit ſecũdum gradus naturales in complexione generationis. Et ſic ſecundum diuerſas actiones per naturam introductas, diuerſæ formæ productæ ſunt in complexionibus diuerſis de potentia in actum. Et ideo ſi femella eſſet adiuncta, & additæ primæ femellæ ſimplici, quæ deſcendit à genere generaliſsimo intentione, quòd generatio de ipſis duobus fieret, femella mineralis in hoc caſu, eſſet dictus maſculus ratione ſui magni caloris, & teneret locum maſculi, ſed non eſt talis, ſicut maſculus perfectus agens, qui eſt dator formæ per actionem generationis, & in quo eſt generatio perfecta forma, quæ portat materiam in eſſe completo. Et quia licet in luna eſt forma actiua & materialis, eſt tamen remota vſque ad certam gradualitatem, & illi conuenit dare actiuum tale materiale, quod habeat poſſe

dare ei certam formam ſpiritualem, quoniã aliter eſſet nimis tarda in generatione ſibi ſimilis. Et ad euitandũ talẽ erroré, natura nobis oſtendit experientiã certã, qua virtutes eius debent augmẽtari. Vnde tibi dicimus, quòd hoc fit ſui maſculi calore, tã in prima cõiunctione ſolutionis ipſorũ, quàm in ſecũda de ſui germinis reductione, tunc copioſe & in abundantia magna cõcepit femella noſtra in ſuo vẽtre humido ſui maſculi calore, quem poſtea reddit libenter cũ magno impinguato & amplexatione craſſa in ſua reductiõe, & hoc per attractionem & appetitum, quos natura cepit de calore ſui maſculi in prima coniunctione. De hoc damus exemplum, prout potes videre de aquis, quæ fluũt & defluunt per conductum fortium virtutũ mineralium, quibus ſe adaquant & imbibunt, & per illas virtutes conuertuntur in lapides, citius aut tardius, ſecundum virtutem mineralem, prout ipſa fuerit per ſuum locum continentem confortata aut debilitata. Et ideo cõfortamus noſtræ femellæ virtutem cum calore ſui maſculi, vt leuius & ſine vi, ſed amicabili amplexu naturæ poſsit ſuum germen primum fermẽtare, & infra ſuum ventrem tractum, conuertere,

uertere, & cõgelare per calorem ſui maſculi, per quem calorem dictũ germen venit in magnam & fertilem exultatiõem, & tunc nihil agendum in tranſmutatione naturæ, quia virtus corporalis femellę noſtrę confortata, iã retinet & alterat nutrimentum cum materiali calore, & per virtutem attractatiuã eidem per concordiam naturæ infuſam, trahit ad ipſam, & ſic inſpiſſat per ſubtilem vaporẽ ſulfuris, qui eſt in noſtra minera in ſimilitudine ſumi Mercurialis ſicci & ſulfurei in ventre, cuius eſt ignis non vrens nec ardens, qui eſt vicinus & amicus naturæ. Et ideo dicimus, quòd aurũ eſt magis placens noſtro argento viuo, quã quoduis aliud metallũ, ſicut manifeſtat ſuæ purę naturę cõiunctio, virtute cuius argẽtum noſtrum viuum purè cõgelatur in ſulfur multũ placẽs. Quare tibi dicimus, ęp vbi hæc eſt virtus, ibi eſt propriè locus certus generationis noſtri ſulfuris, & tranſmutationis noſtri proprij germinis.

Quomodo generatio non poteſt venire de qualitatibus nimis remotis. Et de differẽtia quæ eſt inter maſculum & feminam. Et de calore philoſophico.

CAP.

CAP. XLIIII.

POſt hæc fili ſatis tibi poteſt eſſe declaratum, quòd de femella nimis frigida, & maſculo etiam nimis calido nō poteſt fieri generatio, propter extremitatem, & intemperantiam ſuarum qualitatum. Ideo capere debes aliam femellā, ſi vis noſtrum facere magiſteriū, quæ ſit calidior, & habeat qualitatem frigoris temperati & complexionati, ac materialem humorem, reſpectu proportionis caloris ſui maſculi, ſecundum quod corpus naturale requirit. Nam à tali proportione fit patenter, & extrahitur generatiua virtus de potētia ad actum. Vis ergo fili, quòd dicamus tibi, in quot rebus debes cognoſcere virtutem, qualitatem & quantitatem philoſophici caloris. In quatuor igitur rebus eum habes cognoſcere, ſcilicet, in ſubiecto, in quo eſt ſecundum naturam, quod eſt animatum. Nam ſecundum qualitatem materiæ, vel proprietatem recipit propriam determinationem, vt patet in elementis, in quibus eſt ſecretū ſecundum naturā, & in illo, quod eſt procedēs ab informatiua virtute, habentem reſpectū ad cœleſtem virtutem, quæ eſt naturæ naturatæ informa-

tiua

tiua virtus, & hæc dependet à naturali calore. Tertiò habes considerare in virtute potentiæ generatiuæ simplicis, & ista dependet à calore ignis communis simplicis benè informato. Et vltrà debes considerare proportionem huius tertiæ virtutis inter alias, scilicet, quòd virtus potentiæ generatiuæ teneat in se captam formatiuam virtutem, scilicet calorem artificialem rectum & gubernatum ab Artista respectu cœlestis virtutis, & quòd dicta formatiua virtus, scilicet, calor artificialis excitãs, captam teneat sua temperantia magna, quæ fit frigiditate contemperante ac temperãte calorem stimulatiuum & cogente calorem, remanente in profunda cõpositi cõpositione. Nota, quòd ignis philosophorum constat ex quatuor: Igne videlicet innaturali appositio in subiecto proprio argenti viui, sicut præcipit philosophus, cùm dicit, quòd proprius ponatur ignis in corporibus, & calor naturalis simplex illius subiecti, est calor virtus informatiua, & proportio istorum trium, quia si vnus excedit alium, præoccupat ipsum, & diminuit ab actione sua, sicut per calorem digestibilem apparet, videlicet, quòd virtus potentiæ possit operari, & si non, quòd operetur

peretur ſub potentia virtutis informatiuę & eius influentiæ. Et quòd ſubiectum dictæ potentiæ non ſit excedens, vel caloris in quãtitate, & hoc ſit per ſolutionem. Vnde nota de temperamento ignium ſimilitudinariæ in quantitate ſubſtãtiæ, hoc eſt quòd non excedat in potentia dictam virtutem, tali actione, & quòd non diminuatur materia, nec ſit in qualitate cõtraria repugnans, & hoc habes ſcire, quòd alterum elementorum debet poni in alterum. Et quanta proportio erit talis potentiæ in actione ſua, tanto erit actiuum productum maioris virtutis operatiuæ in ſuis naturalibus operatiõibus ſecundum curſum naturę. Et quia fili fortè tibi videbitur impoſsibile eſſe cognoſcere ad faciẽdum magiſterium, nos tibi declarabimus clarius in ſecunda parte, cùm pro hoc faciendum tibi dixerimus, quòd addes ſolem & lunam quouſq; patiantur eclipſim, & ſunt in capite & cauda draconis, tunc fili feciſti vnitatem de pluralitate, de qua natura nouam generationem faciet, quando dicta vnitas in ſe pluralitatẽ continet eſſentialem, & non accidentalem, quæ venit ex parte Mercurij vulgaris, qui accidentibus plenus eſt. Et ideo venit error illorum, qui

deci-

decipiunt homines per ſuas accidentales tincturas,& credunt,quòd illud ſit argentiuum noſtrum eſſentiale & ſubſtantiale, quod quidem habet maiorem virtutẽ in centuplo,quàm accidentale, quia operationes eſſentiales & ſubſtantiales nobiliores ſunt,quã accidentales,& melius in noſtro magiſterio. Et in illo caſu declinat ars à ſimilitudine naturæ,quia materiæ naturæ reſpectu materiarum artis,non ſunt niſi accidentia philoſophicè loquendo vel mediocriter. Quare opus eſt naturę,quòd ſubtilius habeat formare creaturas ſuas omnes, & cùm ars non poſsit adeò ſubtiliter operari, opus eſt,quòd ei ſecundũ ſuam potentiam ſuccurratur, & adiuuetur. Et hoc eſt,quòd ei non adminiſtretur materia tam ſubtilis,ſcilicet per pluralitatem eſſentialis & ſubſtantialis materiæ per omnia eius accidentia. Et quantò natura eſt magis eſsẽtialis per vnitatẽ pluralitatis,tantò virtus eſt pluris maioritatis & magnitudinis in eſſentia actiua & paſsiua,nec dicta virtus habebit in ſe operationem nec aliquod ſubiectũ eſſentiale,in quibus benè ſe ſuſtẽtare poſsit ſine tali actiõe & paſsione. Et ideo talis pluralitas in noſtro magiſterio naturaliter deſiderabilis eſt.

Quomodo

Quomodo ex vnitate argenti viui noſtri, quod eſt factum de pluralitate, exit virtus ſimplex aſſimilatiua lapidis.

CAP. XLV.

AB hac vnitate fili facta in pluralitate exiuit quædam nobilis potentia, & vnum ſecretum principiũ naturale, quod per ſuam ſimplicitatem à ſe tranſmittit foras de primis realibus entibus ad finem, quòd in illis manifeſtentur ſua ſecreta. Et ſic per ſimplicia ſecundaria reuelãtur potentiæ primę ſpeciales in vnum coniunctę, quod nominamus chaos, natura, origo, leo viridis, argentum viuum, vnguentum, oleum, paſtura & liquor magni valoris. Ideo, quia multæ virtutes vnitæ ſunt in vnũ potentia naturæ, per artem magiſterij gubernatæ. Et de illa exeunt operationes ſecundariæ, quæ ad generationem tendunt. Quia finis realium entium prædictorum eſt in fine primorum ſimplicium, & ſic eſt in toto curſu naturæ, ſecundum quod vnum eius reale per ſuam ſubſtantiam nobilem, ac eius dignitatem habet plus vel meliorem virtutem, quàm aliud. Et quantò ma-

tò maioris virtutis eſt, de tanto eius operatio eſt in maiori & meliori virtute ac potẽtia. Et ideo in ſophiſticis operationibus poſſũt reuelari omni inquiſitori huius ſcientiæ & ſcrutatori ſecretorum naturæ, & ſuæ nobilitates ſecretorũ, quę ſunt in entibus realibus, quod dictum eſt, ſi ſciat ea conſiderare, per quas notitias ad magnũ noſtrum ſecretũ poterit deuenire, dũ tamen habeat primò notitiam de ſubſtantijs materialibus, à quibus exeunt entia realia depotẽtia in actũ. Et ideo fili ſcias, quę ſpecies ſunt in maiori virtute, & illas ſub quibus partes indiuiduales erãt virtuoſiores reſpectu proprij generis ipſorũ. Et ideo aliqua indiuidualia ſunt in natura mineraliũ, quæ maiorẽ & nobiliorem habẽt operationem, quàm alia, ſicut ſunt primò ſol, poſtea luna, & ſic ſecundũ quod virtus eſt maior in vno genere, quàm in alio, ſic eius operatio virtuoſior eſt in illo, quã in alio. Et ideo noli operari niſi in dictis duobus luminaribus, & in eorũ mediatore, qui eſt noſter Mercurius, quia eorũ operatio eſt nobilior & maioris virtutis in ſua ſpecie, quã in aliqua alia. Et quãdo videbis, quòd pluralitas duorum conuertetur in vnitatem, aut totum in genus vnum per potentiam

liam principij actiui & ſimplicitatis dictæ noſtræ materiæ, tunc omnes vbique in vno participant fines ſpecierum, & in iſto generis principio, & in iſta vnitate fines indiuiduorum incipiẽt primorum, quas natura poſsidebit. Et ideo neceſſarium eſt, q̃ corruptio iſtorum ſit incipienda & principianda ad diſſolutionem ſui generis noui, in quo ſua prima materia vel natura ſaluata eſt. Quare patet manifeſtè, quòd ſine ſimplicitate nõ eſſet potentia & dominatio in curſu naturæ, & ſine poſſe non eſſet ſpecies, & ſine ſpecie indiuidualia non eſſent, quia neceſſarium eſt, quòd habeant eſſe ſub vna ſpecie propria. Et ſic tibi reuelatum eſt fili, quòd cum intenſa ſimplicitate omnia entia realia, & eorũ naturę mouent ſe, & etiam phantaſtica, & quãtò eorum maior eſt motus, tantò melius potes cognoſcere, quòd virtus naturalis eſt maioris poteſtatis, & per conſequens eius operationes, & ideo in maioritate, & in virtute motus, multiplicatur maioritas & virtus ſuæ operationis. Notitiam autem maioris virtutis habebis per notitiã amplioris motus, ſi ſcias eius maiorem finem cognoſcere, quia motus venit à potentia, & potentia à ſimplicitate, intellige corporaliter

liter & naturaliter. Et ſimplicitas venit à ſubtilitate, & ſubtilitas venit à ſolutione, quæ eſt finis corruptionis indiuiduorum veterum vel antiquorum. Ideo dicimus, q̃ per ſolutionem trahitur lapis noſter de potentia in actum, cùm de illa deſcendãt entia realia concreta, quæ ſunt inſtrumenta omnium naturarum phãtaſticarum & realium per confuſionem nobilis mixtionis, & inde veniunt omnia nobilia agentia, in quibus ſunt maiores motus, & in nobilib⁹ patientibus, in quibus ſemper mouentur ſua agentia propria. Et quando motus habent maiores virtutes ad agentia, vnde recipiunt naſcẽtiam & originem immediatè, quam non habent in patientibus, de tãto ipſorum operatio eſt maioris virtutis in actiuis, quàm paſsiuis. Et ideo ſol eſt maioris virtutis, & maiorem inſtinctum habet generationis, & citius creandi ſibi ſimile, ratiõe ſui motus, quàm luna vel alius quiuis planeta in toto curſu naturæ, ſicut homo maiorem habet appetitum, quàm femina, & anima melius, quàm corpus Si ergo fili ſcis talem maſculum appropriare tali femellæ, habebis puerum, qui nunquã morietur, imò faciet mortuos viuere, & poſt mortem viuet cum illis.

Quomodo Artista debet considerare potentias duorum argentorum viuorum post coniunctiones ipsorum, & differentias sui effectus respectu suorum effectuum.

CAP. XLVI.

POstea fili non debes ignorare potentiam istorum duorum argentorum viuorum, quando scilicet simul coniuncta sunt per dissolutionem, cùm vnũ sit actiuum, aliud passiuũ. De istis duobus per concordantiam differentialem, quę venit à potétijs & virtutibus vnitis, exeunt quatuor naturæ principales, quæ vocantur alio modo quatuor virtutes naturæ regitiuæ. Prima nominatur attractatiua vel appetitiua. Secunda natura retentiua & coagulatiua. Tertia natura expulsiua. Quarta quę est continens, digestiua. Natura attractatiua facta ex dominio caloris per siccitatem temperatam. Retentiua fit per dominium siccitatis. Expulsiua fit ex dominio humiditatis & constrictiuæ frigiditatis. Et natura digestiua fit per putrefactionem, quæ facta est per dominationem caloris per moderatã ac temperatã humiditatem.

tatem. Natura attractiua mouetur à masculo calido, & retentiua à terra patiente. Expulsiua mouetur ab humoribus parentum, qui miscent se in dicto genere, quod nominamus arg. viuum, quod quidē propinquius descendit à genere generalissimo. Et digestiua mouetur à qualitate ignis corporis temperati cum ipsorum humore per decoctionem omnia simul immiscēdo. Quare nos vocamus & dicimus omnem meliorem partem totius compositi digestā & separatam, vnguentum, animam, aurum nostrū & oleum. Vnguentū, quod colorat & tingit & fundit, & facit fluere omne ar. vi. ratione suæ perfectionis, quam acquisiuit per dictam digestionē, quia in eo frigidū cōuersum est in calidum, siccum in humidū, ponderosum in leue, quodlibet per sua media, & quilibet per suum motorē. Fili si nescis differētias, quæ sunt inter calidum & frigidum, masculū & feminā, nūquam scies opus nostrū facere. Scias, quòd nihil potest nasci nisi ex femella & masculo, nec aliquod germē generari nisi ex calore & humiditate. Fortitudines appetitiuæ sunt masculinæ calidę & siccę, & sunt ignis coagulātis. Retentiuę sunt etiā masculinę, frigidę & siccę, &

ſunt terra. Et fortitudines mundificatiuæ, aut digeſtiuæ, ſcilicet, alterantes ſunt femellæ calidæ & humidæ, & ſunt aer. Fortitudines expulſiuæ ſunt ſimiliter femellæ frigidæ & humidæ, & ſunt aqua. Et quinta fortitudo vita eſt infantis noſtri, quæ amplius nó eſt alicuius qualitatis, ſcilicet frigiditatis, humiditatis, ſiccitatis, & caloris, quia non amplius calida, ſicca, frigida, nec humida, neque femina, vel maſculus. Fili noſter infans habet duos patres, & tot matres, ideo delicatè nutritus eſt ab eorũ tota ſubſtantia, regnat & regnabit in mundo, nec morietur. Fili fortitudines appetitiuæ ſunt calidæ & ſiccæ, & ſunt illę, quæ attrahunt, tingunt, & colorant, formant colores ſine ſeparatione vel alteratione, & iſtæ exeunt ab igne, qui eſt eorum pater. Fortitudines retentiuæ, frigidæ & ſiccæ ſunt illæ, quæ adiungunt colores corporibus, & ea mollificant ligãdo forti vinculo dictas tincturas ſine ſeparatione aliqua. Fortitudines digeſtiuæ, mundificatiuæ, ſunt illæ, quæ mundant & lauant immunditias corporum, & de ipſis extrahunt primam naturam & ipſam ardentem, accenſam, & illuminatam conſtituunt & ordinant, quia ſunt calidę & humidę. Fortitudines expulſiuæ

siuę, frigidę, & humidę sunt illę, quę expellunt vitia mundi, & quando sit opus, ipsa transmutant corpora inter se simul, quousque in illorum crudam naturam trāsierint, & pòst, quando quodlibet elementorum, omnia versa sunt in vnum, nunquam separabūtur neq; diuident. Et sicut quodlibet ipsorum fuit in corpus redactum totum, sic etiam in corpus vertitur, & sic per artem se componunt, & in vnum addūntur, & adiunguntur eorum naturæ. Quinta verò virtus est illa, quę totum facit, & omnia ducit & conducit ad finem suę compositionis, & est spiritus quintæ essentiæ per naturā influxus in compositorum substantias ad finem, quòd suā virtus per artē sit reflexa, & infixa in ipsis corporibus.

Quomodo lapis sortitur diuersa nomina per suos diuersos effectus.

CAP. XLVII.

FIli, quando voles nostrum magisteriū incipere, non opereris, nisi de naturis melius lucentibus. De quibus naturis melius lucentibus minor mundus creatus est, quas tibi nominabimus per suas proprietates. Scias ergo fili, quòd sulfur est ignis,

& magnesia est charissima nostra terra, & secundariè est aer noster, & argentum viuum est aqua nostra viua, quæ fluit & currit per totum corpus. Sed spiritus secretus est aqua secunda, à qua omnis res habet accipere nutrimentum, & omne germen, vegetationem, & omne lumen illuminationem debet habere. Si autem operationem desideras facere magistraliter, & per artem sine falso, necessarium est, quòd in coæqualitate naturali ducas omnes istas naturas, scilicet calidum & frigidum, humidum et siccum, masculum & fœmellam magistraliter. Ex hac coniunctione patet principium generationis lapidis, & postèà nutries per aquam, quæ secum portat in illa lumen & vitam, ac spiritum, coquendo æqualiter opus tuum cum residentia, cõstantia, existentia, atque compone istud secundum compositionem illorum, de quibus vult componi, scilicet, sol & luna, & Mercurius noster. Fili de diuersis naturis fundatur nostrum compositum, quoniam corpus & quantitas ipsius à melancholia fiunt, tunc ignis, qui est cholera rubea cõpositus & additus est cordi vel epati ad benè dirigendum illud, quod ad cor venit, post hanc digestionem materia per ignem digesta

digesta est expulsa & trusa ad epar, cui additur aer, qui est sanguis fluens & decurrens per omnes venas corporis, & tũc apparet color, quando in rubeum totũ versum est. Et aqua, quã phlegma vocamus, posita est in pulmone, & ascẽdit in lingua, & alijs oris instrumentis. Sic fili opus est tibi, quòd per scientiam & mensuram artis, addas naturas, quousque corpora facta sint spiritus per fortitudines accidentales introductas in cursu philosophiæ nostræ per artem magisterij. Adde ergo duas naturas, quousque traxeris totam naturam puram & lucentem, atque claram. nam de illis duabus debet vna clara nasci, quæ totum genus suum illuminare debet. Custodi tamẽ corpora in suis liquefactionibus, quando eris in opere, noli transcendere mensuram, quam signa naturæ tibi monstrabunt in qualibet decoctione, quia natura in naturam mutatur, quousque corpora in eo remaneant permanentia ad liquefactionem, & ad fusionẽ, propter permanentiam materiarum fixarum, quę sunt nostra secreta benè temperata & humida, in quibus corpora versa sunt per artẽ magisterij, & sunt vnguenta, olea, fermenta, & animæ, & soles, qui lucere non cessant

ſupra terram noſtram, atque radiare, quare laborare oportet te, in attenuatione naturæ, ad formandum corpus philoſophiæ, quouſque ſit aqua clara, quæ aqua vocatur aqua ſapientiæ, nam tota eſt aurũ & argentum, delata in actionem elemẽtorum ſpiritualium, in quibus quieſcit & gaudet quintæ eſſentiæ ſpiritus, qui totum facit.

Quomodo Artiſta & operator debet cuſtodire naturam ſpiritus quintæ eſſentiæ ſicut formam formarum. Et quomodo debet illam intelligere. Et de menſura ignis.

CAP. XLVIII.

IDeo fili neceſſarium eſt tibi cuſtodire naturam ſpiritus quintæ eſſentiæ, ſi vis aliquid facere, quæ quidem à prima cauſa dependet, ſicut forma formarum, quę poſuit ſe in dictis quatuor naturis honorabilioribus, & eſt nominata anima elementorum, lumen clarum, & ſpiritus quintæ eſſentiæ. Et quia omne formatũ ſubſtantiale immediatè deſcẽdit ab iſta cauſa proxima quinta, & nos clamamus eã matrẽ matrum omnium aliarum formarum. Fili non debes intelligere, quòd hęc forma & ſpiri-

ſpiritus ſit nec calidus, frigidus, ſiccus, nec humidꝰ, nec maſculus aut femella, ſed intellige, quòd cauſa magnæ perfectionis eius attingit ad quamlibet earum quatuor naturarum, nam ſine ſpiritu iſto nõ eſſet complexio in aliquo complexionato, ſicut manifeſtè cognoſcimus & videmus cum certa experientia in ligaméto & cõplexione quatuor elemẽtorum, quæ quidẽ contraria qualitate ſibi ipſis repugnãt, qua repugnantia dictorum elementorum contrariorum non poſſent concordare quòd in vnum redirent, niſi eſſet illud nobiliſimum mediũ, quod confuſè per omnia vadit eleméta, & in qualitate ſuarũ naturarum participat. Idcirco fili, ſi iſtud vis cognoſcere, illud eſt quòd ponit inter inimicos pacem, & ad illud conuenit attendere, & gratia exẽpli, aer & aqua ſunt inter duos inimicos, aer inter calidũ & frigidum, & aqua ſimiliter cum ſit inter humidum & ſiccũ, ſ. inter aerẽ & terram. Et ideo quãdo volumus, quòd ſiccum cõuertatur in humidũ capimus inſtrumentum q̃ eſt in aqua, quę quidem participat per humidum humido radicali. ſ. vapori humiditatis aereę diſcordante à ſuo phlegmate aquatico, in quo ſpiritus quintus delatus

eſt,

eſt, ſine quo vapore, qui eſt materia noſtri germinis deportati in ſuo phlegmate, qd' deſcendit à dicto genere generaliſsimo, non poſſet congelari. Ideo tibi dictũ eſt, quòd benè ſcias ſubſtãtiam aeream diſponere lapidis noſtri, & ſubſtantiam terræ eiuſdem lapidis, quæ eſt ſua mater, quouſq; ſint abſq; ſeparatione benè coniuncti. Fili ſubſtantia aerea eſt materia noſtri germinis, quæ alio modo aqua nominatur permanens, humiditas cuius multum calida eſt, quia induta eſt proprietate ignis naturæ. & ideo opus eſt, quod ſcias eam diſponere & cognoſcere, ſupra quam terram debes eam congregare. Nam ibi eſt vis tota, omnesque virtutes ibi iacent noſtri lapidis. Nam ſi ſubſtantia germinis eſſet cõgelata & conuerſa in ventre matris ſuæ, quæ eſt vas naturæ expirata aeritate, quæ ſuæ participat eſſentiæ per vim excitatiui caloris, germen ſine anima remaneret, nec amplius haberet pulſum, neque motum alicuius ſpiramenti. Et ſic ad modum terræ mortificaretur in albo colorato, quæ indigeret ſpiritu viuificatiuo, ſcilicet aere, in quo omnis res viuificatur & inſpiratur. Quare terra noſtra abſque ſpiritu iſto non portaret aliquem fructum, nam iſte ſpiritus

tus eam perficit. Velis ergo fili aeritatem volatilem in terra ſua congelare, amoroſo nutrimento ignis appropriati, ſicut infans inter brachia matris ſuæ, videlicet, quòd dictus ignis ſit in iſto gradu proportionatus, quòd vim ſpiritus calidi & humidi nó ſuperet. Nam ipſius ſpiritus natura calida citò reſolueretur per ignis impropriſ flammam, ſicut virtus magnæ flammæ virtutē paruæ annihilat. Et debes in hoc caſu aſſimilare naturæ, ſcilicet, quòd non capias deigne elementali in generatione rerum naturæ, niſi inquantum indigebis ad proportionem excitationis ignis naturæ, qui mouetur per totam materiam. Et de tali ſimilitudine natura, in qua eſt virtus generatiua, eſt tua directrix & magiſtra. Quare ſcias eam intelligere. Nā ipſa magna ſapiētia prouiſa, & magna ſolicitudine in ſuo naturali opere non capit de igne elementali, niſi tantum, quantū indiget ad informationem ſuæ materiæ. Sic fili debes tu facere, ſcilicet, ſpiritum humidum dictū infigere in ſuam terram, & ſuauiter deſiccare per calorem, quem nominamus eſcateſim, ipſe enim patitur ſenſum naturæ, quia ſufficit ei, quòd ſiccitas terræ ſuſtentetur per ſiccitatem multum debilis ac tenuis ignis.

gnis. Et cùm toto hoc per calorem ſubtilem dicti ignis ſua ſibi natura excitetur, abſque tranſgreſsione virtutis illius, quia per illã ſpiritus calidus ad profundius honorabilis materiæ penetrat & intrat, ſicut anima corpus intrat hominis ad vitã dandum. Fili, hæc eſt veriſsima ſubſtantia aerea, quam debes per ingeniũ naturale cogere, & eam in corpore fixare, ne mortificata remaneat. Et poſt hoc proijcias ſuum phlegma cum omnibus ſuperfluitatibus, & tunc habebis ſubſtantiam terream benè diſpoſitam per humiditatem & caloré, ſine ſeparatione vnius ab altera, & totã conuerſam ad naturam aeris, quod ligamen factum fuit per dictam aquam, quę eſt medium ſicci & humidi, & inceratio naturæ vocatur, aut naturalis, eò quòd natura facit eam per generationem & viuificationé rerum mortificatarum, quando per ſublimationem conterminat ſiccum cum humido, & econuerſo. Hæc enim mixtio eſt naturæ, quia cum igne fit, & ſine illo non. Ideo neceſſe eſt, q̃ de multũ ſubtili terreſtri, & fortiter digeſto ac ſubtili calore aereo ſulfur ſit compoſitũ, ſicut in vaſe naturæ; in quo dictum humidum & dictũ terreſtre ſimul miſcẽtur ſubtiliter, & per minima,

nima, & inſenſibiles petias, ſic vt minimum terreſtris ſicci & minimū humidi ad quantitatem vnius grani de vno, & ad quantitatem ſimilem de alio congregentur ſimul, tali modo, quòd vnum nec aliud ſeparetur à partibus generis ſui, ſicut per eorum ſublimationem apparet manifeſtè. In qua certa & approbata experientia videtur, quòd hoc totum volat & aſcendit, vel in toto remanet inferius. Et ſic per artem inuenitur, quòd nulla partium ſeparatur ab altera, poſtquam natura hæc colligauerit cū maiori & minori, & cum magna & miraculoſa ſolicitudine. Fili, hoc totum fit in prima noſtri lapidis creatione, & eſt alterarum rerum mixtio, aliàs viuorum argentorum alterorum vnio, quæ poſſunt colligari in eſſentiali ſpiritus quintæ vnitate eſſentiæ per alterationem, adeo quòd nunquā poſtea ſeparabuntur à ſuis homogeneitatibus, ſicut poſtea videbitur per experientiam ſublimationis, quæ poteſt aggregare hoc, quod de vno genere eſt. Poſtea non debes ignorare, quòd neceſſe eſt, vt medicina noſtra de vna natura & vno genere componatur & componi debeat.

Quomodo

Quomodo ſublimatio ſeparat purum & mundum ab impuro & immundo, per ſubtilitatem ingenij artis & naturæ. Et quomodo debes intelligere animam. Et quid eſt anima.

CAP. XLIX.

POſteà fili ſublimatio noſtra ſeparatto. tum purum & mundum, quod collectũ eſt Mercuriali vnitate, à fecibus groſſis terreſtribus & immundis. Et ideo tibi neceſſe eſt legere, ſcrutari, & multis conſiderationibus rationabilibus ſtudere ſuper iſto regimine, quia hic eſt totum periculum, & vtilitas tota, totumque magiſterium, ſcilicet, puerum noſtrum informando, ac animam in corpus eius inſpirãdo cum humore & calore veri luminis & clari quinti, quandoquidem tunc videbis tranſmutari materiam de colore in colorem, nec intellige, quòd hoc vi fieri debeat, ſed per ingenium & ſubtilitatẽ, quas à natura debes intelligere, nam per ipſius ſapientiam habet natura multam ſolicitudinem habendi, & deportandi materiam ad ſuam perfectionem. Quare ſi omnitẽpore deſideras opus inuenire per naturã, admi-

administra semper naturæ disponere suam materiam cum scientia tota in igne, secundum quod natura eum disponere requirit & petit. Nam tunc suum proprium faciet debitum, quia formal, collocat, & permutat materiam & non tu, quando eum reperit, quòd per artē respectu principiorum naturalium sibi appropriato stabilitata est & preparat materia, tunc natura per solicitudinem & intelligentiam in obedienda materia totam perficit materiam. Et sicut nihil habes agere nisi administrare naturæ, eò quòd nulla forma excepta anima est mouens materiam secundū proprium suum actum, & sine motu res non potest generari. Et ideo ab anima totus prouenit effectus. Nō quòd intelligas quòd hoc sit secundum quod sit organicum corpus philosophicū, & habeat potestatem vitæ in animalibus, sed sicut operator est in artificio suo. Et ideo fili hæc anima nō est virtus sexta, sed est virtus quinta quatuor elementorum, quæ supra resultat, & de puriori essentia quatuor elementorū. Et ideo in sphæra ignis quiescit, & ibi habitat per continuum motum, & causa sui motus est eius calor excitatus naturalis per ignē simplicē elementalem, sicut in

eodē gradu. Cuſtodi ergo ipſum ne exeat præ calore nimio, & habeas eū in amore.

Quomodo naturæ elementales exeunt à maſculo et fœmina ad faciendam generationem.

CAP. L.

CVm autē fili de quatuor naturis ſuprà dictis duæ à maſculo, ac aliæ duę à temella dependent, vnde vis eſt quòd in ſimūl habeant pati in mutatione ſuarū naturarum tantum, donec ſuprà dicta virtus quinta ponet ea in vera concordātia, & ligatura cum eis per talem ligam, quòd nūquam ad finem termini ſuæ mixtionis, aut per ſe aut p accidēs ſeparatur ab eo quouſque per corruptā ſeparationem dictæ virtutis venit ad finem termini ſuæ cōmixtionis, & ſit de toto ſeparata, diſſoluta, & deligata à toto cōpoſito. Et tunc elementa potentiam non habent ſe retinendi, ſed ſeparata remanent, & diſligata elementariè vnum ab altero, quando eorū ligamē, hoc eſt virtus quinta prædicta ſeparata & diſſoluta eſt ab eis, tanquam res confuſa & deſolata, quæ ſuum gubernatorem amiſit. O vos pueri filij doctrinæ deauratæ, note-

notetis hãc nobiliſimam virtutem, ſi vultis quatuor elementa ſimul per vnitatem ligare, quia ſine illa mixtio vera aurigraphiæ neque vnio fieri poteſt ipſorum. Et cùm iſta ſit ſuo temperamento quod ex nobili concordantia naſcitur cũ propria menſura deſcendente à ſuperiori natura, quæ natura habet in ſe philoſophiã & ſcientiam ſeptem artium liberalium, quibus operatur. Quoniã ipſa in ſe portat omnem Geometricam formam, & omnem rem terminat virtute Arithmeticæ ſuæ per æqualitatem numeri certi, & per notitiam Rhetoricalem, intellectum ſuum ducit de potentia in actiõem. Vos ergo filij doctrinæ, debetis hoc inſtrumentum cognoſcere, ſi ſcire velitis & experientia certa videre, virtutes influxas, & reinfluendas, tã naturæ ſapientia, quàm artis ſagacitate in ſuis compoſitis.

De intentione, per quam fit vnio quatuor elementorum. Et quomodo poteſt fieri, & quando, & quare eſt factum.

CAP. LI.

ANtequam facias fili vnionem ſpiri-
tualium elementorum, opus eſt ſci-
re, quòd per intentiõem fixandi ea velis v-
nire ad finẽ, vt iſta vnitas fixari poſsit quo-
uſque ipſa reſiſtere poſsit cõtra bellum i-
gnis. Fili ignis eſt proprietatis talis, ꝙ nul-
lam rem corruptionem habentẽ pati po-
teſt, imo ipſam omnino ſecundum eius po
tentiam annihilat cum ſua proprietate ve-
lit, quòd nulla corruptio poſt eum ſit per
differentiam magnæ contrarietatis, quæ
eſt inter proprietatẽ ignis, & impuritatẽ a-
liorũ elementorũ. Ideo fili neceſſe eſt tibi,
ꝙ primò habeas elementa præparare cum
purgatiõe philoſophicali, quouſq; tu ha-
beas illam puram naturam, quæ puro ele-
mento eſt appropriata, & primæ rei à cen-
tro ipſorum extractæ in forma cryſtal-
lina clara & reſplẽdenti, & hic, id eſt, illud
elementũ, ignis dicit, qui eſt incorrupti-
bilis, per quem dicunt philoſophi, quòd
corpora reſoluuntur in argentum viuum
quem auferre ſapientia eſt. Quia iam ti-
bi diximus in capitulo formæ maioris,
quòd terra quam calcamus non eſt pu-
rum elementum, ſed elementatum à vero
quinto elemẽto, quia in ſuo centro reper-
ta eſt virgo & verum virgineum elementũ

& ſic

& ſic de alijs elementis intelligere debes. Hic iterũ tibi dicimus, quòd omne illud, quod non erit de pura elementorum natura comburetur, & ex toto annihilabitur, & tunc ipſa elemẽta pura, clara, & mũda remouebunt, & terra reſplendens clarior cryſtallo. Et hanc purgationem faciet ſupremus creator quouſque magnus mũdus in ſuam primam rem conuertetur, ſcilicet, omnia elementa in ſuam primam eſſentiam, quæ poſtea ignem cęli non timebit, quia tunc motus naturæ ſupremæ in ſemet remanebit abſque aliqua corruptione. Sic fili opus tuum habes huic operi aſsimilari, quod nominatum eſt minor mundus, purgationi magni mundi quouſque motus eius abſque aliqua corruptione permaneat. Et tunc amplius non timebit ignem, ſed ſimul omnia elementa magno quieſcent amore. Vide igitur quantũ creatori ſummo tenearis, qui tibi dedit eſſe ad ſaluandum te, & talia tibi demonſtrauit ſi ea videre vis aut habere. Ideo fili ſcito cùm nulla res imbuta corruptione poſsit pati vel tolerare ignem, nec ignis in ſe pati corruptionem. oportet, quòd lapis mundus magiſtraliter trahatur ſeparat⁹ ab omnibus immunditijs & fœtulẽtijs corrupti-

bilibus, antequam præſumas eum fixare, quouſque ſit natura pura, quæ eſt res puro elemento appropriata & primæ rei.

Quomodo tota ſubſtãtia lapidis eſt impregnata igne ſpiritus quintæ eſſentiæ. Et de gumma philoſophorum.

CAP. LII.

SCias fili, quòd ſubſtantia lapidis noſtri eſt tota pinguis & igne impregnata, in quo mouetur, & eſt abſconditus ſpiritus quintæ eſſentiæ, & ibi habitat, ſcilicet in ſphæra ignis, cùm lapis noſter qui eſt ſpiritus quintus eſt totus igne plenus, & eſt in omnibus quatuor elementis diuiſis, vel non diuiſis, & in omnibus habitat draco, ſcilicet ignis, in quo eſt lapis noſter aereus hæc proprietas eſt in omnibus mundi cõpoſitis. Et ideo dictũ eſt, quòd lapis noſter eſt in omnibus cõpoſitis mundi, & per totum mundũ per illos qui benè intelligũt, ſed differentia eſt inter lapidem, & lapidẽ. Nam temperamentum fieri nõ poteſt, niſi per fermenta, quę habẽt neceſſario fixare lapidem, poſtquam verſus eſt in naturam metalli, ſcilicet ſulfur & argentũ viuum & nõ exit fermentum de hoc vel hoc, ſed de ſole

ſole & luna tãtum. Cùm nihil petimus, niſi quòd lapis conuertatur in ſuũ ſimile, quia de ipſis eſt totum temperamentum, nec fermẽtum eſt antequam dicta corpora in ſuam primam materiam cõuertantur. Nã conuenit, quòd de oleo & multum ſubtili terra fermentum ſit componendum, ſimiliter & medicinã per inceratiõem naturalem ſolutionem & indurationem, quouſque ſit tanquam ſubſtãtia vna gummoſa. Et hæc gumma potentiam habet conuertendi ad ſe omnem aliam rem, cui adiungetur. Fili hæc gumma eſt noſtrum cõpoſitum fermentum, & ſimiliter medicina, quæ poteſtatem habet conuertendi poſt ſupremam medicinam, quę poſtea formata eſt de dicto fermento cõpoſito. Et dicta noſtra fermenta ſimplicia ſunt noſtra prima olea, de quibus compoſita noſtra fermẽta facimus, quę ſunt magni valoris medicinæ. Quare niſi ſcias duo corpora perfecta ad primã ſuam naturã reducere, non poteris vlla fermenta compoſita habere.

De virtute vniuerſali, quæ ſeparat elementa, & quæ coniungit ea, & vnde illa eſt creata in vniuerſali cognitione.

CAP. LIII.

CErtum est fili, quòd quædam virtus influxa est in omnibus elementatis corporibus, quia sine illa esse nō possent, sed in homogeneis rebus terminatis dicta remanet virtus in mineralitate perpetua, & est illa, quę omnem calorem habet pati, ratione suæ perfectæ decoctionis in forma humiditatis liquorosæ. Et ideo necesse est, quòd de metallis perfectis eā trahes, quia de ipsis venit nostræ perfectionis terminatio & claritas quinti luminis. Hanc igitur virtutem extrahes per similem virtutē, quę est in rebus crudis non terminatis per extremitatem, sed terminatis tantummodo à mediocritate, à quibus separabis aquam, ignem, aerē & terram, & ista quatuor elementa cruda sunt impregnata simili virtute, sed magis cruda per suorum vasorum materiam & ratione potētiæ suæ naturæ crudæ, debes attrahere naturam magis coctam, calidā, & humidam & aeream subtilem, quæ ingenio naturæ congelata est in speciem & naturam metalli in sua propria minera influxa. Nā ista est magis propinqua naturæ, quàm prima, quia magis propinquè descendit à forma formarum,

marum, quæ nullo tempore adiungit ſe, nec conuertitur in formam metalli, neque faciet, quouſque habeat in ſua natura cruda & pontica, & amarum metallum, & quòd illud crudum paſſum fuerit cũ cocto, & econtra coctum per crudum. Et tali modo, fili velis antiquam formã recipere cũ omnibus ſuis partibus ſubſtantialibus, quia hæc eſt vera ſpecies & pura natura claritatis veræ, & per nouam velis eã confortare, vel eius augmentare vires per cœleſtis influentiæ adminiſtrationem. Nam opus eſt, quòd natura iuuetur à natura, & inferior ſuperiori indiget, ſicut materia femellæ indiget cõfortatione: & quòd perficiatur à materia maſculi ſui, ſicut dixim⁹, quòd virtus maſculi temperata in calore & humore, temperat ac confortat virtutẽ paſsiuam, ad retinẽdum germinoſam virtutem, & rumpit, & ducit omnes frigiditates ſuas exceſsiuas, ad remotã regionem per ſuum appetitum in virtute cœleſti, quę dicitur forma, & mater formarum, deſcẽdens in virtute coniuncta cũ propinquiore natura metalli, cum ſua virtuoſa & ſubtili influentia, implendo formas medias, ſecundum genus & formam materiæ, cũ complexione veriſsimi amoris. Nota ergo

fili has tres virtutes. Prima enim descendit à primo motore, aut à motu stellato,& suis figuris. Et istam in nostro testamento nominamus primam formam formarum. Hæc est prima forma,per quam inferiores materiæ transmutantur de forma in formam tantùm per cursum & institutionem naturæ. Et de ista forma natura satis habet ad formandum, & ponēdum de potentia in actum sua prima cōpositа per materias elementorum.Et ista forma non potest obediens esse arti. Secunda virtus est virtus infusa in materijs elementalibus compositis,quàm trahere ab illis materijs opus est tibi in quibus est, per modum conuertendi genus suum ad primam suam naturam, vel appropinquandi, quātum est possibile suæ primæ rei,& hæc est arti sufficiēs, quia materialis est. Et in hoc puncto ars non potest assimilari naturæ, quia dare nō potest formam substantialem rebus, sicut facit natura per ingenium suæ nobilis operationis, & intentiuæ. Et ideo necesse est arti, quòd ad naturam recurrat ad obtinendum de suis substantialibus formis, quas iam creauit, ad formandum vnum corpus cum tali potentia,quòd mas ipsum nunquam teneat:& docere te, quomodo pote-

poteris illud corpus trahere à ſuis compoſitis creatis, & tibi oſtendere ſuam creationem, qualiter conuertit materiam de potẽtia in actum generationis. Artiſta igitur, fili, ſubtilis habet multum inſpicere, qualiter operatur natura, vt per artem ei aſſimilari valeat, & eam inſequi, quantum eſt poſsibile, & illud, quod non eſt poſsibile, quòd per ingeniũ intellectuale ſciat ſupplere ad reſpectum naturæ, ſi rem noſtram deſiderat, quæ perficitur per naturam, & illa ſimpliciter naſcitur de tertia virtute, quam intelligere potes per ſecundam. Et quamuis dixerimus, quòd ſunt tres formę, non eſt tamen, niſi vna tantũ ſola, quia nõ accipit finem terminationis, niſi per naturam ſui generis, in qua per curſum naturæ influxa eſt & capta & cõdenſata per illã in formã ſubſtãtialẽ, ſine qua nulla res mũdi poteſt viuere. Et ad hoc faciendum intelligere nos fortificamus ad aperiendum intellectum humanum, vt ſciamus, quòd dicta virtus eſt influxa humidis radicalibus, quæ ſunt imbuta in partibus eſſentialibus rerũ compoſitarum Mercurialium, & elementorum purorum, & non purorũ, quia de dicto humido factæ ſunt omnes partes eſſentiales omniũ Mercuriorũ,

& om-

& omnium, quæ in mundo ſunt. Et per hanc omnia, quæ habent crementũ & nutrimentum, creſcũt & nutriuntur. Fili generaliter tibi loquimur in omni re, & ſi intelligas ea, quæ tibi reuelabuntur, ea tene ſecreta. Nam talis eſt hæc virtus, quòd ſine ipſa non poſsis ligare, nec ſoluere, formare, tranſmutare, lauare deſiccare, calefacere, humectare, neque animã in corpus ponere, per hanc autem elementa ligantur. Et niſi fili per theoricã naturas intelligas, nullo tempore per practicam ſcies opus tuum corrigere, nec eorum menſuras intelligere, ſed potius in errorem cades, deuiando per punctum contrarium, quiia cet in caſu fortuito.

De natura menſtrualis fœtentis, in quaeſt ignis contra naturam. Et de re, quæ corrumpit totam naturam.

CAP. LIIII.

POſt hæc fili volumus tibi reuelare naturam menſtrualis fœtentis, in quo ignis contra naturam eſt, qui totum lapidẽ noſtrum in quendam draconem tranſmutat

tat fortem, guttorosam, qui ingrossat & & impregnat matrem suam. Et dicimus, quòd natura ipsius est in sua natiuitate prima in cõplexione frigida & sicca in quarto gradu, & substantia eius est pontica: sed per suas digestiones & decoctiones de natura in naturã mutatur, & de sapore in saporem. Nam cùm materia subiectũ sit trãsmutationis, statim ipsa per suũ propriũ numerũ in se contrarietatẽ recipt. Et sic etiã mouẽs secundũ id, in quo licet contrarietatẽ possedit, contrarietatẽ transmutationũ, secundũ contrarium captum illis entis, à quo mouetur contrarietas. Nulla res aliã corrũpit, nisi illa, quæ superat aliã in qualitate cõtraria, sicut est calor & frigiditas. Et nisi sit eiusdẽ generis, sicut calor tolerabilis & intolerabilis destruẽs naturalẽ sensum. Et ideo parua flamma citò deuastatur per maiorẽ, rationc suæ excellẽtiæ magnę, quam habet contra illam. Nam humidum, quod magno tempore nutriret suam paruam flammam ac longius comburitur & consumitur paruo tempore per magnam flammam, & tunc aboletur parua. Et sic tibi sit reuelatum, quòd omnes res naturę in vno momento factæ sunt, & in vnò momẽto corruptæ. Et postea in alio momento con-

to conſtant & ſunt, quoniam omnes contrarietatem habent, & in illa contrarietate aliæ res ſunt excellentes, & ſunt omnes vnius generis, & aliquæ aliæ omnino contrariæ, & in omnibus tamen hoc ſuperantur virtutibus. Et ideo in eis operantur cõtinuatim in illis, & continuatim patiuntur, quare potes intelligere lapidis noſtri corruptionẽ per vitę noſtræ abbreuiationem longitudinemque & durationem eius, ſecundum complexionem aeris continẽtis. In hoc magiſterio fili duobus aereis indiges, vnus eſt temperatæ complexionis, & per iſtum lapis noſter generatur, quia in eo virtus viuificatiua, quę eſt ſicut inſtrumentum animæ ad corpus. Alius aer eſt cõplexionis non temperatæ, ſicut põticitas terreſtris acuta & amara tibi certificat. Quare tibi ſit reuelatum, quòd de natura frigida eſt in quarto gradu, & calida in primo. frigiditas eſt cauſa ponticitatis. Caliditas verò cauſa eſt amaritudinis & acuitatis, per quam acuitatem fœtet & pungit multum, & habet virtutem aperitiuam & inciſiuã, ſicut apparet per ſuæ actionis potentiam. Nam illud, quod pungit & penetrat, facit vnum ab altero ſeparari, & comminuit & corrodit. Et ideo potes cognoſcere, quòd

res

res acutę inter alios ſapores, qui ſunt de ca liditate cauſati, ſunt magis calidæ, quàm a liæ, quia nullam poſſunt impreſsionem fa cere talem, ſicut fecit illa, quæ à caliditate excellenti procedit. Et ideo talis res ſic cõ plexionata per ſuum calorem poteſt ſem per diſſoluere & reſoluere humidum, & in vaporem conuertere, & illud putreſce re, virtute caloris innaturalis, vel eius im preſsione, quæ quidem à noſtro argento viuo venit, cuius amaritudo deſcendit à natura lapidum, & eſt acuitati vicina, quia rodit & pungit, ſicut acutum ponticum, ſed non ita profundè. Et ideo reputata eſt ſubſtantiæ groſſæ, prout alias patet expe rientia. Nam quando calidum acutum in corporatum cum amaro in forma aquæ humidæ, ingreditur magis profundũ cor poris diſſoluti, & corpus ſi ſit continuatũ in partibus humidis impediũt partes groſ ſas ſalis, quæ non poſſunt intrare corpus cũ calido acuto. Et ideo cũ ſit ſequeſtratũ à ſuo loco, nõ potuit humidum habere, in quo poſsit cõtinuari, ſed capit ſe ad cõge landũ in profũdo ſui vaſis, & remanet me tallũ diſſolutum, & impregnatum à calido acuto in forma aquæ, vnde exit noſtrũ ar gentũ viuum, id quod ab eo eſt diſſolutũ.

Ratio

Ratio quare ſal apponitur eſt, ad extra trahendum ignem contra naturam, qui lapidem noſtrũ corrumpit. Alia ratio eſt, quia abſterſiuum eſt, & mundificatiuũ vnctuoſitatis. Indiges tamen conſeruare pondus, quia non expedit, quòd amarum ſuperet calidum acutum, vt non impediat noſtri lapidis putrefactioné. Quia nullũ animal poteſt generari per ineptitudinem & inhabilitatem ſuæ putrefactionis. Natura animalis, quæ eſt in noſtro menſtruali, talis eſt, quòd mortificat &, obſcurat omnem rem, & obũbrat atque denigrat aerea noſtra omnia, & omnem animatam rem corrumpit, & deſiccat res virides, & humidas naturales, quę ſunt generatæ, aut in via generatiõis, acerbat res dulces, ſolutas, & reincrudat res coctas & terminatas, & facit de calido frigidum, de ſicco madidum, de duro molle, de ponderoſo leue, de groſſo ſubtile facit. Et hæc omnia facit à propria natura ſua prima per operationes certas. Item alias potentias habet meliores, quia viuificat omne mortuum, omne nigrum dealbat, omne animatum generat, res ſiccas humectat, hæc à combuſtione conſeruat, dulcificat & dulceſcit res agreſtes, humidas & frigidas lenit, res ſiccas, amaras, et cali-

calidas molleſcit, & in temperatam complexionem portat, & reincrudatam in maiorem decoctionem ducit, de frigido calidum facit, de ſicco humidum temperatum, de leui ponderoſum cum mediocritate, de ſubtili facit groſſum, quod cũ ſimplo participat, ſimplex condenſat, rarificat ſpiſſum, & ſic operationes contrarias habet quæ ſunt operationes naturæ. Nam quando congelatum eſt congelat, quando diſſolutum eſt diſſoluit congelatum. Non mirum ergo fili, ſi virtus talis menſtrualis ponatur in corde tuo, & diligenter perquiratur, cum ſit generatrix & gubernatrix totius naturæ. Et iſta eſt res vilis, quæ per ſeipſam vertitur in rem nobiliſsimam, mirabilem ac precioſiſsimam, quam rem nõ credidiſsemus, niſi vidiſsemus eius effectum. Nota, quòd hæc virtus recipit animatiõem & finem à ſuo elemento. Et ſuper hoc videas capitulum in noſtra practica, quando dicemus de corpore & ſpiritu, ſimul dando exemplum de generatione humana. Et de iſta dicemus adhuc in capitu. 27. & alibi in 48. 49. ante Sed ſpiritus ſecretus. Quoniã ibi intelligitur de proprietate induratiõis mẽſtrualis, quæ participat inter duas operatiões, ſci-

licet inter durationem,& mollificatiõem. Et hoc benè si intelligis,cognosces, quòd virtus mineralis, siue in terra siue in aqua portatur, & deportatur, & considera benè super potentiam suam, quia non recipit determinatiõem,nisi à sua propria materia,& recorderis,quòd potest esse terrestris vel cœlestis per intromissam virtutem quæ in aliquo ab agente extraneo suffocari non debet. Sublima ergo Mercurium in quo est talis virtus,quia sublimatus virtute sua congelabit Mercurium in altam medicinam Sed hoc nõ fiet nisi sublimatus. Vnde dicit Auicẽna, quòd primò noster Mercurius debet sublimari, & primũ quòd debet fieri in opere, est quod sublimes Mercurium.

Quomodo Artista & operator se habituare debeat ad inueniendum dictum menstruale,et intelligere naturam suam.

CAP. LV.

POst fili mẽstruale querendo, sine quo nihil naturaliter fieri potest, opus est ad naturalia principia recurrere, ad illa scilicet,in quibus natura incipit immediatè operari, quæ quidẽ principia naturalia sunt

sunt adhærentia multũ cursu naturæ suis proprijs substantijs, sicut sunt prædicta humida radicalia, quæ per eorum naturalem calorem excitatione ignis solis terminantur & finiuntur in substantiã metalli, quòd nunquam possibile esset fieri, nisi naturæ metalli participarẽt. Quare dicimus, quòd hæc radicalis humiditas nõ est nisi argentum viuum substantia calore sulfuris impregnata. Et hic sulfuris calor, est causæ congelationis humidi radicalis Mercurialis, & suæ terminationis in metallum perfectum. Ergo patet, quòd illa metallina humiditas iam terminata in formam metalli habet actualiter potentiam & naturam menstrualis, & ideo vocata est prima nostri lapidis extremitas. Apparet ergo, cùm lapis noster à natura sua proueniat, quòd dissoluitur & resoluitur in illud absque præiudicio suæ naturæ, & sui crementi, cùm primum regimen & gubernamentum lapidis nostri sit resolutio & terminatio sua in argentum viuum, & ideo declaratur tibi, in qua forma lapis noster est tractus tam à corporibus, quàm ab arg. viuo. Quoniam natura menstrualis fœtetis erat, & est adhuc eorum continens cum natura ar. viui, cùm per calorem illius in naturam

metalli ſit congelatum. quia calor illius multiplicatus eſt in ſubſtantiam argen. viui, eſt vbique in ſubſtantia humida argen. viui vaporaliter mixtus, primæ virtute mixtionis vel continuationes homogeneę in forma liquoris aut aquæ claræ. Et per ſimilitudinẽ principij naturalis dicimus, quòd diſſoluere facias lapidem, quouſque ſit factus aqua, quod argentum viuum vulgare facere nequit, propter defectum caloris & humorum, in quo neceſſe eſt, quòd lapis continuetur in forma liquoris, cùm non fiat tranſitus de extremo ad extremum, niſi per medium. Igitur apparet, ſi bene nos intellexiſti, quòd lapis ſine menſtruali non poteſt in humidum diſſolui, quod eſt ſpiritus fœtens, vnde aqua viua extracta eſt quæ nobis apparet ſicca. Nam argentum viuum vulgariter intellectum in ſua pura exiſtens natura, non poteſt aliqua corpora mutare, niſi in ſuam naturam in quam commutatum conuertitur, quando mutatur, ſi ſit aqua clara in aquam claram mutat. Et niſi mutetur, nõ poteſt mutare, niſi in ſuam naturam. Et iſta mutatio fit per rationes capituli præcedẽtis. Et hoc quia impregnatur tali virtute, quę ſemper determinationẽ recipit in materia, ſiue fue

rit

rit materia terrea, ſiue aquea. & ideo plures decepti ſunt, qui præter rationem credunt, quòd argentum viuum tale vulgariter intellectum, poſſet per naturam, quę in ipſo non eſt, corpus in aquam viuam tranſmutare, ſed totum nō valet vnum ſicum putrefactum. Ideo intellige vt prędiximus, nam ſic intellectum, videlicet vulgariter, non tranſmutat corpora ſolis & lunæ in aquam humoroſam, niſi ſecundū ſuam naturam alteratione modica, quam appellamus propriè combuſtionē & perditionem elementorum realium, & confuſionem ſpiritus animæ & corporis. Ratio eſt, quia non habet rem quæ participat inter corpus & ſpiritum, ſcilicet argētum viuum prædictum, & metallum perfectū. Et hæc res eſt illud mediū, quod potentiā habet faciendi contrarias operatiōes, ſcilicet elementa diſligandi, & illa ligandi, & ab omni combuſtione & combuſtibilitate conſeruandi contra bellum ignis. Et tamen oportet, quòd ignis excitās ei moderetur, quoniam ſicut plūbum adiuuat argentum, quando examinatur, & cuſtodit à combuſtione cōtra pugnam ignis, & eſt ibi plumbū loco medij poſitū inter argētum & ignē, ſic illud mediū defendit ele-

menta à combuſtione, & adiuuat, & iũgit per proprietatem ſuæ naturæ, corpus cum ſpiritu, & ſpiritum cum corpore. Et ideo clamamus ipſum medium inter corpus & ſpiritum. Sed eſt adhuc aliud mediũ, quãdo corpus coniunctum eſt cum ſpiritu, & econtrà, & illud eſt generi metallico propinquiſsimum. Vnde per media fit tranſitus ad extrema perfecta, per quæ patet, quòd nullus tranſitus fit de vno contrario in aliud, niſi per mediã diſpoſitionẽ, prout tibi per figuram arboris practicalis declarabitur. Fili diſpoſitio illa eſt media illa, quę participat mollitiei argenti viui in primo ſuo eſſe, & duritiei metalli in alio latere. Cùm de propria ſubſtãtia illius natura ſua poſuerit de potentia ad actum, & de facto ponit, ideo tibi reuelatur, quòd extremitas immediata in opere naturę & primo eſſe eſt argentum viuum, non tamen tale, ſicut ſcimus facere per artem. Et ideo illud nos accipimus, pro menſtruali in reali. Et in alio latere ſunt omnia metalla, quia in ipſis repertus eſt finis circularitatis perfectæ operationis naturæ. Media diſpoſitio iſta duarum extremitatum, eſt argentum viuum extractum à dicta prima extremitate. Quod quidem appellamus menſtruale

in

ſu opere artis in forma aquę clarę factę in-genio naturæ, quæ in ſulfure congelatur. Quare dicta eſt aqua ſicca, nō aqua nubis aut phlegmatica, ſed aqua cholerica, igne calidior. Sed principia vera radicaliter nata, de quibus operatur natura illud, quod ſuprà dictum eſt, ſunt veraciter ſulfur & argentum viuum. Vnde exeunt extremitatęs duæ, quæ multum remotæ ſunt cum proprio medio, quę neceſſarium eſt quod ſcias, ſi velis principiare, & incipere reſpectu naturę & ſcientię, qualiter ſermone ruſtico nominantur.

De principijs naturalibus confuſis. Et quamodo generantur per virtutem ſucceſſiuæ operationis in altis naturis

CAP. LVI.

PRincipia naturalia confuſa in opere naturæ, ſunt ſpiritus fœtentes & aqua vitia, quę vocatur aqua ſicca, & tunc dicta eſt mediū reale. Spiritus fętentes ſunt media ſecunda, quę participant inter corpus & ſpiritum. Et alio modo nominatur ſulfur & ignis. Et ſunt quemadmodum ſperma maſculinum, quod eſt medium actiuū

inter menſtruum & fœtum. Et aqua viua eſt argẽtum viuum congelatum in ſulfur, ſicut mẽſtruale, quod congelatur in ſubſtantiam embrionis. De materia illa poſtmodum ſucceſsiuè in ſuo proprio vaſe minerali generatur & creatur, ſcilicet, in ſuæ terræ viſceribus, vel venis mineralibus, quædam fumoſa ſubſtantia, ſubtilis multũ, quę vaporabiliter coniũgitur in vnum, & illic coquitur & depuratur multũ. Poſtea ſupra illam venit virtus mineralis ſulfurea in forma vaporis ſicci, quæ eam penetrat, & congelat amoris ligamine tali, quòd nunquam ſeparabuntur. Dum tamẽ maſculi virtus ſuperet femellæ virtutem per coęqualitatem rei quintæ, tunc remanent in vna re fixa per artem temperamento decoctiõis naturalis, quam habuit materia in ſua minerali forma, quòd humidũ Mercuriale à ſicco ſulfureo, neq; ſiccum ſulfureũ ab humido Mercuriali nullo ſeparabuntur tempore, quoniam ſunt vnita per actionem & paſsionem in illud materiale medium, in quo metalli forma eſt plenè conſtituta, non quòd ſit argentum viuum in tota ſua natura, cùm pars ſuæ naturæ iam ſit alterata per coactionem, aut conſtrictionem, quas ſuæ ſubtiles partes

acce-

acceperũt via colligationis vaporis ſulfuris, nec per hoc ſulfur in tota ſua natura. Quoniam ſi eſſet ſulfur, cremaret ſubſtantiam argenti viui per eminentiam actionis ſuæ dominationis. Et ideo, quoniam virtus ſulfuris non dominatur ſuper virtutem ar. viui, nec poteſt ſuam claritatem metallinam conſumere ſpecificam, ſed ſolummodo cõgelat eam, & fixat vſque ad gradum poteſtatis ſuæ virtutis ſub conſeruatione ſpeciei metalli, quam ar. vi. tenet materialiter, ſecũdum ſuam naturam, & talis proportio ſulfuris & ar. viui conſtituit ſpecialiter formam & ſpeciẽ talis metalli, à quo vapor ſulfuris & ar. viui erit auri vel argenti, vel alterius metalli corpus. Et omne illud venit à diuerſa depuratione dicti vaporis digeſtione, vel decoctione, quã accepit in propria ſua minera. Et ideo bonus Artiſta capit metalla pro medijs in opere magiſterij, & ſpecialiter ſolem & lunã. Ideo, quia iſta duo venerunt in coæqualitate temperata, & multùm depurata de ſulfuris & argenti viui ſubſtantia cocta pura, & benè digeſta ingenio naturæ, ad quã proportionem Artiſta in vanum ſe vexaret, ſi à principijs naturalibus ſine realibus medijs pro intentione faciendi vel incipere.

De materia ſulfuris proportionati, & de æquipollentia ſua ad operationem naturæ.

CAP. LVII.

FIli, hęc eſt metallica materia, in qua noſtrum ſulfur proportionatum eſt, ꝙ natura ſagax nobis parauit, vt dixim⁹, quo mediante noſtrum totum facimus ſecretũ magiſterium. Quare noli ignorare, quòd illud, quod eſt dictum ſecunda extremitas in opere naturæ, dicimus medium in noſtro philoſophico opere. Nam opus eſt, quòd per artificiũ ſuppleatur illud, quod natura reliquit, nã potentiã nõ habet trãſeundi motu ſuo vltra generationem metalli, quia ſuam circulationem compleuit. Poſt hæc tibi relucere debet, & ſubuenire manifeſtè cauſa & res perfectiua, manifeſtata omnibus experientijs, quòd humidũ metallorum in ſuis calcinationibus nõ poteſt conſumi, neque ab eis ſeparari, ratione ſuæ homogeneitatis vnionis elementorum, quæ paulatiuè ſunt ligata & coniuncta ſimul. Sed humidum lapidum ſeparatur, vt in eorum calcinatione patet, tantummodo per ignem abſque medicinali appli-

applicatione. Et hoc eſt, quòd humiditas in groſſa lapidum ſubſtantia terreſtri non eſt ligata per ſiccum in minimis partibus vnius & alterius, ſed in groſsis & in pluribus partibus humidi & ſicci. Contrà eſt in materia vitri, per quam materiam ars vitraria ſubalternatur iſti arti. Quare dicit philoſophus, quòd vitrum ſit tibi exemplar in noſtro magiſterio. Et hæc eſt cauſa, quare humidum lapidum, & mediorũ mineralium, ſunt atramenta, vitriola, & azoquca, Marcaſitæ, Alumina, Sales & baurax, quæ non habent humiditatem ſuam in natura fixam per ſiccum materiale, ſed eſt volatile ac fugiens ab igne, humiditas autem metallorum eſt fixa & permanens in igne. Ideo tali aqua fixamus auiculas in aere volantes virtute lapidis noſtri, qui de ipſorum ſubſtãtia propria creatus eſt. Apparet igitur, quòd ar. viuum noſtrum materialis eſt ſubſtantia, & humiditas radicalis omniũ corporum liquabiliũ. Fac ergo corpora eſſe aquam liquefactionis, faciendo & fundẽdo in ar. viuum. Nã cùm ipſum ſit elementum principale dictorum liquabilium, cùm liquantur, reſoluuntur in ipſum. Et ſulfur eſt pater. Et ideo dictum eſt medium in opere naturæ, ſed argentum

viuum

viuum & metalla dicta ſunt extremitates ſuæ, quia ſunt materia inceptionis, & materia finis. Et ideo tibi poteſt apparere, quamuis teneamur aſsimilari noſtrũ magiſterium, quantum eſt poſsibile operationi naturæ, non poſſumus tamen propriè ſuam inſequi naturam, niſi per operationis modum, & non capiendo materiam crudam, ſicut ipſa facit in ſuo primordiali principio, quamuis ſine ipſa materia incipere non poſſumus, cùm ipſa ſit res neceſſaria, & cùm neceſſe ſit, quòd metallum totum, quod eſt ſulfur & argentum viuũ in iſto ſe habent reincrudari, inſequendo ſimilitudinem operis naturę in noſtro magiſterio cũ propinquioribus materialibus, ſicut cõuenit ſcire omni ſapiẽti Artiſtę.

Quomodo ars corrigit & ſupplet fortitudines, quæ in materia naturæ inuenit per mutationem illius in actione puræ formæ.

CAP. LVIII.

Filli, ne tœdeat te, nec diſpliceat ſermo & doctrina, quam dabimus, quia per artem ſcitã nos corrigimus & ſupplemus forti-

fortitudines & virtutes naturæ. In adiutorio eius nos per artem incipimus operari, vbi natura dimittit opus. Cùm viſum ſit, q̃ metalla tingere non poſſunt, niſi quantū ipſorum natura extenditur per potentiam ſuæ primæ circulationis, ſuæ naturæ fulfureæ. Et ideo factum eſt opus certū, in noſtri generatione lapidis, vt eorum tinctura magis accreſcat, quàm erat in ſua natura ſiue comparatione. Si ſcias fili lauatorium noſtrum, tu poteris ar. viui lauare naturā, tali modo, ad quem natura vllo tempore non potuit peruenire, quòd illa natura ar. vi. fiet elixir completum. Sed cùm in natura, & in ſuo opere ar. viuum & metalla ſint extrema, & extremitates, nec habeant poſſe coniungendi ſe, niſi per virtutē diſpoſitionis mediæ, quæ eſt inter molliciem argenti viui, & duriciem metalli, quia per iſtam mediam diſpoſitionem conſtat vna obedientia naturalis, quæ eſt cauſa coniunctionis inter corpus & ſpiritum, ſicut eſt in omni generato & generabili. Item in natura ſunt plura media, quorū duo ſunt puriora & magis viſcoſa, quàm alia, ſicut ſunt azoquea, vitriola viridia cum natura lapidea, quæ eſt ſal & natura lapidum. Fili adiutorio naturæ huius vilis materiæ procreatur

creatur lapis noſter, quem tantùm quæſi-
uimus, quia mediũ eſt in opere naturę in-
ter ſpiritum, & corpus materiale ſicut ſul-
fur in materia ar.viui. Et ideo natura me-
diante illo cõuertit ar.vi. in metallum per-
fectum, quod metallum in noſtro magiſte
rio ratione ſuæ depurationis dicitur me-
dium reale, inter corpus & ſpiritum. Cor-
pus dicitur, quando eſt terra combuſta.
Spiritus verò, quando tractum eſt à corpo
re in forma aquę claræ, ar.vi. dicitur. Intel-
ligas, quòd in opere naturæ ſunt propria
duo media electa inter omnia alia, ſcilicet
azoc prædictum, & ſal naturæ, qui ar.viuũ
conuertit in liquorem ignis, vnde ſulfur
creatur, quod ar.vi. congelat. Fili pari mo-
do habemꝰ in noſtro magiſterio duo, quæ
natura nobis dedit, & depurauit à ſuis me-
dijs confuſis, & ſunt aurum & argen. quæ
ratione ſuæ naturæ purę maiori perfectio-
ne participant. Quare noſtri lapidis extre-
mitates in ſua creatione eſt argẽtum viuũ
extractum à corporibus in ſuo primo la-
tere. Et in ſecũdo eſt elixir completũ, quod
eſt vltimũ noſtri magiſterij lapidis, & cõ-
plementum magiſterij noſtri. Fili oſtende-
mus tibi per gradus certos extremitatum,
& mediorum, vſque ad finem, vt intelligas

media

media, per quæ de gradu in gradum natura transit, eundo ad extrema, secundum perfectionem, & plus & minus. Nã in hoc est notitia totius operis naturæ ac omnium secretorum suorum, & per consequens totius alterius scientiæ.

De natura extremitatum argenti viui nostri.

CAP. LIX.

HAbes ergo nostri lapidis extrema. Nunc arg. viui nostri dicemus extremitates. Et dicimus, ꝙ extrema eius in latere primo cum tota substantia eius, sunt aquæ leonis viridis cum metallo cõiuncta, & in secundo latere, lapis qui creatus est, et illorum medium est sol & luna, à quibus exit argentum viuum nostrum, quod est corpus liquefactũ, putrefactum, à quo lapis creatur, quando à sua originali natura purgatum est. Fili leo azoqueus, qui dictus est vitriolum, per naturã factus est de propria substantia arg. viui communis, quod est radix naturale, vnde metallum creatur in sua propria minera. Quare in nostro magisterio tribus principalibus radicibus indigemus naturaliter, sicut opus naturæ, scilicet, extremitates duæ, & mediũ. Vnde opus

opus eſt tibi, quòd iſta cum magna patiẽtia habeas ſcire, & opus facias ſecundum quod ſagax ſapiensque natura vult monere te, cum intẽtione tali, quòd habere debes & habes creare primum noſtrum argentum viuum, vt habeas conuenientem materiam, de qua poſsit lapis creari, quia media noſtri argẽti viui ſunt duo propria metalla, & ipſorum natura habet conuerti argentum viuum in lapidem virtutis per artificium, quoniam natura nõ habuit poteſtatem metalla dicta tranſeundi in aliam digeſtionem, vt per aliam circulationem feciſſet elixir completum, & hoc ratione ſpiſsitudinis duritiei, & compactibilitatis humidi Mercurialis terminati, & inſpiſſati per vaporem ſui ſulfuris, & caloris naturalis in forma metalli, quemadmodũ ſolem & lunam creauit de ſubtili ſubſtantia ſuorum propriorum mediorũ virtute ſui primi circularis operis. Ideo in hoc caſu ſupplemus impotentias naturæ, ſcilicet faciendo corpora dura, mollia, groſſaque gracilia adiutorio naturæ, quæ non recedit hinc. Et liquefacimus cũ putrefactionibus, quouſque ad naturam argenti viui reuerſa ſint per ſublimationẽ groſsi in ſimplum, & reductionem cocti in crudum, & reſo-

reſolutionem & diſſolutionẽ ſicci in humidum. Et omnia hæc opus eſt facere cõplementaliter vſque ad finem, vt materia ſimplex melius & plus obediat naturæ digeſtiuæ. Quoniam conſtat iam manifeſtè omni ſapienti, ſicut in principio naturalibus oſtẽſum eſt, quòd res ſubtilis ſubſtantiæ ſimilis ſuo toti, ſicut corpus ſimplex homogeneum citius mutatur & generatur virtute ſuæ naturæ, quàm aliud duræ ſubſtantiæ groſſæ ac ſpiſſæ. Et ideo aurum & argentum diſſoluimus in rebus radicalibus ſui proprij generis, ſcilicet in liquore, & per liquorem argentorum viuorũ ſuorum, quorum primum eſt menſtruale fœtens, quòd in prima materia duorum prædictorum luminarium intrat, ſicut intelligere potes per principia naturalia in ſua propria minera. Et ideo tibi dicim⁹, quòd in illud immediatè reſoluuntur & diſſoluuntur, ac in illo, à quo facta ſunt reſoluuntur ad aſpectum oculi, & conuertuntur in menſtruale fœtens. Nec alio modo haberet actionem & paſsionem, niſi per concordiam & conuenientiã naturæ, quæ eſt inter vnum & aliud. Item recorderis, quòd cum menſtruali nihil ponere velis, niſi rem, quæ de illo nata ſit in principio

ſuæ commixtionis. Nam ſi rem extraneam ponas, ſtatim corrumpetur per extraneam naturam, nec vnquam habebis illud, quod habere vis. Aurum & argentum, & Mercurius diſſoluuntur in noſtro mẽſtruali, quia participat cum eis in proximitate, & vicinitate primæ naturæ. Et hinc extrahes fumum album, quod eſt ſulfur noſtrum, & leo viridis, qui eſt vnguentum noſtrum, & aqua fœtens, quæ eſt argentum viuum noſtrum. Attamen opus cùm eſt, quòd leo viridis aqua fœtente diſſoluatur ſolemni diſſolutione, antequam dictum fumum, qui eſt ſulfur noſtrũ, habere poſsis, quod quidem ſulfur eodem modo à corpore diſſoluitur ſpiritum congelando, in forma aquæ ſiccæ, quam lapidem appellamus, & medium ſupremum totius operis noſtri, qui eſt connexio, & aggregatio omnium naturarum, ſcilicet corporis & ſpiritus Fili hęc aqua dicitur aqua ignis, quia comburit & cremat aurum & argentum melius, quàm ignis elementalis facere poteſt. Et quia in ſe continet calorem naturæ terreſtris, qui ſine vi diſſoluit, quod ignis communis facere nequit. Quare tibi præcipimus, quòd de rebus calidioribus, quas in natura recipere poteris, facias magiſterium

rium, & aquam calidam habebis, quę omnia dissoluit.

De natura aquarum fortium, & de earum approbatione.

CAP. LX.

MVlti dicunt & affirmant, aquas fortes esse nostri lapidis corruptioné, & non mentiuntur, quia qui suam corruptionem non intelligit, difficile est, ꝙ intelligat suam generationem, cùm fieri nó possit sine corruptione & transmutatione indiuiduorum, quæ sunt entia realia materialia nostri lapidis in sua natura ꝓpria, quæ quidem corrumpenda sunt, & corrumpi debent per dictū menstruale, amore pio sine tota eorum destructione, quia mater pia nunquam vult filium, quem nutriuit, interficere. Fili omne, quod pones, quod nō est de genere suo, suã dissolutionem refutabit. Sed hęc putrefit, quoniã est res generis recipiẽdi totam naturam, cum qua appropriatur. Vide ergo, ne misceas cum aqua nostra rem aliam, nisi quæ sit de propria sua natura. Nam res, quę melius & citius putrefacit corpus perfectum, est aqua nostra ratione suæ ponticitatis amarę,

& naturę crudę, & hęc eſt quæ cremat, ardet, & corrumpit omne quod eſt cremabile & corruptibile per annihilationē ſuæ propriæ naturæ ardentis & combuſtiuæ. Et ſi humidum oleaginoſum, impurum & vnctuoſum eſt in ſuo cōpoſito, quod habet corrumpere per ſuam proprietatē & operatiōem, omnia ad nihilum redigit. Et illud, quod eſt purum & mundum, atque melius diſſolutum manet totū, ac illud ab igne defendit, quia ipſa eſt pura natura, & propria materia eſſentialis lapidis noſtri, virtute aquæ prædictæ diſſolutæ, quę cremari nec ardere poteſt, vel comburi, ſed creſcit eius humiditas quando in igne eſt. Et quòd iſta aqua potentiā habeat cremādi & comburēdi omne illud, quod ei extraneum eſt, nos certa experientia probauimus & vidimus, nos in iſta aqua per artificium diſſoluimus ſulfur commune memequinum. Et poſtea ſublimauimus humidum illius, quod magis purum erat in natura per diſtillationem. Inde intus poſuimus argentum viuum viuificatū, & ſtatim congelatū eſt in forma amalgamæ nigrę nimis mollis, quia ſulfur eius ſicca vaporoſa non vicit molliciem argenti viui. Deinde ſuper eius luciditate voluimus experiri, &

periri, & ideo miſcuimus aquam dicti ſulfuris, & aquam ar. fini. poſt hæc congelauimus argentum, & fundi fecimus, & reperimus illud nigrum & terreſtre, & illud per cineritium purgauimus, & fuit bonum ſicut prius, ſed pluſquam medietas fuit deuaſtata, propter quod manifeſtũ eſt, quod humiditas tota à ſulfure tracta erat combuſtibilis & fortis adhuc, quando aqua non habuit potentiam vincẽdi immunditiam & malitiam ſulfuris. Et poſt hæc iterũ miſcuimus de noua aqua cum aqua ſulfuris, & diſtillauimus aquam, & reperimus, quòd tota ſubſtantia humida ſulfuris cremata, & combuſta erat, quia nullo modo contra Mercurium operata eſt. Et ideo tibi ſit reuelatum, quòd virtus aquæ noſtræ habeat potentiam congregandi res purè homogeneas, & partiendi atque diuidẽdi heterogeneas, per cõbuſtionẽ, & cõſumptionẽ ipſorũ, quę nõ ſunt eiuſdẽ generis.

Qualiter Artiſta bonos & malos ſpiritus intelligere debet, & eos cognoſcere per virtutes aquarum fortium, & per naturam illarum aquarum. Et de igne elementali, qui elementat elementa.

CAP. LXI.

ET ſimili modo fuimus experti arſenici vulgaris naturam, quam minus fœtentem non reperimus, neque minus combuſtibilem. Et ſimiliter de alijs ſpiritibus ruſticaliter intellectis, qui ſunt omnes de prima imperfectione acceſsionis. Ergo adavi. quod ſcimus, & ipſum reperimus ab omni combuſtione cuſtoditum dicto naturali experimento. Ideo fili reuelatum ſit, quòd per aquam noſtram viſibiliter cognoſcere potes, quis ſpiritus in natura ſua ſit melior, & in opę noſtro ſit propinquior, cùm ſecundum rei veritatem argentũ viuum purgatũ ſit ab ea, ſine conſumptione ſuæ puræ ſubſtantiæ, ſicut per naturam videtur, & quòd nos & alij vidimus per artem, quòd natura eum in purum metallũ permutat, & per artem in puram medicinam, quòd fieri non poſſet, niſi eius pura ſubſtantia perpetua eſſet contra ignẽ, qui nõ vult niſi res puras, & quia ſubſtãtia ſua eſt pura, in igne quieſcit ſine terminatione conſumptiui finis. Et ſic apparet quomodo per aquam bonum poteris cognoſcere ſpiritum, & per ſpiritũ aquam, quę cauſa eſt ſuæ rectificationis. Fili elementalis ignis, & qui elementat elementa, non poteſt

test à corporibus animã trahere, sed aqua fœtens benè trahit virtute amoris participantis inter ea per media eorũ præparationũ, quia in præparationibus inuniunt se animæ & vires, quæ faciant nostrũ magisteriũ in distillando & rediſtillando, ſoluendo & cõgelando. Et ſic fili aqua noſtra facit totũ corpus ſpiritum, & argentũ mortuum in ſubſtantiam viuam vertit. Poſtea mortificat & reuiuificat in ſuam propriam naturam. Et poſtea, quando congelatum eſt, dicitur noſtra magneſia, quæ quidem magneſia non eſt, niſi aqua compoſita, & cõgelata, quæ igni repugnat, nec pòſt ipſã timet ignem, quia ipſamet ignis eſt, & de natura ignis facta. In igne conſeruatur, & regimen eius, & nutrimentum in igne eſt. Qualiter ergo poſſet pater interficere, vel mactare filiũ ſuũ, quẽ generauit, vel mater pia infantem, quem nutriuit verè? quamuis ambo vellent eum interficere, tamen nullo tempore poſſent eũ cõfundere, imo poſſunt citius extingui per calorẽ laboris, quia filius ipſorum tali calore eſt indutus, quẽ ignis amodo corrumpere nõ poteſt, cũ calore maiore ſit munitus, quàm clemẽtum ignis. Et ideò tibi manifeſtauim⁹ aquã noſtrã poſt congelationẽ cũ ſuo fermẽto.

Et ſi aquas noſtras intelligis, viua argenta etiam intelliges, quæ ſucceſsiuè veniunt, et quotidie ſuccedens habet ampliorem potentiam ad fermentandum ſuum præcedens. Et ſic eſt de vltimo, quod maiorem habet potentiam, quàm omnia præcedentia. Ideo fili, ſi intelligis noſtra argenta viua, & eorum fortitudines, tum intelliges fermẽtorum noſtrorum potentiam, & inde multam philoſophiam, quæ totum oſtendere poteſt experientia viſibili per patientiam benè & cautiuè ordinata, & cum mora temporis anticipata, ad habendam medicinam talem, quæ non ſemper inuenitur. Qui hãc habet, theſaurum æternum habet, & omni alio incomparabilem.

De natura fermentorum, & de eorum aquis, & de noſtris argentis viuis, & de terris ipſorum. De magiſterio, & de cognitione aquæ fortis, & de rebus, quæ eis debent iungi per concordantiam contrarietatis.

CAP. LXII.

POſt hæc fili intendimus in ſumma dicere fermentorum naturam, & aquarum

rum ſuarum, & noſtrorum argentorũ viuorum, quę omnia ſunt vnum, cùm nõ ſit, niſi vna ſola natura, & de terris noſtris. Et dicimus, quòd hoc totum non eſt, niſi vna res, quæ variatur in numero trium per ſuas operationes, & variando per vnam decoctionẽ eſt vna res vnius poteſtatis ſimplicis, & poſt hoc gradualiter tranſeundo ad informationem per aliã digeſtionem, erat alia res, quam ar.viuum appellamus, terrã, aquam, & fermentum, gummam, & noſtrã ſalſaturam ſecũdam, amaram & aſperam, quæ totum corpus ſoluit, virtute compoſita, & proprietate per ſecundam digeſtionem acquiſitam. Et pòſt per aliam digeſtionem habet maius poſſe. Et ſic intellige. re potes, quòd in noſtro magiſterio ſunt tres propriæ terræ, tres aquæ, & tria propria fermenta, tres propriæ gummæ, tres propriæ ſalſaturæ, & tria propria ar.vi.cõgelantia, ſicut potes intelligere per operationem triangularis figurę, per quam conſtitutæ ſunt tres principales reductiones, quæ ſunt totius magiſterij noſtri complemẽtum, ſicut in noſtra declarabimus practica. Ideo fili ar.vi.cuſtodi, quod congelatum, & in mineris terræ ſuæ. Nam illud eſt ar.vi.noſtrum, noſtra gumma, terra noſtra

ſtra, ſalſa noſtra, amara, quæ dulcificatur virtute reductionis tertiæ. Et eſt fermentũ noſtrum, noſtrum elixir, & medicina noſtra ad omnes infirmitates. Hæc eſt aqua noſtra, non aqua vulgaris Mercurialis de phlegmaticis, ſed eſt illa, quam diximus quę eſt in multum calidiori natura, quàm ſit ignis. Quapropter Hippocrates, Auicẽna, Auerrois, Galenus & alij philoſophi appellarunt vrinam iuuenum cholericorum. ſ. aqua fortis acuta. Et de his, quę ſuprà diximus tracta conuerſa & congelata in aquâ fermenti, ſicut diximus. Et ſcito fili, quod res cholerica non eſt niſi ignis, & hęc fili eſt aqua noſtrę primę ac vltimę expoſitio. Diſſipa ergo rem captã prius per rem ſatis aptam, & iſta qua eſt res leuiter extracta ſic maſſam contere factam; ſ. cum igne aquæ. nam album vrinæ diſponit membra ruinæ. Quia nulla res eſt in toto mundo ad tincturam, niſi aqua quam in memoria habemus. Scias fili, quod per artem & naturam argentum viuum per aquam acutam congelatur. Ideo intellige philoſophicaliter, quia ſi non eſſet acuta, non penetraret, quæ eſt prima actio in diſſolutione, poſtquam ſolutionem in ſanguinem apoſtematum

reuer-

reuertitur per mutationem ſuæ naturæ in aliam. Fili duæ res ſunt, quæ debent adhærere per concordantiam contrarietatiś, vna pura, alia impura. Impura recedit, cùm ſit ignis inimica ſuæ ratione corruptionis. Alia remanet in igne, cauſa rationeſuæ puritatis tranſmutatę in ſanguinem & hæc eſt argentum viuum noſtrum, atque totum noſtrum ſecretum indutum indumento tripartito, videlicet, nigra, alba, & rubea. Et iſta ſolum indigemus pro intentione noſtri magiſterij, cùm ſit argẽtum viuum continens omne illud, quo indigemus pro ſubſtantia quinta. Eſt in Mercurio quicquid quærunt ſapientes, nam ſub vmbra eius latet ſubſtantia quinta: nam eius ſubſtantia eſt pura & incombuſtibilis. Et omne illud nõ eſt niſi aurum & argentũ liquefacta & fuſa intus & exterius per virtutem ignis, & pòſt depurata & ſeparata ab eo, & à tota ſua originali labe ac macula. nam aurum, quod eſt incombuſtibilè remanet fuſum & liquefactum, & eſt aurificans in dicto Mercurio, quia ſubſtantia ſulfuris fit vniuerſaliter diſperſa per totam ſuam ſubſtantiam. Et Mercurius eſt in re ſeminali totus fermentatus propter dulcedinem auri, quæ nutrię

trit ſemen, mouet & multiplicat, vt videre poteris in rebus naturæ. Intellige ergo fili Mercurium noſtrũ & ſuam proprietatem & modum ſuæ copulationis, in tali loco iungitur cum ar. vi. tractione ab ar. vi. copulatur multum cum auro. Ne queras igitur operari, niſi cum Mercurio & luna pro argento. & Mercurio & ſole pro auro. Nã aurum non eſt reſolubile, nec reducibile, niſi in propriam ſuam naturam. Quare debes benè diſcernere, quę sũt materię, quæ ſic nominantur, vt in qua figura, & materia ipſa ſunt.

De præparatione lapidis per ipſius diuiſionem in quatuor elemẽta poſt putrefactionem ſuam.

CAP. LXIII.

INtentio naturæ fili ad faciẽdum magiſterium noſtrum eſt, quòd lapis in quatuor elementa ſit diuiſus, ad finem, quòd quodlibet per ſe ſecũdum exigentiam ſuę naturæ melius poſsit præparari. & hæc eſt purificatio rerũ, præcedens operationem perfectę pręparatiõis, & eſt propriè dicta, elementorum ſeparatio, & ipſorũ ablutio.

quia

quia hæc operatio diuidit omnes partes impuras à partibus puris, vt per illas puras, leues, & mundas fiat succesiuè per naturalem coniūctionē nostra præparatio perfecta, quæ facta est per reductionem humidi in siccum appropriatū statim & immediatè post beneficium separationis elementorum. Alio modo humidum non amaret siccum nec corpus spiritum nisi prius essent optimè à suis infectiōibus abluta & mūdificata per distillatiōes, calcinationes, dissolutiōes & congelatiōes. Fili propter elemētorū separationē corpus remanet cōbustum per sallaturā sulfureitatis cō burētis & ardētis, quę venit à labe & macula originali nostri menstrualis, ꝙ est nostri lapidis corruptio. Et ideo terra corporum calcinatur post extractionē aeris ad finē, ꝙ de sulfureitatibus salsis & cōbustibilibus benè purgetur & depuretur. Apparet ergo, ꝙ si talis materia cōbustibilis nō fuisset posita per corruptionē lapidis in suo principio, quòd nunquam oporteret eū purgare. Et cùm sic sit, necesse est, quòd per corruptionem lapidis compositum depuretur ab omnibus suis immūditijs post separationem illius per quatuor elemēta, per distillationem & calcinationem, ante-

quam

quam Mercurius corpori coniũgatur pro incipiẽda reali præparatione, quæ eſt lapidis noſtri creatio, ſcilicet præparationem, quam natura facit per diſſolutionem corporis, & congelationem ſpiritus, cui naturæ ſimplæ prudenter artifex miniſtrare debet materiam, per illum modum, quem natura requirit in actibus ſuis. Et ideo neceſſarium eſt, quod lapis per quatuor elementa diuidatur, & iſta diuiſio ſolutio eſt, quæ facta eſt ad finem, quod ſubſtantia lapidis facta ſit mundiſsima, & quod totum non ſit niſi purus Mercurius, qui portat in proprietate naturam fixandi & fundendi. Quando igitur vis corpus poſt ſuam calcinationem diſſolui, illud cum argẽto viuo diſſolue, quod exiuit ab eo bene purgatum atque mũdatum per ſeptenam diſtillationem, quia tũc corpus eſt multum diſſolutioni habilitatum, & argentum viuum eſt multum efficax ad penetrandum illud, & ad intrandum per ſpongioſitatem corporis ſui, in qua ſpiritus congelatur beneficio diſſolutionis naturæ fixę, corporis ac illius mixtionis cum argento viuo. Et fili ſi nos intelligis, hæc eſt noſtra diſſolutio ſolemnis, quæ fit per congelationem ſpiritus, & ſine illa nõ. Item nos intelligas, quòd

quòd elementorum ſeparatio fieri poſsit, niſi poſt eorum putrefactiõem, per quam ſpiritus miſcetur cum corpore, & cũ ſuis elemẽtis, & illa facit volatilia, ſicut in eorũ ſeparatiõibus apparet, Ideo digerit & putrefacit elementa in ſuis ſtercoribus vt benè digerantur ad ſatisfaciendum voluntati naturæ, vt poſsit benè ſeparare, & poſtea inhumat res ſeparatas, vt melius poſſint depurari, & vt fiant argentum viuum ad modum aquę claræ, niſi ſeparas lapidẽ, ſcilicet ſubſtantiam quintam per quatuor elementa, ſcias, quòd humida elemẽta nõ poſſent natutaliter adiungi cum corpore ſicco, niſi quodlibet ipſorum elementorum teneat de natura quintæ eſſentiæ. Quia illa connexio elementorum, eſt reductio ipſorum in vnam primam ſubſtantiam, & puram, quodq; dicta elemẽta ſint optimè depurgata, atque mundata à ſua corruptione. Tibi dicimus, quòd ſulfuricitates cõbuſtiuę, & corruptibiles beneficio calcinationis ſeparãtur & penitus annihilãtur, & per ignẽ & ab igne. Et terra corporis cõminuitur, & multũ per talem digeſtionem ſubtiliatur, & aquæ à ſuis immũditijs depurantur per diſtillationẽ, & ſubtiliãtur, & in naturã vertuntur aeris per le-

uiga-

uigationem leuitatis. Post hæc potes facere coniunctionem masculi & femellæ ad finem, quòd ipsi per artem generant filiũ ignis, qui est tantùm in amore omnium philosophorum. Si benè nos intellexisti, hic iacet tota philosophia.

De effectu totius artis in summa vniuersali. Et quòd totius magisterij effectus non est nisi multiplicatio virtutum substantialium in essentias quintas.

CAP. LXIIII.

MEmoriæ nos ducimus & reducim', quòd totum illud, quod in libris nostris determinamus, quòd effectus totius magisterij non est aliud in totali summa, quàm multiplicatio tincturę adherentis in natura omnibus generibus metallorum. Et natura metallica in summa vniuersali non est nisi sulfur, ex quo fit multiplicatio per suum proprium calorem naturalem in ar. viui substantia digerente illud, & conuertente in substantiam sulfuris per certum digestionis modum. Ergo multiplicatio tincturæ non est, nisi per augmẽ-

tationem

tationem & multiplicationem caloris naturalis, qui eſt ſulfur non vrens nec ardẽs in materia ar.vi. Cum certũ ſit, quòd ſi ar. vi. eſt materia metallorum, & ſubſtãtia eorum in qua eorum claritas infixa eſt, quia metalla non indigent, niſi ſubſtantiali tinctura, in qua tinctura ſulfur infigitur & tenetur. Et neceſſe eſt, quòd ſit talis ſubſtãtia in qua infigitur de illorum metallorum materia ſaluata & cuſtodita ab omni combuſtione & effectiua omnis fuſionis, & amabilis, & placens omnibus metallis. Et ideo neceſſe eſt, quòd tinctura ſulfuris talem inſequatur ſubſtantiam, & quòd in illo collocetur, ſi vis quòd ſit metallorum tinctura, & quòd dicta ſubſtãtia ſit talis, quòd fixari poſsit ſine cõſumptione ſuæ humiditatis ſine reuerſione, aut recurſu illius in terram, & ſine cremationẽ & combuſtione ſuæ propriæ ſubſtantię, & omne hoc eſt in argento viuo. Quare notãdum eſt, quòd ipſum cauſa eſt perfectionis ad neceſsitatem metallorum, quia ipſum eſt ſufficiẽs in quolibet gradu fuſionum cum ignitione, ſicut demonſtrat aurum & argentum, ferrum & cuprum. Aut ſine ignitione, vt patet in plũbo & ſtagno. Et hoc per bonam adhærentiam omnium

partium ſuarum, & per ſortitudinem ſuæ nobilis mixtionis. Ideo fili ſi aliquo modo inſpiſſare poſsis ipſum per ignem ſub cõſeruatione ſuæ humiditatis, nullo tempore ſe corrumpi permittit, neque per flammam furioſam vnquam in fumũ recedet per grauitatem ponderoſam, quam in ſe habet, & per carentiam aduſtionis omnis quam habet. Veruntamen iſtam inſpiſſationem non poſſumus facere de argento viuo vulgari, ſed de noſtro philoſophico, cùm in ſuo effectu habeat ſubſtantiam inſpiſſandi, & fit per opus ſecundi aut tertij gradus. Si ergo manifeſtè perfectum eſt in omnibus ſuis partibus, non curemus de aliqua probatione, cùm viſibilis experientia nobis demonſtrauerit. Nã quãdo fixatur, tam magna venit inde tinctura exuberatæ refectiõis, & in tanto ſplẽdore, quòd vix poſſet exprimi. Medium eſt adiungendi tincturas, nam cum eis miſcetur per minima, & in profũdiori ipſorum naturaliter adhęret, quia eſt de natura illorum metallorum & ſpecialiter ſolis & lunę, quę ſunt tinctura omnium aliorum metallorũ imperfectorum. Et ideo tibi in doctrina relinquimus, quod neceſſarium eſt, quòd tinctura ſulfuris & ignis, quæ eſt in materia

argenti

argenti viui complexionalis ſit confixus in dicta ſubſtantia dicti argenti viui, cùm ſit materia metallorum ad finē quod tinctura mediante ſiue materia, cum qua eſt colligata per congruitudinem ſuæ naturæ poſsit adhærere ſine ſeparatione. Et ſi in alia materia credis fixare ſulfur, nō erit amicabile metallis, nec per conſequens coniunctiuum per extraneitatem naturæ. Et in materia perfecta ar. viuo propinqua, ſi fixes erit ad perfectionem, & vitā metallorum. quare ab illo omnia creātur, & cū illo omnia diſſoluūtur & reſoluūtur, & in ſulfur conuertūtur per multiplicationem tincturæ adhærentes dictæ materię diſſolutæ, & congelatę virtute cuiuſdam incrudationis propinquæ ad naturā, & per intellectū huius rei patet veritas. quare tinctura ſapientium Alchymiſtarum eſt maior, quàm illa de natura. Quoniam magnitudo tincturæ creuit in ſubſtantia ar. viui medicinalis ex pura natura per artē magiſterij, hæc magnitudo multiplicata in plurib⁹ modis & tincturis vnita eſt, & multarū potentiarū conſtituta & facta, & hoc p potentiā cōmixtionis materię, quę fit dicti caloris virtute naturalis, & ſui motus in dicta materia metalli, quę poſtea ponūtur & cō-

ſtituuntur in ſulfur, quod eſt ar.viui ſubſtãtia, in qua ſunt cõiunctæ multę tincturę in vnitate materiali. Quare fili omni Alchymiſtę experto patet, q̃ illa maioritas & magnitudo tincturæ eſt maior, quàm in omni alia tinctura lapidis per naturam creati, prout largius nominauimus in tractatu quæſtionario.22.quæſtione, & in mixtióe fermentorum in ſecunda parte.

Quæ res eſt materia argenti viui, & ſulfuris.

CAP. LXV.

FIli tibi diximus, quòd humiditas radicalis, in qua calor naturalis hoſpitatur & reſidet multũ eſt vnctuoſa, & ideo difficulter ſeparatur, & per conſequens ſua ſiccabilitas, quòd niſi ſic eſſet, natura non poſſet ſuis neceſsitatibus prouidere, quæ ſunt ſoliditas, fluxibilitas permanẽtes &c. Et ideo natura deſiderat eſſe perpetuò in ſuis indiuidualibus ſub conſeruatione ſuę ſpeciei: quare natura ſagax ordinauit hãc humiditatem Mercurialẽ vnctuoſam multum ſubtilem, quæ tenet in ſe materiã terræ vnitam nutrimento caloris naturalis, & per

& per ſeparatiõem talis vnctuoſitatis permanẽtis tibi reuelatur lapidis creatio, qui de aqua poſt congregatiõem ſpiritus vnctuoſi factus eſt. Fili humiditas vnctuoſa eſt proximior & vicinior materia noſtri argenti viui philoſophici, & ſubſtãtia ſuæ vnctuoſitatis eſt propria eſſentialis materia ſulfuris. quare vides, quòd vnũ ſine fixione alterius fixari non poteſt. Cum ita ſit, quòd vnum non eſt ſine alio, ſicut materia non eſt ſine aliqua forma, ideo ſulfur eſt quaſi complexionalis calor in ſubſtantia argenti viui, & eſt ibi tanquam ſpermatis virtus maſculi, quòd eſt in ſemine femellę aut alterius generatiuæ virtutis, quæ eſt in ſeminibus. Quare intellige, quòd materia talis ſulfuris eſt multũ lucens fortiter mũda, & ad puritatẽ deducta virtute ablutionum fortium & acutiſsimarum tali modo, quòd nullam vnctuoſitatem cremabilem, aut ardentem habet in ſe, nec aliquam humiditatem vaporabilẽ, nec phlegmaticam. Et cùm ita ſit, quòd ipſorum quodlibet ſubtiliter ſit ſubtiliatũ, ad formam ſupremorum elementorum deportãtur. Et vt apparet quod omnia ſimul mixta ſint per calorem & diſpoſitionem vaſis vterini prefocantis & reflectentis vapo-

rem in ſeipſo contra locum ſuæ cõuerſionis ligamento forti naturæ ſimul colligãtur in vna ſola re pura & minerali.

De cognitione caloris naturalis. Et de loco ſuæ diſpoſitionis ad ſulfur procreandum.

CAP. LXVI.

FIli humiditas argenti viui non poteſt congelari neque cõuerti in ſulfur, niſi per ſui vaſis virtutem, quod eſt de ſua materia propinqua tota poroſa & aperta. In ventre, cuius eſt illa natura ſubtilis, quę congelat argentum viuum in ſubſtantiam ſulfuris in qua continetur pars caloris naturalis. Et ideo per ſuos poros argentum viuum habet ingreſſum, & per reſolutionem dicti caloris naturalis ipſum in purũ ſulfur congelatur, & niſi corpus eſſet apertum & ſpongioſum, alio modo argentum viuum intrare non poſſet. Nam in natura, quæ totius artis & ſcientiæ magiſtra eſt & exemplar nunquã reperitur, quòd poſſet nutrire & creſcere, nec augmentare rem aliquam, vel multiplicare in ſpecie & reſolida compacta & clauſa, ſicut apparet in metallis in eorum ſpecie manentibus. Et ideo

deo dicimus, qui vult mutare metallum in metallum, opus est quòd ad primam suam speciem propinquam generi conuertatur. Quia ipsa metalla in sua propria specie permanentia non possunt permutari. Nam si permutanda sint, necesse est vt bonum permutatorem & perfectorem ipsis habeant. Et si habeant permutatorem, habebunt pati ab eo. Sed hæc passio duplex est, secundum naturam conuertētis & cõuertendi. Nam aut permutator erit argẽtum viuum simplex, tamen philosophicaliter intelligendo, aut erit sulfur in medicinam delatum. Quòd si est sulfur portatum in medicinam, corpus tunc habebit pati per conuersionem vnius in alterum, sicut cibus in substantiam animalis conuertitur sub conuersione suæ speciei. Si sit argentum viuum, tunc corpus per resolutionem suæ naturæ & conuersionem eius, virtute ar. viui in substãtiam sulfuris habet necessariò pati vsq; ad vltimũ passum mortis suæ. Et ratio est, quia tale sulfur in aliquo loco reperiri nõ potest, nisi in profundiori sui ventris. Et cùm illud sit ipsorum pura natura, per quam in sua actione se cõtinent necesse est, quòd per corruptiõem suæ substantiæ debeamus extrahere. quoniam

niam ſine illo non poſſemus creare medicinam perfectam. Et ideo reliquerunt in ſcriptis Ariſtoteles & Plato, & omnes alij philoſophi, quòd ſpecies metallorũ permutari non poſſunt à forma in formã ſpecificam, & ſpeciem metalli, & ſub conſeruatione ſuæ formæ metallinæ, niſi primò in ſuam reducantur naturam primam, ſcilicet, in ſulfur, & argentum viuum, à quibus poſtea creatur medicina, & non antè, & non procedit vltrà. Et hoc intellige de perfectis corporibus, quia illa habent reuertere & conuertere imperfecta metalla ad perfectionem, ſicut minor per maiorem rectificatur. Quare fili, cùm tale ſulfur nõ poſsit haberi & multiplicari, prout natura docet, quouſque corpora ſint apta & ſpongioſa facta per operationem alleuiationis, certæ & veriſsimæ omnium elementorum, à quibus ſunt compoſita. Ideo diligere debes corruptionem, quæ tibi aperit corpora per reſolutionem, & cõiunctionem humidorũ naturalium, quæ ſunt vera elementa ratione ignorantiæ. Quoniam penitus ignorant aperitionem & aperturam pororum & foraminum clauſorum & ſtimulationem virtutis actiuæ & multiplicatiuæ. Credunt enim impoſsibile, quod

bile, quod neſciunt, ſed mentiuntur. Quoniam res non eſt impoſsibilis, cũ ſit in actu reali & per artem fiat opere cuiuſdam practicę, quę ſi non intelligitur, per te nõ poſſet fieri benè, poſſes reſpicere & videre opus diſtillationis, & rediſtillationis, reuerſionis & reiterationis, ſed nullo tempore ſcies cognoſcere magiſterium ſuppoſito, quod ante videris opus compleri, niſi intelligas naturam, quomodo debet trãſmutari. Fili non eſt niſi vnum opus, quod diuerſimodè operatur ſecundum intẽtionem tranſmutationis de ſua pura natura intellecta per operatorem cum omnibus ſuis figuris. Item, niſi habeas intellectum proprij modi operis naturę, & ponas te ad diſtillandum, & credas bẽefacere cum illa, conſumeres prius totum vitæ tuæ tẽpus, etiamſi per mille annos haberes viuere, & ſemper diſtillares, antequam adduceres ad bonum quatuor elementa, niſi primò eorum cuiuſlibet per ſe intellexeris virtutes, & poſtea omnia ſua ſigna benè cognoueris in ſuis mutationibus, quæ fieri non poſſunt ſine proprijs inſtrumentis, quæ tibi oſtendemus, quòd benè ſcias ſenſum. Iam tibi oſtendimus quatuor regimina, ſcilicet, habeas intellectum, quæ ſunt

dicta & nominata conuertentia quatuor elementorũ obediendo voluntati naturæ accõmodata tanq; instrumenta. quare reducere velis, quando perficere, quia postmodum alijs vicibus benè accommodabit tibi gratis. Et vocantur in nostro magisterio, primùm solutio: pòst depuratio: inde reductio, ante fixationem. Et per horũ ignorantiam opera naturæ ignorantur. Et rustici rurales mendaces, & totus ignorãs clerus, prædicta tenent & credunt, quòd nostrum dictũ magisterium assimilari non possit naturę aliquo modo. Sed nos fili, ex certa scientia, tanquam amici fideles naturæ, qui scimus visibili certificatione, ac experimento probato, ac sine fallacia naturam generaliter operari in suis proprijs locis siccis, calidis & porosis, quos nobis in hoc passu voluit docere dicendo, quòd omne crescens & multiplicans necessariò recipi debet, & hospitari infra concauitatem & porositatem illius, quod crescit, & multiplicatur. Et ideo Hermes philosophorum, & Alchymistarum pater operibus naturæ prouidẽdo, & ipsam insequendo & assimilando in sua multiplicatione inuestigationes illius docendo, inquantum possibile est in veris peculiosis, & vtilibus

tilibus tranſmutationibus nos admonens docuit, & reperimus probato ac certo experimento, quòd omne metallum ſolutum indiget neceſſariò poroſo hoſpitio, quod ſit de propria ipſius materia continente de pura natura dicti metalli ſoluti, quod eſt dictum argentum viuum. In quo poroſo hoſpitio creſcit & augmentatur omne illud, quod natura multiplicat, prout facit rem omnem aliam, quæ in actione multiplicationis eſt. Ideo fit corpus poroſum, vt creſcendo poſsit dilatari, & in ipſo prouocari, conuolui, mundari, & purificari, in naturam illius conuerti, quod eſt conuertens, & multiplicans. Et quando corpus eſt ſpongioſum, recipit illud, quod amiſit, & adhuc magis virtute motus ſui caloris naturalis, qui motus eſt in attractatione nutrimenti, & nutrimentum mouetur in partibus illius, quod nutritur, ſicut locatum mouetur ad locum ſuum proprium, prout mouetur & trahitur per aliquam virtutem loci. Fili, cauſa attractationis nutrimenti, inquãtum eſt ad locum, ad quem attrahitur, nutrimentum eſt, fortitudo, & virtus generatiua, quam alio modo nominamus calorem naturalem, & philoſophicum in

noſtris

noſtris ſecretis, ſine quo nulla res creatur, cùm ſit virtus & potentia naturæ. Et ideo porositas indiget aeritate naturali, quæ eſt ſubiectum & proprium retinaculum dicti caloris, quæ quidem aeritas manifeſtatur in calore nigro, quando elemẽta benè mixta ſunt & corpus eſt cõbuſtum & arſum. Et ſi elementa benè mixta nõ fuerint, iam non videbis nigredinem, quæ eſt caloris manifeſtatio. Ideo quia nigredo oſtendit, quòd corpus nõ remanet priuatum neq; pulſum à virtute actiua. Virtus autem actiua eſt, ſuus calor elementaliter & inſtrumentaliter. Et hic eſt, qui cauſat nigredinem, quando in ſuo humido operatur. Et quando operatur in ſuo humido, demonſtrat, quòd ipſa elementa ſunt fortiter mixta, quando aqua in profundiori corporis benè penetrauit, & reſoluit, & diſſoluit colorem, qui humido radicali eſt ligatus in calore nigro. Ideo quando humidum radicale, quod eſt ignis ſubiectum ſeparatur à corpore in ſua calcinatione, tũc ſuffocatur & extinguitur calor naturalis, qa ſuum ſubiectum ei deficit, & corpus in calore rubeo manifeſtatur, quod opus eſt ſine lucro, quoniam naturalis calor receſsit, & corpus ſine vita remanet. Fili, humidi-

tas,

tas, quam tibi diximus, eſt materia ſpiritus, in qua naturalis retinetur calor & hoſpitatur, & in calefaciendo operatur contra humidum ſuum, & generat nigredinem. Nam cùm ſit ſeparatus à vero temperamẽto neceſſarium eſt, quòd habeat operari, inquantum eſt ignis. Et quoniam non habet aliud ſubiectũ, quod ei refrenet actionem ſuam per qualitatem contrariã, prout primò faciebant aqua & terra, in quibus erat ligatus, & per quem erat temperatus, quia ipſe eſt calidus, multũ ardet, & cõburit ſuum proprium ſubiectum, in quo retinetur & facit totum nigrum ſicut carbo. Ideo fili attende, quòd talis humiditas, in qua hoſpitatur naturalis calor, non ſeparetur penitus à corpore per ignem exceſsiuũ extraneum, quãdo eris in ſuis naturalibus & proficuis calcinationibus. Nam poſteà trahere non poſſet, nec conuertere lapidis nutrimentum, quia non eſſet principale agens, etiam multiplicatio deperiret omnino. Ideo, quòd attractio fieri non poteſt aliqua, niſi per caliditatem & humiditatem, à quibus cauſatus eſt & factus naturalis calor.

De effectu ignis, & quomodo ipsum appellamus in nostro magisterio.

CAP. LXVII.

PRopter antè dictas rationes intelligere potes, & euidenter discernere, si talis calor est causa totius rei generatiuæ, & cùm visum sit, quòd omnis res generatiua in se habet operationes contrarias, dictus calor captus modo prædicto, tanquã calor & instrumentum naturale, non est omnino vnus in forma, & in virtute, imò de pluribus formis & virtutibus secundũ vim & posse, quod accipit specificè, & in speciali per determinationem subiecti, in quo est. Et ideo nulla res prohibet, quin habeat operatiões multas & mirabiles, & formas notabiles, quarum quælibet est ei propria & naturalis. Filii virationis extraximus potentiã naturæ, quæ occulta erat, & absconsa in manifestum, & ratione exquisiuimus per virtutem sensus & intellectus: nam illi sunt primò cognitiui, & cognitores substantiarum & operationum naturalium. Et hoc totum directum est & cognitum experientiæ instrumento virtute, cuius tibi manifestamus, prout vidimus, quòd quælibet

libet dictarum operationum diuersarum est de diuersis mensuris aut fortior, aut debilior. Sed hęc diuersitas causata est per diuersitatem mixtionis elementorum. Cuius mixtionis non est tantūmodo, nisi vnus actus in genere, scilicet, distillare & rediſtillare, & dissoluere & congelare, & per causam illius reiterationis est magisteriū nostrum per ignorantes mundi reputatū ludus puerorum aut mulierum, vel vnū mōstrum capite & cauda carens, sed qui parū sentit, parum scit, & tantū sciunt ipsi. Dicimus vlterius supponendo, quòd dicta mixtura sit terminata, vel nō quantò calidior erit calore naturali, tantò erit calefactiua & desiccatiua humoris Mercurij, & magis effectus suos imprimet in dicto Mercurio, quousque sit ipsemet in suum simile conuersus ratione virtutis vincentis virtutem humoris, qui dicitur Mercurius, licet quādoque calor naturalis intantum, quantum est paucus & infixus in materia grossa, hoc non possit facere, nisi informetur, seu adiuuetur per calorem extrinsecū sapienter administratum per naturalem operatorē, sicut in creatione sulfuris est visum, & in sua multiplicatione. Et hoc est, quòd opera naturæ cū cōtrarietate fiunt,

respe-

reſpectu virtutum effectualium, quæ ſunt in elementis, & ſecundum materiam, aut naturam illius capiunt dictæ virtutes determinationem. Nam virtus agẽs quando eſt in humiditate exhalatiua & volatiua, citò penetrat omnem humiditatem condenſatam ſine adiutorio extrinſeci caloris. Et quoniam humiditas, in qua erat dicta exhalatiua virtus ſeparatur, & dimittit ſuam virtutem in corpore deciſo, quando poſtea eſt vacuum virtute ſine aliqua impreſſione remanet. Ideo tibi dicimus, quòd humiditas citò recuperatur, & deinde ſtatim deperit. Sed in ſicco eſt cauſa contraria, & hoc per cõtrarietatem humidi & ſicci. Nã ſi humidum eſt alicuius operationis, ſicci operatio eſt contraria. Contrarietas eſt, qa impreſsionem grauiter accipit, & grauiter eam dimittit. Item humidum hoc agit ſine accidentali igne, & ſiccum non. Et ideo, quoniam ſiccum igne indiget ad impreſſionem complendum, illud ſiccum, quantum poſſumus ſubtiliamus, & cum humido miſcemus, quouſque ſit veraciter temperatum, & mediocriter ſubtiliatum, vt cũ adiutorio modici caloris faciat penitus in ſuo corpore nobilem impreſsionem. Semper tamen eſt neceſſe ad hoc agendũ calor

lor ignis communis excitãtis, & calor cõmunis naturæ operantis, de quo tantũ diximus, quòd nos intelligere potes. Opus est tibi fili, quòd dictum calorem plantes, & ponas in terram subtilissimam, vt grossum terrestre non eius impressionem impedire possit. Et huius rei sume exemplum in subtilitate humidi. Fili dictus calor est tanquam principale effectiuum totius illius quod petis, quoniam id, quod nõ est nisi potentia, defert in actum manifestum cum experientia manifesta ratione adhærentiæ colligatæ à calore & instinctu naturæ. Quoniã ignis intantum, quod ignis est, nullo tempore facere potest. Citius enim materia per eum incineraretur, quia non operaretur sicut instrumentum organicale, sicut facit calor innatus in composito & influxus in eo à sole & stellis, & non ab igne communi, sicut multi credũt per eorum ignorantiam magnam: nam quando dicimus, quòd lapis per ignem generatus est, non vident alium ignem, nec aliũ ignem corporaliter credunt, nisi communem ignem, nec aliud sulfur, nec aliud argentum viuum, nisi sit vulgare. Ideo manent decepti per eorum cæcas æstimationes inferentes, quòd causa sumus suæ de-

ceptionis, & quod dedimus intelligere rē vnam pro alia. Sed nō eſt verum ſalua eorum pace ſicut probauimus per illa, quæ philoſophi poſuerunt in ſcriptis. Plures enim facti ſunt filij Hermetis, & nos ſimiliter ſicut in pluribus verbis & locis noſtrorum voluminum, & ſpecialiter in arte cō-pendioſa magiſterij noſtri ad illuminandum euidentiam & certificationem omnium filiorum doctrinæ declaratum eſt, ſcilicet, quòd ſolem appellamus ignem, & vicarium ſuum vocauimus calorem naturalem: quia defert fortitudines ſolis cū adiutorio caloris communis, ſicut patet per eius effectum. Nam illud, quod agit calor ſolis in mineris metallorum in mille annis, ipſe calor naturalis facit in vna hora ſupra terram. Item nos, & multi alij vocamus eum filium ſolis. Nam primò per ſolis influentiam fuit generatus per naturam ſine adiutorio ſcientiæ, vel artis. Et ideo Ariſtoteles vocauit ſolem patrem & terrā matrem omnium vegetabilium, quia ſol impregnat terram calore viuificatiuo, quę poſtea in naturalem conuertit calorē, qui multiplicatur adiutorio caloris ignis in noſtro magiſterio. Vnde poſt per ipſos philoſophos clamatus fuit filius ignis, vt ſuprà

dictum

dictū est & ostensum. Idcirco iam manifestatur, quod vt philosophi dederunt eū in magna claritate: ita occultauerūt cum magna obscuritate. Sed tibi qui nihil vidisti, neq; perscrutasti in philosophia, quomodo potes cogitare, quòd melius tibi dare possum⁹? Vide & cōsidera, aut tibi potest sufficere hoc, quod modo volum⁹ dare sine aliquo rima, hoc est ignis naturalis, qui generatur per solem & multiplicatur cum adiutorio ignis communis ac dispositiōe philosophica. Nā si aliquis triū igniū deficeret in arte, totū nihil valeret. Ideo apparet, quod filius est solis, quando per eū naturaliter est genitus. Et fit post hæc filius ignis, quoniam per illū creuit & multiplicatus extitit cum virtute innata. Et iterum filius est philosophi, quoniā per eū fuit rectus & gubernatus vsq; ad suæ perfectionis finē. Et sic ostensū est, quòd tres patres habet. Primus est causa suæ generationis. Secūdus est causa suæ perfectionis. Et tertius est causa suæ multiplicatiōis. Ideo fili dicimus, ꝙ capias terrā nostrā impregnatā à sole & sacrifica cū substātia benè puerū p nutrimentū subtile. Nā ille debet stare in loco solis, habēs & portās fortitudines patris sui in secū, & pater cōcessit filio

ſuum poſſe. Iſte eſt aurum noſtrum influ-
xum, ſiue ſol noſter, cùm eſt noſtra anima,
& nó in alio. Poſtea eſt æs noſtrum, in quo
dictus eſt ſol, & eſt terra leproſa & nigra,
in quà vulgare corrumpitur. Honora er-
go naturam illius, & habeas eius virtutem
in notitia, quia lapis eſt honoratus, reper-
tus in hoſpitijs deſertis, & eſt intus inclu-
ſus velut magnum ſecretum & theſaurus
incantatus. Item fili materia noſtræ medi-
cinæ debet eſſet benè quatuor rebus mu-
nita ex quatuor elementis. Prima eſt pro-
portionalis mixtio quatuor elemẽtorum,
tali modo, quòd opus eſt tibi, quòd ignis
naturalis adiuuetur per calorem digeren-
tem, & aqua per fluxũ ſicci, quod verſum
eſt in humidum, & aer ad finem quod di-
ctum humidum poſsit inſpiſſari in terra,
& terra propter conſiſtentiam ſuæ ſubſtã-
tiæ & retentionem figuræ virtutis cęleſtis,
quæ forma erat & eſt in calore & in ſpiri-
tu. Et in hoc opus eſt, quòd proportiona
biliter miſceatur ſecundũ menſuram, quę
dicta eſt geometrica menſura & non po-
ſtea æqualiter in quantitate, ſed in quanto
requirit ad virtutẽ & ſpeciem, vel ſulfuris,
vel medicinæ, & hæc mixtio eſt prima &
principalior res neceſſaria, quã omnis ma

teria

teria generationis requirit. Secunda eſt, quòd materia habeat potentiam benè lapidificatiuam, vel vegetatiuam antequam vocare poſsit munita vapore ſulfuris, & non ſicut anima vegetabilis eſt in plantis, ſed ſicut in fine capituli de virtute formatiua dictũ eſt, & tertia & quarta ſunt, prout dicemus planè in capitulo ſequenti de fortitudinibus & virtutibus.

Quomodo Artiſta ſe debet habituare pro imbibitionibus mẽſurandis, habendo reſpectum ad fortitudinem ignis, qui dictus eſt naturæ inſtrumentum.

CAP. LXVIII.

TAmen fili damus tibi pro memoria & prẽmeditatione, per ſenſum quod in imbibitionibus habeas te temperare ſecundum quantitatem virtutis ignis naturæ, quia tunc oportet, quòd virtus ignis militet contra aquam, ſicut victor vi ſua & fortitudine ampliare vincit parem ſuum in bello. Ideo neceſſe eſt, quòd virtus aquæ non ſuperet calorẽ naturalem, quia pro modico reſolueretur & diſſolueretur ipſius vegetabilis virtus, & cõuerteretur in

naturam aquæ, ſed in maiori calore. Et huius rei dat exemplum natura, quòd fortior debiliorem vincit cum modico adiutorio, quare conſidera, ne ille minor ſucceſſus ſuperet, poſtquam vis cum ſenſu agere. Nam opus eſt, quòd ſicut aqua vicit ſulfur, & vertit eum per diſſolutionem ad naturam ſuam, tali modo nunc eſt opus, quòd ſulfur habeat poteſtatem vincendi argẽtum viuum. Nam primò vicit eum, & ipſum vertit per congelationẽ ad proprietatem ſuæ nobilis naturæ, & proſequendi eam, & terminandi ad propriam naturam argenti fini, clari & precioſi. Et hæc conuerſio fit per reuerſionem differentię, quę mouetur à concordantia, ſicut oſtẽdit ratio naturalis, & experientia nobis certificauit confortando virtutẽ lapidis ei condonando tantum ſuccurſum, & quouſq; habeat potentiam conuertendi argentũ viuum noſtrum, quod quidem primò ad ſui ſimilitudinem ſuis virtutibus cum cõuertit. Fili quoniam omnium corporum menſura & temperamẽtum fuit per ſuorũ confortatiõem membrorũ. Ideo diſtrictè ſcire oportet, nõ tantũ qualis res ſit, ſed quot modis, & quibus modis poteſt & debet operari. Et per illud poſſe viſibiliter oſtẽſus

eſt

eſt ignoranti effectus, per quem habet notitiam potentiæ, quoniam in rebus generalibus ſapiens & ignorans participant in notitia. Et hoc ad cognoſcẽdum rem, quæ coram eis manifeſtè oſtenſa eſt. Et de hoc manifeſto æque benè notitiam habebit ſatuus, ſicut ſapiens. quia vnus & alter habebunt notitiam, quod materia eſt talis, vel talis. Sed quando virtus illius confortata eſt, & quomodo citius poteſt facere & demonſtrare ſuam operationem ſcit vnus & non alter. Nunquid ſcis fili, quod vna res eſt ante omnes alias res & generalis, quæ omnem materiam, & omne corpus, & omne membrum in virtute ſua non debilitat, neque confortat, niſi amore operis, quod dicta virtus debet facere inſequi & attingere, & ſi poſtea conſecuta fuerit, vel non, illud opus ſtatim cognoſcetur per ignorantem ſicut per ſapientẽ, ſi erit perfecta, vel imperfecta? Sed propter hoc nõ habebit ignorans iã ſcientiã maiorẽ aut notitiã de diſpoſitiõe materiæ, niſi in quãto ille, q viderit hominẽ & dicat, hic homo infirmitatem patitur, vel habet malã diſpoſitionẽ in corpore, & hæc eſt generalis cauſa dicendi ignorãti prout & ſapienti, & ita benè cognoſcẽdi per vnum ſicut per aliũ.

Sed iam propter hoc ignorans nõ cognoſcet proprietatem diſpoſitionis virtuoſæ, per quam corpus vel materia attingat, vel non attingat ſuas operationes bonas aut malas, & niſi illam cognoſcat, nunquam habebit notitiam debilitandi eam, vel cõfortãdi. Idcirco tibi dicimus, quòd totum hoc nõ poteſt conſummari, niſi per diſcretionẽ rationis naturalis informatæ per inſtrumentum, quod mouetur ab intellectu reſpectu euidentium experimentorũ non ſophiſticorum, propter quæ omnis ignorãs eſt, quaſi exul & bannitus à noſtro magiſterio per tales ignorantes ſophiſticos et mendacijs plenos. Teſtificat hoc philoſophus filijs veritatis per euidens exemplum, quòd medicus beſtialis eſt, & nihil ſcit, qui tantummodo dicit, hoc corpus patitur debilitatem virtutis, non melius indicat de diſpoſitione corporis, quàm vnus ruſticus ruralis, qui nec magis, nec minꝰ dicit: imo illud dictum dicetur & multiplicabitur in ore ruſtici. Quare manifeſtè patet, quòd niſi ratione euidenti ac diſcreta diſpoſitio virtutis proprietariæ non eſt cognita, per conſideratam artis, nunquã ſciet augmentare illam virtutem, qua crementum factũ eſt per viam confortationis & debilitationis.

nis. Nam confortatio vnius non potest fieri sine debilitatione alterius, sicut manifestè patuit omni tempore, & apparebit in dispositione lapidis nostri.

Quomodo debilitatio vnius est confortatio alterius. Et quomodo per confortationem virtutis mineralis generatur lapis noster.

CAP. LXIX.

FIlli omnis debilitatio corporis dissolutio est, & omnis dissolutio ipsius est eius labilitas temperamenti. Et omne temperamentum est restauratio rei deperditę, & ideo conuenit, cùm lapis noster habeat debilitari per dissolutionem, diuisionem, & corruptionẽ, quòd virtus aquæ, in qua indiuidua naturæ fugiunt, cum omnibus suis speciebus & virtutibus elementalibus habeat se confortare ad faciendum coniunctionem & vnionem rerum alteratarum in noua generatiõe mixtarum, vt per succursum huius confortationis virtus aquarum confortatarum possit melius & acceptabilius appropriari contra debilitatis aduentum, & bona exuberatione ob-

nere poteſtatem vincendi virtutes lapidis noſtri debilitati ad conuertendum in illã & ſuam qualitatem ac naturam. Et per hãc conuerſionem ſic factam per debilitationem vnius, & conſortationem alterius eſt lapis noſter comparatus homini ſubmerſo in imo aquæ golfo magno. Per hunc modum oppoſitum patenti ratione nobis oſtendit ſapiens natura, quòd virtus lapidis debilitata poteſt conſortari per debilitatem virtutis aquæ confortatæ per modum aquæ, quòd habebit poteſtatem conuertendi aquam ad ſuam naturam, ſcilicet, ꝙ illud, quod erat de natura humida in naturam ſiccam reuertetur per modum temperamenti, & quòd illud, quod erat de natura frigida, conuertetur in calidam, & in hoc ſolemni ſolutione. Sed antè opus eſt, quòd natura ſicca conuertatur in humidum: nam in omni tranſmutatione elemẽtorum talis tolerantia, & paſsio præcedit tranſmutationem ſubſtantiæ, ſcilicet antequã ſubſtantia poſsit tranſmutari perfectè ꝙ virtus elemẽti tranſmutantis obtineat in ſuo poſſe partes elementi tranſmutandi, et quòd fixetur in illo ante trãſmutationem ſubſtantiæ, & ſe miſcẽdo tali modo, quòd illud elementum habebit materiam in aliquo

quo alio elemento. Et ideo eſt aſsignata ratio, qualis differentia ſit inter elementũ, & alterius elementi virtutem, ſcilicet, ſi intelligis doctrinas notatas & notandas noſtri magiſterij, quæ dicunt opus noſtri lapidis dulciter & magno ingenio habet aſcendere de terra in cœlum. Et alibi opus eſt, quòd de cœlo in terram deſcendat, & ibi recipiat vẽtum quietis, qui lapidem fixat portatum in ventre venti volãtis. Qualitercunque ſit ſili, ſic intelligas, quia noſter lapis per paſsionem & tolerantiã ſuæ naturæ habet opus tranſire per qualitates omnium aliorum elementorum, antequã ſit perfecta medicina. Et ideo ſi ſiccum petroſum verſum eſt in frigidum petroſum, ibi habet pati. Et ſi frigidum lapidoſum, quod eſt paſſum vertatur in humidum, ibi etiam habet pati, quouſq; ſit perfectè humidum. Et ſi humidum petroſum vertatur in calidum, ignis noſter accenſus eſt inextinguibiliter, neque vnquam deficiet, & medicina noſtra ad complementum perfectum eſt deducta. Quia nobilis natura reliminando & rotando per omnia ſua elementa tranſiuit, vbi calores & caliditates ſuſtinuit, quare tam nobilis eſt,

Quod

Quòd conuerſio lapidis in argentum viuum, non eſt, niſi conuerſio elementorum vnius ſolius naturæ.

CAP. LXX.

IDeo fili tibi ſit declarata doctrina philoſophi dicentis, quòd conuerſio lapidis in argentum viuum non eſt, niſi mutatio naturarum. Non intelligas tamẽ, quòd ſubſtantia lapidis noſtri ſit plures vel diuerſæ naturæ, cùm non ſit niſi vna tantùm ſubſtantia conuerſa de toto in naturã frigidam, primò antequam homo faciat de ipſa quicquam, quouſque acceperit appetitum ſe tranſmutãdi in aliud elementum, ſeu qualitatem alterius. Et ideo tunc portamus eum in elementariam diuiſionem in quatuor partes ſecundum inſtinctum, & ſtatum ſuæ puræ naturæ, quæ vult ſeparari omnibus viribus ſuis à corruptione, velà re, quæ in eo eſt corrupta, in qua multùm patitur, intantum, quòd ad mortem venit, & quælibet ipſius pars ad propriũ elemẽtum ſuum. Quia nulla pars naturæ poteſt eſſe ſine elemẽto proprio de qualitate, cuius induta eſt, quouſque veniat ad expoliatio-

liationem eius virtute alterius, quam qualitatem appetit natura, nec tota natura in ſolo elemento frigiditatis ab extra quouſque per elementū ſit terminata ignis, quia tunc eſt de natura magis calida. Fili attende, quando dicimus elementatum, hoc eſt elementum, quod per naturam ſuam, quę eſt vna pars noſtræ totius naturæ lapidoſæ, in qua eſt vnum elementum elementale. Et elementale dicimus ad differentiā, quia vnum ſolum elementum elementale tardat corruptionem fiendam, & tardat generationem in ſeipſo. Et ideo ſimplicia elementa parum operantur, & proficiunt in hac arte. quia in ipſis nō ſunt eſſentiæ primæ elementorum, in quibus ſunt virtutes, quæ mundificant, generant & corrūpunt. Et ideo ſcias, quòd eleméta ſimplicia ſunt extra corruptionem & generationem, & cauſa eſt, quia non ſunt obedientia humerali vel radicali naturę, quę omnia facit naſci. Et ideo nos & omnes philoſophi prædeceſſores dicimus, quòd magiſteriū noſtrum non poteſt fieri naturaliter, niſi de quatuor elementis, quæ dicimus compoſita coniunctim & diuiſim. Et in illis natura, quæ eſt homogenea metallorum, quieſcit integraliter & deportatur.

Quomo-

Quomodo lapis noſter mutat ſe in omnibus qualitatibus elementarijs.

CAP. LXXI.

HAEc eſt lapidis noſtri natura, quę poteſt mutari in omnes qualitates elementales, in quas bonus conſiderator artis vult mutare. Et iſta elementa dicta ſunt qualitates compoſitæ, quæ habent poſſe conuertendi naturam hanc de qualitate in qualitatem, primò, in ſiccum, ſecundò, in humidum, tertiò, in frigidum, quartò, in calidum, ſecundum quod pars naturæ per diuiſionem, vel tota per coniunctionem ad complexionem ſui elementi fuerit cõfortata vel debilitata. Fili, lapis noſter nunquam fieri poteſt, niſi de pura natura, prout quilibet ſapiens Artiſta ſcire duobꝰ modis poteſt, ſcilicet, ſcientia ſpeculatiua, cum intellectu moderata, & experiẽtia viſibili perfectæ luciditatis & claritatis magnæ. Et de hac ſola natura facta eſt tantũmodo noſtra medicina, & ſine iſta nõ, pro. ut declarare proponimus in ſecunda parte huius libri. Cui nihil miſcere velis, ſi videre ipſius potentiam intendas, niſi tantũ.

modo

modo res, quæ ſunt de ſua propria natura, à quibus habet confortari atque nutriri, quouſq; fortitudo ſuæ naturæ, quę debilitata fuit, crearet per nutrimentum perfectum contra bellum ignis. Fili quoniam hæc materia eſt de ſubſtantia ſubtili, & ſtatim intrans ac penetrans elementorũ qualitates, & in qualitatem illius eleméti, quã reperit abundantiorem in illa conuertitur: ideo quando lapis noſter rotatur, & ruminauit omnia elementa ſecundum velle naturæ, & intrauit purus, & mũdus in regione ignis ſui, tunc ignis philoſophiæ perpetuò accenſus eſt, quamdiu elementa durare poterunt in mundo, & mundus deficiat, quia lapis noſter eſt, ſicut materia elementorum, in qua formam ſuã ponũt, & in qua retinentur, prout natura in omni generatione demonſtrat. Et quia lapis noſter eſt ſubtilis ſubſtantiæ, in ea deſcendũt purorum elementorum qualitates, & cõdenſantur, & capiuntur, ſicut ſimus cũ larido. Nã elementa ſunt, quę dant tot virtutes eidẽ ſubſtãtiæ, quot penetrare, intoxicare, ac impotionare poteſt, & mirabiles operatiões facere per potentiã, quã accepit & acquiſiuit in bello magno altarũ & baſſarũ virtutum, & potentiarũ. Et ideo ipſa

vincit

vincit omne ſuperius & inferius cum fortitudine ſua magna, & eſt in natura ſecretiſſima res & multum mirabilis, quã ſimplices tenent & reputant ad miraculum, vel incantationem, aut artem magicã, cùm ipſorum memoria non poſsit eas habilitare ad intelligendum magiſterium noſtrũ, quod per naturã, & in natura, & de natura fit.

Quòd tota ſubſtantia noſtri lapidis eſt eſſentialis.

CAP. LXXII.

OVos pueri doctrinæ intelligatis, quòd ſi hęc natura non eſſet de ſubtili ſubſtantia tota, omnis eſſentialis eſſentialitas elementorum purorum nõ poſſet imprimi, nec poſſet ſupra ſubſtantiam dominari. Et ſi elementa alia, quodlibet ſecũdum ſuam naturam non dominarentur baſsis elementis in qualitate, ſubſtantia nõ poſſet intrare neq; penetrare, nec ingreſſionem habere. Et niſi habeat ingreſsionem, non poſſet colorare, neq; per conſequens dominari, & dare alias differẽtias ſpeciales ſecundum cõplementum actionis noſtri intellectus, quod medicina noſtra habere debet ſecũdum proprietatem ſuam

ſuam igneam, per quam oportet quòd ignis dominetur, & hoſpitetur in iſta ſuprà dicta ſubſtantia. Itē, etſi hęc natura de ſubtili ſubſtantia non eſſet, non poſſet habere fuſiōem vniformem, neque dulcificationem continuam, nec vna pars benè conſequeretur aliam, & per hanc proprietatē opus eſt, quòd aer in dicta ſubſtantia dominetur, hoc eſt, quòd lapis noſter de natura aerea ſit generatus. Nam alio modo proprietas aeris in eo dominari non poſſet, niſi de vera eius ſubſtātia generaretur. Pari modo per oppoſitum eſt de duobus alijs elementis: ſed pro cauſa antè dicta ipſorum ſubſtantia in aeris ſubſtantiam cōuerſa eſt. Quare tibi ſit reuelatum, quòd ſubſtātia aeris exiuit à ſubſtātia aquæ, ſicut aquę ſubſtātia exiuit à ſubſtātia terrę. Quare patet, q̄ à terra exiuit tota lapidis noſtri ſubſtātia mirabilis. quoniā ſi natura ipſius nō eſſet in aliquo eſſe ſubſtātiali, iā ſiccitas neque frigiditas, quæ debent eſſe in temperamēto ignis & aeris in dicta natura nō poſſent ligari, prout opus eſt ad perfectā fixionem. Ideo neceſſe eſt tibi terram habere ſubtilem, & non illam, quam cum pedibus calcas, ſed illam, quæ volat ſupra caput tuum, quam accipe & amplectere,

& charam tene, propter ipſius proprietatem: quia ſine ipſa nullum fixum temperamentū fieri poteſt. De iſtius temperamenti natura philoſophus loquēdo dicit, quod nō eſt calida, nec frigida, nec humida, neque ſicca, & tamen vtrūque eſt. Dicimus, quod non plus tenet de vna quantitate, quàm de alia, niſi quantū opus eſt eius temperamentū ſuæ proprietatis, quę per concordantiam facta eſt de differentia ſpecialinoſtrorum elementorum. Et qui ad tale veniat temperamentum dignus erit poni ad menſam duodecim parium.

Quòd medicina debet eſſe de ſubtili ſubſtantia.

CAP. LXXIII.

Ideo vos intellectu filij poteſtis cognoſcere, quòd medicina noſtra debet eſſe de pura & ſubtili ſubſtantia. quia ſic nobis dimiſit philoſophus in ſcriptis per doctrinam probatam in veritate claræ experientiæ dicens. Quare tibi dicimus, quod opus eſt, quod de fortiori & ſubtiliori ſubſtantia, & fuſionis liquabilioris medicina noſtra ſit, quàm ſint corpora metallorum & fixio-

fixioris retentionis, quàm argentum viuũ in ſua natura. Ideo tibi dicit philoſophus Hermes, quòd ſepares ſubtile à ſpiſſo, & purum ab impuro ad habendum dictam ſubſtantiam, & ſimplum à groſſo, vt de leuiori & meliori puro noſtra poſsit fieri medicina ad finem perfectionis, ſed in faciẽdo ipſam ſeparationem non eſt parua ſcientia. Sed multi ſunt, quibus propter intellectus cæcitatem hæc ſeparatio eſt abſcondita. Et quando ipſi non intelligũt illud, etiã non intelligũt rem, in qua in preſumptione inflati ſunt, quòd æſtimant intellectũ habere apertũ, & habẽt ipſũ totũ inſeratũ & clauſum, ſicut iſta ars poteſt eis manifeſtare in clara experientia, quæ eſt in veritate. Ideo iſta ſcientia tibi ſit ſpeculum veri intellectus, ſi viam rectam habere cupis in alijs ſcientijs, quia iſta tibi monſtrat ratione tangentem veritatem per claram experientiam, quia illa nõ ſuffert aliquam probationem, nec rationes, nec argumenta logicalia, quæ ſunt longinqua & remota de claro intellectu. Et plures alij ſunt, qui non poſſunt intelligere, niſi quãtũ poſſunt corporaliter videre. ſcilicet, res quotidianas & mũdanas, & in illis per niniam viſitationem intellectus ipſorum eſt

Iunctum & ibi arreſtatum. Et ideo, cùm illud eſt oppoſitum, & contrarium ſine aliquo medio ad noſtrum rectum & verum intellectum, & illa de cauſa ipſi proiecti & multũ remoti ſunt de noſtro naturali magiſterio, ſicut populus expulſus & condẽnatus de noſtro ſupremo ſecreto. Tibi autem fili, qui nos intelligis, es de electis in arte noſtra diuiſimus teſtamẽtum noſtrum, in quo theſaurum perpetuum inuenies, ſi in manibus tuis peruenire poſsit, & à te obtineri. Audi quid dicimus, quoniam nó breſca, nec zuccara, nec balſamũ aromaticum, quod tãtum te faciet delectari, ſicut faciet noſtrum cõfectum, ſi ſemel tantum guſtaueris vnum paruũ ſaporem, iuro tibi, quòd de illo habebis maiorem famem comedendi, quàm prius.

De recapitulatione, quomodo de vna ſola natura fit omne id, quod quæritur.

CAP. LXXIIII.

REcapitulando dicimus fili, quòd res iſta cùm ſit vnius ſolius naturæ, & de iſta tantummodo facta eſt, quam omnes non habentes, vel potentes, aut datores, & etiam

etiam habentes, & diuitias considerantes, & postulantes desiderant & petunt. Quapropter ista natura per concordiam amorosam, & absque violétia aut fortificatione combustibili, & sine trituratione manuum, aut de mollitione per calorem sui ipsius absq; sentibilitate suæ proprietatis naturæ mutatur de vna qualitate in alteram. Nam ea existente in sua prima natura vel qualitate non valet tantum de fumo, sed quando transiuit per rotam circuli, tunc est incomparabilis & perdurabilis thesaurus. Fili adhuc tibi dicimus, quòd antequam hoc natura possit pertransire per rotam circularem elemétorum, necesse est, quòd diuidatur in quatuor partes, vt pertransire possit per quatuor qualitates elementarias, scilicet, de sicco in frigidum, & de grosso in simplum, de frigido in humidum, & de ponderoso in leue, & de humido in calidum, & de aspero, leue, aut suaue, aut dulce, & molle & placidũ per dulcificationem amari. Sed hæc diuisio non potest fieri per mutationem naturæ sine perditióe proprietatis, nisi natura, quæ est in massa dura & sicca cũ omnibus suis partibus reuertatur ad similitudinem ipsius primæ naturæ, in qua mundus erat primò,

constitutus diuina potentia in modũ formæ cõfusæ, in qua erant omnia media cõfusa, sine quibus natura complere non poterat operationes suas, quãdo spiritus sanctus diuinus portabatur super aquas, quæ occupabant partes omnium aliorũ elemẽtorũ, sicut Deus & Dominus noster creator supremus naturæ ordinauerat in eodẽ momento sine temporis occupatione, antequam placeret facere mirabilem ipsorũ separationem siue diuisionem. Hanc operationem fecit redemptor noster ostendẽdo primæ naturæ, qualiter operari debebat per nobilem intelligentiam. Et hoc nõ intelligatur, nisi de tota natura, quæ primò fuit creata ex nihilo, & pòst in tres partes diuisa cum certa mensura. Et de prima puriori creauit angelos & cœlum imperiale, per hanc luciditatẽ & puritatẽ participant animæ purę angelis in natura, qua participatione facta est inter eos vnio vera in glorificatione magna, & de secunda parte naturæ minus pura fecit Deus firmamentum, sicut suprà declarauimus in capit. formæ maioris: solem etiam stellas, & lunam, & dedit cuique suam virtutem, quę in natura cũ rebus inferioribus participant. Et de tertia parte minus pura fecit

Deus

Deus hunc mundum, & compoſuit quæ in eo ſunt, prout ſcriptum in hoc præſenti teſtamento in modo tibi dicto, Sic fecit Deus Dominus noſter naturâ diuerſam, vt quilibet cauſa ad ſuam propriam poſſet fieri reſtitutiõem. nam de puriori fecit rẽ meliorem, de impuriori verò minorẽ. Et ſicut ſcriptum eſt in ratione naturæ, quãtò res eſt melior, tantò ab altiori natura procedit. Quare patet, quòd natura inferior minꝰ in puritate perfecta indiget alia in omnibus operibus ſuis, antequã ad ſuæ perfectionem operationis perueniat. Si ergo natura ſuperior dat ſibi de puritate ſua tantò plus, quantò melius inferior natura appropinquat ei ac ſuæ claritati, lucidititi, puritati, ac lumini ipſius per attractionẽ ſuperioris naturæ, quæ facta eſt propter conuicinitatem, ac fortem, & vniformem nexum coniunctionis ante ipſorum diuiſionem, & hoc propter aſſociamentum rerum quintarum, & quintæ eſſentiæ libro declaratarum ſub conſideratione tibi fili tradita per agiographum ſpiritum.

Quapropter apparet, quòd primò erat totum vna natura.

Quomodo debet intelligi magisterium respectu constitutionis mundi scilicet istius magni mundi facti per Deum.

CAP. LXXV.

NVnc loquemur de tertia parte, hoc est, de natura bassa. Ista est natura, quæ facit diuersitates tantas in hoc mundo. Et de ista dixi superius, quòd tu debes stricte intelligere, aliter poteris in errorẽ cadere. Et ideo nolo magis tibi dicere, nisi tantum quod tibi possit sufficere ad intelligendum secretum, quod datum est nobis. Vnde fili intellige huius magni constitutionem mundi, quem Deus omnipotẽs post naturæ creationem fecit in forma cõfusa, scilicet, quòd omnia elementa erant mixta tali modo, ꝙ nec ignis, nec terra, nec aer apparebant, nisi in forma cõfusa aquæ quæ vsque ad circulum attingebat lunarem, sic quòd ignis calorẽ, nec aer humiditatem habebat, nec terra siccitatem, imo totum in frigiditatem versum erat propter suarum confusionem naturarum. Quoniam de quanto natura aquæ magis erat frigida, de tanto naturam in calidam magis

gis ſtringebat, ſcilicet ignis, ad profundũ aliorum elementorum, & per conſequens naturam aeris magis puram, cùm aer ſit cibus & materia ignis, ſic quòd poſteà, cùm mirabilis ipſorum per potentiam diuinam facta fuit diuiſio, & quodlibet eorum fuit aſſociatum & hoſpitatum in ſuo loco ſecundum debitum naturæ, fuit poſteà repertum, quod in terra remanſit de igne & alijs elementis, in quibus eſt res, quæ rebus cõiunctis participat. Ac ſi vitrum plenum aqua lunaria in medio aeris rumperetur & præcipitaretur deorſum cum ſubſtantia & ſapore aquæ, & aqua plena de ſubſtantia quinta aſcendendo in natura ſua alta approximetur, cùm hoc facere ſit debitũ naturæ. Hoc ſit tibi per figuram reuelatũ, quia debes ſcire, quòd natura non operatur, niſi per ſuum velle, eò quòd reſpicit voluntatem magiſtri ſui Dei Domini noſtri, vt ſibi ſatisfacere poſsit, quia eam creauit, & per illam voluntatem Deus fecit, & facit per naturam omnia, quæ videmus, & non per miraculum, ſicut tẽpore diluuij, quando per amicabilem concordantiam Deus ſupremus ſubtraxit ſtellarum virtutem, quæ trahebant aquas à maribus, quæ in alto pendent ſupra regionem aeris, &

poſtea ceciderunt inferius in pluuijs, aut grandinibus cooperiendo totam terram, quia deuiatæ fuerunt à parte illius climatis in aliud, vſquequo ad ipſarum locũ reuerſæ ſunt ad complendum diuinum velle. Fili ſi Deus vellet, quòd duo montes vnus ab oriente, & alius ab occidente in vno congregarentur in medio terræ, & eſſent, vnus mons ſtatim fieret, & non per miraculum, ſed per aperta & habilia inſtrumenta virtuoſa, quæ Deus poſuit in natura per ſapientiam totius ipſorum concordiæ, per quam ſuas faciunt actiones. Et ſic totum opus naturæ non eſt occultũ Deo, ſed mundanis hominibus. Ideo fili, ſi aliquid facere vis omni tempore, fac per naturam, & inde ſcias concordantiam naturæ, quia ſine ipſa vllo tempore nihil facere poteris. Ideo quia nulla res mundi, quę faciendo eſt, eſt extra terminos, nec itinera naturæ, quin per illam, & de illa, & in illa ſit facienda.

Quomodo terra plena eſt intelligentiæ, & quomodo operatur. Et de creatione Adam & Euæ. Et quomodo magiſterium naſtrum aſſimilatur operi creationis hominis.

CAP.

CAP. LXXVI.

QVoniam fili potes intelligere, quòd tota terra plena est intelligentia ad operationem naturæ inclinata, quæ intelligentia mouetur à natura superiore. Ita quòd natura intellectiua inferior in quãtum assimilatur naturæ superiori. Nam per intelligentiam adiuuatur à suo simili per conuersionem & potentiam attractiuam. Deinde post illam mirabilitatem naturalem, creauit Deus Adam de limositate elementorum, scilicet de limositate terræ, aquæ, aeris, & ignis, & viuificauit eum à sole sancti spiritus, & de luce, & claritate & lumine mundi. Et ex omnibus resultauit in eo mixtionem rei quintæ in suo cõposito, sed magis specialiter fuit creatus de terrestri elemento, prout ex ipsius delicto patet. Et sic ex illa limositate Deus omniũ creator constituit, & fecit naturam homogeneam, à qua fuit Adã formatus, à quo successiuè transcreauit Euam. Quo facto præcepit naturæ, quòd haberet multiplicare, & multiplicauit ipsorum species doctrinã capiendo à massa cõfusa mundi, & per intelligentiam nobilẽ, quæ primò confusa erat, & postea diuisa. Hęc enim est generalis

regula

regula operandi, quam Deus & Dominus noſter dedit naturæ, & nobis monſtrauit per figuram. Et qui habet aures audiendi, habebit totum in ſuo intellectu: quia hanc inſequendo doctrinam natura omnia ſua facit opera. Quare patet, quòd qui ignorat hanc diuinam doctrinam extra naturæ opera eſt. Noſter lapis aſsimilatur in operatione operationibus naturæ animalis, & naturæ vegetabilis, & naturæ mineralis & melius. Quoniam aſsimilatur & aſsimilari debet creationi hominis, qui de limoſitate factus erat. Ideo fili, ſi vis operationem noſtram per naturam facere, inſequere operationem doctrinæ naturæ. Nam ei non eſt datum, quòd per aliam doctrinã poſsit operari, niſi per illam, quam habet à Deo magiſtro ſuo præceptam & doctam per intelligentiam perfectam, per quam ſuæ mouentur operationes, nec feſtines. Et ex hoc ſit ſpeculum tuum natura, quæ breui tempore res ſuas non format, ſed tempore certo aſsimilandum magiſterium operatio eidem conſtituta.

Quomodo operator debet res ſuas ordinare ad aſsimilandum magiſterium operationi creationis vniuerſalis in creando maſſam cõfuſam, quæ continet omnia quatuor elementa.

CAP.

CAP. LXXVII.

POst hæc fili tempus est, quòd ponas in ordine naturam, qua indiges cum recta notitia, scilicet per reductionem, quæ per retrogradationē facta est illius in formā confusam, respectu massæ huius mundi, quousque versa sit in qualitatem frigiditatis magnæ, in qua primò fuit. Et quando sic erit versa notare potes & cognoscere, quòd non est nisi vnum compositū per artem respectū naturæ confectū, vt si absque artis adiutorio factum esset per naturam ad consequendum sui intellectus finem, qui est creare perfectum metallum, vel medicinam perfectam respectu naturæ, quæ per artem adiuuatur, & in hoc cōposito continentur quatuor elementa naturæ mineralis, simplicia & composita, per quæ resultant quatuor qualitates elementariæ. Et per hanc primam conuersionem lapis noster in naturam frigidiorem vertitur. Et ideo oportet, quòd aqua ibidē dominetur, & in se contineat alia elementa, ex quibus natura per diuisionem se habet, postea verti de qualitate in qualitatem. Et hæc est res nostra, quæ in se continet omnia, quibus indiges in nostro magisterio.

Et

Et ideo dat intelligere ratio ſcripta philoſophicè per Hermetem, quòd ſicut omnes res factæ fuerunt ex vna ſola re per potentiam ſupremam ſementificam, & exiuerũt à maſſa confuſa globoſa, voluntate diuina miraculoſa: ſic lapis noſter natus eſt, & exiuit ab vna compacta maſſa confuſa, in qua omnia ſua quatuor elementa ſunt cõtenta per naturam creata, de qua per voluntatẽ Dei & operationem naturæ noſter lapis poſteà naſcitur.

Quomodo philoſophi appellauerunt maſſam confuſam, & de diuiſione ipſius, & de naturâ elementorum ſuorum.

CAP. LXXVIII.

PRo hac maſſa confuſa nominanda fili ſimilitudinariè philoſophi eam nominauerunt totum mundum. Nã in ipſa ſunt quatuor elementa confuſa, quæ ſeparari poſſunt, & diuidi quodlibet ad partẽ ſuã, impregnata ex natura quinta, & per quam ſeparantur & ſunt ſeparata. Ergo fili, elementa ab illa maſſa ſepara per induſtriam ſapienter, quæ à nobili mouetur intelligẽtia, & reperies naturam, quæ in ipſis eſt, in quatuor partes diuiſam, & quælibet pars illius

illius naturæ ornata erit & induta qualitate ſui elementi. Quia pars, quæ remanſerit pro terra, erit in ſiccitate complexionata. Et illa, quę pro aqua remanſerit magis pura & magis ſubtilis, eſt conuerſa in qualitatem frigidam. Et illa, quę pro aere remanſerit, reperietur in qualitate humida conuicinãte qualitate ignis. Vide ergo fili naturam, quæ erat in toto compoſito integraliter, primò frigida, & poſtea reuerſa eſt in principalibus qualitatibus elemẽtarijs, ſcilicet, in ſiccitate, frigiditate, & humiditate, & calore per diuiſionem elementorum. Et ſicut quodlibet elementum habet participationem cum ſibi propinquiore, ſic quælibet pars huius lapidis vel naturæ habet maiorem affinitatem ſibi propinquiori, quàm habeat illi, quę ſibi eſt remotior. Et hoc eſt propter poſſe elementorũ ac eorum qualitatum, in quibus vaporabiliter diffuſa eſt dicta natura quinta, quam tantũ diligimus. Fili iſtæ qualitates elemẽtales dictæ ſunt appropriatæ elemẽtis propter groſsitiem & ſimplicitatem dictarum partium, in quibus iacet natura pura cum magna corruptione, à qua corruptione ſi ſcias eam amouere, habes noſtrũ magiſteriũ certificatũ per certam præparationem.

Nam

Nam lapis noſter nunquam inuenitur, niſi in ventre corruptionum, & dehinc eũ extrahimus, ſubſtãtia vnde mouetur corruptio, eſt multùm pinguis lutoſa & fortiter vnctuoſa aerea, in ventre cuius eſt ignis, quem petimus, & in ipſa eũ accendimus. Et ideo tibi reuelauit Morienus ſagax Romanus per bonitatem ſubtilitatis, cui non fuit alter ſimilis in ſecuritate per bonitatẽ præparationis metuens Deum, fidelis, benignus dando totum ſuum conſilium dicens, quòd ſcientiæ hominum manifeſtè coniunguntur, manſio cuius manifeſtatur in carne, & ſanguine, & in profundiori ventris. Et alibi tibi reuelauit, quòd ſecretum noſtri lapidis eſt in coxis & femoribus calidis, hoc eſt in profundiori elementorum compoſitorum, ex quibus elementa ſunt per ea, quæ ſuperius dicta ſunt. Ideoq; ſuprà dictum eſt, & adiungendum propinquiora propinquioribus, & affines ſuorũ affinium. Nam ſcis, quòd natura ſicca vel pars illius, quæ eſt ſui elementi terreſtris, non habet poteſtatem vertendi ſe in naturam humidam, nec ſe ligandi parti humidæ, quę eſt de natura aeris, ꝓpter duas cauſas contrarias. Vna eſt, quòd terra & aer ſunt cõtrarij, & in qualitatibus diſcrepantes.

tes. Quoniam terra per naturam, quã habet, eſt ſicca & frigida, & aer per partem naturę quã tenet eſt, humidus & calidus, Et ideo natura ſicca in humidam, & frigida in calidam conuerti non poſſent, niſi primò quælibet ipſarum per ſua tranſeant media, quæ ſunt germana extremitatum. Quoniam ſcriptum eſt pro reformanda natura, quòd contraria exiſtentia quælibet ipſorum in ſua natura non benè poſſunt ſimul ligari, niſi primò mutantur de ſua cõtraria qualitate in mediam, quę participat veris extremitatibus per affinitatẽ naturæ. Et ideo natura terræ non poteſt conuerti in naturam aeris, niſi primò vertatur in naturam aquæ: nec natura ignis poteſt conuerti in naturam aquæ, niſi primò vertatur in naturam aeris. Quoniam nullus tranſitus poteſt fieri vnius extremi ad alterum, niſi prius tranſeat per media germana. Nam quando volumus facere tranſitum de prima extremitate ad tertiã, oportet tranſire per gradus medios. Quare fili aqua & aer ſunt germana media elementalia ſcalæ rotundæ, per quæ natura ab extremis elementalibus habet tranſire antequam operationes ſuas cõplere poſſit veniendi ad perfectionem. Nam aqua

eſt frigida & humida, & per frigiditatem participat cum aere, & per ſuum humorem rarificat terrã, eam alleuiando. Et per frigiditatem ſuam aerem condenſat, eum conſtringendo. Ita, quòd quando aqua conuertit terram ad naturam ſuam, poſtea poteſt eam in aerem conuertere per concordantiam humiditatis, quam terra ab aqua ſuſcepit, & frigiditatis, quam aer recepit ab aqua, quæ eum conſtrinxit, & ſic per conſequens eſt aer medium ignis & aquæ, cùm aer ſit humidus & participat aquę, & cùm calidus participat igni, & per ſuum humorem condenſat ignem & vertit eum in naturam aeris per inſpiſſationẽ, & per ſuum calorem attenuat & intenerisat aquam & vertit eam in aerem per leuigãtionem. Et ideo quando aqua in naturam aeris eſt conuerſa, aer eam conuertit in naturã ignis. Vel quando ignis conuerſus eſt in naturam humidam aeream, humiditas & frigiditas eum conuertit in naturam aquæ ſecũdum quod iacet in intentione naturæ, vel boni & perfecti artificis. Nam ſicut aqua eſt de materia terrę, ita aer eſt de materia aeris & terræ. Et vnũ eſt materia alterius

Quomodo elementa ſubtiliantur, & ingroſſantur per rotam circularem, quæ per philoſophos huius artis dicta eſt Cathena aurea.

CAP. LXXIX.

IDeo fili tibi dicimus ſi velis nos intelligere, quando terra per ſuum contrariũ érit ſubtiliata, vertitur in naturam aquæ propter qualitatem, ſcilicet, frigiditatem, quæ participat inter ſiccitatem & humorem. Et quando aqua illa plus ſubtiliatur, per ignem in naturã aeris vertitur. Et quãdo ille aer plus ſubtiliatur, vertitur in naturam ignis, & per conſequens per retrogradationem eſt, quòd quando natura ignis ingroſſatur, conuertitur in naturam aeris humidi, & tũc ignis tantum de calore ſuo perdit, quantum humiditas poteſt ſibi cõtrariari per hebetationem ſuæ ingroſſationis. Et quantò hæc natura humida melius condenſatur per inſpiſſationem, tantò melius in aquæ naturam conuertetur, quæ per ſuam condenſationem mortificauit maiorem partem caloris. Et perdit magnam partem humoris per indura-

tiõis approximationẽ naturę aeris ad qualitates terreſtres,& quando hęc aqua magis inſpiſſatur,tunc vertitur in terræ naturam,& propter ſui frigiditatẽ amittit partẽ ſui humoris gyrando ſe & portãdo in ſiccitatem. Quare ſi vis ignem noſtrum accẽdere,adminiſtra ei cibum leuem & tenerũ quia eius hebetatio & mortificatio non venit niſi per cruditatem & groſsitiem materiæ, ſicut patet in declaratione prædicta. Quando igitur voles de terra ignem facere,ſubtilia terrã quantum poteris,& quando velis de igne terrã facere,cõdenſa fortiter ignẽ. Dicimus quod aer & aqua cauſa ſunt ingroſſationis ignis, & melius aer quàm aqua, & melius aqua quàm aer. Et minus terra, quàm aqua, & aqua minus, quàm aer. Sed terra omnibus ſuis viribus inſpiſſat aquã,eam vertendo ad ſuam naturam terræ & aquæ, ſe condenſando & conuertendo ad naturam terræ inſpiſſat aerem,& vertit eum ad ſuam propriam naturam aquæ. Et aer ſe ad naturã aquæ cõuertendo per inſpiſſationem condenſat ignem, & facit eum conuerti in aerem per ſuæ ſubtilitatis ingroſſationem. Similiter ignis omnibus ſuis viribus nititur aerẽ vertere ad ſuam ignis naturam per ſubtiliatio

nem

nem ſuæ puræ ſubſtantiæ: & iſte aer conuerſus ad naturam ignis ſubtiliat aquam. Et ideo vertit ad naturam ſuam aeris per rarefactionem alleuiationis. Et hæc aqua verſa in naturam aeris rarificat terrã, & facit eam verti in naturam ſuam aquæ per ſubtiliationẽ ſuæ groſſæ ſubſtantiæ. Et per hunc vltimum ordinem relucet ſecretum compoſitionis aquę noſtrę filijs intelligẽtibus, cùm viuaciter apparet, quòd natura ſicca non poteſt in humidã conuerti, quouſque in naturam frigidam conuertatur. *Fili* manifeſtè tibi portam naturæ aperimus ad intrandum omnia opera ſua, ſi intelligas. quia ſuperiora elemẽta cauſa ſunt ſubtilitatis inferiorum. Et ſubtiliatio cauſa eſt viuificationis & animationis. Elemẽta verò inferiora ſunt cauſa ingroſſationis aliorum elementorum. Et hoc ratione attractionis proximioris conſonantiæ, quæ iacet in ſuis naturis, vt nũper extitit declaratum per terram & per ignem, & ingroſſatio cauſa eſt mortificatiõis, & hebetationis caloris animalis. Et nos bono iuramus animo, quod ſubtiliatio non fit ſine ingroſſatione, nec ingroſſatio ſine ſubtiliatione, nec diſſolutio terrę ſine cõgelatione aquæ, nec aquæ congelatio ſine diſſo-

lutiõe terrę. Fili in ſpiritu diſſoluitur corpus congelatum, & per corpus cõſtringitur ſpiritus congelatus, quia congelando ſpiritũ, diſſoluimus corpus, & corpus diſſoluendo, congelamus ſpiritum. Fili vide & aſpice multiplicationem veræ tincturę, quam Deus dedit naturæ ad trãſmutationem faciendũ. quia de vno pugillo terræ, & nouem aeris facimus decem aquæ. Et ideo de vno pugillo huius aquę, & nouem ignis facimus decẽ aeris, per ſcalam viuificationis aſcendendo ad ſubtiliationẽ naturæ groſſæ in naturam ſimplam, & ſuperiore ſimiliter de vno pugillo ignis, & nouem aquæ fiunt decem aeris mortui, qui eſt aqua viua. Et de vno pugillo iſtius aeris mortui, & de nouem pugillis terræ fiunt decem aquæ glorioſæ. Intellige fili verba, quoniam hæc eſt doctrina, per quam omnis mẽſura & omne temperamentũ fiunt. Et eſt neceſſariũ, quòd in noſtro magiſterio fiant, ſine quibus fieri non poſſet. Hæc eſt cathena deaurata & rota circularis totius mundi, per quam natura ſagax omnia ſua regit inſtrumenta rotando & circulãdo tranſeũdo in circuitu, quam ſupremus creator conſeruare in ſuis diuinis mirabilibus & infinitis potentijs voluit & vult.

Quomodo

Quomodo Artiſta debet ſcire corde tenus rotam circularem, & naturam conuerſionis elementorum reſpectu primæ & ſecundæ qualitatis.

CAP. LXXX.

OPVS eſt tibi fili hanc rotam corde tenus ſcire perfectè, ſi ad noſtrum magiſterium velis peruenire. Quia tibi diximus, quòd elementa per naturam iam dictam vadunt rotando per ipſius circuitum ſucceſsiuè, quouſque compleuerunt eorum circuitum, & circulum, qui eſt perfectio operationis eorum, & per ſcientiam ſuæ circularitatis apparet clarè iſtud, quod ſuperius diximus per primam rationem. Alia ratio, quare natura ſicca, quę eſt in terra, in naturam aeris conuerti nó poteſt, niſi per ſuum medium, eſt diuerſitas groſsitiei & ſubtilitatis, vel grauitâtis & leuitatis, per contrarietatem partium naturæ, aut materiæ illius, ſicut de ſuperius dictis qualitatibus iam cõplexionatis. Quia omnes aliæ res, quæ conſiderari poſſunt in iſtas pro maiori reducuntur, videlicet, fluxibilitates, & ſoliditates reducuntur

ad humiditatem & ſiccitatem, & leuitas, & grauitas reducuntur ad ſubtilitatẽ & groſſitiem. Et notetur hic primus gradus. Ideo te intelligere oportet, quòd pars naturæ, quæ eſt in terra, groſſa eſt & grauis, frigida & ſicca. Et ideo frigiditas, groſsities, & grauitas cum ſiccitate cauſantur à natura, quæ eſt in terra nobiliter cauſatæ ſunt, & natura, quæ eſt in aqua, eſt mediocriter groſſa & grauius mediocriterque ſubtilis & leuis, humida & frigida, per hunc ſecũdum gradũ, & ideo cauſantur ab eis grauitas cum frigore, & leuitas cũm humiditate. Et natura, quæ eſt in aere, ſubtilis eſt & leuis, calida & humida. Et ideo cauſantur ab illa leuitas cum humiditate, & ſuauitas per caliditatẽ. Et notetur hic tertius gradus. Et natura, quæ eſt in igne, multùm ſubtilis eſt & leuis, & multũ ac fortiter calida & ſicca, & ideo cauſantur ab illa leuitas cum ſiccitate, & caliditas acuta. Per hãc doctrinam fili debes intelligere, quòd in noſtro magiſterio naturali, non debent elementa definiri ſecundũ quod ſunt principium motus de loco in locum, ſed ſecũdum quod ſunt initium alterationis. Hãcmet viam inſequuti ſunt, & ſequuntur medici. Et ideo dicunt, quòd terra eſt elemẽtum,

tum, per quod omne corpus ad corpus defertur ſanabile, & per quod corpus ſanabile frigiditati & ſiccitati in ſubſtantia participat, de ſua ratione multum groſſa, & aqua participat cum frigiditate & humiditate in ſubſtantia mediocriter ſubtili. Et aer participat humiditati & caliditati mediocriter ſubtilibus ratione ſuæ naturę. Sed ignis participat calori & ſiccitati in ſubſtantia multum ſubtili, & fortiter actiua, ratione ſuæ ſimplicis naturæ. Fili hoc vltimum capitulum aperit tibi portam, & poſtea firmat, quia tibi ſuprà dixim⁹, quòd de vno pugillo ignis & nouem aquæ fiunt decem aeris mortui, quæ eſt aqua viua.

De cauſa & ratione, qua elementa non poſſunt conuerti, & etiam cauſa, per quam bene poſſunt conuerti.

CAP. LXXXI.

PEr hanc deſcriptionem elucidata eſt ratio ſecunda, quare natura ſicca non poteſt in humidam ſine medio ſuo cõuerti. Et per illud medium tranſeundo patenter extitit declaratum deſcriptione predicta,

cta, quòd elementa ſunt cauſæ ſuæ mutationis & alterationis, prout hoc, pbari poteſt experientia viſibili & vera manifeſtè in noſtro magiſterio naturali, abſque alia logicali probatiõe. Fili accipe de noſtro aere, & de terra modicum, & perfora latus eius acuta lancea tota calida, & videbis à ventre ſuo exire tantùm de cholera nigra cremata & combuſta, quod habebit potentiam intoxicandi & impotionandi totum mundum. Retine igitur illam, ne à te recedat, quia tibi bona erit contra inimicos tuos. Poſtea perfora aliud latus eius cũ punctura magni ſerpentis, tantummodo quouſq; totum phlegma exiuerit, nec amplius habeat infra ſuum ventrem. Deinde crema & cõbure, quouſq; ſit prope mortem, & quòd anima exiuerit, & corpus ſit in puluerem reductum indutum de nigris oculis. Scias, quòd natura illius eſt remiſſa groſſa & grauis, frigida & ſicca, per proprietatem, quæ eſt in eius elemento terreſtri, aeri cõtrario, in tota ſui natura & proprietate. Quare ſi ipſum in naturam aeris vis cõuertere, adde ei de capite rubeo nouẽ partes. Et natura huius rubei capitis eſt vna ſubſtantia multũ ſubtilis & leuiſsima, & in cõplexione multũ calida, & ſicca &

acuta.

acuta. Post hæc adde illis duas partes de pedibus albis. Natura illorum pedum alborum est vna substantia grossa mediocriter, & in qualitate mediocriter frigida. Et per hanc proprietatem participat oculos nigros, est adhuc in substantia mediocriter subtili per suam qualitatem humidam & calidam. Et per hãc proprietatẽ participat substantiæ aeris. Et ideo sit tibi reuelata definitio aquæ & aeris in suis dispositionibus, tanquam amica contrarietatum, quæ sunt in composito isto, scilicet ignis & aquæ, terræ, & aeris, nascitur vnum medium purum, ad vnionẽ mixtionum qualitatum alteratarum ipsorum in forma terræ congelatæ albæ, multùm subtilis, & transparentis secundum perspicuitatem aquæ aereæ, iam cõgelatæ per vaporem materiæ dictæ terrestris, iam cõfortatæ per calorem acutum.

De symbolo, retinaculo elementorum.

CAP. LXXXII.

FIlli, in hac mutatione, grossities, & grauitas substantiæ terrestris, naturæ inferioris habet potestatem retinendi aquam, per totam suã naturam, per vaporẽ homogeneita-

geneitatis frigidæ, quæ est qualitas grauis participans illis duobus elemẽtis, quę sunt de natura sua, sed iis securus, quòd frigiditas dominatur in retentione attractationis aeris, quę facta est per confortationem caloris acuti cum sapore humoris, qui est materia ignis, & totius naturæ. Ergo fili, pone de calore alto in natura inferiori, ad confortandum suam siccitatem, & mortificandum suam frigiditatem, per temperamentum cognitum ratione naturæ. Nã scias, quòd maxima frigiditas est mortificationis ignis causa, & durificationis, & grossioris naturæ attractatiuæ causatæ à calore & humore. Fili calor naturæ debet per humiditatem radicalem temperari, vt vapor calidus per nimiã suam actionem non cremet, aut ardeat materiam nostri chari infantis, quæ temperantia facta est tantummodo per additamentum naturæ sui humoris, quousq; veniat ad gradum illius acuitatis temperatæ, per quam possit penetrare inuisibiliter omnes partes naturæ humidæ, & ponere formam suam, ac eam figurare in materia aeris. Debes videre fili, quomodo hoc temperamentum debet fieri, qualiter, & in quo loco debeat creari. Et tibi dicimus, posse naturæ reue-

lando,

lando, quòd per ſubtractionem humidi radicalis ſit, quouſque calor naturæ excitatus & expeditus per ſtimulationem nobis monſtrat dictam actionem. Ideo tibi opus eſt, ne illud tranſeas, ne compoſitum ſe relegatum reperiat, vel ſeparatum à tota ſua natura. Quia poſtea nollet videre eam, nec poſteà poſſes tam promptè & celeriter infigere naturâ deperditam in corpore ſine parte ipſius. Et ſi hæc pars eſſet omnino remota à corpore prædicto, & poſteà velles in ſuum initiũ ponere per viam corrigendi defectum, eſſet tibi multum graue, propter cauſam tardationis, & ſicut prædiximus, natura ipſius non eſſet ita benè radicaliter, & per ſuas proprietates infixa in ſuo corpore per hanc artem, niſi fieret hoc ingenio forti atque ſubtili huius magiſterij, quod eſt multum graue fieri, tanquam per artem naturæ, quæ multũ omnibus ſuis adhæret intelligentijs ad cõplendum & finiendum completè ſuas operationes non miniſtraret, quia per artem à Deo non eſt intellectus tam ſubtilis, quòd primæ virtutes in corruptionibus ſuis primis occultæ, & in corruptione ſuorum obiectorum debilitentur. Ideo fili opus eſt tibi, quòd auiſes te in prima corruptione,

ptione, & intelligas benè iſtius præſentis vltimæ concluſionis ordinationem.

De qualitatibus accidentalibus. Et de vnione naturæ.

CAP. LXXXIII.

POſt hæc opus eſt tibi, vt ſcias acuitatẽ prędicti vaporis calidi ab ipſomet igne creari, qui procedit ab illa natura, qui quidem ignis eſt quarta pars totius naturæ in quatuor partes diuiſæ, & ideo humorẽ penetrando per ſuam acuitatem ignis digerit, & adiuuat groſſam naturam cum natura ſimplici per continuationem, ac copulationem minerarum ſuarum, & minerarum partium inſimul coniunctarum vniformiter ad modum naturæ homogeneæ, ſic quòd natura ſicca, & groſſa per ſuum confortamentum retinet naturam humidam, & ſubtilem, per ingroſſationem naturæ ſimplæ per coagulationem. Et natura ſimpla per cõuerſionem rarificat groſſam per ſubtilem vnionẽ. Sic apparet manifeſtè, quòd in quanto natura groſſa de ſimpla retinuerit per attractionẽ naturę calidæ & humidæ, intanto eſt propinquior ſubtilitati aereæ, quàm eſſet in ſua natura, & habet

& habet maiorem perfectionem, in quanto etiam natura ſimpla erit magis adiũcta, vel addita cum natura groſſa per condenſationem, intanto erit grauitati & ponderoſitati propinquior, & minoris perfectionis. Et ſic fili potes intelligere multiplicationem, vel diminutionem operatiuarum virtutum. Nam philoſophus in libro Meteorum ait, quòd natura terreſtris in loco generationis metallorum cõtinet in ſe virtutes cœleſtes, per quas conuertitur ſua indiuidualitas in formam, naturam, & ſpeciem metallorum coadiuuante virtute naturæ terreſtris Alio modo, ſi virtus naturæ terreſtris ſuperet in potentia virtutem naturæ cœleſtis, quæ erat in ſpecificatione metalli magna ſiccitas, & magna frigiditas naturæ groſſæ condenſaret humidum, quòd formam debet recipere metalli in naturam & conformitatem terræ, & nõ in forma metalli propter defectum virtutum cœleſtium, quæ non ſunt in dicta natura. Quare filij veritatis intelligere poſſunt, quòd forma metalli venit, & eſt à virtute cœleſti, influxa in materiæ ipſorum profundiori, ideo dictum eſt per rationem Meteoricam, quòd anima eſt in ſemine naturæ, ſicut magiſter in ſuo artificio. Fili,

talis

talis virtus cœleſtis eſt in proprio loco generationis metallorum, & ideo eſt forma metalli. Facias ergo tunc fili, quòd in loco generationis aut conuerſionis talis ſit potentia cœleſtis, quæ poſsit transformare humidum indiuidui ſub conſeruatione actionis, appetentis hanc ex natura terreſtri, in formam & ſpeciem tranſparentem & finiſsimam, per congelationem terreſtris ſicci, hęc erit res magnæ virtutis. Quia terrę virtus, per temperatum frigus, & per ſiccum complexionatum, operata eſt congelando, inſpiſſando & retinendo. Et virtus cœleſtis formatiua influxa cum virtute terræ formatſpeciem in colore cœleſti, quando materia congelatur, ſic quòd cõgelando transformatur ſpecies, & informando illam cõgelatur materia. Quapropter fili ſcriptura præcipit, quòd habes argentum viuum tot vicibus abluere, quouſque vertatur in colorem clarum cœleſtem. Et hęc eſt terra, in qua animas noſtras ſeminamus, & in illa eſt cõgelatio noſtra, & non in alio loco, & per hanc retinentur ſimplices ſpiritus quinti fugitiui, qui habent formare, & debent formare terram claram in virtute & forma elixiris, per ſpecialem differentiam, quę mouetur à nobili

concor-

concordantia quintarum rerũ, ſicut clarè notabimus in ſecunda parte huius libri dicta practica noſtra.

Quomodo tota intentio operatoris debet eſſe in præparando materiã lapidis, & in ſuo temperamento.

CAP. LXXXIIII.

PRopterea poteſt tuus ſentire intellectus rationabili conſideratione, quòd quãtò magis materia erit debitè præparata & ſubtiliata, tantò virtutes cœleſtes naturæ ſuperioris obtinebit, & in ſe retinebit & quãto minus, minus. Fili videas ergo & auiſes, quomodo aqua mutatur in aerem, & aer in ignem, ſi vis habere præparationẽ naturæ. Si velis de materia terræ ignem facere, opus eſt tibi à principio, vt eam benè ſubtilies, & quòd in naturam aquæ & aeris tranſmutetur, & quando in contrarium voles operari, intentione cognita elementa in contrariũ mutabis. Veruntamen facias factum tuum ex re ſimpliciori. quoniã in illa appropriatur virtus cœleſtis tanquam forma rei ſimplicioris, & hoc eſt ſecundum actionem materiæ & curſum naturę. Et tene ſuper hoc dictum philoſophi

vij. Methaphyſicæ, Quòd ſecundum proprietatem materiæ ei erit appropriata certa forma, & propria ſecũdum ſuam actionem. quare ſi materia eſt ſimplex, appropriabit ſibi formam nobiliſsimam & multum puram, cauſa ſuæ ſimplicitatis & ſimilitudinis, quæ naſcitur à proprietate naturę ſuperioris ſimplicis. Ideo quando voles contẽperare lapidis ſubſtantiam, pone ipſam in loco generationis, vel conuerſiõis ad qualitates, de quibus vis per notitiã certam, quòd lapis tuus mutetur, videlicet, in humido calore. quia hæc eſt qualitas, per quam cauſatur dulcedo in lapide amaro, per conſeruationẽ humidi lapidis in ſuo igne, quouſq; poſsit æternum ignem pati.

De demonſtratione præparationis lapidis per differentiam exemplificatiuam in operatione naturæ in ſuis mineris.

CAP. LXXXV.

TAli fili modo natura vtitur temperamento in mineris per ſucceſsiuam operationẽ, quanuis accidenti fortuitu multum erret. Nam ſi materia ſulfuris & argẽti viui

viui depurata, & ducta ad ſplenditatem, reperit locũ ſuæ retentionis & cõgelatiõis ſiccum, terreſtrem fuſcum & immundum vel frigidum ſine temperantia aliqua, generatio iſtius cõuerteturin complexionẽ intemperatam, fuſcam, terreſtrem, crudã, ponticam, & amarã, & accipiet formã ſpecificam, ſecundum ſpeciẽ, ad quam virtus cruda terreſtris & complexio loci mouet materiam ſulfuris & argenti viui, ad formam ſecundum ſuum actum, ſicut manifeſtè in omnibus generibus viſum eſt de extremitatib⁹ & medijs alijs metallicis. Quia illorũ materia nõ eſt aliud ſimpliciter, niſi ſulfur & ar. vi. mixta ſimul vaporabiliter, & ſpecificata in terreſtrem ſpeciem atramentoſam, & vaporem groſſum terreſtrẽ, qui naſcitur à loco tranſmutabili generationis. Fili reuerte igitur materiã groſſam in ſimplã, quouſque induerit virtutem cẽleſtẽ, quæ habet claritatẽ in lapide noſtro formare, propter hoc, quia potes iſtud, bene facere in elementali reuolutione, ſi intelligas elementorum conuertibilitatem. Fili vapor groſſus atramẽtoſus, à quo creatum eſt atramẽtum, eſt multum acutus & põticus, & ideo partes penetrat ſulfuris & argenti viui depuratorum, & penetrando

inficit illam materiam depuratam, cõge-lando in ſpeciem illius vaporis atramẽtoſi & lutoſi terreſtris, qui mixtus eſt ipſis. Quare patet id quod diximus, quæ eſt ma ior porta, ſcilicet, quòd virtutes terreſtres non obtineant ſupercœleſtes, ſed ecõuer-ſo, & habebis rem petitã. Per hanc mixtio-nem apparet, quòd ſit medium inter lapi-dem & metallum, cùm dicta mixtio facta ſit in materia lapidis, & in materia metallo rum, & corporum liquabilium. quia me-dium eſt omne illud, quod aliquo modo cum lapide participat ab vno latere, & in aliquo modo cum metallo in alio latere, & vltra adhuc magis proprietas lapidis eſt, non poſſe fundi. Et proprietas metalli, quam ex eius materia tenet, eſt poſſe fun-di per calidum & ſiccum. Ergo per hæc notare potes, quòd lapides ſunt in genere terræ ſiccæ, & metalla ſunt in genere aquę humidę. Mediũ ergo vocatur omne illud, quod cum duabus extremitatibus parti-cipat illorum. Sed aliqua illorum sũt, quæ magis participant cum ſiccitate, & illa cõ-tinent calidum & ſiccum, conſtant calido & ſicco, vt Marcaſita Antimoniũ & c. Sed aliqua illorum mediorum ſunt, quæ meli-us participant gradui humoris, & de illis diſtilla-

diſtillatur aqua per calorem & ſiccitatem, vt ſalgéma. Per hoc fili relucere poteſt doctrina ante oculos tuos declarata per hoc quod eſt de proprietate metalli, eſt humidum aquaticum, & ar.vi. ſeparatum per artem magiſterij tibi reuelati. Habeigitur fili notitiam naturæ mediorum, quia de ipſis totam ſcientiã noſtrã trahimus, & poteſtatẽ ponẽdi ar. vi. in opere, & trahimus ar-vi. à ſuis cauernis vitreis, & cũ illis portatur lapis ad ſuã primã naturã, qui eſt ſupremũ medium purgatum ab originali macula.

De extremitatibus noſtri lapidis, & quæ ſunt, & vnde extrahuntur.

CAP. LXXXVI.

POſtea cognoſcere potes, quòd ar.vi-uum noſtrum eſt prima extremitas lapidis noſtri, & in primo gradu & in ſecundo eſt elixir completum, & modo tali per artificium noſtrum ſubtiliter inuentum, & ingenio naturali trahimus extremitates ex prædictis medijs, quæ participant cum lapide noſtro, ſicut natura ſapiens dedit nobis ſcire: nam apertè nobis oſtendit modũ qualiter trãſmutat naturã de medijs ar.vi.

in metallum perfectum, hoc est fili medij commune ad trahendum & ponendum summum medium de potentia in actum. Tamen fili debes intelligere in tua operatione metalla loco mediorum, quæ sunt extremitates naturę. Nã quãto media sunt nobilioris naturæ, tantò extremitates sunt nobiliores & digniores in potẽtia. Et ideo de ipsis medijs extremitates seperamus. s. viuum arg. argentorum viuorum, & elixir perfectum, quod est medicina medicinarum. Quoniam in omnibus medijs aliquo modo secundum formas cõfusas sunt extremitates. Alio modo nisi ibi essent, non possemus in actum ponere, quod est in potentia naturæ, & sic inseparabiles essent propter impotentiam ibidem existentem. Item natura nobis manifestat secundum quod experiẽtia certificat, quòd natura illorum comminuit argentum viuum, & illud mortificat constringendo & congelando, & post ipsius congelationem commiscibile est corpori, & tunc operatur, & non antè, omnem colorem dando, quo indigemus, & virtute suæ siccę naturę terrestris retentum est, & fugere non potest à corporibus quibus miscetur. Apparet igitur, & est sine dubio, ꝙ vapor extremorum

rum eſt cauſa conſtrictionis ar.vi.& in natura,& in noſtro magiſterio,quod eſſe nó poſſet,niſi conuenientiam vnius,& diſcóuenientiam alterius haberet contra ſe per differentiam concordantiæ, prout apparet in ſui caloris cóſeruatione per cõuenientiã conſeruatiuam. Ideo vocata eſt hæc ſubſtantia leo viridis,& ſerpẽs viridis lepo rarius,& ar. vi. & paſtura baſiliſci philoſophici. Sed nos illum vaporem,propter potentiam præſentẽ,appellamus magis propriè humorem menſtrualem,qui quidem humor ab argẽto viuo deriuatus eſt, quãuis alteratũ ar.vi.ſit per corruptionẽ & fragilitatẽ terreſtrẽ, quæ ſibi aduenit, & hoc argẽtum viuum cum corpore coniunctũ, ſunt duo ſpermata,à quibus naſci facimus dictam aquam viuam, quæ eſt argentum viuum noſtrum,& aqua vitæ,quæ corpora mortua reſuſcitat.

Quomodo menſtruale eſt cauſa mortis argenti viui.

CAP. LXXXVII.

PEr iſtum humorem menſtrualem declaramus quẽ nos dicimus,quòd arg.

viuum eſt cauſa mortis ſuæ, quia ipſemet ſeipſum interficit, & poſteà occidit patrẽ & matrẽ ſuos, & extrahit eis animas à corporibus, & epotat omnes ipſorum humiditates, facitque ipſos nigreſcere ſicut carbonem. Deinde eos reſuſcitat tali acita magno ſplendore, quòd per illam reſuſcitationẽ pater & mater ſui cum ipſo viuent, nec vnquam morientur. Et pro certo, in præſentia & voluntate certorum ſociorũ argentum viuum vulgare congelauimus per ſuum menſtruale, & aliàs vni de ſocijs noſtris, in cuius eramus ſocietate expreſsè, quaſi ad duas Lécas prope Neapolim, in quo loco in præſentia Phyſici regis & vni⁹ fratris de ſancto Io. de Rhodis, & Bernardi de la. Bret, & aliorum congelari fecimus argentum viuum per ſuam mẽſtruale naturam. Et quamuis hoc vidiſſent, & manifeſtè palpaſſent, tamen non potuerũt ſcire, quid eſſet, niſi ſimpliciter ſolummodo ruſtico more, regia maieſtate ſalua. Et ſi realiter ac philoſophicè cognoſcere potuiſſent per ſpeculationẽ intellectiuę virtutis dictum menſtruale ac ſuas virtutes, artem ac ſciẽtiam abſque dubio habuiſſent, prout dicti ſocij, qui per nos multum benè intellexerunt manifeſtè & habuerũt. Et

tunc

tunc argentum viuum vulgare dimisissent ad creandum lapidem, & ad exuberandam suam humiditatem, & ideo nos cogit ratio, quòd ignoranti habeamus illud celare. Et tibi fili non celauimus, neque celare volumus, cui, & quando diximus, quòd rem vilem accipias, ac eã facias suos amplexare parentes, quousq; penitus crepétur, & sint velut mortui, & recipe ab ipsorum ventre argentum viuum, à quo lapidem formes, & postea medicinam, quæ non omnibus est conferenda, & sic vertetur de pauco in bonum, & de bono in melius. Benedictus Deus supremus conditor & redemptor noster, qui de tam vili re pretiosam ita creauit, quę teneat in se proprietatem & virtutem, ac virtutum ac proprietatum possessionem, quæ in alia non est.

Quod argentum viuum philosophorum, non est argentum viuum commune, & quare sic rarò inuenitur lapis super terram.

CAP. LXXXVIII.

POst hęc intelligere potes, quòd argẽtum viuum nostrum non est vulgare.

Imò argẽtum viuum noſtrum eſt aqua alterius naturę, quod reperiri non poteſt ſupra terrã, cùm in actionem venire nõ poſſit per naturam abſque adiutorio ingenij, & humanarum manuũ operationibus reſpectu naturæ. Et ideo, cùm natura ſola nõ poſsit eum trahere in actũ à rebus, in quibus erat in potentia, niſi per tenebroſam reſolutionem, & ideo eſt nobis opus, ſi velimus noſtram creare medicinã, quòd de illis, in quibus potentialiter erat, noſtra hamus de potentia in actionem reſpectu naturæ per induſtriam rationabilem boni magiſtri ac operatoris, per viam generationis factæ per præmeditatam corruptionẽ, quam nobis philoſophia conceſsit, & ſcire dedit. quare ad nos illius generatio ſpectat, virtutem ac potentiam naturæ ſequẽdo, quam virtutẽ philoſophiæ noſtręgermanæ ad naturalem reperimus, & non ruſtica virtute, quæ cõtra naturam eſt. Et hac ratione illud argentum viuum noſtrũ eſt, & nõ ruſticorum, qui impotentes ſunt ad humificandum naturam mineralem. Poſtquam ergo ſupra terram generari nõ poteſt per ſolem artificium naturæ, niſi noſtri artificij adiutorio magiſtrali, per nos philoſophicè reperto, ſine aliqua ruralitate

vulga-

vulgari, ideo in ſua generatione opus eſt, quòd nos ſubtiliter introducamus actionem naturæ metallinæ in materiam, vnde debet generari, ad quam rem peragendã omnis vulgaris ruſticus abſurdus eſt penitus & cæcus. Quia ei defecerunt rationes noſtræ philoſophicè, quæ regunt intellectum ad directionem abſque deuiatione per A.B. C. D. punctualem magiſterij noſtri. Quare patet, quòd argentum viuum noſtrum non eſt de vulgaribus, quoniam natura non poteſt eum creare ſupra terrã, neque ruſticus ſimiliter ar. vi. noſtrũ eſt, & penitus noſtræ philoſophiæ, ſicut filius eſt patris, qui ipsũ genuit. Ideo ſcias fili, quòd cauſa quare lapis noſter ſupra terram ita modicè reperitur, eſt: quia non eſt poteſtate naturæ per creatorem ſuperiorem conceſſa, quòd illum poſsit generare ſine ingenio & operatione manuum humanarũ. Et quia homines ignorant naturam, & naturalem illius commixtionem & operationẽ, ideo rarus eſt & paucus in actione manifeſta, quia ſuccurrere non poſſunt naturę, ratione ſuæ ignorantiæ, quouſque per philoſophiam tranſierint vniuerſalem, & deſideratam, quæ reuelat eis res, quæ eis erant abſconditæ & celatæ, atq; ignotæ.

Quomodo

Quomodo magiſterium iſtud ſit per naturam, & per operationem artis & ſcientiæ, & non miraculo, & de ipſius demonſtratione.

CAP. LXXXIX.

NOn credas tamen fili, quòd hoc per aliquod miraculũ fiat, nec arte confuſa, ſicut aliqui fatui credunt: imò fit ſecundum curſum naturæ per artem notam, de qua certam habemus operationẽ, quæ nobis attulit deſiderium noſtrum per prę-paration em. quia mundat & purificat naturam vilem & immundã, & ponit & conuertit in naturam nobilem, & ſiccũ in humidum, calidumq; in frigidum, ſi hęc mutatio non eſſet terreſtris, natura dominaretur ſuperiori naturæ, & conuerteret naturam indiuidualem homogeneam, ad ſuã naturam groſſam & terreſtrem, & quòd hoc ſit verum, apparet per experientiam incontradicibilem. Nam quando argentum viuum ponitur in vapore ſicco atramentali, ſicut eſt aqua acuta, ſtatim diſſoluitur per inciſionem & penetrationẽ, quæ mouetur ab acuitate forti patenter, & in diſſoluendo conuertit ſe in naturam atramenti

menti terreſtris, non capiendo formã metallicam, nec formam claram, nec cœleſtinam, ſicut apparet poſt euaporationem dictæ aquæ, & ſuam cõgelationem in forma lapillorum croceorum, quæ croceitas à terreitate pontica & ſulfurea procedit, quæ vltra mẽſuram erat in dicta aqua mixta per parua fruſta cum vniuerſalitate & ſimplicitate homogenea, quæ ſimplicitas erat capta & ligata per dictam terreſtreitatem, mutatione lucis & claritatis atq; luciditatis in obſcuritatem. Conſimiliter per operationem mediam in contraria forma vertitur argentum in viuum mixtum cum atramentis per ablutionem aquæ & ignis, qui totum ſuum vaporem groſſum deuorat & cõſumit, antequam mixtio illius fiat cum argento viuo, quòd per ſimplicitatẽ naturæ groſſæ vertitur in ſimplicitatẽ, mediante acuitate moderata congelatur, & miſcetur cum illo, quod magis participat ſua natura in luciditate chryſtallina, ſicut apparet poſt ſublimationem ſuam. Et inde mouetur cauſa, per quam commendamus temperantiam ignis ad ſublimationẽ ar. vi. quouſq; acuitas, quæ nimio igne groſſam terreſtreitatẽ portat, quę dat infectionem ar. vi. vt ſit penitus euacuata, vel euaporata.

porata. Ideo quia ista per expresionẽ siccẽ ignis, portat naturam suam in ventre suo, sicut apparet in aquarum fortium confectionibus, de qua natura non indigemus: quia nostri magisterij corruptio est. Sed quòd velis nos benè intelligere per hunc modum. Accipe igitur acritatem simplicem, & abluc optimè, & fac aquam, & eam præpara preparatione philosophica, quousque per quinque planetas transierit, & postea peruenit ad lunam, & quando per sex transierit, venit ad solem, qui clarificabit & illuminabit omnia. Fili, quod dictũ est, nobis notificat præparationum multitudinem, per quas habes ire, & in qualibet præparatione per virtutem eius infixa est cuiuslibet planetæ complexio, & ideo si individua natura reperiat aptum & habilẽ locum suæ generationis in forma metalli, vel locus ille generationis est complexionatus à natura plũbi secundum suum planetam, vel Iouis, vel Martis, Veneris, Mercurij, Solis aut Lunæ. Si ad naturam Saturni sit complexionatus propter suam debilem digestionem, transmutabit individuũ in formam & speciem plumbi crudi, lutei & immundi. Et si ad naturam Iouis, Martis, aut aliorum, & individuum conuertetur

retur in naturam loci, ad quem addetur propter eius infectam digestionem. Et vltrà, quoniam si locus prædictus generationis est complexionatus ad naturã Mercurij, erit debilioris digestionis, & minoris potentiæ ad terminandum indiuiduum in forma corporis duri. Et ideo conuertere non potest, sed tantùm inspissare, & de natura aeris cõuertit in naturam aquę per condensationem, quam capit aer de suis paruis partibus terrestribus modicum digestis, quæ immiscentur cum eo vapore elementali, defectu constrictiuæ virtutis, & ideo inspissatur in rem crudam, se reincrudando per actionem vniformis caloris & humiditatis vnctuosæ, laxatiuæ, tartareæ, sicut lac facit in mammillis.

De natura abortiua corporum imperfectorum, & de temperantia vasis naturæ.

CAP. XC.

IDeo fili tibi sit manifestum, quòd corpora suprà dicta non sunt nisi abortiua, quæ terminum suæ perfectionis habere non potuerũt, sicut illi, qui nati sunt & nascuntur in locis menstruosis indigestis & corru-

corruptis, patientibus infirmitatem lepræ, & corruptionē in ſuis corporibus, & hoc facit natura ob defectum debitæ præparationis & naturalis caloris, quinon poſſunt benè digerere mēſtruale, quod eſt in materia metalli, vel per ſuā nimiā excitationē, vel ſtimulationem caloris adurentis, ardētis, & cholerici, vel indiuidui, vel loci ſui nimis mutabilis, in quo plurima accidētia multotiens poſſunt aduenire: cùm ſit continens totius materiæ omnis generationis. Quare ſi locus mutationis indiuidui ſit talis, quòd ſit tali modo temperatus, quòd per ſuam digeſtionem, vel bonam temperantiam habeat magis poteſtatem depurandi cum conſeruatione mutatiua germen ſuum clarum & purificatum, congelabit & tranſmutabit illud in finā lunam, & purā per vaporem ſui ſulfuris iam à macula originali purgati leproſitatis, qui dicitur locus dictæ tranſmutationis, vel in ſolem perfectum ſecundum bonam temperantiam, quā capiet humidum indiuiduale à loco ſuæ generationis & digeſtionis completæ, aut incompletæ. Nam illic, vbi locus generationis eſt Solis, & commutationis & congelationis humiditatis Mercurialis in finum ſolem, ibi certè dominatur

tur ignis cum multum nobili temperantia & in loco generationis lunæ, dominatur aer cum cœlesti virtute. Et ideo clarificatur, & demonstratur, quòd fumus aut vapor menstrualis terrestris, & argenti viui non debent excedere, neque superare pódus metalli puri, nisi æqualiter illi aliàs in præparationibus est auisandum. Quare patet, quòd si sit plus de virtute terræ in loco generatiõis, quàm habeat de lumine & de nobilitate, quæ veniunt per mixtionẽ planetarum in dicto loco, congelatum accipiet & obtinebit tenebrositatem, fuscositatem, ponderositatem lutulentam, & frigiditatem, sicut plumbum. Quare patet, quòd in plumbo dominatur elementum terrestre, sicut in auro dominatur elemẽtum altum cum temperãtia perfecta. Et si dictus locus in plus participaret cœlestibus virtutibus, & minus in terrestribus, esset fulgens ac resplendens absque aliqua corruptione, firmum & solidum per constrictionem partium, quòd demonstrant grauitas & póderositas exiccationes, quãtum est de hoc per contrarium, est dicta proportio constituens speciẽ auri, ad quã proportionem venit materia depurata in illum terminum proportionalem in ma-

teriæ congelatiõe per frigiditatem loci & per calorem locati, quæ importauit omnẽ calorem naturalẽ ventris materni per terminatam digeſtionẽ, & mater mortua remanſit abſq; aliqua virtute, & in frigiditatem verſa, quæ conſtringit Mercuriũ congelando plenum calore perfecto in metallo iam formato.

Quomodo Artiſta debet notare virtutes minerales propinquiores perfectioni. Et de operis abbreuiatione per fermẽtationem.

CAP. XCI.

QVare de omnibus, quæ tibi diximus, ſis auiſatꝰ ſimul & ſingulariter, multum notãdo virtutes minerales perfectioni propinquas. Quia tibi dicimus, quòd argentum viuum depuratũ poteſt reuerti ad naturam illorum, quibus adiunctũ eſt, & intellige hoc tã in parte prima, quæ eſt, purgationis & creationis lapidis, quàm in ſecũda, quæ eſt fermentatio & mutatio eius in finam & veram medicinam. Quando igitur tranſieris ad ſecundam partem gradus ſecundi, adde iam curatum ſulfur cum fermento lauato & abluto, quod appellatum

pellatum est vnguentum, vt totum conuertatur in fermentum; ergo totum vnguentum erit. quoniam scitum est, & cognitum, quòd ille, qui dat formam, cũ eo concordat quod illam recipit. Item appáret, & suprà positũ est, quòd omnis generatio debet esse ex conuenientibus naturę quæ formas portat, & virtutes cœlestes in se, & hæc est causa, quare præparatio nostra suppleri non potest, nisi fortè virtute lõgitudinis tẽporis per multos errores in prima parte fermentum supplet, & cõplet per suas virtutes benè tẽperatas, & multũ benè digestas, temporis per breuitatẽ sine impedimento magno. Si hoc scias in secũda parte facere, & in hoc transimus cursũ naturæ, quia finit suam operationẽ vna digestiõe sua sola. Et nos facimus per fermẽtum illud, quod natura digestione sua iam compleuerit. Et ideo habeas in te præparationes notas, & patientiam in longa ipsarum mora. Nam omnis prolixtas temporis est in opere naturæ, quia non operatur nisi per minimè. Et præparationes nostræ non fiant, nisi per illã in terminis reuolutorum temporũ perfectæ sunt, sicut res aliæ per naturam creatę. Fili nisi nostras agnoscas preparatiões, nunquã habebis thesau-

rum omnibus electis præparatum, & beati, qui illum intelligunt.

Quomodo Artista debet intelligere, quando lapis perdit suam naturã & minuitur, ad illũ emendandũ.

CAP. LCII.

PEr hæc fili tibi dicimus, quòd opus est tibi, quòd scias in prima parte emendare lapidem, qui perdit de sua prima virtute temperata in toto regimine præparationis: nam in illa præparatione indiget reuerti, & transire de illa ad mortem per partem gradus secũdi. Ideo fili tibi dicimus, quòd de quantò magis elongatur à suo temperamento per mortificationes corporis factas in prima parte, tantò magis perdit de sua prima natura, & est corpus passum tanquam homo in magna existẽs infirmitate per turbationem suorum spiritualium virtutum ab eo separatarum, & elongatarum per resolutionem ipsarum, quam continuè passum est. Et hanc rem labilitatem clamamus, quando corpus à suo nobili temperamento remotum est, vel à coequalitate sua cõplexionali in-

quantũ

quãtum patitur, quia ei deficit ipsũ quod ei confortaret. Et inquantum fui elongamenti partem accepit, tanto melius per viam confortationis appropinquat per reductiõem naturalem, vel attractionem ad temperantiam naturalé, & de tanto quòd magis extendes rotam in portando corpus ad longiorem corruptionem & mortificationem ſub aliqua conſeruatione caloris naturalis, de tanto erit maioris vitę & perfectiõis, ſi poſtea per confortationem ſuorum ſpirituum deperditorum reducatur ad ſuũ tẽperamentũ. Et hoc eſt ratione illius, quod accipiet in ſua prima attractione facta in regimine reductionis, quo ſuperabit in melius, quam perdiderat in ſua mortificatione. Quoniam temperamentũ non fit, niſi per reſtaurationẽ rei deperditæ. ſ. ſpirituũ deperditorũ viuificatorũ, & reſtauratio nequit fieri abſq; naturali attractione, neq; attractio abſq; euacuatione, neque aliqua euacuatio ſine mortalitate quadam, quæ fit per crematiõem & combuſtionẽ corporis & calcinationem, & euacuationem humidi radicalis.

Ad ſciendum, quomodo lapis eſt remotior à ſuo temperamento.

CAP. XCIII.

SCire debes quo tẽpore lapis eſt à ſuo temperaméto remotior, quando corpus eſt crematum, & à ſuo ſpiritu vacuum & inanimatum, tunc remotior eſt, quàm poſsit eſſe à ſuo tẽperamento, & finiuit rotam corruptionis ad eſſendum locus proprius generationis. Et quantò plus humorem ſuperfluum in ſua ſolutione perdidit, tãtò plus attrahet ad ſe dictum humorem exuberatum in ſua reductiõe. Exemplum, ſi corpus perdat B. & G. in ſuis ſolutione & corruptione per rotam extenſam id inueniet, & attrahet D. & E. qui æquipollent perditioni de B. & C. Et vltrà ad plus per naturam in regimine reductiõis attrahet F. & G. qui ſunt exuberati per D. & E. propter fermentationẽ de B. & de C. Et ſi corpus non perdat niſi B. per minorem rotã, non poteſt recuperari loco ſui, niſi C. & poſtea D. exuberatum de B. proeundo ad temperamentum maius. quia ſua perditio non ſuffert, nec curſus naturæ, & in quantũ temperamẽtum rotę minoris eſt minus perfectũ cauſa ſuæ minoris corruptiõis, in tanto eſt maior temperantia rotæ extenſæ ad duplicem perfectionem, quæ à maiori naſci-

naſcitur attractione humiditatis in profũ diori ratione ſuæ calcinatiõis fortioris ſolutionis & mortificationis. Et per hoc intelligere potes totam intentionem noſtrã, ſcilicet, quòd totum magiſterium noſtrũ non eſt, niſi colligatio humoris reſoluti, vel reſolutio vnius, & congelatio alterius, vel mortificatio vnius quę eſt ſpiritualis, & viuificatio alterius, q̃ eſt corporalis. Quoniam quocunque modo lapis ſit diſſoluẽdus, in eodem modo componendus eſt. Et hæc colligatio nihil aliud eſt, quàm argenti viui exuberati & fixi multiplicatio. Per cuius multiplicationẽ noſter lapis venit ad maiorẽ perfectionẽ & temperantiã.

De cauſa ſupplementi diminutionis corporum imperfectorum, & quomodo lapis noſter cõplebit eorum defectum. Et de interligamento ad reſpectum elementorum naturalium.

CAP. XCIIII.

IN hoc fili eſt complementum diminutionis corporum imperfectorum, quæ deficiunt à quadam pauca humiditate fixa & inſpiſſatiõe perfecta. Quare patet, quòd

noſtra medicina portat complemẽtum illorum in corpore perfecto, ſcilicet, multiplicationem argenti viui & inſpiſſationem bonam, & fixionem permanentem. Fili conſidera omne illud, quod tibi oſtendimus, quia totius noſtri ſecreti manifeſtamus tibi primas cauſas, quæ ſunt entia realia magiſterij noſtri, & ſine illis vllo tẽpore non poteſt adimpleri. Ideo illud intellige, quod notamus in teſtamento noſtro per acuitatem tui intellectus, & vide, qualiter doctrinæ noſtræ ſunt aſſociatæ, & in quibus melius conueniunt, & quando fiendæ ſunt, & quot ſunt regimina, & quod vadit primò, & quod vltimò, & quam potentiã habent. Quia iam tibi diximus, quòd magiſterium noſtrum non eſt, niſi vnius formę corruptio, & generatio alterius per cõſeruationem ſuæ ſpeciei multò magis reſplendentis. Ideo fili, quòd quantum potes naturali corruptioni per tuam elucidationem appropinquare appropinqua, & illud, quod elongare potes, ab illo elonga, & tu venies ad corruptionẽ primę formæ, veriſimi paſſus, & ad generationẽ ſecundæ formæ, quæ nobilis generationis eſt. Fili noſtri magiſterij regimina ſunt interligata & incathenata. Quia primũ adiuuatur

iuuatur à tertio & à ſecundo, & tertium à primo & à ſecundo, & ſecundum à primo & tertio. Et quando eris in primo, media ipſum de ſecundo & tertio. Et quando eris in ſecũdo, manu leua ipſum à primo & tertio. Et quando eris in tertio, manu leua ipſum à primo & ſecundo. Et omnia iſta ligantur vnum cum alio, non tantùm ſola operationis mixtione diuerſa, ſed per decoctionis diuerſam digeſtionem, quo reducuntur per reiteratam putrefactionem. Quare tibi oſtendimus, quòd totum non eſt, niſi vnum ſolum regimẽ decoctionis, quod per diuerſas mixtiones operatiuas cum intẽtionibus ordinatis primum gradum adimplent magiſterij noſtri, quem ſi benè intelligis, intelliges ſecũdum & tertium, quod eſt tota veritas adimplens magiſterium noſtrum. Fili intentio naturę eſt multum ordinata per opera erratica. Intellige ergo naturæ intentionem & ſuę operationis, & totius reuerſionis eius, quia prima mutatio reſpicit ad vnum actum, & per intẽtionem illius ipſa agit, & per illam tranſitur ad actionem ſecundam mutatiuam, quæ tertiam reſpicit mutationem. Et nulla iſtarum finiri poteſt ſine alterius adiutorio, cùm ſe habeat fieri per contrarias

operationes, prout ſentire potes per corporum ſolutionem, quæ eſt cauſa congelationis ſpiritus, & congelatio ſpiritus eſt cauſa diſſolutionis corporis. Et ſic quilibet reſpicit actum ſuum differentem cum ratione diſcordantiæ. Hæc eſt erratica elementorum conuerſio, quam intelligere benè tibi opus eſt, & ſi benè intelligis, reſplẽdebit intellectus tuus vberaliter & plenè, & confortatio & debilitatio, quæ fiunt in noſtro ſupremo ſecreto, & in omni corpore naturę. Nam per illas eſt omne tẽperamentum, vel diſtemperamentum noſtri magiſterij, quæ ſunt latitudo complexionis.

De latitudine complexionis, & quomodo ex duobus terminis comprehenditur.

CAP. XCV.

OMnis latitudo complexionis fili, cuiuſcunq; ſit ſpeciei, ad temperamentum, vel diſtemperamentum vertitur. Et ideo primæ differentiæ complexionis ſunt duæ tantùm, ſcilicet, Temperata complexio, & diſtemperata. Temperata eſt illa, in qua primæ qualitates per mixtionem diſtrum-

diſrumpuntur, quouſq; veniant ad illum terminum, per quem reſultat melior diſpoſitio compoſiti, ſecũdum illũ modum, qui ſuæ ſpeciei debetur. Nam in qualibet ſpecie abſolutè eſt temperamẽtum, quod quidem eſt tale ad ſuam ſpeciem reſpectu ſuæ indiuidualitatis, & complexio diſtemperata eſt illa, in qua corp⁹ ſolare à meliori diſpoſitione recedit per dominationem quarundam qualitatum primarum. Quare apparet, quòd cùm in nulla complexione poſſit aliqua dominari qualitas, niſi ſimpliciter vel compoſitè, ideo omnis cõplexio diſtemperata, vel erit ſimplex, vel compoſita. Simplex eſt illa, in qua vna qualitas tantùm dominatur, ſicut in noſtro lapide ſiccitas cum qualitate ſimplici dominatur. Nec intelligas, quòd dicamus adeo ſimplam, quin cum alijs participat in aliquo: nam hoc eſſet contra rationem cõplexionis, cùm ſit qualitas cõpoſita de quatuor primis Sed quia per iudicium euidẽtis notitiæ, quã nobis conceſsit per ſenſum manifeſtum, nos videmus ac ſcimus, q̃ vna illarũ quatuor tantũ dominatur multũ ſuæ contrariæ. Et ideo dicere volumus quando lapis reducitur, verti debet de humiditate magna in magnam ſiccitatem, & in humidi-

humiditatem minorem, & frigiditatẽ minorem, ac minorem caliditatem. Quare apparet, quòd cùm per iſtam ſiccitatẽ elementum terreſtre determinetur noſter lapis humidus in naturam terræ aereæ per regimen deductionis naturaliter conuertitur. Propterea voluerunt aliqui dicere, quòd noſter lapis ſiccꝰ erat in vltimo gradu, & remotior ſui perfecti temperamenti iam paſſus ratione ſuæ ſiccitatis & acuitatis. Quare voluerunt illum cibum foras educere ad ſuum temperamẽtum cum nutritiua humiditate fermentabili: ſed hoc cõtra ſtabilem rationem viſum eſt, per naturæ ſapientiam, & ſuo intellectui magnũ inconueniens, cùm lapis noſter per regimen reductionis iã ſit informatus per oppoſitas qualitates differentiales per concordantiam, per quam informationem omnis res ſuo temperamento ſe temperat & appropinquat. Quoniam cùm lapis noſter fuerat per ſecundum regimẽ occiſus mortuus ac ſubuerſus in gurgite Sataliæ magnæ, & ſua paſtura & nutrix fuerat de toto cremata, arſa, & combuſta, deficiens à vita perfecta, quæ eſt cauſa approximationis nobilis temperamenti, idcirco viſum eſt, quòd lapis noſter eſt remotior, quàm eſſe poſsit

poſsit à temperamento ſuo exiſtente in regimine ſecundo ſtante infra illum terminum, in quo ſunt duæ complexiones magis extremæ & longinquæ, quia opus eſt, quòd materia non ſit ad contrarium proiecta extra dicti termini latitudinem, ſed quòd participet quodammodo alicui de complexionibus metallinis, quæ ſunt proximæ extremitati. Et quòd materia non tranſeat vltra extremas complexiones, quę participant morti. Alio modo, ſi intenſius, vel remiſsius procederent contra naturã à qualitatibus fortibus & oppoſitis, ibi penitus deficeret dicta materia à complexione metalli, intantum, quòd poſtea ſaluari ſub illa non poſſet indiuiduum metallinæ ſpeciei, ſicut apparet in combuſtibilitate materiæ, quando per ignem nimium corrumpitur, omnino ſeparatur à natura ſua ob defectum informationis naturalis. Fili vide ne corpus tuũ omnino recedat à natura ſua, hoc eſt à ſuis particularibus complexionibus vltimatis, quæ continẽtur ſub latitudine temperamenti, & in tali puncto materia exiſtente dicimus, quòd à ſuo tẽperamento eſt remotior: ſed ſi velis propter hoc dicere, quòd magiſterium noſtrũ haberet incipi per tertium regimen, deficeres

ceres ab intellectu noſtri operis, cùm adhuc non habeamus ſubiectum, aut materiam conuenientem, in qua & per quam elementa fixanda ſunt. Quare opus eſt, quòd per tertium regimen de terra & aqua noſter lapis procreatur.

Quomodo ſubſtantia ſulfuris exiet ab extremitatibus, quando lapis creatur.

CAP. XCVI.

DIcimus ideo, quòd noſter lapis primò creatur, vt ſubtilis ſubſtantia calida & ſulfurea extrahatur à ſuis extremis, & quòd ille contemperetur cum humore, & cum calore, qui eſt ſecundum inſtrumentum perfectiuum naturæ, & medium participans immediatè dictæ ſubſtantiæ, per quod recipit metalli tincturam, quæ eſt in dicto inſtrumento. Sic fili trahimus lapidem noſtrũ ab extremitatibus, in quibus ſunt media confuſa, vt non ſit vnum nec alterum: ſed vt ſit medium, aut neutrũ dictis extremitatib⁹, id eſt, inter eas, à quibus materialiter exiuit, quam neutrum vocamus, ſecundum conſiderationem expreſſatam in tractatu de intentione Alchy.

miſta-

miſtarum ſapiẽtum, & ſubtilium: nõ quòd ſit neutra propter negationem extremitatum, ſed propter participationem vnius & alterius. Et omnes extremitates ſuæ ſunt corpus dictæ ac ſpiritus, de quibus corporibus neutra cum omnibus medijs procreantur, & ſunt procreata. Cùm igitur tale neutrum ſit à ſuis extremitatibus procreatum mineralibus certis & notis, abſq; dubio in naturis eorum participat indiſtinctè, ſecundum iudicium ſenſus & experientiæ. Et per conſequens, ſic habebit & poſsidebit certas extremitates ſubtiles & mixtas & indiſtinctas abſolutè. Et ideo dictus eſt neutrum, ſicut ſunt ſani infirmi. Et ideo habet in ipſis indifferenter operari per ſuam proprietatem neutram, & corpora infirma reddere nec ſana, neq; infirma, quouſque virtus ſanitatis in eo ſit integrata. Et ideo patet, ℣ hoc eſt propter cauſam imperfectã, quæ venit à ſua infirmitate & ęgritudine. Poſtea fac de illa neutralitate extremitatẽ perfectam, ſicut eſt imperfecta. Tu adiunges ei alia vice de ſua natura homogenea, ex qua creabãtur in parte, vi delicet ſimpliciter vſq; ad finẽ vt de perfectione ſanitatis, quæ eſt in aere, tollat infirmitatem & ægritudinem neutri, & quòd

virtus

virtus vnius per alterius virtutem confortetur,& quòd infirmitas & ægritudo dicti neutri, quæ ex parte terræ, & aquæ venit, fit commensurabiliter per humorē & calorem alienata, & tūc inuenies appropinquatum extremitati perfectæ ac temperatæ,& non tenet nisi mediam partem ęgritudinis, & duas sanitatis. Altera vice fac istud extremum imperfectum, & adde ei duas operatiuas virtutes, videlicet aerem & ignem naturales,& reperies ab extremitatibus & medijs imperfectis reuersum ad extremitatem plenam sanitate, & omni temperamento. Intellige fili, nam omnia hæc diximus post considerationem ca.168. quod incipit: Lapis noster remanet in omnibus suis elementis,&c. Laus honor & gloria Iesu.

Finis Theoricæ testamenti.

INCI-

INCIPIT PRACTICA MAGISTRI RAYMVNDI LVLLI SVPER LAPIDE PHILOSOPHICO. ET PRIMO DEFINITIO, quæ res est, seu quæ scientia, vel ars Alchymia.

CAP. I.

ALchymia est vna pars naturalis philosophiæ occultæ cœlica, magis necessaria, quæ constituit & facit vnã artem & scientiam, quæ nõ omnibus est nota, & docet mundare & purificare omnes lapides pretiosos, non perfectos, sed deciſos, & ponere ad verum temperamentum, & omnia humana corpora lapsa & infirma restituere, & ad verum temperamentum reducere ad optimam sanitatem, & etiam transmutare omnia metallica corpora in verã lunam, postea in verum solem, per vnum corpus medicinale vniuersale, ad quod omnes

mnes medicinę particulares reductę ſunt, & fuerunt. Et per quod integratum & factum per vnum manuale regimen reuelatum eſt philoſophiæ filijs perfectis, mediante ignis calore, reſpectu ſex latitudinũ caliditatis. quæ in tres principaliter reducuntur. Primus vocatur Hebetatus, & iſte prohibet & defendit motum naturæ integralem. Et ideo ducit & inducit putrefactionem in rebus mixtis, ſine qua putrefactione venirenõ poteſt animatio in rebus elementatis. Secũdus calor eſt calor excitatus cum calore tolerabili viuificationis, & hic calor ducit & inducit generatiõem & multiplicationem. Tertius eſt calor exceſsiuus & mortalis, qui deſtruit oẽs ſenſus & inſtrumenta, inſtinctus, & appetitus naturales, per quos fiunt corruptiões, generationes, & multiplicatiões. Fili hęc ſcientia appellatur flos regalis, per quam intellectus humanus rectificatus eſt, vi experientiæ, reſpectu oculi, & veræ notitiæ, cũ experientiæ ſuæ pati non poſſunt aliquas probationes phantaſticas, ſed omnes alias ſcientias viuaciter intrare oſtendit intellectui, quomodo habet virtutes diuinas penetrare, quæ velandæ ſunt: etiam per naturam intelligimus illud, quod eſt, vnde

plures

plures fatui & infames credunt, quòd nihil est: sed nos scimus, si hæc res sit an non. Et ideo secretum hoc non erit notũ ignoranti. Nam per scientiam talem, intellectus est expulsus superfluitatibus, quæ ipsum remouẽt à tota veritate, & alio modo hæc scientia nominatur vexillum & instrumentum philosophicum, per quod boni philosophi, & antiqui Poetæ sensum ipsorũ direxerunt ad quamlibet scientiam, ad intrãdum per hoc in omnem experiẽtiam, per artem fiendam, secundum naturæ cursum per realem notitiam.

Quomodo practica traditur per duplex instrumentum. Et quæ sunt instrumenta quæ dat.

CAP. II.

FIlli in hac secũda parte practicali fuit, & est intẽtionis nostrę practicã tradere, ac modum practicandi duplici instrumento. Primum instrumentum est memoratiua practica, aut recordatiua, vel recolitiua. Secundum est practica operatiua, totum insimul mixtum, tamen successiuè, per modum & formam Alphabeti factum

ſecũdum cuiuſlibet regiminis determinatiõem, & hoc vt melius regale magiſteriũ intelligas, & illud formare per artẽ, ad faciendum & conſequendum practicæ factum quod eſt certu. quoniã ante oculos tuos actione tibi nota per experientiã claram oſtendemus. Et quia virtus principij currere, neque diſcurrere aut fluere non poteſt vſque in finẽ, niſi virtute media, extremitatum copulatiua mediãte, hæc procedit à ratione: quæ dicit, quòd nos formabimus per memoratiuam artẽ ſuprà dictum inſtrumentũ, maximè cũ ita ſit prout dictatus nobis oſtendet naturæ realis, quòd theorica intellecta nõ debeat ſeparari per vnũ paſſum, nec clõgari à practica ſcita. Nam vna format aliam, & ſuos corrigit defectus. Et ideo poſuimus practicam memoratiuã ſecundũ hanc ſcientiã in forma media, q̃ naturaliter exiuit de ſuis proprijs extremitatibus, & ſunt propriæ extremitates ſuę, practica operatiua in ſecundo latere, & in primo ſua ſoror. ſ. theorica. Et illa ſunt verorũ inſtrumẽtorum principia, quę integrant & perficiunt totã ſcientiam & artem, quę formatur per primum, Quia nunquã venit ars aut ſcientia, niſi primò inchoetur, & incipiat̃ à ſuis certis principijs.

De

De secunda diuisione huius partis per instrumentum memoratiuum.

CAP. III.

ISte liber, qui est dictus & nominatus secũda pars, diuisus & partitus est in quatuor operatiões principales. Prima est dissoluere, secunda abluere, tertia cõgelare, quarta est materiam fixare. Prima & principalis operatio est in duas partes solutiuas diuisa, sicut in nostra theorica tetigimus: per primam facimus de pluralitate vnionem, per secundam de vnione pluralitatẽ, prout tibi per honestam & pulchram doctrinam ostendetur. Fili omnes operationes istæ tibi datæ sunt intelligi per certas & determinatas distinctiones alphabeticas, scilicet per modum Alphabeti A.B.C. & figurarum, & definitionum, mixtionũ & applicationum.

De prima distinctione, quæ est de A.B.C.

CAP. IIII.

PRo prima diſtinctione, quæ eſt A.B. C. in prima operatione A. ſignificat Deum Dominum noſtrũ, qui omnia creauit, & à quo omne procedit. B. ſignificat argẽtum viuum, quod eſt communis ſubſtantia, ſtans in omni corpore corruptibili prout per eius proprietatem apparet. quia habet corrumpendi actionem & generandi, coniungendi, diuidendi, inſpiſſandi, groſsificandi, rarificandi, indurandi, molificandi, augmentandi, diminuendi, diſſoluendi, congelandi, calcinandi, mortificandi, viuificandi, crudificandi, maturificandi, abluendi, deſiccandi, humefaciendi, calefaciendi, refrigerandi, lenificandi, blandiendi, aſperificandi, dulcificandi, amarificandi, confortandi, debilitandi, intrandi, ingreſsionem faciendi, tingendi, pondus dandi, incerandi, paſcandi, impregnandi, ingroſſandi, ſublimandi, ac primum materiam faciendi, deſponſandi, ac primum matrimonium faciendi corporis ac ſpiritus fixandi, obſcurandi, & accendẽdi. Per hoc enim argentum viuum, ſciant omnes doctrinæ filij opera naturæ per ſuas proprietates diſcernere, & plures ac multas ex illis per ſuam proprietatem reducere de potentia in actionem, & illius

opera-

operationes secũdum quod instinctus & institutio naturæ vult regulare & ordinare. Et ideo tibi dicimus, quòd cùm sit pater omnium liquabilium, propter conuenientiam & communitatem suæ propriæ naturę, tene ipsum charum & secretum, & noli diffamare. Iste est materia naturæ, sine qua aliqua res naturæ non generatur corporalis, quæ ab eo principium non habeat ab vna limositate, in qua est natura, quę operatur, percutit, & semper fabricat, sine suæ transitu mensuræ. C. significat salis petram, qui communem habet naturã & similem arg. viuo per proprietatem suæ fortis naturæ. D. significat vitriolum azoqueũ quod corrũpit & confundit omne illud, quod est de natura, & esse cõmunis argẽti viui. E. significat menstruale, quod continet naturas trium dictorum totum simul F. argẽtum finum, purum, & resplendens significat. G. significat Mercurium, quem scimus. H. aurum significat, quod tantum est honoratum. Quæstio, quare posuimus A. in hac arte, hoc est, quia sine Deo Domino nostro nihil creatum aut generatũ est, nec opus inceptum, neque sine ipso consummatum, & quia ipse est efficiens causa principalis & finalis omnium crea-

turarum & operationum, digna & vera ratio nobis ostendit, quòd præponatur, & anteponatur, tanquâ formator & creator totius creati, quodque ipso mediante ac sua immensitate Artista in hoc illuminetur opere, qui quidem coram oculis suis habere debet Dei creatoris nostri bonã, veram, fortem, ac principalem memoriam.

De secunda distinctione, quæ est de figuris primæ partis solutiuæ.

CAP. V.

HAEc figura docet, quòd mediante A. componuntur sex dictæ figuræ, pro prima parte solutiua, scilicet, tres triangulares, & tres circulares. Prima circularis figura significatur per E. & est facta de B.C.D. Secundus circulus per I. significatus, est factus à secundo triangulo, compositus de E.F.G. Tertius circulus significatur per K. factus à tertio triangulo, cõposito de E.G.H. & istæ figuræ tantũ pertinent ad primam partem solutiuam, quæ magis propriè vocatur liquefactiua.

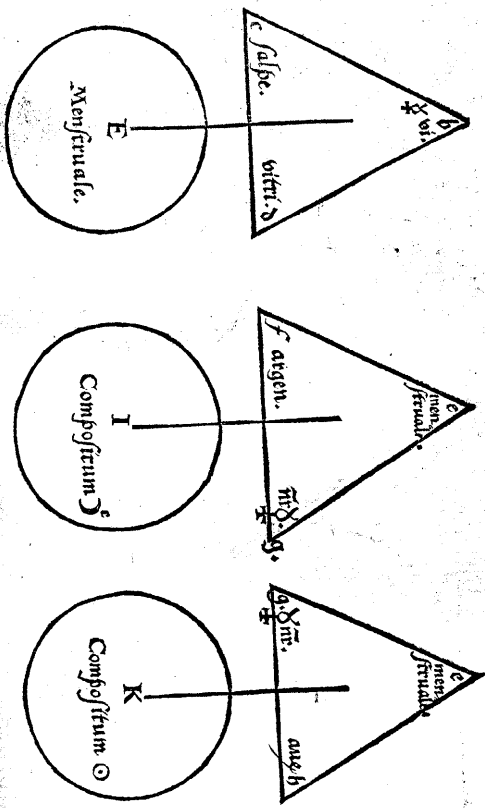

De tertia distinctione, quæ est de figuris, de secunda parte solutionis.

CAP. VI.

TErtia distinctio docet, qualiter de dictis duabus figuris vltimis circulari-

bus, sci-

bus, ſcilicet de I. & K. in quibus eſt confuſa prima figura de E. alia diuiſione formantur duæ figuræ per modum, qui poſtea patebit in capit. ſubſequenti. Ideo ſciendum eſt primò, quòd per figuram circularem de I. ſignificatum eſt compoſitum, & compoſitio lunæ. per aliam figurã circularem de K. ſignificatum eſt compoſitum, & compoſitio ſolis. à dicta figura I. trahuntur, & exeunt. L. M. & N. Et iſtę tres literæ conſtituunt primam figurã ſequentem triangularem tertiæ deſtructionis. & ab alia figura de K. circulari ſunt per diuiſionem ſeparatæ O. P. Q. R. per quas eſt figura ſequens conſtituta & facta quadrangularis. per hanc literam I.. terra eſt ſignificata per N. aer, per O. eſt ſignificata terra compoſiti rubei pro ſole, & per P. eſt aqua dicti compoſiti ſignificata, per Q. eſt ſignificatus aer, per R. ſignificatus eſt ignis terræ noſtræ rubeæ ſiue compoſiti, qui eſt dictus lapis noſter. Et iſtæ duæ figuræ tantùm ſpectant ad partem ſecundam ſolutiuam, per quam integrata eſt, & perfecta prima & principalis operatio, quæ eſt diſſolutio facta per reductionem illius in argentum viuum. opus eſt fili, quòd benè ſcias iſtud A. B. C. corde tenus: nam ſi vis

practi-

practicam habere, quæ sit formata per artem in ratione theoricæ, quæ promptè veniet ad memoriam tuam primam per nobilem intellectum. Si studuisti, etiam habebis habituatam practicã in figura reali, quam in actionem ponere poteris ad tuum velle, sine vexatione magna. Et nisi corde tenus scias dictum A.B.C. practicare, non poteris, neque quid incipere, & sic à Deo impeditus eris, quòd nescies quid agere: quia ignorabis specierum receptiones, quas literæ significant, neq; illas miscere tali modo, quo natura requirit, neque tuas facere mixtiones, quæ tibi, & omni Artistæ practicali atque practicanti opus est scire facere, vt dictæ mixtiones sint operationes naturæ, quodque dictæ literæ, vel ipsarum significata sint propria materia, & quòd ipsa postulat.

De secundo instrumento practicali, & primò de prima parte solutiua.

CAP. VII.

INstrumentum practicale, tantum valet dicere, sicut ponere theoricam, ad factum operatiuam, mediante instrumento, quod est memoria, quæ tibi habet ostendere, qualiter dictæ literæ sunt figuratæ

pro

pro prima parte ſolutiua, quę ſunt ſex figuræ principales. Ex quo igitur tale inſtrumentum habes habituatum, reduc illud in practicam, cõuertendo ipſum ad primam figuram, quæ compoſita eſt de B.C.D. in modum, qui ſequitur.

De figura prima triangulari, quæ demonſtrat principium practicæ & de intentione triangulari.

CAP. VIII.

SVper hanc figuram ſequentem, quę eſt prima triãgularis, tibi oſtẽdimus prin-

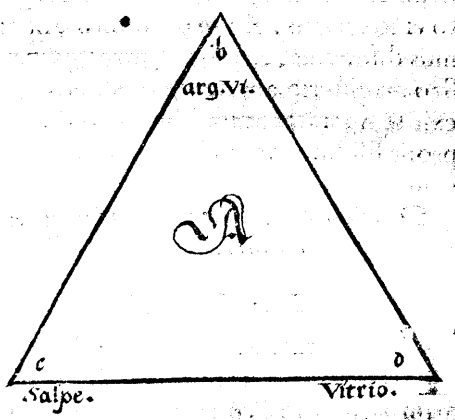

cipium

cipium districtum practicæ & dicimus, quòd sit, vel fieri debet de duabus substantijs corporalibus, & vna substantia essentiali & accidentali, deportata in eorū ventre, prout per hanc figuram tibi repræsentabitur. Fili intentio, quare hunc triangulum facimus, est, vt de ipso per artificium, diuina bonitate de A. mediante, nostra hamus & habeamus tale menstruale humidum, temperatum à calore contra naturā, in quo & per quod metallica corpora possint in argentum viuum dissolui, quod est elementum omnium corporum liquabilium, & prima materia, & quòd in illo possit noster siccus lapis cōtinuari, de argento viuo creatus. Cùm ergo fili hic sit primus distinctus, & primus introitus in nostro magisterio, applica te ad puteos, vnde exit temperamentum libratim redditum, prout fili sine mora alterius tarditatis dicemus.

De prima dispositione, incipiendo opus in forma practica.

CAP. IX.

TV in virtute ac honore de A. primò recipies vnam partem de D. & dimidiam partem de C. quæ simul optimè molen-

lentur & cribellẽtur ſuper marmore ſubtiliter pulueriſentur, & benè miſceantur. ponesque in vna cucurbita vitrea, ſituata in furno, & ſuperpoſito alembico, in quo per reſolutionem ſecundantur ſpiritus, & condenſantur, & lutabis iuncturas vaſorũ, cum panno lineo impaſtato & madefacto in luto, facto de flore farinæ, & albuminibus ouorum diſtemperato, vt proprietates triũ Mercuriorum vnitæ, ſcilicet ſalſuginoſus, vitrioſus, & aquaticus ſimul iunctæ, & in vnum poſitæ, non perdantur, vel non perdamus. Et aduerte, ne dicti pulueres in cucurbita poſiti non tranſcendãt, neq; ſuperẽt pondus octo vnciarum, & ad tempus abbreuiandum, pones in alijs duabus cucurbitis, de pari puluere ſecundum pondus octo vnciarum in qualibet cucurbita, & illas colloca ſupra furnellos lógos, per modum, quem declarabimus in capitulo furnorum, nec pone niſi tres cucurbitas ſupra vnum furnellum: nam ignis nõ poſſet pluribus æqualiter miniſtrare, prout requirit mixtio naturæ, & ſint dictæ cucurbitæ collocatæ, vna ab alia remotæ quinque, vel ſex digitorum ſpatio. & lutentur fundi cucurbitarum de terra argillata percuſſa fortiter cum pilis animalium,

quan-

quantum illi fundi furnellum intrabunt per tria foramina summitatis dicti furnelli, & ad spissitudinem materiæ : & pone cineres puros benè cribellatos subtus bene compressos ad spissitudinem quinque digitorum, & pone ad nasum cuiusllibet alembici phialam vnam vitream colli longi ad finem, quod continens illarum phialarum non sentiat furni calorem, ne aqua phialarum possit refluere, neque spiritus recedere aut fugere. Postea habeas lignorum serraturas, de quibus prouisionem habeas magnam, & accipe duas partes, & partem dimidiam marci torcularis vindemiarum, aut de tomba minuta, vel de tanno sicco, & misce cum dicta serratura. Et de tali cõpositione furnum tuum imple, pòst ignem tuum accende in duabus extremitatibus, & eũ accendere permitte. Nam aliusignis non est tibi faciendus, quousque videbis distillare sex guttas aquæ, vel 10. aut 15. vel 20. Et quando ad viginti distillauerit, fac ignem cum paruis lignis, siue busquetis lignorum siccorum, & sic paulatiuè incipe facere ignem flammæ in directo materiæ. Et vide, quando distillabit, quòd aqua sit clara, & quando erit ad quindecim puncta, & aqua erit clara, & fumi subtiles continua

tinuà ignẽ illũ ęqualiter. Et ſi videas, quòd de quindecim pũctis ad duodecim reuertatur, aut minus, fortifica ignem, & continua ſecundũ punctum ſuæ diſtillatiõis, & poſtea tertiò fortifica ignẽ tuũ de vno pũcto vltrà, & continua vſque nil plus diſtillet, & tunc dimitte ignem facere, & claude furnum tuum, & refrigerari permitte, & ſi aqua ſit fina & clara ſine aliquo colore turbido, vel ſine turbulentia, hanc accipe & cuſtodi, & phialã obſtrue cum cera tepida, ne aliquid reſpiret, nec aer intret, quia ſtatim corrũperẽtur ſpiritus, qui ſunt ſubtiles per aerẽ, qui intrat plenum immũditia ac extranea natura. Recordare, quãdo incipies ignem facere lignorum ſiccorum, quòd vaſa tua debent eſſe habituata de paſta ſuprà dicta, atq; lineis pannis circundata, phialæque benè lutatæ ad naſos alembicorum, de luto eodem ponẽdo vnam paleã inter naſum alembici & bendã lineam. Nam plerumque dum ignis operatur, aer vult exire & reſpirare, quando continentem nõ habet, qui eum poſsit retinere. Nã calidus & caloroſus eſt, & ſubiectum quod eum retinet, calorem excellentem pati non poteſt. Et ideo indiget aliquo loco, in quo valeat reſpirare. Aperi

ergo ei foramen, quando sufflare audieris. O pater, quomodo fecisti practicam ita longam? Fili, vt sit habituatus in omnibus rebus paruis & magnis, & vt habeas specialiter & generaliter ignium notitiam, & aliarum operationum, per præsens capi, & etiam omnium lutamentorũ: quia nostræ non est intentionis, quòd amplius de ipsis dicamus, cùm sapienti intuenti & intelligenti mediante prædicto nihil est ibi subtile. Et quia postea dicere potes, quòd menstruale fœtens est ad tuum pręceptũ, quod est res vilis, per quam omnia corpora in eorum primam naturam breuiter conuertuntur, & est pura & propria origo rei mirabilis & vtilissimę, sed cum intellectu claro ipsam cognoscere scias. Fili, menstruale hoc elementarie factum, est vnum corpus organisatum & aquosum, per altam virtutem, quæ quartum elementum est, quod est ignis caloroſus, quæ miscet omnes res vniformiter, ad quã mixtionem homo nó potest attingere, nisi sit ignis magister, qui de tribus rebus vnã fecit per suã reductionẽ, prout vult natura, quę hoc vniformiter miscet cũ humore, qui est principiũ naturę maioris operationis. Quæstio, Pater quid est tertium? tu non posuisti. Fili, forma sine materia

materia ſtare nõ poteſt, nec res quæcunq; fieri poteſt, ſi forma defecerit, nec D. poteſt eſſe ſine B. qui habet res formare, quæ in mundo ſunt, hoc eſt ar. viuũ, & inde nomen habet, prout in theorica dictum eſt. Sic dicimus de C. quod formatum eſt de B. quoniam ſic vult A. propter quod probatum eſt, quod plus eſt ibi de B. quàm de C. vel de D. & hæc eſt cauſa, quam per proprium nomen menſtruale vocamus, & hoc eſt, quia in ſimplici vnitate ſeipſam collocauit cum magna poteſtate, quã lucrata fuit à tribus proprijs ſubſtantijs coniunctis in vnam, quæ eſt intus, cõmunis cuilibet corpori minerali & lapidi ſimiliter, & eſt rei vegetabili ſubalternata, prout tibi traditum in proprietario noſtræ præſentis artis. Quare tibi dicimus, q̃ benè eius virtutem agnoſcas, ac ſuam potentiã: nã poſtea cũ illa alias cognoſces, quę ſunt maioris potẽtię & valoris. Quare in memoria habeas primã ipſi⁹ figurã, per E. ſignificatã, quę eſt hic præſentata.

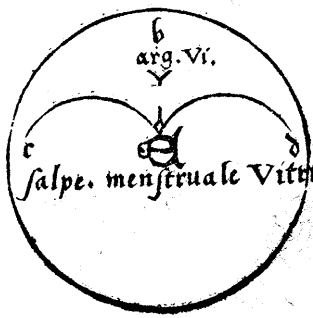

De prima parte ſolutiua per formam practicæ. Et de liquefactione.

CAP. X.

FIli lucem mundi, vel partem ipſius oportet, vt nunc diſſoluas per liquefactionẽ omnium ſuarum partium, quę ſunt ſubſtantiales & accidentales cuſtodiãtur in trituratione facta motu ignis cõtra naturam, vnde ſtolidi deluſores ignorant eius menſurã, & ideo hoc modo facies, abſque tangendo materiam pedibus aut manibus. Tu in virtute A. vnam vnciã accipe de F. benè purgatam per capellam, vel cinericium forte. Et illud benè percuſſũ in rotellas ſcinde per petias paruas, curtas & ſtrictas. Poſtea in duas partes æquales diuide, & accipe duo vaſa vitrea, ſolutoria nũcupata: ſed melius liquefactoria ſunt dicta & vocitata, quorum in hoc regimine forma & menſura tibi demonſtrabuntur in capitulo vaſorum, & in quolibet iſtorum duorum pone vnam vnciam cum dimidia de E. ſcilicet octauam partem totius menſtrualis, proijce ſtatim intus quãlibet partem de F. & incontinenti non negligenter obſtruas

obſtruas os vaſis ſuo cooperculo, & luta benè iunctură de luto iã dicto, vel de cera clara & mũda, quo facto, pone in balneo Mariæ calido per triduum, vt Deus det tibi bonam diem.

De liquefactione G. qui eſt Mercurius philoſophorum.

CAP. XI.

FIli vnam vnciã accipias de G. & pone in phiala vitrea longi colli, in qua prius poſueris tres vncias de E. & ſtatim obſtrue, vt nihil reſpiret de ſuo cooperculo cum cera communi, & benè ſigilla. & pone in balneo Marię calido per biduum naturale, & poſt biduum in aquam claram reperies diſſolutam.

De coniunctinne & matrimonio dictarum liquefactionum.

CAP. XII.

POſtea accipies F. & aquam in aliã ampullam colabis vitream mundam, & vas multum benè inclinabis & cautè, ne terra de F. cũ aqua colari poſsit, nec aqua turbari & dictã phialã, vbi poſueris aquã de F. obſtrue, vt ſuprà de alijs dictum eſt,

& ad partem pone. Postea incõtinenti super solutorium de F. quod debet dissolui, pone suum alembicum, qui districtè & sapienter iungatur cũ luto suprà dicto, post hoc supra cineres cribellatos situetur, & ponatur inde supra furnellum, & fac primum ignem, faciasque distillari, & humorem in phiala vitrea sume, & fac de sarraturis lignorum ignem, & quando humor quasi distillatus fuerit totus, fortifica ignẽ de carbonibus paulatim, secũdum quod videbitur ad punctiualiter calcinandum terram, sed à nimio calore custodi, nam vidimus, quod ad calorem solis factum est. Intellige benè, nisi velis fatuus fieri, & da hunc calorem continuè per vndecim horas, pòst furnellum obstrue, & vade dormitum, & de mane accipe tuum calcinatorium (quia sic nominatur propter operationem suę proprietatis, quod tibi offert actus materialis) & infra proijcies mẽstruale sæpè dictum, in quo G. dissolutus est, & illud videbis operari, & furnum in altum ascendere, & metallum calcinari cũ liquefactione, sed melius quàm antè obtura de proprio cooperculo, quod intrat intus, & caue ne ponas in alium calorem, quousq; fuerit operatũ sua propria virtute, & post-

quam

quam operatum fuerit, & requieuerit, lutà benè iuncturam cum cera communi, & sic lutatum pone in calido balneo Mariæ per triduũ naturale, prout aliàs fecisti, quia sic expedit, postea aquam cela, & humorẽ distilla, & calcina terram, vt suprà dictum est, & totiens reitera, quòd tota terra sit dissoluta per istud regimẽ in forma liquoris, & semper limum solutũ, ad partẽ pone, vel oleum arte dissolutum, quod est substantia corporis per aquam depurata, & portata per aquam venti. Et quando totũ erit dissolutum insimul coniunge, postea pone per mensem cum dimidio ad putrefactionem in calore temperato, vbi vas optimè sit lutatum cum suo dicto cooperculo, & sic debet fieri figura de I.

De coniunctione rubei.

CAP. XIII.

POstquam diximus de albo, dicemus nũc de rubeo. Fili, corpus solis totũ essentiale est respectu argẽti. Ideo auisari debes, qualiter eum habeas transmutare, per quę, & cũ quibus: nam omnia ipsius opera cõcordant in vnius operationis essentia, si scias considerare illud, quod principaliter

philoſophicè dicemus de aqua corruptibili, quæ ſua virtute magna liquefacit & fundit ſolē & in aerem ſuperius fert, quod eſt noſtrum ſecretum, & omnis alterius philoſophiæ.

De aqua corruptibili.

CAP. XIIII.

TV in virtute A. recipe vnam vnciam aquæ compoſiti argenti per alembicum diſtillatæ, & in illam proijce ℈ de G. vegetabili, poſtea pone intus de auro fino, ſecundum pondus de G. Pòſt pone in balneo Mariæ per triduum, vel quatriduū. Et infra illum terminum reperies, vt carbo nigrum, tunc infrà pone duodecim partes de E. pòſt ad putrefactionem pone per menſem completum.

De alia aqua corruptibili.

CAP. XV.

REcipe duas ℈ j. de G. vegetabili, & humorem eius per alembicum extrahe cum duabus vncijs, vel tribus aquæ rectificatæ ſimpliciter, quæ eſt aqua viua, & proijce intus tuum ſolem, quem diſſoluere

uere volueris. Hæc diſſolutio eſt ſub conſeruatione ſuæ formę. Ideo ſapientes Phyſici faciunt de illo potabilem aquam, ſeparando per alembicum, pòſt infra proijciũt de iure, vel ſucco lunariæ, quantum volunt, & quòd vident aurum totum diſſolutum in illa aqua vegetabili in colore ſolis, & ſic de tribus rebus formamus figurã circularem, ſignificatam per K.

De ſecunda parte ſolutionis, quæ eſt ſolutio & ſeparatio elementorum.

CAP. XVI.

FIli, quando tuum album compoſitum per menſem cum dimidio putrefactũ fuerit, tunc erit benè animatum, & virtutis magnæ & benè appręciatum, & ab iſto ſeparabis elementa per modum, qui ſequitur. Amouebis à vaſe, in quo tua eſt materia, cooperculum, & ſuperpones alembicũ, optimè lutabis, & in balneo Mariæ calido pones, prout melius ac diſcretiꝰ ſcies, & ſicut per noſtram doctrinam oſtendetur. Et primò recipies aquam, quæ per diſtillationem exiet per leuem ignèm æqualiter continuatũ, quouſque nihil diſtillari

poſsit, tũc ab igne ceſſa, & infrigidari permitte. Poſtea vas accipe, & ſuper cineres pone in alutello, & paulatiuè vigorando ignem in furnello, aerem diſtillatum cum ſuo igne mixtum, & illum recipe in phiala vitrea, quã obtura benè, vt dictum eſt, & ad partem pone, illud autem, quod in fundo remanebit, cucurbitæ combuſtũ & arſum, erit tanquam terra ſicca & nigra. Pater quare aquæ diſtillatio fit in calido & humido, cùm aer diſtilletur in ſicco & calido? Fili ratio eſt, quia ſubſtantia aquæ de natura ſubtili oſtenditur. Quare opus eſt illam aquam extrahi per ſubſtantiam humidam & calorem ſubtilem multum, cùm artificialiter non poſſet eſſe ſubtilior ſeparatio balneo Mariæ, in omni quod viſum eſt, quia aqua ſtans in ſui natura ignitionẽ non ſuſtinet, & ideo neceſſe eſt, ꝙ cum igne per medium corrupto, ſeparetur. Sed aer & ignis, qui ſuſtinent ignitionem, ſupra cineres diſtillantur, quoniam partes groſſæ & calores terreſtres ſeparantur, & ad aera ſuperius aſcendunt. Sic diuides, & ſeparabis tria elementa, quæ ad albũ ſunt, ſignificata per L. M. & N. quia ad album non eſt ignis, ſed ad rubeum ſunt omnia quatuor elementa ſignificata per O.P.Q.R.

Qua-

Quomodo Artista debet habere terram fixam.

CAP. XVII.

FIlli post hanc separationem habebis terram fixam, & quòd nihil ex ea possit amplius sublimari, & hoc post rectificationem quatuor elementorum, per quam secundum regimen est constitutum, quod est vnum de quatuor principalibus regiminibus, in hac separatione nitaris superare proprietatem Mercurialem in tua mixtione. Nam si hoc feceris, naturæ victricis magister eris. Et hanc rem intellige in præmissa mixtione prima, prout tibi diximus in theorica nostra. Ideo tibi necesse est, q̃ Mercurialium proprietates superent proprietates fœtétis menstrualis, si velis inuentor esse precioſi perfectionis naturæ. Fili ratione huius vocabuli, pprietates tibi datæ sunt oẽs res ad cognoscendũ, videlicet materiarum virtutes, & sicut in proprietario huius artis extitit declaratum. Ideo, quia proprietas quælibet, quamuis non sit nisi vna omnibus mineralibus communis, veruntamen ipsa determinationem recipit à

pita ſua cauſa, ſicut viſibilis experiẽtia cum lumine claro nobis effectualiter oſtendit poſt eius diuiſionem per quatuor elementa, & ſicut videre potes manifeſtè modo ſimili, quia proprietas, quæ eſt in parte terræ deſiccat multum, congelat & fixat. Et illa, quæ eſt in aqua, refrigeſcit multum, diſſoluit & lauat. Et illa, quę in aere eſt, humectat, madidat, lenificat & fluere facit partes diſcontinuatas, & quæ in igne eſt, calefacit & tingit. Adhuc accipit hæc proprietas aliam determinationem ſecundum materiam elementi ſui in groſsitie & ſubtilitate, per varietatem & variationem, propter quam ſunt quatuor ignes principales obſeruandi ad reſpectũ ſubſtantię proprietatum quatuor elementorum. Ideo, quòd proprietas, quæ eſt in terra groſsioris eſt ſubſtantię, & fixioris naturæ, per quã contra ignem maiorem tolerãtiam habet. Ideo ſibi proprius debetur ignis, ſecundum ſuæ naturæ exigentiam, & ſic eſt de alijs elementis. Quare patet, quòd ſub cõſeruatione ſuę proprietatis materia gubernatur per certos gradus excitantis caloris & ſtimulantis. Ideo, quando ſeparabis elementa, reſpice, quòd materia non euacuetur à proprietate ſua per nimium

ignem

ignem vel exceſsiuum, nec contra natu- * *Alias quia ambo hi ignes*
ram. * Nã ad huc illa elementa ſunt diſsi- *ſunt deſtru-*
dentia & inimici mortales generationis, *ctores & ini-*
diſsi Geometriæ regula obſeruetur, cum *mici mortales*
qua trahere poteris per tuum velle aerem, *generationis*
& ſine hac regula non. Fili hic eſt ſecre-
tum, quod valet melius omni denario, ad
trahendum extra naturam, quæ eſt verus
Mercurius proprietate plenus. Fili practi-
cã tibi diximus, qualiter eã poteris extra-
here, cum igne appropriato. Sed nunc di-
cemus totum noſtrum inſtrumentum, per
quod poteris cuſtodire, & rectè ducere,
& opus dirigere. Quando tu volueris ae-
rem trahere à ſuo proprio hoſpitio, tibi o-
pus eſt aſsimilare naturæ tuum opus. Fili
in ſubiecto vacuitatis ſunt extrema & me-
dia ſecundum magis & minus, propter
quod vnum elementũ fugit in aliud, & in
illud reuertitur, nec eſsitate naturæ, prout
manifeſtè tibi exẽplificabimus, per aquã,
in qua diſsoluitur tantundem ſalis, quan-
tum continuari poteſt in humido aquati-
co reſpectu aeritatis ſalis. Quapropter tibi
oſtẽdimus, quòd humidum eſt poroſum,
& foraminibus plenum, in qua poroſitate
continuatur ſal, quod eſt lapis naturalis in
aqua deportatus, qui eſt dominus lapidis,

in

in ſede ſua exiſtenti. Eſt ſedes ſua ſunt pori & parua ſuarum aquarum foramina, quæ primò erant plena aere nimio ſubtili, & pòſt implentur de re ſe inſpiſſante. Quare patet, quod in quanto magis inſpiſſatur, tanto fugit rarefactionem, & vadit ad condenſitatem, quando pori & foramina parua implentur materia groſſa, per euacuationem ſimplicis, quia nullo tempore eſt dare vacuum naturæ, plus enim deſtrueretur, quàm illud poſsit pati, & ex hoc exemplum oſtendemus, Phyſici in ſcientia vētoſorum, & nos in extractionibus aerum naturalium. Vnde voluerunt aliqui philoſophorum antiquorum dicere, quòd natura vacua erat ab omni entitate, quando ad ſe rem attrahunt à ſuo proprio gradu, ſed non habent de natura profunditatem omnem. Ideo, quia quantuis calor ignis conſumat materiam aeris humoroſam, & poroſam reddat, dicta tamen materia adhuc habet dictum locum plenum non obſtante, quòd attrahat ſecundum proportionem naturæ vacuæ à dicto loco plus quam perdiderit, prout apparet in conualeſcentibus poſt infirmitates magnas, naturæ quorum plus appetit, quàm digerere poſsit, & tamen locus

ille

ille propriè secũdum veritatem nunquam moratur vacuus omnibus entitatibus naturæ. Sed solummodo à sua materia magis simplici, quæ ibi participat secundum scientiam nostram sensibilitatis inter simplex & simpliciſsimum, quæ sunt extremitates magis simplices, sicut est aer, in quo spiramus duarum extremitatum suarum respectu, videlicet elementi aquæ simplicis & aeris puri simpliciſsimi, qui per clericos æther vocatur, quia propriè & post ignem exiſtit, & si hoc erat verum, nullum elementum veram sphæram haberet animationis & stationis, & maximè ille aer, qui vocatur æther, qui destrui non potest ab igne, neque per eius calorem corrumpi, qui semper sibi sit propinquus & iungés. Ideo declaratum est, quòd nunquam vacuitas data est naturæ, quin sit de alto in baſsis sphæris, quia ignis ibi locum habet, sicut natura suã est appetens perfectionẽ. Alio modo corrumperetur, & remaneret inanimatus locus naturę, qui est sphęra circa vnius elementi, vel alteriùs, & nihilominus sine virtute, & sine attractione, & per consequens remaneret à fine vacua, quod nõ fuit aut erit vnquã requisitum per naturam, quòd remaneat absq; illis potentijs,

quare

quare vaſtata materia ſimpliciore, ſcilicet, aeris, quæ erat humoroſa in hac ſphæra, quæ ſibi data eſt & propriè ſibi debetur per medium ponderoſitatis & leuitatis, deinde omni tempore in omni loco remanet altera ſimplex, quam ignis deſtruere neque vaſtare poteſt. Sed quàtum ad hanc materiam ſimpliciſsimã, cùm ſit ſufficiens, aut ſufficienter occupatiua, vel repletiua loci dictæ ſphæræ, ſecundum ſuam ſubſtantiam, ideò volens natura in dicto loco per ſuum inſtinctum & inſtitutionem recuperare per reſtaurationem ſuæ deperditæ materiæ cum re ſimili vel ei pari, deſiderans ſemper ad ſuam perfectionem attingere recuperat eam in attractatiua virtute, cum appetitu magno ad ſe trahendo aliorum elementorum ſubſtantiam per ipſorum rarefactionem, quouſque natura debitum ſuum recuperauerit; ſcilicet illud, quod per ignis calorem perdiderat, & quantò plus locus euacuatur, tantò magis illorum elementorum natura attrahit per ſuum magnum appetitum, & habet maiorem vim maioris attractionis, vt tibi diximus, ſicut apparet in condenſatione aeris & pluuiarum. Et ſicut videtur, quando natura vitalis in reſtauratione confortans, recti-

rectificat membrum vulneratũ, quod eſt vna de partibus ſubſtantiæ ſuæ veræ individualis, in qua portatur, & iſta eſt ratio radicalis & poſſe naturæ, ſine cuius intentione nihil facere potes, quia per iſtam elementa aſcendunt & deſcendũt, ingroſſantur & rareſiunt, componunt & aſſociant, diſſigant, & ſubtiliãt vi amoris. Et quã tò ignis ſimplicior eſt cum actiõe magna in dicto loco naturę, tãtò fortioris deperditionis ſuæ materiæ eſt dictus locus continens, & per conſequens attractionis fortioris. Fili ſi hanc rem intelligis benè, ſcies qualiter omnes res mundi per naturam factæ ſunt, & quomodo eas facere poteris reſpectu naturæ, ſi aerem habere poteris qui per naturã cauſatur. Sed animatio quintæ eſſentiæ ratiõalis, nulla res eſt, quæ ſciat facere, niſi Deus creat illud. Ideo certas res habemus, & alias ſcientias multas, ad plures artes & ſcientias, de quibus hæc eſt vna, quæ eſt forma ad ſciẽdum omnes alias, à ſubtiliori ſubiecto per naturã cauſata: nam illud quod facit natura, deſtruere poſſumus, & poſtea reformare intus ponendo naturam, ſine qua quæuis cura fieri nequit per phyſicum. Et hoc tibi datum ſit ad diuidendu quatuor elementa, quod

eſt maximum ſecretum, ad formãdum inſtrumentum. Et ſicut de albo compoſito feciſti, fac de rubeo, propter quæ figuram ſequentem aſpice, quæ docet, quomodo elementantur elementa, & qualiter vnum elementum intrat in aliud circulariter per artificium naturale. Figura ſequens oſtendit, quomodo elementa per artificiũ conſtituunt vnum elementum rotundum: ita quòd minima pars vnius eſt in parte minima alterius, aliter non eſſet vera nec bona mixtio in terminatis corporibus, nec per conſequens eſſet bonum ad aurum, vel argentum operandum.

De operatione ſecũdi regiminis, quod eſt lauare. Et primò de aqua & aere, qui habet generare.

CAP. XVIII.

FIli quando diuiſeris elementa lapidis ſeu lapidem per elementa quatuor, opus eſt vt ea purges per hoc regimen. Sed primò ſciendum eſt, ſubſtantiam quatuor elementorũ & eam cognoſcere, vnde tibi dicimus, quòd terra & ignis ſimiles ſunt in ſubſtantia lapidea, & ideo neceſſaria eſt præpa-

præparatio ignis calcinatiui. Et alia duo, ſcilicet, aqua & aer, ſunt in ſubſtãtia aquoſa, & natura aquatica. Et id circo opus eſt, quòd ſcias præparationem ordinatam ad extrahendam ſuæ naturæ. quia aer & aqua indigent præparatione, quæ fit per ſeptenas diſtillatiões, aut plures, quouſq; omni aduſtione vacuétur, quæ venit ex parte menſtrualis, & tunc quælibet ipſorum plenus vera tinctura, manebit ſine crematura vel aduſtione. Fili aquam & aerem diſtillabis ad partem quemlibet in ſua rectificatione, & vaſe per ſe, & feces aquæ pones cum terra, quas in qualibet diſtillatione facies. Et poſt ſextam diſtillationem pones vnam guttam vel duas ſuper calidam laminam argenti fini & puri, quę ſi nigreſcat, non eſt omni aduſtiõe ſua vacua. Pone igitur ad ſeptimam diſtillationẽ & plus quouſque argentum dimittat abſque corruptione nigra, & tunc habebis aquã vitę, cum qua terram ablues, & Mercuriũ philoſophicum, confortatiuum & medium, quod facit matrimonium tincturarum. Et ſicut feciſti de aqua lunę, facias de aqua ſolis, & ſicut audiuiſti de aqua, ſic etiã intellige de aere, & illud, quod remanebit poſt aeris diſtillationẽ, erit ignis tinctura totus

plenus, & aurum & anima, & vnguentum philoſophorũ, ſine quo dictũ magiſterũ compleri non poteſt. Et intellige fili, quare dicimus, quòd ignis diſtillatur cũ aere, & non cum aqua. Fili aqua non habet aeris officium facere, ſed tantummodò lutare & nõ tingere. Nã ſi tingeret, ignis ab humore maneret. Quia aqua fugit ignem nec faceret tinctũram ſubſibilem defectu humiditatis, ideo tibi dicimus, quòd diſtilles ignem per aerem, quia in qualitate ſecordant, & aqua fugit ignem, quia inducta eſt qualitate igni contraria. Per hoc autem diſcordant. Sed aer, quia eſt aqua magna digeſtione tincta, eſt oleũ, & etiã tinctura fortis, & magnæ mixtionis. Et ignis eſt ſua tinctura, & corpus fortiter digeſtũ. Et ſpiritus eſt aer, qui ignem ducet. Conſidera fili ad ea, quę tibi diximus & dicemus ſcilicet, quòd velis operari lapidem humidũ, qui eſt ſubſtãtia limoſa ad aquã & terrã tantum, quia de illis duobus procreabitur purum ſulfur. & ſulfur ſiccum velis operari ad ignem & aerem, cũ iſta ſint tinctura & perfectio totius magiſterij. Fili ſi miſceas ignem lapidis cum Mercurio, ſtatim ſine ſeparatione rubeus efficietur. Et ideo quando voles facere permanentem tinctu-

tincturam, sulfur tuum in igne lapidis rubifica, & omni tempore se amabunt.

De ablutione ignis & terræ.

CAP. XIX.

FIli quando ignem voles abluere, primò separabis aerē, in quo quiescit per distillationem, & omnes feces, quæ coloris sunt, inter nigrum & rubeum insimul pones, in quib⁹ pones suū pōdus de aqua prima, & postea totū distillabis, quousque nō remaneat nisi ignis siccus, & hoc septē vicibus reiterabis, & inuenies ignē tuū rubeū in puluere subtili. Fili sic de terra facies, quousq; vacua sit ab omni humiditate, & humiditas, quā separasti à terra, est oleū albū, multū preciosū, p incerādo, & quia naturæ corporis magis participat, tantò ab eo difficilius separatur, & per consequens tenetur pro re precioſiori pro complendo omne elixir. Et quando videbis terram inter ponderosum & leue in modum pulueris esse, pone de ipsa modicum super calidam laminam cupri, & vide si de ipsa aliquid euaporet, quòd si non, offendit quòd priuata est & mundata ab omnibus spiritibus suis, qui eam tenebant

inuitam. Custodi ipsam multum charè: nã ipsa est magnesia, quæ dabit tibi illud, quod petis post suam resurrectionem, & quando, sicut prædiximus, quatuor elemẽta purgaueris, custodi ea benè, quod liber ad partem in suo vase vitreo benè obturato cum cera, & maximè & specialiter vlectum: nam aer subintrans statim corrumperet & consumeret propter cõuicinitatem naturæ, quæ in ipso est, quod quidem aereum est ac multum volatile, & tibi sufficiat quod diximus de benè lauando omnia quatuor elementa.

De tertia operatiõe, quæ est creare lapidem de suprà dicta substantia præparata, de quatuor elemẽtis.

CAP. XX.

Filli nostri lapidis operatio tertia est, q̃ tu reducas aerem, qui est significatus per M. post suam rectificationem cum O. qui reducitur cũ L. quia ipsi duo sunt duo elementa sicca naturæ fixæ. Adde ergo O. de compositio rubeo cum L. quæ est de compositio albo, vt mixtio, quæ per cõfortatiõem fit, sit vtilior præparatio de O. & L.

& L. ſic vt recipiant & recuperẽt maiorem humiditatem per attractionem, quam in ſua calcinatione perdiderunt, per quam priuatum eſt ab omni humiditate. Et ideo quãdo ſiccũ eſt, & omni humiditate ſua vacuum ſpecialiter libentiſsimè ſuum humidum aquaticum epotat. Et ſi tu nos intelligis, intelliges id, quod diximus in noſtra theorica in capitulo ſexageſimo tertio, quod incipit, Intentio naturæ fili. & ſuper illo, quod diximus de perfecta prẽparatione, quæ ſuccedit purificationem elementorum ſuprà dictorum. Fili hæc præparatio valet omne aurum: nam per eam lapides fini fiunt & precioſi ac omnes perlæ & magaritæ. Ergo fili ad conſequendum dictam hanc præparationem, accipias M. ad conſequendum naturam, & ſuum affectũ & illud diuides in duodecim partes ad põdus de O. & L. quoniam medietas de M. ad plus eſt neceſſarium vt cuſtodias, & q̃ alia pars ſit æqualis ad pondus de O. & M. diuiſum in duodecim partes, & quãlibet partem pones cum eo, & cum L. totũ infimul mixtũ infra vas ſimile alijs. Sed illud appellamus iſto regimine Ymen. Poſtea obturabis vas tuum de ſuo cooperculo vitreo cum cera, & pones in fimo, & ibi faci-

es enutriri in paſcendo cum modica aqua primò, & poſtea cum maiori, ſicut natura te docet in paruorum puerorũ educatione. Et non ſis lentus, neque piger dum bibendo terram de quindecim in quindecim diebus, ſecũdum quod videbis, quod comedet & conuertet, nec te tædeat hoc opus multis reiterare vicibus, & quando reperies quòd erit congelatum & cõuerſum, & ſiccum, pone in ſicco igne per diẽ vnum naturalem. Poſtea da ei plus M. & fac totum vt tibi diximus: nam in iſto operenon potes errare, dum tamen patientiam habueris in longo, & tædioſo nutrimento. Fili videbis ibi tot, & tantos colores, de quibus nõ cures, quouſque materia ducatur & terminetur in pulueres albos finos, vel in terram albã ſolutã in colore margaritarũ tranſlucentiſſimi. Et ſi videris in forma pulucrum alborum ſubtiliſſimorum, ſcias quod eſt maioris fortitudinis, & maioris virtutis mineralis ſulfurei ad congelandum Mercurium, & tranſmutãdum omnia metallica corpora poſt ſuã elixationẽ. Fili nõ volumus hic tibi longũ facere ſermonem, ne tuus impediatur intellectus per verba. Nam noſtra theorica tibi ſatis poteſt ſufficere, q̃ bene conuertere

potes

potes in practicam veram per hanc, quam tibi damus. Hæc est res quæsita terra fohata congelabilis, noster arsenicus, sulfur nostrum, quod completum est ad album profaciendo medicinam ad argentū, sicut tibi diximus, cùm iam sit sulfur completum album non vrens, per quod medicina fieri debet.

De compositione sulfuris rubei.

CAP. XXI.

FIli sulfur album accipies, & illud imbibes per imbibitā rorationem de aqua rubea post dissolutionem eius in dicta aqua. Et quando aqua in illo fuerit congelata ad medium sui pōderis totum album erit, tunc ignem carbonum fortifica: nam aliud facere non est opus, quousque videas rubeum sicut scharletum, pòst fortifica ignem cum flamma, quousque sublimetur. Fili, scito, quod sublimabitur, erit sulfur album, nobile multū, & illud, quod remanebit in fundo vasis fixum, erit sulfur rubeum fixum, sicut sanguis, rubeū, multum clarum & preciosissimum, & tibi hic sit ostēsum, quòd illud, quod erat album, versum est in rubeū manifestum per igni-

tionem & ignibilitatem aquę, quæ ibi posita est per substantiam sulfuris albi essentialiter. Et de hoc sit tibi speculum substantia plumbi, & pro tanto tibi sufficiat traditio compositionis sulfuris albi & rubei, a quo per artificium quartæ operationis beneficio elixir factum est ad complendum & transmutandum omnia corpora metallica imperfecta, & diminuta in verum aurum, & in verum argentum.

De quarta operatione, per quam fit compositio elixiris. Et primò de compositione Lapidis, qui est primum sulfur.

CAP. XXII.

FIli, quando velis facere medicinam, considera primò cui perfectioni præparationis ducere proponis, & supra quale corpus vis projectionem facere: nam de illo corpore, supra quod vis facere proiectionem medicinę, debes in ea ponere, sed si ad vltimam præparationem intendis ducere philosophicè, quale corpus imponas non est curandum, nisi solummodo argentum viuum, quod est medium & mediator omnium, & si non intendis, nisi ad quan-

quandam ſubtiliationis ſimplicitatẽ frondem medicinam ducere, debes corpus, ſupra quod proiectionẽ facere velis, ſubtiliare. Ponamus ergo, quòd ſit ſupra Iannum, tunc ſic tuum elixir compones, recipe duas partes cum dimidio argenti fini ſubtiliſſimè limati, & de illo fac amalgama cum quinque partibus argenti viui communis ſimul iungendo, & ducatur ac formetur ad modum butyri, quòd partes argenti dicti ſentiri non poſsint. Deinde cape mediam partem Iouis, & illum funde tribus vicibus, & proijce in aceto diſtillato, & amalgama, & ciba de vna parte argenti viui inſimul molendo, quouſque fiant vnum corpus. Poſtea illa duo amalgamata laua, quodlibet ad partem, cum ſale communi præparato, & in aceto diſtillato, diſſoluto, quouſque acetum exeat clarum, purum & mundum, inde amalgamata duo iunge, & iterum ſimul ablue cũ ſale & aceto diſtillato, molendo, & miſcendo, & lauando, quouſque acetum, vt ſupra clarum remaneat. Poſtea laua totum in aqua dulci, vt totum ſal exeat, & deſicca aquam ad ſolem, vel ad ignem lentum. Fili magiſterium noſtrum in duas partes eſt diuiſum, ſcilicet, in creando lapidem,

dem, & componendo medicinam. In prima parte argentum viuum ponimus, tale, vt diximus in tota noſtra theorica, & in principio noſtri magiſterij in practica poſitum. In ſecunda parte debet addi ſulfur cum materia metalli. Filij ſulfuris ſunt ignis, qui materiam digerit metalli & argentum viuum, quod ibi nominatur loco medij, & ſtat inter ſulfur & corpus. Et hoc tibi dicimus, vt in verbo ruſticano non intelligas, neq; communi, ſed in verbo philoſophicali nos tibi dicemus, quòd alia ſunt media cum extremis differentialibus, quia alio modo nõ poſſemus dicere, quãdo materiæ ſunt tranſmutatæ philoſophicè. Et ideo, quando philoſophicè dicimus, debes intelligere de materijs iam trãſmutatis per virtutem, opusque philoſophiæ. Et quando ruſticaliter dicimus, intellige re debes de materijs, quas natura communis omnibus gentibus creauit, accipiendo ab illa ſimilitudinem. Ideo in verbo philoſophico tibi dicimꝰ, quòd alia media ſunt, ſine quibus tincturæ fermentorum addi, nec miſceri poſſunt cum tincturis vnguẽti rubei. Et ideo nobis opus eſt, vt trãſeamus ex eodem medio ad medũ, donec ſimus in extremis, quæ petimus. Filij cibamentũ, quod

quod nos tibi dedimus, philoſophicè loquendo, eſt vnum de medijs inter aquam & ſpiritum, ſcilicet, quādo in puluerē verſum eſt per alterationem. Et ſulfur & aer ſunt extremitates. ſed abſque philoſophiæ voluntatē tibi dicere poterimus, cùm ibi ſit alteratio, quòd argentum viuum vulgariter intellectum, ratione ſuæ ſimilitudinis, eſt medium perfectiuū, multiplicatiuum, & completiuum elixiris, quia effectiuum eſt omnis fuſionis metallicæ, & totius ingreſsionis, ratione ſui ponderis, de quo ſuprà loquebamur ad voluntatē noſtræ philoſophiæ in ſua prima extremitate, quòd eum eleuauit de neceſsitate, & alterauit in ſua ſpeciali differentia. Secunda extremitas abſq; voluntate philoſophiæ dicimus, quòd ſunt metalla ad componendum elixir. Et alia media & extremitates, philoſophicè loquendo, ſunt materiæ poſt earum purificationem mundam, ideo, quia inter ſulfur & argentum viuum eſt puluis factus ex corpore, & argento viuo, & inter dictū puluerem, in quo eſt ſulfur & finis magiſterij, ſunt duo argēta viua, quæ ſunt cauſa cōtinuationis partium dicti puluerīs in finam medicinam, & inter aquā, eſt calx, & aer. Fili totum initium & finis huius operis, ſit

ris fit tantummodo per vnam ſolam operationem, quam vocamus propriè reductionem. Fili intellige bene potestatem naturæ, quæ totum debet mutare. Sulfur noſtrũ eſt terra ſubtilis, vel aqua ſiccà, in ventre cuius ignis naturæ fortiter multiplicatus eſt, cauſa ſuæ ſiccitatis eſt terminatio humiditatis caloroſæ, quam accepit à cõpreſsione ignis, qui eſt in ſuis viſceribus & ventre. Fili argentum viuum eſt liquor inundans & fluens, præſeruans ignem à cõbuſtione & arſura, & aer eſt materia ſulfuris, in qua compromittitur & comprimitur ignis per ingenium magiſterij reſpectu naturæ, quouſque terminetur in terrã ſiccam & ſubtilem, quæ eſt ſulfur, & ſicut aer, qui eſt materia ignis induit eius formam in eo: ita argẽtum viuum eſt materia ſulfuris, & conuertitur in ipſum ratione proprietatis ſuæ naturæ. Quare fili nõ mireris, quãdo res videbis mutari coram oculis tuis per potentiam ſulfuris, quia multum calidum eſt & ſiccum, & caloroſum. Ideo neceſſarium eſt, quòd proprietatem ignis habeat, videlicet aperiendi partes totius corporis, & argenti viui, & penetrandi ac terminandi, quia per calorem, quem habet in ſe, naturaliter aperit poros clauſos &

ſos & ſeratos. Et cum ignis ſit ſubſtantialiter colligatus & collectus in ſubſtantia ſubtili, cū tota illa etiam vaporabiliter intrat infra totum corpus, cùm eius ſubſtãtia, per quã ligatus eſt & collectus, ſit multum ſicca, terminat & congelat humiditatem, in quam intrauit, ſecundum ſui caloris informationem, qui eſt inſtrumentum informatiuum & digeſtiuū naturæ. Et ſic fili dictum ſulfur noſtrum habet virtutem ſigillandi & formandi ſimile ſibi, & omne quod petitur, & non retinẽdi in ſe. Et ideo dicimus, quòd eſt pater & ſemen maſculi, per ignorantiam, cuius multi deciderunt Alchymiſtæ fatui & non experti, credentes ſine igne naturę fixare amalgamata, nõ cuſtodiẽtes rectum, neque rectitudinem rei propriæ, quæ deberet eis deducere & adducere ad perfectionem verę digeſtionis. Quia argẽtum viuum minerale res eſt multum crudæ, & groſſę ſubſtantię. Quare opus eſt, quòd fortis virtus ſibi adminiſtretur, quæ iuuet eũ duci ad perfectiõem, & de hoc largè fuimus loquuti in libello intentionis Alchymiſtarum. Idcirco fili in nomine illius Domini noſtri, qui pro peccatoribus paſſus eſt mortem crudelem, incipe noſtras alterationes philoſophicas

facere

facere per hunc modum, faciendo primò signum sanctæ crucis, ne diabolus tibi noceat, & intellige quãdo dicimus ar. vi. vulgare, hoc dicimus ad similitudinem illius, quod ei assimilatur per artem vivificatis, quia metallorum corpora differentia recipiunt per illum modum, per quem argentum viuum differt à suis similibus. Et quando similes dicimus, hoc est ad differentiam purorum, & impurorum metallorum, & hoc tibi fili datum sit pro regula graui & profunda in tuo adiutorio ad cõponendum regalem medicinam in hunc modum. Accipias vnum vas vitreum cum longo collo, vnius palmi, & fundo rotundo, & ore stricto, adeo, quòd non possit intrare, nisi tuus digitus medius largè, & ad modum colli ampullæ factũ, & habeat cooperculũ, quod subintret, & benè iungatur. Post recipe amalgama, & in sex partibus illius pone partem vnam lapidis nostri in fundo dicti nostri vasis. Post artificiosè pone tuum amalgama infra, sine violentia ad longum vasis, & quòd cooperiat lapidem totum, modo tali, quòd lapis respirare non possit, quando sentiet calorem, nisi per medium amalgamatis: quia necessaria res est, quòd amalgama nostri

lapidis

GNIFICATIONES LITERARVM HVIVS TESTAME

Significat Deum.
Significat Mercurium.
Significat ſalis petram.
Significat vitriolum.
Significat menſtruale.
Significat lunam claram.
Significat Mercurium noſtrum.
Significat ſolem purum.
Significat compoſitum lunæ.
Significat compoſitum ſolis.
Significat terram compoſiti lunæ.
Significat aquam compoſiti lunæ.

N *Significat aerem compoſiti*
O *Significat terram compoſiti ſ*
P *Significat aquam compoſiti*
Q *Significat aerem compoſiti ſ*
R *Significat ignem compoſiti ſo*
S *Significat lapidem album.*
T *Significat medicinam corp*
V *Significat calorem furni ſec*
X *Significat ignem ſiccum cine*
Y *Significat calorem balnei.*
Z *Significat ſeparationem liqu*
ξ *Significat alembicum cum*

Hæc figura collocabitur
folio 185.

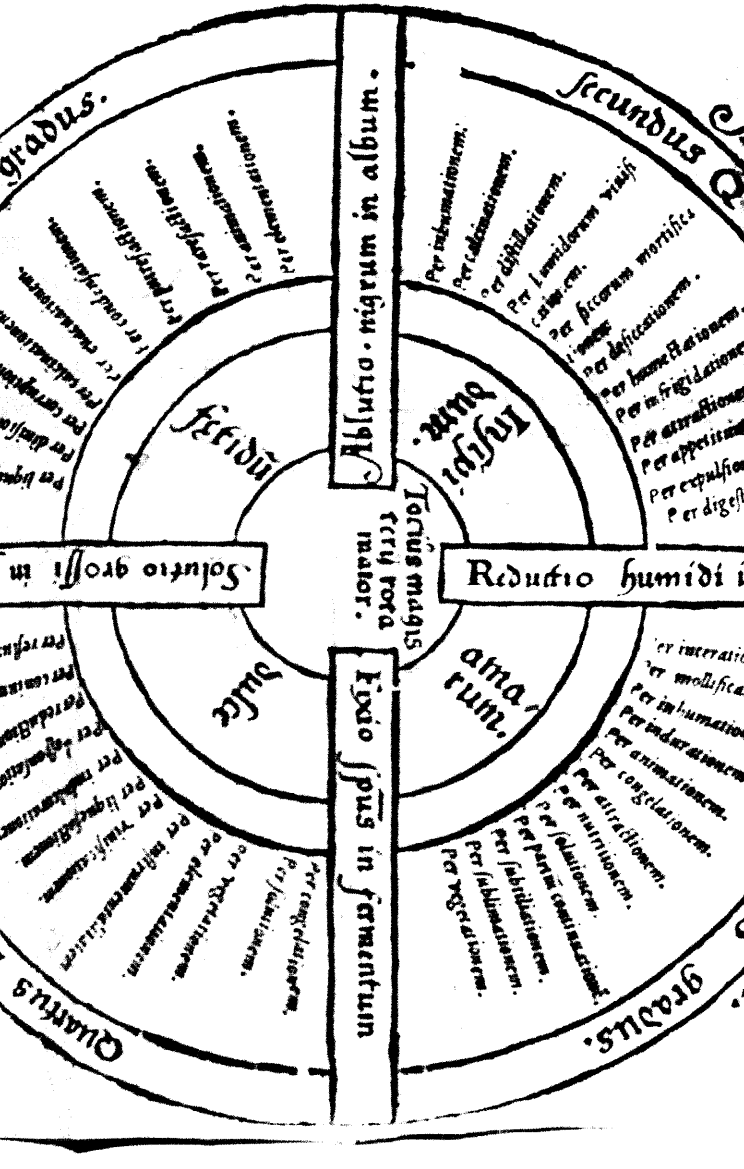
Ablutio nigrum in album.
Tocius magis terij rota maior.
Fixio spus in fermentum
Solutio grossi in
Reductio humidi i
Insipidum.
Fetidum
Dulce
amarum.
secundus
gradus.
Quartus
gradus.
Per inhumationem.
Per calcinationem.
Per distillationem.
Per humidorum vinifi
Per siccorum mortifica
Per deficcationem.
Per humectationem.
Per infrigidatione
Per attractione
Per appetitum
Per expulsion
Per digest
Per inceratio
Per mollifica
Per inhumation
Per indurationem
Per animationem.
Per congelationem.
Per attractionem.
Per nutritionem.
Per solutionem.
Per partium continuationem.
Per subtilitationem.
Per sublimationem.
Per vegetationem.
Per congelationem.
Per solutionem.
Per vegetationem.
Per elementationem.
Per instrumentalitatem
Per vinificationem.
Per liquefactionem.
Per inhumationem.
Per condensationem.
Per putrefactionem.
Per rarefactionem.
Per animationem.
Per elementationem.

lapidis vaporem accipiat, & in suo ventre retineat, & per illum alteretur. Postea colloca vas tuum suo cooperculo coopertũ, in furnello, inter cineres compressos vsq; ad quantitatem materiæ, vel modicũ minus, videlicet de spissitudine dorsi cultelli, vel minus, & hoc fac, vt videre possis alterari materiam, & pòst accende ignem, si vis, de puluere carbonum, vel de sarraturis lignorum. Et sic dimitte, vt paulatiuè calefieri incipiat, vel si vis de carbonibus, qui faciant ignem sine fumo. Et quando sentiet calorem, tunc calor sulfuris mouere incipiet, & quòd est in suo vapore inspirabit in substantiam argenti viui, & penetrabit, & cõgelabit amalgama. Primò in forma argenti fini, demitte adhuc ignem cõtinuari, quia metallica species tibi ostendet, quòd totum sulfur non est adhuc in vapore eleuatum, dum adhuc omnes suos affectus non præstitit, neque virtutes, nec adhuc intrauerũt ventrẽ dicti amalgamatis, quoniam non debes intentionis esse, quòd habeas creare vnam petiam metalli per dictum sulfur, in quo metallo modica est virtus, sed creare medicinam, in cuius substantia sunt congregatę plures & multæ virtutes, per quas, & in quibus facies

poſtea talia, quæ ad miraculum ſunt reputata, per omnem perſonã magnam & diuitem, niſi ſit philoſophus, qui ſuas agnoſcat potentias atque virtutes, per quas operatur, & quas tibi dicemus, dum eas teneas ſecretè. Fili effectus ſulfuris quẽ debes tradere & præſtare dicto amalgamati, eſt, quòd ratione poteſtatis proprietatis ſuæ, conuertit eum in finiſsimos pulueres. permitte igitur eum continuare in tuo igne, quia aliter non habes facere, quouſq; videbis dictum amalgama in puluerẽ in ſua ſuperficie conuerſum. Et hoc totum fit in quatuor, vel ſex horis, vel modicum plus, aut minus, ſecundum quòd ignis benè & diſcretè continuatus eſt, reſpectu proprietatis materię: ſed ſtatim, cùm videris ſignũ dicti pulueris, amoue à furnello ignem, & refrigeſcere permitte, vt virtus ignis noſtri non debilitetur. Fili ſi modicum huius ſulfuris proijciatur per talem infuſionem, vt tibi ſupra diximus, ſupra multum corporis, tali modo, quòd habeat potentiam ſuper illud, ſtatim illud reducet in puluerem multum ſubtilem, color cuius erit talis, ſicut color corporis, in quo ſpiritus totus infuſus eſt virtute diuina. Ideo fili habeas intellectum bonum multiplicandi

dictam

dictam materiam virtute ſulfuris primi, antequam facias medicinam.

De multiplicatione noſtri ſecundi ſulfuris, & proprietatibus eius.

CAP. XXIII.

FIli non debes potentias omnium tuorum ſulfurum ignorare, potētiæ quorum duobus reperiuntur modis, ſecundū numerum graduum ſuarum virtutum, ſcilicet per ſigna & experientias, quæ rarificant claro lumine rationē ſenſus. Fili virtutes punctualiter, & gradualiter ſunt colligatæ & congregatæ per augmentationem, & confortationem in ſubſtantia ſulfuris noſtri. Ergo tibi dicimus, quòd quātò plures habet gradus punctuales, tantò habet maiorem potentiam ſua ſubſtantia alterandi omnia pondera binalia, & duplicia, quodlibet de decem numeris. & hoc agit propter dictæ virtutis proprietatem, quæ eſt in eius forma, per quam materia ſpecificata eſt in ſubſtātia ſulfuris, & ſi plus ponas, maiorē virtutē accipiet ſubſtātia ſuccedēs, propter pluralitatē virtutū captarū & collectarū in p̄cedēti ſubſtātia,

exemplum ponamus, quòd primum sul-
fur in se non habeat, nisi quindecim gra-
dus punctuales in numero virtutum, pro-
pter quam rationē vis experimentalis nos
docuit, quòd sulfur, quod non habet nisi
vnum gradum virtutis, reseruato pondere
simplicis substantiæ, alterat duo pondera
integra, quæ possunt partiri, vel diuidi in
20. numeros, qui sunt dicti & nominati
simplicia pondera. Nos numeramus pon-
dera simplicia 1.2.3.4.5. & 6.7.8.9. voca-
mus numeros cōpositos simplices, & 10.
vocamus numerum integrum, quia reci-
pit relationem de vno, & ideo gradualis
virtus nostri sulfuris correspōdet 10. & sic
de alijs. Et ideo intellige, quòd per differē-
tiam ponderum materiarum conuertibi-
lium, & per intentionem & remissionem
virtutis sulfuris, virtus specificat dictā ma-
teriam in diuersam formam, sicut decla-
ratum extitit in tractatu graduum magnæ
medicinæ. Igitur fili, postquam vna virtus
integra punctualiter congelat 10. argenti
viui in metallum perfectum per proiectio-
nem vnius ponderis supra 10. substantiali-
ter, consequenter vnū pondus 50. virtutū,
congelat 500. ar. viui proportionaliter in
metallum perfectum, quia nullo tempore

virtus

virtus minoritatem accipit propter diminutionem ſui actus, quin operetur ſecundum proportionem gradus ſuæ actionis, prout gradus piperis calidi in quarto gradu, ſenſibiliter operatur in natura humana, ac etiam pars eius propter virtutē, quæ vniformiter ſtat in toto, & in tota ſubſtātia piperis, & ideo pars gradus ſimiliter eſt in eodem gradu. Quia tantū, quantum ſubſtātia & virtus poteſt cōtinuare, tanto mōſtrat effectum propriū ſuę operatiōis, quę dependet à ſua gradualitate. Etſi pondus vnius aut alterius proijciatur ſupra minus ſui ponderis proportionalis, tunc faciet in illo metallo maiorem combuſtionem ſiue ignitionem, & in tanto vltra, quāto igneitas & virtus ſuæ potentiæ extrahitur digerendo, & vltrà ardendo & comburendo. Et in quanto erit vltra proportionē ponderis conuertibilis, intanto magis ac melius conſequetur effectū alterationis perfectæ, ſi pondus conuertentis non ei augmentetur proportionaliter tantum, ſicut conuertibile eſt in ſubſtantia augmentatum vltra proportionem recti ponderis. Fili, per hanc intentionem ſi nos benè intelligis, potes habere verum pondus virtutum noſtri lapidis, quouſque tibi poten-

tiam oſtẽdat ſimplicis ignitionis nõ vren-
tis, & eſt terminus & menſura, hoc eſt, quã
do congelat argẽtum viuum in metallum
perfectum, & eum in ſpeciem ſpecificam
auri vel ar. dimittit. Et quando dimittit ea
in ſpeciali forma ſulfuris, id eſt, puluerĩ
ſubtilis, tunc oſtendit, quòd magnæ igni-
tionis eſt, nec propter hoc eum minus ap-
preciari debes, ſed fortius honorare, cùm
ferri poſsit ad ſimplicis ignitionis termi-
num, per diſcretionem operatoris ſapien-
tis in doctrina, quã ſuperius ars confert in
ſubſtantia multiplicatiua. Ideo multæ vir-
tutes collectæ in vno paruo ſubiecto, ſe
extendũt & ampliãtur in multam & ma-
gnam materiam terminãtem eam, & por-
tantem ad aliquem gradum perfectionis,
ſecundũ actionem potentię perfectiuę, ac
exhibitionem ponderũ adminiſtratorum.
Poſtea fili ad melius intelligẽdum partem
illorum, quæ diximus per experientiã vi-
ſibilem accipe lapidis partem vnam, & ei
decem partes arg. viui, adminiſtra amalga-
mati, vel ſimplicis, & vide quomodo ter-
minabitur poſt ipſius tranſmutationem, ſi
eum in forma ſpecifica dimittet argẽti, po
tes indicare, quam virtutẽ habet. Et ſi per-
fectè ar. vi. non congelat, minoris virtutis
eſt, &

eſt, & tunc requirit, quòd pondus cõuertibilis debet diminui cum pondere cõuertentis augmentando. quod ſi dimittat argentum viuum in forma terræ albę in vna maſſa, virtus eius ignificatiua dat tibi agnoſcendum, quòd fortioris actionis eſt, quã in principio, & ideo maioris valoris: nam quantò plus tenet vltra ſpecificationem formæ metalli perfecti, tantò magis poteſt contra aliud argẽtum viuum, propter potentiam virtutis lapidis in ea diffuſam. Et ſi in formam pulueris dimittat, tũc ſignum oſtẽdit, quòd nobilis & fortis virtutis potentia munitus eſt. Accipe igitur vnum pondus illius pulueris, & appropinqua illud decem ponderibus argenti viui ſicut ſuprà diximus. Et ſi tranſmutet in ſimiles pulueres, debet iudicari virtutis excellentis. Continua igitur fili hanc operationem, quouſque venias ad illum gradum, quòd vltimò mutat non ſolum argẽtum viuum in puluerem, aut metallum perfectum, ſed ſolummodo in terram albam in modum maſſæ frangibilis. Fili hoc eſt argentum viuum, quod mutatum eſt in formam perfecti metalli, & habet virtutem ſimplicis ignitionis ad æqualitatem ſui numeri integri, ſed quando hæc virtus

reſpectu dicti numeri in cõpoſitione medicinæ noſtræ non ſufficit, cùm proportionabiliter ſe non extendit, niſi ad terminationem dicti argenti viui ad formã metalli, & non ad terminationem ſuorum elementorum, quæ in medicinam debent terminari, niſi hoc per aliud pondus fieret, & per ingenium ſubtile in decoctione lõga. Ideo ponere nõ debes ad finem, quòd non erres, niſi ſis multum efficax in ſcientia & arte, nec adhuc in forma pulueris, quia ignitionis nimiæ foret, & cremaret ac arderet elementa ſimplicia. Et quando ſimplicia dicimus, hoc eſt ad differentiam ſubſtantiæ fermentabilis, quã in elixiri ponimus, nec poterimus tibi eius temperamentum oſtendere: ſed illud, quod in formam terræ mutatur totum in maſſam frãgibilem, illud eſt contemperatiuum medium ſimplicis ignitionis artificialis, ad creandum medicinam immediate, & cõſeruatiuum omnium ſuorum elementorũ. Contempera igitur ſulfur tuum, quouſq; venerit ad paſſum terræ quã maſſam frangibilem appellamus. Illi, de quantis numeris integris ſucceſſiue cõueniret, tot virtutes integras habebit. Quando igitur de virtutibus ſuis volueris experiri, noli de toto la-

to lapide facere experientiam, ſed de parte minori, qua poteris, & aliam ad partem ponere, quouſque videris, & ſciueris quot virtutes, & quantas potentias tenebit. Et quando ſcies virtutum ſuarum potentias, adde ei de cibum ſecundum proportionem fortitudinis. Et quia eius virtus eſt decem ponderum, proportionabiliter ei addere debes & adminiſtrare argenti viui 100. pŏdera, & ſi 15. adde 150. & ſi 100. eſt ſupra 1000. Nunc igitur pone in actu reali, poſtquam ſciuiſti, quantas virtutes integras tenet lapis in minori parte. Quando dicimus minorē, hoc eſt, propter mediam rationem loquendi, & ſic intelligere debes, ſi multiplicare velis lapidem materialiter, etſi certitudinaliter ſcias, quòd in ſe teneat vim 50. integrarum virtutum, tu capies totum lapidem, & pone in 450. pondera argenti viui amalgamati, vel non amalgamati. Quia de quolibet denario ſubtrahatur pars decima, & hanc ſubtractionem facimus, vt materia non terminetur in metallum perfectum. Et tunc ipſius ignitio eſſet hebetata & minorata. Ideo de quanto illud minus aſcendit de ſubſtantia argenti viui, de tanto plus eſt ſuperans in actione virtus diffuſa, quæ eſt in ſua ſub-

ſtantia. Et hanc magis facimus ſecundum temperamenti rationem. De iſto igitur fili medicinam creabis, ſicut dicemus: ſed primitus dicimus tibi multiplicationem virtutis dicti ſulfuris. Fili, nos vocamꝰ ſulfur totam ſubſtantiam ſuprà dictam in rem conuerſam per primam noſtri lapidis virtutem. Hanc igitur accipies, & de illo capies vnam partem, ſecundum proportionem ponderis materialium, quæ ponere vis in elixiri. Nam opus eſt tibi, quòd deipſa ſit decima pars, & totum reſiduum ſulfuris pone in ampullam cum longo collo, & illam in calore ſerua. Si velis, quòd virtus de pluri multiplicetur de menſe in menſem, da ei de argento viuo 50. partem ipſius in ampulla, quam firmiter claude: nam aliud non eſt tibi opus facere. Sic habebis in re tua, & domo duplices mineras pro regnando in Dei ſeruitio, ſed ſcias tenere ſecretum. Fili tibi dicere non poſſemus huius rei potentiam, quia innumerabiles ſunt, ſi tibi ſcimus terminum dicere fines huius mundi, cùm eius potẽtia, aut multiplicatio ſit infinita, quia infinita eius erit duratio. Nos dicimus infinita, nó ſimpliciter, ſed ad differentiam vitæ hominis, & durationem huius mundi.

De fixatione, vel de confectione medicinæ.

CAP. XXIIII.

FIli, tibi præcipimus, quòd capias duas partes cum dimidia argenti fini, fac inde, vt tibi diximus amalgama in capitulo precedenti de multiplicatione lapidis. Postea adde ei partem vnam dicti sulfuris vltimatè congelati, & postea misce totum simul in vitreo mortareo molendo, donec totum fiat vnum corpus. Postea elixir tuũ humecta cũ vna parte aquę suæ, & nutri totum in calore febrili, sicut in creatione nostri lapidis fecisti, hanc cõtinuando decoctionẽ, quousq; aqua super cũ sit cõgelata per viã sublimationis. pòst paulatiuè ignẽ tuum fortifica, quousq; ad vltimũ per expresionem ignis, omne quod est volatile sublimetur. Scias tunc, quòd corpus efficitur & vertitur in volatile per potestatem volatilis, quod detulit rem fixam. Postea quãdo vas erit frigidũ, accipe illud, quod est sublimatum, & cum vna alia parte aquę suæ iterum supra feces repone, molẽdo, & imbibendo, & assando secundũ quòd natura vult, coque & sublima. Et sic amodo conti-

continua dictũ regimen vigorando ignẽ, quousque duæ partes aquæ fixæ sint cum terra. & quòd de illa nihil posit sublimari. Fili omnium illarum fixationum regimen fit in tali vase, quale est illud, in quo reductiones fiunt, nec est differentia inter fusionem & reductionem, quantum ad regimen faciendi, nisi quantum ad intentionẽ fixandi, & non tantummodo indurandi. Et ideo debes ignem tuum multiplicare in fixione, vt humidum fixetur in igne per ignem, & semper reuerti debes illud, quod sublimabitur supra rem fixam manentem, quousque totum fixum sit, quia sulfur antè dictum, cùm sit fixum & coagulatum per suam proprietatem, & à se congelatũ, naturaliter coagulat suum Mercurium, & hoc est per frequentem sublimationem supra rem fixam reiteratam, & hoc facimus, vt dicti sulfuris partes sint in dicto argento viuo benè continuatæ, quod est de suo proprio naturali humido. Fili, si scias benè ab extra disponere naturam, erit tibi & ipsi sufficiens eundi ad perfectionẽ totius rei, de qua indiget. Quia ipsa, cùm sit multum fagax per suum instinctum, est multum solicita pro appetitu naturali ad inceratio-nem sui corporis, cuius solicitudinis non habet

habet finem. Et ideo tibi sit declaratus natura emptus, quod est instrumentum, per quod omnia facit. Fili, si ab extra scis naturam bene disponere, ipsa sufficiéter ab intra operabitur, vsque ad vltimum suę perfectionis posse. Quoniam sui motus, per quos intrabit, & ponet, ac iunget siccũ cũ humido, & continuabit humidum cũ sicco, ita fortiter ei adhærendo tali ordine actum magna vnitate, quòd melior ac certior homo mundi nõ posset, aut sciret cõsiderare, quàm magna est perfectio naturæ, ratione & causa motuum adhærentiũ, quæ sunt propinquiora instrumenta suis operibus. Quare fili tibi sit intellectualiter reuelatum, quòd ratione complendi omnes motus ante dictos tarditas præparationi debet esse in nostro magisterio, vt natura transire non possit motus suos per lineam transuersam, quę mouetur ab impedimento contrario, sicut est nimis citò cõplere, videlicet antequam naturæ motus per successionem ordinis naturalis sit cõtinuatus intentione rationis perfectiuæ. Ideo fili recapitulamus, quòd natura certum habeat tempus ingrossandi, & impregnandi, & certum habet tempus pariendi, certum nutriendi, & certũ operandi. Ergo fili,

fili, quando terram impregnaueris, expecta partum, & quando peperit, nutri eam vt infantem, quousque pati possit totum ignitionis ignem. Et tunc de illo facere poteris multùm nobilem proiectionem, propter quod ad implendum, vt suprà dictum est. Et Morienus dicit: Creatio hominis sit tibi speculum.

De fixione aeris.

CAP. XXV.

SI vis fili scire finem, qui est nostri magisterij perfectio paternali doctrina traditum, hoc est, quod reuerti facias dictam materiam non fusibilem ad perfectam liquefactionem, opus tuum assimilans modo naturæ per reiterationem, ac mollificationem, & quòd partes discontinuatę, sint continuatæ per talem humiditatem, quæ supra omnes humiditates alias habeat morari, ad calorem cuiuslibet ignis sine exhalatione aut terminatione ipsius, vt assimileris fili in hoc passu operi naturę, inquantum est possibile tibi dicimus, quòd ipsa in radice incerationis non cessat suum incerare corp' cum humiditate fusibilium, scilicet sulfuris, & argenti viui: quia nullum

lum aliud corpus magis conueniens natura reperit, quàm in ſulfure. Sed benè credas, quòd totum procedat ab argento viuo, & iſta humiditas non eſt terminatiua, neque conſumptiua, ſed potius perfectiua radicalis, multùm ſubtilis, in qua naturalis calor omnium fuſibilium, aut liquabiſium, cõcaleſcit, quamobrem natura ratione eius inſtinctus deſiderat multum ſtare in eſſe, & in ſpecie per longum tempus in ſuo eſſe perpetuali indiuiduali. Ipſa ratione ſuæ perfectionis ordinauit, & ſtabiliuit in nutrimẽto caloris naturalis tale humidum, ſicut dictum eſt ſuprà, & infra illud poſita eſt. Ideo fili naturæ ſagaci aſſimilando debes prẽparare per exuberationis viam illam, ſeu ſimilem humiditatem. Nã ſicut vides, quòd natura ſuſceptiua in creatione hominis formauerit partes mẽſtruales, non ſolùm nutrimenti ſufficientis ad reſtaurandum rem deperditam, ſed ratione deportandi, ac ponendi ipſum ad maius crementum in tẽpore ſuo. Ideo natura dictas partes ſpongioſas formauit, vt magis de humiditate nutritiua recipiãt, & nutrimẽto, quàm deperditio ipſius aſcendat. Et ideo re perdita reſtaurata remanebit adhuc illis partibus ſpongioſis magna

& no-

& notabilis quantitas nutrimenti, quam quidem capit fœtus à ſubſtantia indigeſta per vmbilicum, quamuis nobilior ſit ſine comparatione illa, quæ ſuperius aſcendit ad mammillas propter neceſsitatem finis, quòd nutriat infantem poſt puerperium, quouſque valeat comedere panem. Ideo, quia omnis res vitalis re multũ temperata indiget. quare natura limitata, omni tempore in ſuis operibus eſt hoc facere ingeniata, & ſicut in membrorum humanorũ formatione prima ſufficit quantitas parua ſeminalis principij: ſimili modo parua ſulfuris quantitas ſufficiens eſt ad creandum medicinam, ſicut per dicta noſtra præcedentia manifeſtum extitit. Sed ad creſcendum, & augmentandum illum, & benè perfectè nutrire opus eſt tibi, quòd exuberare ſcias dictam humiditatem nutritiuam, aſſimilando naturæ ratione nutrimẽti, quia hoc ſciendo eſt magiſterij, & perfectio totius alti ſecreti huius artis & nobiliſsimæ ſcientiæ, & facies ſicut tibi dicemus poſt elixiris inceratione. Ergo fili, quando aqua erit cum terra fixata, imbibe eam cum rorida imbibitione cum vna parte ſui aeris. & pòſt pone ad mollificandũ in fimo, vbi ſit pepanticus & paruus calor.

Ideo,

Ideò, ꝙ cũ dictis terra & aqua miſcebitur per motum, quem in ſua contritione facit natura, pòſt pone ad ſublimandum paulatiuè ignem augmẽtando, quouſque illud, quod volatile erit, ſit ſublimatum, & humidum cum ſicco miſceatur. Poſt hoc pone vas ſuprà fixũ cum altera parte aeris per modũ roridæ imbibitionis in principio lentum ignem, & poſtea fortiorem faciendo. Et ſic reitera, quia nihil aliud opus eſt tibi facere, quouſque per reiterationem continuam ſublimationis, & motu continuo tota res fixetur in vna parte cum dimidia aeris. Et tunc per diem naturalem fortem continuabis ignem, & per ſecundum diem naturalem fortiorem, & per tertium fortiſsimum, ſicut eſt ignis ad fundẽdum cuprum, & ſic aqua mediante, aer fixatur in terra, quia natura terræ alleuiatur & ſubleuatur à natura aeris, & natura terræ continet in ſe aeris naturam, & aqua ſimiliter, & hanc ipſa retinet. Quia vult perfici à natura calida aerea, & docet naturas aquæ & terræ debellare contra ignem per ſui concordantiam amoris. Nam in amorem conuerterunt, & fugientẽ in pigrum, quando aer obuiam proſequitur fugientem, & auis non plumata volucrem plu-

matam retinet, quòd non poſsit euolare. Fili pone ſpiritum tuum, ad intelligẽdum quæ dicimus: noli potare, niſi comedas, nec comedas, niſi bibas. Hoc tibi dicimus ratione imbibitionis vniformis, quam habes facere de humido cum ſicco victibus ſucceſsiuis, ad dictæ creationis inſtantiam exemplo naturæ ad iuuandum calorem naturalem corporis tranſacti à latitudine temperamenti ſiue à diſtemperamento, ſicut homo ſenex, propter ſui temperamenti habilitatem, hoc modo non debet vti, videlicet, quòd non bibat niſi comedat, & è conuerſo: nam partes ſiccæ habent fluere in humido & continuari in illo, & ſimplificari ad naturalem calorem confortandum. Et ideo in fixione aquam miſcemus in terram paulatiuè, & ſic conuertitur, & cum illa ligatur & fixatur potentia naturæ. Et deinde fixatur aer ſuper illam, quouſque per victum victus vicentem vicerit, quia quando aqua eſt mortua, tunc aer fixatur, & nó ante. Nam aer ignem nutrit, ſicut aqua terram, & ignis à limoſitate aeris viuit, & aer à limoſitate aquę, & aqua à limoſitate terræ. Fixa ergo fili primò aquam in terram, vt aer in ea fixari poſsit, quia natura ſic vult potens, & ſi aquam interfe-

terfeciſti, omnia alia ſunt mortua & occiſa, aqua tamen ſiue terra non fixatur, & ideo dicit philoſophus hos verſus, Cõſurgit nullus nunquam ſine corpore fructus. In quo dum moritur ſemen fructum dare fertur. Sic cibus in ſtomacho fomentum ſuſcipit intro.

De inceratione, quæ dat fuſionem elixiri perfectam fixionem.

CAP. XXVI.

QVando fixaueris aquam ſupra terram, & aerem ſupra aquam ſucceſſiuè, ſicut tibi diximus, tu accipies de medicina ξ vnam & illam pone in cruſibulo terreo ſupra ignem leuem, & ſtatim, vt ſentiet calorem è gutta ſupra guttam, poſt guttam de oleo ſuo albo, ſcias, quòd oleũ omnes ipſius penetrabit partes, & inſenſibiliter corporis profundius intrabit elixiris, & ponet ſe ibi, & reddet eum fuſibilem ingredientem, & benè intrantem. Tunc recipe de ipſo modicum, & tenta ipſius fuſibilitatem ſupra cupri laminam ignitam, ſi reſoluatur vt cera ſine fumo creata eſt medicina, ſi non & det fumum,

repone ad incerandum ſupra ipſum de oleo ſuo eguttando guttam poſt guttam, quouſq; faciat ſignum ſuprà dictum modo prædicto. Poſtea infrigidari permitte, quia elixir eſt completum, & impreciabile precium, quod omne corpus diminutum & imperfectum conuertit in infinitum, lia mificum, verum & bonum. Proijce igitur de ipſo pondus vnum ſupra 1000. argenti viui vulgaris abluti cum ſale & aceto, & conuertetur in puram lunam meliorem, quàm de minera in omni probatione approbata. Et ſimiliter ſupra quodlibet corporum imperfectorum ſi proijciatur, ſtatim poſt humiditatem radicalem in ar. verum transformabitur.

De exuberatione humidi nutrientis, vel nutritiui.

CAP. XXVII.

EXuberatio humidi nutritiui, & nutrientis ſibi non eſt aliud, nili appropriare nutrimentale ad temperamentum proportionale qualitatibus nutriti, vt non ſit nimis frigidum, aut calidum, aut nimis crudum, aut multum coctum. Quia ſi nimis frigi-

frigidum, mortificaret conuertentes virtutes. Et si nimis calidum, suffocaret & extingueret digestiuam virtutem. Et ideo est opus, quòd omne generatiuum sulfuris, & argentiui habeat potestatem calefaciendi, & humectandi, secundũ rationẽm, & posse nutrimenti, vel per se, vel per accidens. Et quæ per se calefaciunt & humectant, sunt duæ res, de quibus vna est, quasi principium efficiẽs, scilicet, digestio perfecta talis, qualem facit natura, & illam in vna hora facimus per retrogradationẽ multum cocti in crudum sufficiens, & per graduatiõnem succesiuam multum crudi in coctum sufficiens. Alia est sicut medicinalis cibus, qui est habilis & aptus choleram generare calefaciendo, & desiccando, & per consequens congregandi phlegma, quod humectat refrigerando in infrigidando fixum non retinet. Et ideo dicitur aqua contra naturam. Sic ipsemet est aptus & habilis, nutrimentale ac nutriens humidum generare, quod est sicut lac, quod in sanguinem cõuertitur: nam tunc secundum exuberantiam humidi exuberati ipsum ratione suæ notæ mutationis calefacit & humectat argentum viuum, quod est sulfuris cibus, & hoc est in tanto,

quod eſt ſpiritualis ſanguinis generatiuũ: quia de ſubſtantia ſanguinis, qui eſt humidum exuberatũ ſpiritus generatur in ſubſtantia corporis medicinalis. Et de illo nutrimentaliter vigoratur ipſa prædicta ſubſtãtia. Quare fili recollige in te ipſo per ſuprà dicta, quòd ad multiplicationem ſulfuris & ar. viuorum neceſſaria eſt ipſorum perfecta exuberatio, & digeſtio cum aptitudine maioris & largioris generationis ſpiritus ſanguinei, ſed ar. illa viua, quæ de ipſorum natura non ſunt apta, nec habilia generare ſpiritus viuificatiuos abſolutè, ſicut ſunt omnia genera menſtruorum per accidens multiplicãtia, & in alijs generantia & procurantia generare: ſicut aqua vegetabilis Mercurij, quæ à natura ſua habilis eſt & apta phlegma generare, tamen ſi concordat & gaudet in calore, & ſiccitate ſua complexione, multiplicat ſpiritum viuificatiuum. Et ideo hæc aqua multiplicat ſulfur, quando proiecta eſt in ventribus maſculorum cholericorum. Et quando in ventribus fœmellarum proiecta eſt cholericarum argentum viuum multiplicatur multum temperatum, & fortiter exuberatum à calore & humido. Itẽ medicinę, quę potentiam habent amouendi omne illud, quod

quod prohibet ſpiritum noſtrum, & ipſum procurant generare, ſunt ignis lapidis. Fili ſpeciale fermentum, ſi fuerit gradualiter ſubtiliatum & digeſtum, tunc propinquius eſt metallo, quàm ſit lapis. Et ideo ſic reuertitur lapis in naturam metalli, quando de puro ſanguine fuerit totaliter imbibitus, & non antè. Quando igitur talem ſanguinem habere velis ad imbibendum noſtrum lapidem per roridam imbibitionem, pone ſupra corporis ſubſtantiam, à quo ſanguinem extrahere volueris tantum de puro Mercurio, quod ſuperet quinque vel ſex digitos in vitreo vaſe longi & ſtricti colli, & fac ſubtus ignem paulatiuè, vſquequo videris ſanguinem ſupra Mercurium eleuari. Et omne illud, quod per liquefactionem diſſolutum fuerit ad partem pone, & adde alium Mercurium. Et hoc opus continua, quouſque ſanguinem ſuum habeas in liquore diſſolutum, pòſt per alembicum ipſum diſtilla. Et tunc argentum viuum reperies maioris caloris, quàm erat ante ſui exuberationem. Item ſi ipſum magis exuberare quæris, pone in aliud corpus, & fac vt diximus, quouſque traxerit ab eo totum viuificatiuum humorem: tali modo noſter lapis altè ad

cœlum aſcendit, & portatur in ventre vẽ-
ti, ſcilicet argẽti viui. ſic tuam exuberatio-
nem accidentalem facere potes, & illam
multiplicare ſemper in aliud corp⁹ ad tuũ
velle, & ſi ſis ingenioſus ac ſubtilis nõ pro-
ijcias terras, quæ ſunt nigræ, & ſiccæ natu-
cum illis potes plures facere res inſtinctu
& inſtitutione, multoſque lapides creare.
Si ſis ocioſus fili, quòd neſcias quid face-
re, inter magiſterium noſtrũ, & ſatis habe-
bis facere, tantũ, quòd nullas diuitias mũ-
di appreciabis vnam botonem. quia ſcies,
quòd omnia precioſa mundi ad plenas
quadrigas ab vna re vili exitũ habuerunt.
Fili res iſta ab exuberata fermentatiõe, fa-
cta eſt ratione elõgationis corporis à ſuo
vero temperamento, & æqua ad ſuũ men-
ſtruale & appropriationis iſtius ad metal-
lum. Si ergo iterũ poſt diſtillationẽ corpo
ris diſſoluti, aliud corpus noui metalli diſ-
ſoluas, illud, quod poſtea diſſoluetur, ap-
propinquabitur maiori fermẽtationi pro-
pter virtutem impregnatam, & exubera-
tam, & melius proportionatã à natura me-
talli, pura per humidũ radicale. Et ſic per
extrema & media, opus eſt tibi facere exu-
berationem noſtrorum argentorum viuo
rum. Ideo quòd ſecundum melius valet,

quàm

quàm primum, & quartum, quàm tertiũ, ſextumque, quàm quintum, ſaluo quòd quodlibet conſeruet ſuam perfectionem, ſecundũ, quod eius natura exuberata fuerit. Et iſta multiplicatio ſemper fit perpetuo, & hoc eſt cauſa & ratione virtutis mineralis magnæ & excellentis, quæ in aqua noſtra eſt, per quam lapis, qui nõ eſt lapis, delatus eſt de potentia occulta in actionẽ manifeſtam, & à virtute longinqua, & remota in virtutem propinquam per certos operationis gradus, qui fiunt infra temperamenti latitudinem ac intemperamenti. & ſic ſe appropriat natura ad perfectionẽ ſuam. Scias ergo fili, quòd in qualibet forma ſunt gradus, per quos corroborata eſt virtus per fermentationem & exuberationem. quia res temperata refrenat & arreſtat rem intemperatam, & eam multiplicat in virtute. Operatio noſtra fili non eſt niſi diſcurrere per totam temperamẽti latitudinem, & intemperamenti. Et vltra illam artiſta tranſire non tenetur. Et ſi trãſcat, vltra noſtrum erit magiſterium.

De compoſitione elixiris rubei.

CAP. XXVIII.

TAli modo penitus practicam conſeruãdo, qua factum eſt elixir ad album: facies elixir ad rubeum, quia nõ eſt in practicando differentia, dum omnia elementa rubea ſint, & ſicut albũ multiplicaueris, ſulfur, multiplicabis rubeum loco argenti, aurum finum imponendo. Et quod aqua Mercurij ſit primò cum igne lapidis rubificata per ſolã decoctionem, & componatur medicina de tribus fermenti partibus, de tribus aquæ, & tribus aeris, & vna parte cum dimidia ignis. Et quando eris ad reductionẽ aeris, ſublimationem reitera, quouſq; tota ſimul fixetur, & poſt cõtinua tres ignes, quos diximus ad albũ ad finem, & elixir melius fixetur & depuretur per digeſtionẽ de optelis. Iſti hæc optetica digeſtio dat medicinæ potentiam & actionem, quam debet facere, quia per eam terminatur humiditas & ignis digeritur. Poſtea tuum elixir trahe, & pone, & incera infra vnum crucibulum cum igne leni abſq; timore fugæ ipſius, & pota cum de oleo ſuo rubeo guttatim, quouſq; fundere videas, ſicut cera, & ſine fumo, & ſicut ſtannum ſupra ferrum ardens, & tunc erit factum vnũ, ſtans, profundans, penetrans, conſolidans, tingens, & permanens, de

quo

quo proijce vnum pondus ſupra 1000. lunæ, vel argenti viui abluti cum ſale & aceto, & transformabitur in verum & perfectum aurum ad omnẽ probam, & melius, quàm de minera, in omnibus proprietatibus ſuis. Fili tibi dicimus, quòd noſtrum aurum & argentum noſtrũ, non ſunt aurũ & argentum vulgaria, quia ipſorum tincturæ addimus magnum igneum additamentum, & facimus eis tradi, & concedi perſeuerantiam magnam in igne, per eorum proprietatem operationum noſtrarũ notarum, atque bonarum mũltarũ vtilitatũ ad omnem expellendam infirmitatem.

De perfectione & melioratione omnium medicinarum.

CAP. XXIX.

FIlli, ſi poſt proiectionem vides, quòd metallum in aliud metallum conuerſum & tranſmutatum per medicinam, vel ſi medicina tua non erit de ſatis ſufficienti colore, addatur dicto metallo magis de dicta medicina. Et ſi rubeum habeat nimium colorem (nam album nimis habere non

non poteſt) non ponas tantum de medicina, & ſi poſueris, adde plus de metallo ad tranſmutandum & conuertendum, & ſi medicina tua non remaneat, vel plenè nō reſiſtat contra ignem, defectus eſt fixiōis. Vnde ſua deficit ingreſsio, & indiget ſuccurſu, vel per reiterationem ſolutionis & congelationis, vel per ſublimationem de parte non fixa, ſupra rem fixam, quouſq; accipiet reſiſtentiam contra ignis aſperitatem. & ſi videas, quòd fundi non poſsit, niſi violentia & grauitate ignis, defectus eſt bonæ incerationis. reintegra igitur, & ſupple per incerationem olei lapidis, guttatim ſupra ignem lenem proijciendo in crucibulo, vt ſuprà, quouſque cera fluat. Fili quādo incerare velis, adhuc magis pones de recalida & humida, quàm de refrigida & ſicca. Sed quando operaberis ſub intentione fixandi, pone tūc plus de refrigida & ſicca, quàm de calida & humida. Intellige, quæ dicimus, quia huius operis perfectio nihil aliud eſt, quàm naturarum mutatio.

Quomodo medicinæ ſe multiplicant de bono in melius: & de vno in plures.

CAP.

CAP. XXX.

QVando perfeceris dictas medicinas, & de ipsis proiectiõem feceris, duobus modis potes artificialiter multiplicare illarũ virtutes. Primus modus est, quòd facias dissolui eas in aqua Mercurij albi ipsarum, vel rubei, de qua fuerũt procreatæ, quousque sint facti aqua clara, & postea in decoctione leni facias congelari, & pòst in suis oleis incerari. Et supra ignem sæpè dictum, quousque veraciter fluant supra laminam, quam diximus, & propter hoc ipsarum virtus duplicabitur in tinctura, & omnibus perfectiõibus, prout videre poteris in suis proiectionibus: nam ipsorum pondus, quod proijciebatur supra 1000. proijcietur supra 10,000. Et in ista multiplicatione non est pœna magna. Secundus multiplicandi maioris est pœnæ, quia si ea distilles postquam in aquam fuerint dissolutæ sui Mercuriæ, virtus earum in centesimum multiplicabitur, scilicet, vnum pondus valebit 100. Modus aũt multiplicationis est, quòd dissoluas quamlibet ipsarum speciem, singulariter in aqua sua per inhumationem, postea per distillationem separabis elementa, recipiendo primò

primò aquam, pòſt aerem, vt eſt dictum, & remanebit in fundo terræ fixæ ſubſtantia clara in forma pulueris, reuertaris aquam ſupra ipſam poſt diſtillationem, quouſque totam potauerit, & quòd illa aqua tota fixa ſit cum illa terra, inde adaquare cum oleo ſuo & de ſua tinctura, quouſque ſit totum inſimul fixum, & totum ſe fundat ſupra laminam, &c. Et de iſta medicina proijce vnum pondus ſupra quæcunque corporum volueris conuerti, & certitudinaliter tincturam eius reperies de 100. virtutibus multiplicatam in potentijs tali modo, quòd ſi vnum pondus primò conuertebat 1000. cõuertet in 10000. Quarum ſi tertia vice præpares, vt dictum eſt, de tres cõuertet 100000. & ſic procedendo in infinitum. Ideo fili notare debes, quòd quanto magis medicina ſubtiliata eſt, ſcilicet, diſſoluta, ſublimata & congelata, tãtò magis & abundantius operatur, quia in qualibet diſſolutione lucratur, & acquirit decem põdera in qualibet proiectione, propter virtutem multiplicatam in ea. Ideo fili non tædeat te reiterare ſolutiones, ſublimationes, & coagulationes: nam per tales operationes medicina digeritur, vnitur, & eius virtus multiplicatur, & perfe-

ctius operatur & fixatur. Quare fili, si benè dissolueris, & cõgelare, prout diximus, scias, & quòd species, de quibus debes operari, cognoscas, ad perfectionem nostri magisterij peruenies, alto & breui secreto, quod nullus reuelare potest reseruato, sicut tibi diximus. Sed si sis bonus indagator, & filius doctrinæ subtilis per ea, quæ diximus, & dicemus in libro nostro præsentis testamenti, & codicilli ac alijs, reperies ad plenum, & scies secretum. Et quãdo scies, sub anathematis pœnâ prohibemus, ne alicui discooperias: nam à Deo maledictus est, qui discooperuit. Et ideo philosophi sic celauerunt, & Deo dante celabunt futuris temporibus.

De multiplicatione medicinæ in quantitate.

CAP. XXXI.

FIli accipies ℥ j. dictæ medicinæ multiplicatæ in virtutibus, in quam proijcies ℥ 100. Mercurij, & statim quando dictus Mercurius in crucibulo calefieri incipiet, in finam medicinam congelabitur, & proiectionem faciendam supra Mercurium alium. Pòst accipe vnciam vnam dictæ

dictę ſecundæ medicinæ, & fac proiectionem ſupra alias ℈ 190. Mercurij calidi. Cõuertetur iterum ad nouam medicinam veram & puram. Poſtea multiplicare habes in quantitate primam medicinam in toto, vel in parte, quia de vna vncia habuimus 200. vncias, non tamen paris virtutis, ſicut prima, quæ tibi fecit, quod dictum eſt, nec erit, niſi per diſſolutionem & congelationem multiplices: nam vt diximus, poterit multiplicari de vna virtute in infinitas virtutes, & poſtea in quantitate. Proijce igitur de medicina vltima congelata pondus vnum ſupra 100. Mercurij abluti cum ſale & aceto, & calefac ſupra ignem. Et quando videbis fumare, cõgelabitur in purum ſolem, vel in lunam perfectam, ad exhibẽdũ omni proba ac iudicio, ſecundũ quod elixir erit album vel rubeum, de quo fili veritatem tibi dedimus ſermone completo, ad quod potes abſque dubio peruenire, ſi doctrinæ noſtræ ſint ſuper hac re laboratæ cum intellectu bono. Habe igitur ſolicitudinem per modum dictorum regiminum in exercitio practicæ, & rationabilibus conſiderationibus intellectus eleuati, & veritatem illorum videbis corporaliter & omnia, quę tibi diximus inter manus

nus tuas realiter,& de facto reperies,quæ quidem res per ſe ipſam fit nec fortè, ac ſi diceres, quòd totum per miraculum fieret,ſed per artem & ſcientiam fit, & completur per operationem continuam,& manum operi naturæ miniſtrando. Iſte eſt lapis ſupremus fili ab omnibus antiquis philoſophis ſecretatus & occultatus ignorãtibus & indignis,tibiq; reuelatus,qui conuertit omne corpus diminutum,& imperfectum in infinitum ſolificum vel lunificũ ſecundum quod elixir erit ſubtiliatum & præparatum.Pari ac ſimili modo tibi dicimus, quòd virtutem habet efficacem ſupra omnem numerum aliarum medicinarum,ſanãdi realiter omnem infirmitatem, quæ fit, & eſſe poſsit in humano corpore frigidis aut calidis naturæ cauſatã. Et quia eſt ſubtiliſsimæ ac nobiliſsimæ naturæ, ſanitatem humanam conſeruat corporis. Et illam in tanto multiplicat,quòd virum ſenem facit ad potentiam & virtutem iuuenum peruenire, & omnem infirmitatem præſentem & futuram expellit à corpore per organicos conductus, & omne venenum caſſat & deſtruit,humectat & dulceſcit artheticas & guttas acutas ab omnib. membris, & illud, quod eſt & fuit in pul-

mone congelatum diſſoluit, ventremq́ue vulneratum & læſum conſolidat, confortat ac ſanat, mundificatque ſanguinem, & purgat omnes ſpiritus, & eos in ſanitate conſeruat. Etſi infirmitas eſt vnius menſis, hęc medicina curat in vno die, ſi vnius anni, ſanabit purè in duodecim diebus, ſi lõginqua ſit infirmitas, in vno menſe puriſſimè curabitur. Et ideo non mireris, ſi hęc medicina ſupra omnes medicinas fuerit petita, & deſiderata ab homine, cùm omnes aliæ vniuerſaliter ad eam reducte ſint. Si ergo fili habeas ipſam, habebis theſaurum perpetuum. Et adhuc dicta medicina aliud habet poſſe: nam rectificat omne aliud animal, & viuificat omnes plantas in tempore veris per ſuum magnum & mirabilem calorem: nam ſi de ipſa grani milij quantitatem in aqua diſſoluas, & de illa aqua ponas in circuitu ſtipitis vnius vitis, quantum caperet teſta auellanæ artificialiter, naſcãtur flores & folia, & fructificabit & portabit racemos maturos in menſe Maij. Et ſic de omni alia planta, quæ res quando facta eſt, ad miraculum reputabitur, & cõtra naturę curſum, quia tales huius rei potentiam ignorant, & credunt, quòd talia per incãtationem fiant. Fili hæc

res

res nõ eſt niſi calor naturalis infixus in ſua humiditate radicali. Et ideo natura per ſuum inſtinctum appetit multum eſſe in profundiori totius elementatæ rei, & ei aperit & multiplicat naturalem caloré corporis, & in centro cuius intrauit, quia omni corpori eſt communis, & habet poſſe rectificandi partes omnes, quæ portant virtutem, & illas fixandi in illis, per modũ quem diximus in tractatu lapidarij, & facit vitrum malleabile, & plura alia mirabilia magna & ponderoſa facit in tribus naturis, ſcilicet, minerali, vegetabili & animali. Et iſtam medicinam non eſt oblitus Galienus in ſuo libro tertio tegni in canone illo, qui incipit: Vtilitas verò vtrorumq;. Sed cum talibus verbis occultis, quòd hodie non reperiuntur in mundo, niſi certæ perſonæ, quæ firma conſcientia credere poſsint, quod de ſuprà dicta medicina aliqui philoſophorum loquuti ſunt.

De recapitulatione magiſterij in forma diuiſionis.

CAP. XXXII.

Filii hoc magiſterium in tres gradus eſt diuiſum. Primus eſt diuiſus in tres diſſolutiones principales, per primum gradum debes lapidem depurare, & fixũ volatile facere. Secundus eſt diuiſus in duas reductiones principales. Et per iſtum gradum mediũ lapis præparatus fixatur, quouſque quieſcere poſsit, & expectare ignis preſſura. Tertius gradus eſt per prædictos duos formatus. Et ideo in duas partes diuiſus eſt. Prima eſt ſolutio & congelatio. Secunda eſt fixatio, & per iſtum tertium gradum eſt lapis completus, & ipſius multiplicatio fit per operationes primi gradus.

Finis ſecundæ partis teſtamenti, quæ eſt de praxi.

INCI-

INCIPIT COMPENDIVM ANIMAE TRANSMVTATIONIS ARTIS METALLORVM RVPERTO ANGLORVM Regi per Raymundũ transmissum.

IAM sæpè & sæpius eloquuti, recolimus in multis & diuersimodis vijs practicandi super magisterium precioſi lapidis philoſophorum. Nunc verò vt veritatem lumine perpendas, scias quòd tria principaliter sint notãda. Primò scias materiam vnde lapis philoſophorũ & omnes alij lapides precioſi componuntur. Secũdò scias instrumenta, cum quibus operari quis debeat. Tertiò scias, quomodo dicta materia cum instrumento operari & practicari habeat. Circa ista tria noueris, quòd noſtrum magisterium versatur.

Quæ est materia noſtri lapidis.

PRimò ergo Rex illuſtriſsime, ſcias, quòd materia noſtri lapidis ſeu omnium lapidum philoſophorum atque virtuoſorũ, qui per artificii generantur vel componuntur, eſt anima metallica & mẽſtruum noſtrum rectificatum & acuatum, ſeu lunaria cœlica quæ apud philoſophos vocatur Mercurius vegetabilis ortus à vino rubeo vel albo, vt clarè patet, & clarè demonſtratum extitit, diuinitus reuelatũ in figura indiuiduorum tertij libri quintæ eſſentiæ conditi Abbati ſancti Benedicti apud Pariſios. Et etiam in noſtro Codicillo tibi miſſo per Regem Eduardum. Inſtrumenta ſunt duæ cucurbitæ vitreæ ſeptem vel octo habentes receptacula, vt demonſtratur in noſtro teſtamento tibi cum codicillo miſſo, in cap. quod incipit, Fili tu non, & cæt. Modus verò practicæ in ſequentibus ad plenum tractatur. Liber præſens diuiditur in duas partes principales: Prima quidem pars de Theorica huius artis, & manet indiuiſa, & incipit ibi, vt immediatè ſequitur: Sed tamen oportet princeps, ſereniſsime, & cæte. Secunda verò pars eſt de practica, & diuiditur in duas partes principales. Prima eſt de compoſitione

positiõe lapidis philosophorum, & ibi incipit, Tu in virtute A. & c. Secunda verò pars huius secundæ partis est de compositiõe lapidũ precioſorum, & incipit, Opus namque margaritarum sic condies, &c.

Prima pars.

SEd tamen oportet princeps sereniſsime prius noſtrũ menſtruum per magiſterium à matre, id est, ſordibus vini & flegmate extrahere per officium alembici, & acuatur in diſtillatione cum vegetabilibus pertinentibus quæ ſunt, Apiũ ſilueſtre, Squilla, Solatrum, Cardus, Muſcatelli, Oliandrum, Piper nigrum, Euforbium, Vicitella ſeu Flamula, & Piretrum omniũ ana & pulueriſata. Ex altera parte ipſum menſtruum in vaſe circulationis rotetur continuè ſpacio decem dierum in fimo calido, vinatico, aut balneo mariæ. Item oportet fili chariſsime primam materiã elementorũ & ſulfur naturæ habere. Et quia argentum viuum eſt exiſtens genus metallorum, quod per artificium trahimus, & per artem magiſterij à metallis per elemẽtorum diuiſionem, & purificationem, & fixationem illorum cum agentibus illud

per rarefactionem & circulationem ex vna parte: ex altera verò parte per rectificationem elementorum metallorum: hoc quippe genus, de quo intelligimus philosophari in noſtro codicillo in capitulo quod incipit, Per iſtam diuiſionem elucidatur ſecũda ratio &c. Et hoc quippe eſt, quod circa huius capituli primum Mercurium per limos intelligimus &c. Fili recipe de aere & de terra æquale pondus pauco minus vel plus & hoc etiam eſt de natura, de qua intelligimus fieri, & dicimus quòd vnctuoſum humidum eſt materia noſtri lapidis propinquior ſeu prior, in capitulo 36. quod incipit, Nos tibi diximus quòd quanto humiditas radicalis &c. per quam humiditatem vulgus intelligit ſulfur fore vulgi. Recordare ô rex, quod diximus in noſtro codicillo, quod incipit, Fili intendo tibi dicere materiam fermentorum, quoniam quando dicimus quòd per vnam decoctiõem, intelligimus aliam menſtrui rectificationẽ. Habet ſimplicem poteſtatẽ, intelligimus rectificationem primam menſtrui. Et quãdo dicimus ipſum gradualiter transferendo per aliam coctionem intelligimus aliã menſtrui rectificationem vſque ad tertiam vel

am vel quartam. Item etiam intelligas in capitulo alias decoctiones lapidis vt patebit in ſequenti practica. Poſtea fili iſtam aquam quater rectificatam dicimus argẽtum viuum vegetabile vel aquam Mercurij. Et ita quicquid per iſtud capitulum dicimus, de illo intelligimus. Hæc etiam eſt materia, de qua intelligimus in eo codicillo in capitulo quod incipit, De iſta materia & hæc eſt iſta humiditas, dicta aqua, permanens, quam intelligimus in noſtro codicillo in capitulo quod incipit, Noſtra humiditas eſt aqua per totum. Hoc autem Rex clarius patet in libro ſecundo quintæ eſſentiæ, quem te latere non credo. Reſpicias ergo ó Rex naturam menſtrui noſtri quantum eſt virtuoſa, & quę dicta ſunt de illo, intellige capitulis prę allegatis. In tantum enim per ipſum nobilitatur magiſterium lapidis, quòd nullatenus poteſt exprimi illius abundantia. præſens ratio patet per illos qui metalla corrumpunt cum aquis extra naturam, quia noſtrum menſtruum ignorant, quia ſic fit, quòd eius diſſolutio aliquâtulum naturæ repugnat, tamen ſi metallum diſſolutum cum noſtro menſtruo confortarent cum inhumationibus duodecim aut ſedecim dierum,

& abluerẽt illud à nigredine aquam contra naturam confortarent. Sed neſciunt illam cõfortare cum re naturali. Ideo eorum practica priuatur effectu finaliter, & defectum arti imponunt qui illorum eſt. Et quæ diximus de cognitione menſtrui quę eſt vna de rebus, ſine qua nihil fieri poteſt in magiſterio huius artis : Hæc tibi de illo ſufficiant.

De ſpermate metallorum, quod eſt materia noſtri lapidis.

IAM noueris Princeps ſereniſs. quòd metallorum ſpiritus eſt altera pars & materia noſtri lapidis, quam oportet tè à corporibus omnium metallorum euacuare. Iſtius euacuatio fit dupliciter, vt inferius practica monſtrabit, quia in duobus corporibus perfectis diuiditur per putrefactionem & elementorum diuiſionem & eorum fixationem. Sed in metallis imperfectis diuiditur per purificationem & ſublimationẽ ſimplicis vnitatis, & in iſto paſſu errant ignorantes arbitrantes corpora metallorum cum fortibus aquis communibus, vt ſuprà dixi, cum aquis contra naturam reducit ipſa in materiam primã ſui.

Et

Et si libros nostros legissent, scirent vtique tales liquores intentioni philosophorum repugnare. Et hoc qđ diximus, clarè demonstratum est in codicillo nostro quod incipit, Ideo dissoluitur aurũ & argentum in rebus radicalibus sui generis. Hæc est enim aqua, cum qua curantur infirmitates incurabiles, sub conseruatione suæ naturę, vt patet in codicillo quod incipit, Fili sublimatio, &c. Et etiã in capitulo quod incipit N.D.E. &c. Etiam princeps sereniss. clarè constat ipsos fortes liquores nõ esse de intentione philosophorũ, vt patet clarè & absq; metaphora in dicto codicillo, in capitulo quod incipit, per istam distinctionem. Elucidatur secunda ratio in cap. quod incipit. Sicut matrix ingeniat per operationem aquaria forma circa finem capituli, nulla enim res est, quæ coniungit metallorum dissolutiones, nisi nostrum menstruum, quia ipsum est aqua, cum qua fit corporum metallorum dissolutio cum earum specierum conseruatione, vt patet in nostro testamento codicilli, in capitulo quod incipit, Sed operari cum aquis fortibus est corruptio, & in capitulo, quia ista habet potentiam cremandi omnia extranea. Etiam de isto menstruo

ſtruo intelligimus in capitulo, quod incipit, Circa illud mẽſtruum, in quo eſt ignis ſiccus contra naturam. Et ſimiliter iſta aqua menſtrualis eſt, cum qua diſſoluitur argentum viuum ad opus margaritarum, quod fit per reductionem iſtarum in primam materiam, vt inferius in materia precioſorum lapidum demonſtratur. Quare princeps ſereniſsime aliter nõ poſſunt metalla diſſolui, niſi animarentur cum menſtruo vegetabili, cuius quidem potentia fit reſolutio in rebus diſſolubilibus.

De inſtrumento lapidum.

DIximus ſereniſs. princeps rẽ, de qua lapis philoſophorum componitur. Nunc verò dicemus inſtrumenta, cũ quibus componitur lapis. Sunt enim vaſa, vt clibanus, fimus aut vindemia, cum artificis diligentia. Sed antequam venias ad aliquod, ſcire debes, quòd magiſterium in tres partes principales diuiditur, ſcilicet diſſolutionem, ſeparationem & vnionem. Per hoc demonſtratur tibi, quòd prius habes corpora diſſoluere in noſtro mẽſtruo, quòd debes menſtrua diuidere à luminaribus, & illa purificare & fixare, & à corporibus

ribus imperfectis ſulfur naturæ extrahere. Tertiò debes vnire elementa cum elemẽtis, vel limum cum limo, aut elementa cum ſulfure naturæ. Et iſta vnio diuiditur in tot partes, quot ſunt mixtiones dictorum & vniones. Primus modus eſt vnire aerem cũ igne. Secundus modus eſt vnire aerẽ cum ſulfure naturę, & iſti modi ſunt in elementis duorum luminarium corporum. Tertius modus eſt vnire limum exortũ ex aere in igne cum limo exorto ex aere & ſulfure naturæ tantum per ſe. Quartus modus eſt, quòd vniatur ignis per ſe, & aer per ſe cũ ſulfure naturæ tantùm. Quintus modus eſt miſcere ſulfur naturæ cum elementis duobus ſemel, ſcilicet cum igne & aere. Et iſti modi mixtionis elemẽtorum cum ſulfure naturæ accidunt dupliciter, quia aut fiunt cum terra ſua aut aliena, cum terra verò aliena fit multo multipliciter, quanti ſunt modi mixtionis ſulfuris naturæ, cùm ad beneplacitum artiſtæ veniunt. Nã Princeps ſereniſsime plura opera particularia practicare poteris intellectu veraciter obiectante, quæ intellectus humanus grauiter enarrare poterit, exceptis illis, quæ expreſſa ſunt in tertia parte huius libri, & in magica, & in teſtamento noſtro, & in codicillo,

dicillo,& vade mecum de numero philoſophorum & in tertio libro quintæ eſſentiæ,alijsq; libris meis. Quis ergo princeps ſereniſsime narrare poterit particularia, quæ ſunt in latitudine magiſterij poſt fixionem & purificationem elementorum? Scias ergo purificare elementa & illa diuidere prius à metallis, quia in hoc totum latet magiſterium. Diuiſis itaq; elementis & ſulphure naturæ à metallis, aliud quaſi nihil eſt reſpectui ad operandum. Nam totus labor & fatigatio eſt in hoc ſcilicet elementorum & ſulphuris diuiſione. Hic quippe eſt paſſus,vbi artiſtę dimittunt magiſterium, ex eo, quod illorum diuiſio eſt multum tædioſa,& quia imperatin prima diſtillatione arbitrantur ſe & ſecundi gradus totum aerem poſſe diſtillare, & ex prima diſtillatione tertij gradus totum ignem aeri ſimiliter diſtillare. Hoc autę eſt impoſsibile & contra curſum naturæ. Quippe princeps ſereniſsime verũ in præſenti proponimus tibi verbum reuelare, nam aer a metallis diuidi non poteſt, niſi in 20.vel 24. diſtillatióe vel 30. Nam quot ſunt diſtillationes,tot ſunt putrefactiones & reiterationes aquæ & aeris,ſimul ſcilicet aquæ menſtrualis & in qualibet putrefactio-

factione octo indiget diebus aut ſex continuis, ita quòd quaſi per annum durat diuiſio elementorum, ſed nos compleuimus elementorum diuiſionem in 7. menſibus, & ignis à terra diuidi nõ poteſt, niſi in 40. diſtillatione. Quis eſt enim, qui per annum tantum laborem vel per ſeptem menſes poſsit ſufferre? quaſi ſunt pauci. & ideo ignorantes principia naturalia arbitrantur cum metallis abſque elementorum diuiſione veram practicam facere, qui in hoc ſunt decepti. Poſtea ſunt aliqui, qui cùm repentè ad illorum libitum non diuidunt eorum elementa & ſulphur naturæ, nolunt attendere naturas minerarum, faciunt eorum mixtionem confuſam ſine purificatione aliqua aut ſublimatióe & ſubtiliatione, & non perueniunt ad finem quæſitum, ſuæ ruditati nullam imponentes cauſam, ſed culpam arti imponunt, quam ignorant & aſſerunt artem eſſe falſam, de quorum numero te Regem vnum eſſe credimus. Non ergo fatigeris, nec ab opere ceſſes, & inuenies quod optas: ſcias enim, ô Rex, combinare principia naturalia, & fiet quod quæris.

De principijs non naturalibus, quomodo intelliguntur.

SEd cùm hæc principia non ſunt naturaliter in vna re individuali producta, vt plures errando putant dicentes, quòd vna res in orbe erat, quæ virtutem habeat ad tranſmutandum omnia metalla ſuper terram, quod falſum eſt. Item eſt vt quæras extrema illius per principia naturalia per medium artis trãſcurrentis in ſuã mineram, quę eſt D.E.F. Sed cùm iſta ſunt contraria ratione ſuæ extremitatis ſuæ naturæ debet accipi E. quæ eſt media diſpoſitio extremitatis naturæ illius, quæ collecta eſt de L. Et ſic D. conuertit X.L. M.C L. in E. à quo quippe D. trahe L. in ſimilitudinem aquæ vitæ in noſtro magiſterio: & ſic D. habet potentiam conuertendi F. in conſeruatione ſuæ naturę & formarum ſuarum. Tunc accipies omne illud actualiter quod erat in potentia in opere naturæ, & meliorum mediorum illius ratione extremorum, quia in D. & E. ſunt actualiter E.N.O.P.R. decocta purgata, & digeſta per ignem naturæ: quare ſili, conueniunt E.N.O.P. cum F. & dum F. cõuerſum fuerit

fueritin E.N.O.P.tũc habebis F. ſimile naturæ:& hoc ſit melius cum C.quàm cũ D. propter magnam experientiã, & fiat in F. dequo oriatur E. N. O.P. quæ aliter verò non cõuertuntur in G. in noſtro opere. Et ſic G. eſt ꝓxima & prima materia, de qua creauimus oẽs lapides philoſophorum, & per aliquos elixir Aqueum vocatur: & ideo, Princeps ſereniſsime, dicimus quòd omnes lapides non creantur, niſi ex vna ſola re, de G. ſcilicet argento viuo vegetabili & minerali. Ideo, fili, tu ibis ad digeſtionem de H. & trahe C. de communi potu principum ad actum, & in illo pones F. & ſemper conuertetur in L. & ſic calcinabitur F. ſub conſeruatione ſuæ naturæ: poſtea trahes C.L. de digeſtione H. & pones in digeſtionem I. tunc erit L. tale ſicut competit & conuenit. Poſteà de L. C. trahes E. N. O. P. hoc in metallis perfectis per magiſterium operationis per K. & exuberationis. Et cùm habueris E. N.O.P. per H.I.K. donec E. ſit album chriſtallinum, quod eſt magis propinquum naturæ de F. ad generandum lapidem philoſophorum, quàm erat L. Sunt ergo G. E. N. O. P. magis propinqua F. quàm L. quia ſunt quaſi fines magiſterij, ſed

magis propinquum eſt G. quàm E. N. O. P. & ideo eſt vis, quòd in opere maiori E. N. O. P. vertantur in G. quod eſt perfectio magiſterij: totum enim, quod diximus, nō eſt niſi ſoluere, putrefacere, elementa ſeparare, purificare atque fixare, limoſq; cōcordare ſeu condenſare, atq; noſtrū menſtruum rectificare. Vide fili, ſi capis F. & pones in C. & illud ponis in H. prima figura formatur F. C. H. in cuius medio ponis N. & iterū ſi recipis N. & ponis in digeſtionem I. erit L. tunc originatur, & formatur vnus triangulus. Item ſi capis L. & ponis in C. & ponis in digeſtionē H. poſteà per plures digeſtiōes de L. C. H. oritur N. O. P. & formatur alia figura triangularis. Item ex N. O. P. oritur in fūdo vaſis terra, quam oportet euacuare, & iſtam terram dicimus L. Si ergo capis L. & ponis in C. & in digeſtionem H. poſtea in digeſtionē I. ex L. C. H. I. oritur L. & fit alia figura quadrāgularis ex O. C. L. H. I. in cuius medio eſt E. id eſt anima metallorū, quę generatur ex dictis literis. Item ſi capis E. & ponas in Q. & miſceas cū C. D. O. & poſtea ſi capis D. O. ſecundum ſuum pondus, & ponas in alio Q. per digeſtionem H. tunc ex O. & P. oritur G. & ex E. O. oritur G. Tunc ſi capis G. &

G. & G. & ponis ſimul in moduli ceræ, vt conuenit, aut ſi G. ponis cũ D. incontinẽti oritur vna figura ex duobus quadrangulis, in cuius medio eſt X. Y. per quam volũmus ſignificare lapidem philoſophorum. Totum autem hoc magiſterium datur per elementorum diuiſionẽ. Hoc quidem fit fili mi, ſecundum curſum huius artis, ita tamen, quòd ſcias quaſlibet figuras in alias reducere, & ſi vnam corrumpas, ſcias aliã generare vſque ad vltimam figuram, in qua omnes aliæ figuræ quieſcunt. Et hæc de Theorica tibi ſufficiunt cauſa breuitatis.

Dictum eſt de prima parte, quæ eſt de Theorica: dicendum eſt de ſecunda, quæ eſt de Practica. Et primò de prima parte. Secundò de ſecũda, quæ eſt de compoſitione lapidis.

TV in virtute A. Princeps ſereniſsime, accipe aurum, & proijce ipſum in aquam vegetabilem, de qua locuti ſumus in noſtro codicillo in capitulo quod incipit, Spiritus recipientis & formalis, aliàs generalis eſt, vt capias de ſicco lunariæ & cæt. Et in capitulo quod incipit, Et tibi

volumus reuelare de natura menſtrui, in quo eſt ignis contra naturam, & in eodem capitulo, quod incipit, Fili cum illud mẽſtruum ſine quo non poteſt &c. per totũ, vbi ſatis declarauimus naturam iſtius & operationem. Et ſit aurum ad pondus aquę vegetabilis, & pone illud totum in digeſtiõem H. per ſex dies naturales, & aurum diſſoluitur in aquam in colore croci. Poſtea verò diſtilla menſtruum in diſtillatione H. in balneo: poſtea ſuperpone aliam lunariam recentem, & pone iterum in digeſtionem H. per alios ſex dies naturales: & tunc extrahẽ, & mitte illud quod ſolutum eſt in aliam ampullam, & ſuper illud, quod remanſit, finitis ſolutionibus & diſtillationibus, iterum de menſtruo ſuperpone ad quantitatem terræ, & pone in digeſtionem H. per quatuor dies naturales, & illud quod ſolutum eſt de metallo, ſimul cum menſtruo pone in cucurbitam, vt prius: & ſic fac vſque ad ſex inhumationes & diſtillationes, & illud quod remanſit, finitis ſex diſtillationibus de fecibus non cures, & diſtillationes ſeu liquefactiones, vel etiam diſſolutiones pone in digeſtionem H. & diſtilla totam aquam per alembicũ, & ſuper feces ponas de alia aqua

Mercurij

Mercurij recentis,& pone in digestionem per vnum mensem cum dimidio. postea tu recipe Q. in quo erat aurum putrefactum, & distilla inde aquam in distillatiõe H. & super feces mitte tãtumdem de menstruo recenti & iterum colloca vas in digestionem H. per sex dies naturales aut decem: quibus finitis, pone vas in digestionem I. & distilla aerẽ simul cum menstruo. Postquàm noluerit plus distillare, serua distillationẽ in vase suo, & super feces mittas aliud menstruum,& pone in digestionẽ H. per sex dies naturales, & iterum distilla vt prius in distillatione I. & super feces mitte de alia lunaria recenti,& pone in digestionem I.& sic reiterabis inhumationes & distillatiões in H. & I. vsq; ad vigesimam aut vigesimam quintã distillatiõem. Sed dum fueris in vigesima secunda distillatione, illam aquam,in qua est aliqua pars aeris, simul cum menstruo ponas ad distillandũ in digestione H.& exibit menstruum totũ per illam distillationem aut aliam: & si ibi fuerit aliquid aeris, manebit in fundo ad modum aquæ splendidæ aut citrinæ, & si nõ fuerit eius quantitas, nisi duę guttę, aut tres, vel quatuor, non reiteres inhumationes & distillatiões. Si verò plus fuerit, reiteres

teres inhumationes & diſtillationes in di-
geſtione H. & I. vſque ad viginti ſex vel tri-
ginta diſtillationes, vt bene euacuetur ter-
ra ab aere, & in qualibet inhumatione in-
diget ad minus quinque diebus cõtinuis,
donec totum aerem diſtillaueris, qui ſine
falſo totus diſtillabitur per diſtillationes
dictas, ſi benè regulaueris magiſterium. Poſt
hoc verò tu accipies vas, in quo ſunt om-
nes diſtillationes, & diſtilla eas cum dige-
ſtione H. tunc totus aer in fundo remane-
bit, quia non valebit per diſtillationem de
H. aliquid aſcẽdere ſimul cum menſtruo.
Cùm verò totum menſtruum diſtillaue-
ris, manebit totus aer in profundo in co-
lore aquæ ſplendidæ pulcherrimæ, & ſer-
ua illud, qui aerẽ dũ ſic habueris, optimus
fuit proceſſus: quippe quem de aere feci-
ſti, eodem modo de abſtractione ignis à
terra te docemus neque magis neque mi-
nus, niſi quia ſeparatio ignis à terra fit cũ
aere inhumando, & qualibet vice diſtillã-
do in digeſtione de K. Vel etiã poteſt fieri
diſtillatio cum D. & non cum C. quia ſicut
ignis eſt nobilius elemẽtum, ideo indiget
nobiliori menſtruo, vel ſuo aere, & ſicut
aerem diſtillaſti cum 30. diſtillationibus.
Quippe cùm ſic ſeparatæ fuerint, ſeu ha-
bueris

bueris ſeparatam terram à ſuo ſpiritu, qui poteſtatē reſtringendi habet, quæ euacuatio ſic fit. Recipe terram, à qua extraxiſti elementa, ſcilicet ignem & aerem, & proijce ſuper ipſa de aqua vegetabili, & pone ad digeſtionem de H. ad tres dies, quibus finitis, extrahe illud, quod diſſolutū eſt ad partem in Q. & ſuperpone ſuper feces de lunaria recenti ad quantitatē terræ, & ſtet per alios tres dies, & mitte illud, quod diſſolutum eſt in Q. vbi eſt alterum, & ſic facias tot inhumationes in H. & euacuationes in Q. donec modicū maneat de terra. Et cùm dicta euacuatio fuerit facta, congrega omnes diſſolutiones ſeu euacuationes in alembico, & ediſtilla per alēbicum totum menſtruum, & ſuper feces pone de C. tantū ſicut eſt terra, & pone in digeſtione de H. per vnum diē naturalem, & iterū diſtilla. Et iterum Princeps ſereniſsime reiterabis diſtillationes & inhumationes, donec tota terra cōuerſa ſit in puluerem impalpabilem, tūc ſuper ipſum mittes. D. vel C. Sed Princeps ſereniſsime melius & tutius fit cum D. & pone in digeſtione. H. per duos dies, poſtea diſtilla per alembicū in digeſtione de I. & ſuper feces iterum mitte de D. ſi cum D. operatus, vel de C. ſi

cum C. operatus fueris, & pone in digeſtione de H. & poſtea diſtilla, & diſtillationem pone cum altera. Si verò defecerit menſtruum, diſtilla illud, quod per diſtillationem extraxiſti à terra, & operare cum illo. Tot quippe vicibus reiterabis D. ſuper terram, & inhumabis & diſtillabis, donec tota terra ſimul cum D. vel C. aſcenderit per alembicum, & deſcendit in receptorio. Iſta quippe materia dicitur apud philoſophos argentum viuum de conſideratione Alchymiſtarum. Demumque, Princeps ſereniſsime, cùm iſta cõpleueris, tunc accipies omnes diſtillationes, & ſuperpone alembicum, & diſtilla in digeſtione de I. quouſque materia ſit bene deficcata: deinde extrahe terram de digeſtione de I. & illam ponas in digeſtiõe de K. & ſublimabitur terra, & terra erit ad modum argenti viui in virtute ſublimationis: ſed tu, Princeps ſereniſsime, cùm omnia, quæ ſuprà diximus, compleueris, ſcias te omnia elementa habere, quibus indiges ad lapidem philoſophorum componendum. Quando compoſitum album putrefeceris, melius tamen fiunt cum ipſo D. purificatio elementorum, quàm cum C. cum C. aliquid retineat de ſuperfluitate: D. verò cùm ſit ſubti-

ſubtilior naturæ, & per hoc elucidatur capitulum noſtri teſtamenti, quod incipit: *Quam tu auras diuiſa la, &c.* id eſt, Quando diuiſeris lapidem per quatuor elementa. Ité in purificatione terræ, de qua diximus ſuprà in parte vltima. Diuiſio elementorũ elucidatur capitulum, quod recoluimus ſcripſiſſe in capitulo teſtamẽti, quod aliàs dicitur vade mecum, de numero philoſophorũ, in capitulo quod incipit: Cùm autem per iam dictam ſublimationem Mercurius diminutus fuerit à corporibus, &c. Item, Princeps ſereniſsime, dum elementa ſic habueris diuiſa, intereſt, vt illa ſubtiles & fixes.

De ſublimatione aeris.

ACcipe igitur in Chriſti nomine aerẽ, & pones in alembico, & diſtillabis cum ſepties vel 6. cuius erit ſignum, donec noluerit diſtillari aliquid. Item, ſi forſan aer conuerſus fuerit in puluerem, diſtillabis & purificabis illum, cùm tantundem de D. & in vltimo diſtillabis D. & manebit aer inferius: ſcire tamen debes, Princeps ſereniſsime, hoc, quod diximus, aeris diſtillatio & purificatto fit cum digeſtione

de I. Item tu ſatis potes purificare aerem cum aqua ſua, ſicut enim aerem purificaſti: ita de igne ſimiliter facias per omnia, ſicut de aere diximus, niſi quia ignis purificatio fit cum digeſtione de K. & aeris cũ digeſtione de I. Item Princeps ſereniſſime hoc, quod diximus de purificatione terræ, inuenies ad plenum in vade mecum de numero philoſophorum, in capitulo, quòd incipit: Partus verò fit per viam ſublimationis inuentæ, & cæter. per totum capitulum. Dum ergo Princeps ſereniſſime compleueris iſtam, quæ ſunt ſuprà dicta, tunc habebis totum illud ex quo componitur lapis philoſophorum. Tu quidem fac mixtionem elementorum & rerũ pertinentium ad lapidem componẽdum. Recipe ergo elementa purificata, in qua purificatione neceſſarium eſt remanere feces in fundo vaſis. Inſuper etiam feces ignis & aeris ſerua ad partem, & accipe ignem & aerem quodcunq; iſtorum in vaſe proprio poſitum, & claude vas cum cera gummata, & pone in loco ſereno per tres dies continuos, quibus finitis, accipe tantum de fecibus ignis ſicut aeris, & de fecibus terræ ſicut eſt aeris, & ſi tantæ non fuerint feces elementorum ſicut elemẽtum aeris,

ſuper-

ſuperadde de terra purificata vſq; ad quãtitatem dictam, & mitte totum cum fecibus ignis & aeris & terræ in vaſe proprio aeris, & claude multum bene vaſculum cum cera & maſtice & luta: & vnum iſtorum vaſorum, ſcilicet, vas aeris in terra ſepelies, & ſecum alterum, in quo eſt ignis ſuperius ſuſpendas in aere in parte altera. Et fac taliter, quòd lapis, vel aliqua res non noceat vitris, & ſtent ibi dicta vaſa per annum continuum, quo facto fabricabis quoſdam moles vel modulos ceræ, in cuius forma volueris lapidem exire ſeu facere, quibus factis aperias vas, quod in terra poſuiſti per annum, & mittas intus duas vel tres mollas, quæ ſupernatabunt, & ſtent ſic in vaſe & inſtanti claude, & ſtent intus per ſpacium quartæ partis horæ parum magis vel minus, & tunc quippe implebitur molle vel modulus aere cõſtrictiuo mirabili & inuiſibili, quia aſcendit ſuperius de aqua terræ. Et tranſacto igitur tempore, aperias vas, & accipe molles vel modulos, & teneas extra vas, imple illas de aqua, quam per ſpacium vnius anni ſuſpendiſti in aere, & iterum mitte modulos in vaſe primo, vbi eſt aqua terreſtris, & ſtatim claudas vas, & dimitte ſtare

per

per ſpatium ſupradictum, quo finito cum ſorpicibus argenti trahes molles vel modulos, in quibus miſiſti aquam ætheream ſiue aeream, & verte modulos ita, quòd illud, quod eſt ſuperius, tangat inferius taliter, quòd aqua, quam miſiſti intus, modulos tangat aquam terreſtrem, & ſtét ſic per tres dies continuos ad ſortem ſolem in æſtiuo tempore, & in autumno per ſeptem dies: in vere vel in hyeme per duodecim. Scias quippe, Princeps ſereniſsime, aquam, quam in molibus terreis miſiſti, inuenies intus regenerationem congelatam in modum gummi: & iſta quippe gemma vocatur per philoſophos Elixir. Et molles dum in vaſe fuerint per ſpatium ſupradictum, & ſteterint in vaſe terreſtri: trahes igitur molles tuos extra, & pone ad partem in vaſe vitreo, ſic cum lapidibus intus congelatis, & ſic facies lapides tuos vſq; plus. Et ideo habeas de aqua terreſtri & aerea, vel ætherea, Princeps illuſtriſsime, ſcias, q̃ de aqua reſtrictiua modicum expendiſti cum operatione, cùm molles non impleantur, niſi eius ſpiritu inuiſibili, cuius virtute aqua ætherea conuertitur in lapidẽ. Ideo dixerunt Alchymiſtæ, lapis noſter cõponitur ex duabus aquis: ex vna ſcilicet,

quæ

quæ facit lapidem volatilem, & ex altera, quæ ipſum fixat & indurat. Cum tali quippe aquæ terreſtris ſpiritu inuiſibili de argento viuo vulgi purum argentum facimus ad omnem probam bonum, ſicut de minera ſine calore ignis communis, qui ratione ſuę virtutis eius odore ita ☿ congelabit in probatiſsimum argẽtum, ſicut baſiliſcus viſu omne animal interficit in inſtanti. Tu quidem, Princeps illuſtriſsime, habeas lapides tuos, videlicet & ſecundũ ordinẽ magiſterij ipſos ad perfectionem D. deducere potes. Igitur ponas illos in quodam vaſe vitreo benè mundo, & dimitte ſtare per decem dies ad aerem taliter, quòd ſit vas ſuſpenſum: quibus quidẽ finitis, oportet ipſos ponere ad tertiam decoctionem, vt habeat totius perfectionis complementum.

Sequitur decoctio prima, quæ fit cum calore Solis.

REcipe igitur lapides tuos, & pone illos in quodam vaſe vitreo, quod per Alchymiſtas perfectoriũ vocatur, & quod eſt inſtrumẽtum oblongum, tenue in ſubſtantia: & claude multum benè vas cum maſtice

mastice & cum farina siliginis mixtis cum filis panni linei, & pone ad Solem per nouẽ dies in Vere & in Aestate vel Autúno & in Hyeme per octodecim dies, quibus quidem finitis, erit finita prima decoctio: Tunc oportet te ad secundã dirigere, quæ est medium inter primam & tertiam decoctionem: secunda decoctio est, quæ fit aliter cum primo calore.

De secunda decoctione lapidis.

SErenissime Princeps, secunda decoctio vocatur Optates, & fit cum eodẽ calore, sed aliter: quia tu capias vas tenuissimum vitreum, quod possis inuenire, & maius in quantitate, & impleatur aqua clarissima, & ponatur ad radium Solis, & in parte illa inferiori vbi magis lucet, & vbi magis accipitur ignis per magisterium vulgi, & ponatur vas supradictum cum lapidibus taliter, quod luciditas ignis tangat vas, vbi sunt lapides, & stet ibi, donec Sol non possit capi per vas aqua plenum. Et cõtinuetur ista decoctio in Vere per octodecim dies, & in hyeme per quindecim dies, & in æstate per octo: quibus finitis, est finita secunda decoctio, & oportet tertiã ministrare, quæ est finis complementum lapidis.

Deco-

Decoctio tertia, quæ fit cum calore ignis communis.

TErtia quidem decoctio fit cum calore ignis communis: & fit in quodam furno, qui vocatur Tripes archanorum, cuius figura eſt in libro quintæ eſſentię verè ſituatus, quem te latere non credimus, & fit iſto modo. Recipe ergo lapides, quos in vaſe habes perfectorio, & ſic cum vaſe ſuo pone in Tripede archanorũ per ſpatium nouem dierum continuando ſibi ignem de carbonibus ardentibus: quibus finitis, eſt finita vltima decoctio, quæ vocatur per Alchymiſtas Sulfur vel Sulpur D. H. Et in iſto, Princeps ſereniſsime, habes omne, quod à mundo deſideratur theſaurum incomparabilem & innumerabilem, cum quo ad finem perfectiſsimũ ſequi poteſt. Et eſt vnum de ſecretis ipſos lapides multiplicare: ſed quia lapidum multiplicatio redundat in numero tertio vel quarto, cuius quidẽ duo modi valdè ſunt tædioſi, quia ſunt per reductionem lapidum ad primum: ideo hic vnum explicamus, ſed vnus modꝰ, Princeps ſereniſsime, eſt ſenſibus valdè placabilis, & eſt iſte, qui ſequi-

ſequitur. Et qualiter fit multiplicatio lapidis philoſophorum in quantitate tantum.

De multiplicatione lapidis.

MVltiplicatio iſta fit cum argento viuo vulgariſto modo. Recipe de lapidibus in quantitate vnius 3. & mitte ſuper centum milia argenti viui vulgi, & tantus eſt ignis lapidis multiplicatus virtutibus cœleſtibus, quòd totũ Mercurium in puluerem poteſt redigere comburens omnes petias minerales exiſtentias in dicto Mercurio ſicut viſus baſiliſci cõburit omnem virtutem animalem in inſtanti, & interficit omne animal: quippe hic habebis centum milia & vnum pondus argenti viui cõuerſi in medicinam, quorum quidem centum milia vnica pars ſuper centum milia & redigit ipſum in puluerem, ſicut prius patet exiſto puluere ſecundo, tertio pone ſuper centum milia 3. Mercurij, redigit ipſum in puluerem, de qualibet nouam multiplicationem vſque ad centum multiplicationes. Quis igitur enarrare poterit multiplicationem medicinæ multiplicatarũ quantitatem? quare Princeps ſereniſsime, quia 3. illarum centum milia centum ex 3. multipli-

tiplicatarum multiplicare potes, ſeu ſcies qualibet de noua multiplicatione j 3. ponẽ di ſupra cẽtum milia argenti viui, & fit totum medicina, Princeps ſereniſsime in tãtum continuetur proiectio medicinæ ſuper Mercurium, donec ignis lapidis ſit extinctus, & conuertatur materia in metallum perfectum, & non fiat ex illo puluis plus. Sunt autem aliæ multiplicationes, vna quidem dicitur virtualis, & quantitatiua ſimul, & quælibet iſtarum fit per reductionem ad principium, vt habetur in noſtro teſtamento, in capitulo quod incipit, *Quãtu auras ticabades les dictes coſes eages ſecta.* Cùm tu perfeceris dictas res, & feceris proiectiões per totum circulum, etiam non eodem libro multiplicatione hic multiplicata, & continuetur, vt patet in capitulo quod incipit, *Fil tu prendas vna 3. de la medicina decta multiplicata & c.* Fili tu capias j. 3. medicinæ dictæ multiplicatę. De altera verò multiplicatiõe inuenies in tertio lib. quintæ eſſentię, in capitulo quod de multiplicatione tractat.

De practica brancharum noſtri lapidis.

ET ſi vis, Rex illuſtriſsime alium ſcire modum ad noſtrum lapidem com-

ponendum, quod per Alchymiſtas dicitur practica brancharum, eſt, quod purifices terram, vt ſuprà te docuimus in practica, in parte illa, quæ tractat de purificatione terræ in 6. quæ incipit, Dum quippe omnia elemẽta ſunt ſeparata. Etiam in noſtro codicillo, in capitulo, quod incipit, *Ara ſil ercentant aqueſt menſtrual*. In capitulo etiam, quod incipit, *Ara ſil neges chedituz* quoniam dum terram purificatam habueris deinde elementa ab auro & argento, & purificata terra illorum, vt ſuprà dictum eſt in practica recolimus ſcripliſſe in 3. lib. 5. eſſentiæ, in parte illa, quæ de purificatione elementorum tractat in cap. quod incipit, Rectificatio quidem elementorum ac poteſtatum. Conditionata igitur terra de numero philoſophorum, quod incipit, Cum autem per illam dictam ſolutionem M. diminutus fuerit à corporibus. Et cùm ſimiliter de elementis, tu potes tantas mixtiones facere & combinatiões, quod difficulter numerare potes, ſed vt habeas aliquam practicam abbreuiatam per branchas arboris aliquas explicamus operationes. Eſt quidem mixtio illa ad componendos philoſophorũ lapides. Accipias quinque ponderа ignis, & duo aeris, & altera

duo

duo M.C.O.I. quintæ eſſentiæ: & ex altera parte tria pondera aeris, & tantum de terra tria pondera, & in mixtione terræ & aeris mittes de M.cœlico tria pondera. Item coniũge O. & P. & E. ita quòd O. & P. ſit in pondere æquali, & D. ſit medietas O. vel P. & de M. vegetabili tantũ ſicut de G. ita quòd O. & P. de L. X. ambas dictas mixtiões, & diſtilla, limus primæ quidem mixtiones limi diuiſum cum aeris & terræ, & D. colligatur ad partem & limus ignis & aeris, & D. ad alteram partem colligatur, & feces conſimiliter. Et mitte de fecibus in quolibet limo tantum ſicut medietas limi, & ſi non attingit ad hoc, non eſt vis: ſi verò ſuper ſum non, non mutat hoc quod dictum eſt. Et conſimiliter facies de limo primæ mixtionis, & eorum fecibus denique limos habueris reconditos in vaſis ſuis cum ſequẽti practica, ſicut dictum eſt ſuprà: & iſtæ mixtiones elementorum, & ex eorum limis ad doctrinam operis literalis ſufficit cauſa breuitatis.

De mixtione abbreuiata.

TVnc princeps ſereniſsime quippe, proſequi intendimus ad mixtiones abbreuia-

breuiatas. Et prima mixtio erit, quòd tu des terræ bibere de D. per continuas diſtillationes per quatuor partes ſui, deinde fac quò terra ſit pondera duo, de aere ſex pondera, & de igne duodecim. Et des primò bibere terræ aerem incerando in crucibulo, donec fluat admodum mellis, deinde extrahe materiam, & dimitte illam quietare per decem dies: poſt hæc reitera ſicut eſt mixtũ cum aere in alembico ſuo ad paruũ ignem, & mitte deſuper guttam ad guttam, donec fluat ſicut cera, & dimitte quieſcere quatuor dies: poſtea vtere vnum pondus ſuper centum milia, cuius fuerit E. & fiet metallum auri vel argenti.

De alia mixtione.

ET fiat alia mixtio ſic, quòd coniungas tria pondera. P. & duo de O. & facias totum corpus vnum. Deinde cera terram ſuam, & alia & cum iſto igne incerare poteris O. iſtius metalli, aut illius duorum ſimul vel trium ſimul ad æquale pondus vel quatuor.

De alia mixtione.

ITem fiat alia mixtio, vt accipias octo partes. P. & vnam O. & coniunge ſimul.

& pone in digeſtione de H. per octo dies; et poſtea cera terram iſtius vel alicuius metalli aut illius ad ſolutionem & limum. Si verò adminiſtrare volueris alicui de P. auri, & de O. argenti. Itaque de P. ſint octo partes, & de aere vna, & miſce ſimul, & pone in digeſtiõe de H. per octo dies. Deinde cera terram ſuam vel aliã, & cum hac medicina perfectum aurũ facies mixtionem ex contrarijs ſcilicet vnum pondus O. auri, & octo pondera P. argenti.

De alio modo miſcendi.

ITem aliter, ſi accipias de igne auri & de O. eiuſdem ad medietatem P. & de terra ad medietatem O. miſce ſimul cum ſeptima parte meræ 5. eſſentię, & diſtilla limũ deſertum, cum quo potes cerare terram ſuam vel aliam, & feces quæ remanſerunt: & ſic conſimiliter feces de argento. Et iſta tibi clariſsime Princeps, ſufficiant cauſa breuitatis: & per iſtas operationes, quas ſic explicamus, elucidatur capitulum noſtri teſtamẽti, in capitulo, quod incipit, *Quant tu auras fixat lagna ſebre la terra*, Quando fixaueris aquam ſuper terram M. quod incipit, *Que tu pregnes de la medicina vna onza & aquella methnas en vn cruſal*, Quòd tu ac-

cipias medicinam ſcilicet vnam ℥. & illam pone in crucibulo. Etiam elucidatur aliud capitulum in eodem libro, quod incipit, *Tota aquella manera fil conſeruans la practica que ab fera ablanch*. Omnis ille modus, fili, conſeruans practicam. Etiam elucidatur aliud capitulũ, quod incipit, Fili plumbum tenet ſuccum magnam partem de H. combuſtibile. Et etiam in capitulo, quod incipit, Similiter facies de Venere ſicut feciſti de Saturno. Etiam elucidatur aliud, quod incipit in eodem lib. Ita facies perfectionem iſtorum duorum metallorum. In quibus quidem tractauimus ſatis de practica abbreuiata brancharum arboris. Dixi de prima parte ſecundæ partis principalis: nunc dicamus de ſecunda ſecundæ partis, quæ tractat primo de compoſitione margaritarum.

Compoſitio margaritarum.

OPus nanque margaritarum ſic condies: primò, quòd accipias aquam Mercurij, factam per modum quem tetigimus in noſtra quinta eſſentia, in libro primo, in capitulo quod incipit, Non reputes me mendacium, &c. vſq; ad G. quod inci-

incipit, &c. Recipe igitur illā rem, &c. Etiam per modum noſtri codicilli, in capitulo quod incipit, Præparatio ſpiritus lapidei & fermẽtabilis eſt, quòd tu accipias ſuccum lunariæ. Etiam per modum noſtri teſtameti in capitulo quod incipit, Fili, tu accipies liquorem lunariæ, & ſit quãtitate duarum librarum vel trium, & in ipſa diſſolues ℥j. argenti puriſsimi per calorem digeſtionis per ſex dies, poſtea ſepara feces per diſtillationes quæ erunt albæ & pulchrę. Iſta eſt aqua, qua indiges ad diſſoluenda omnia ſex metalla, & illorum argẽtum viuum: cum qua quippe formantur lapides, qui parlæ vocantur, per reductionem illarum in ſuarum primam materiam.

De prima aqua diximus.

REcipe auri ℥j. & diſſolue illud cum quantitate dictæ aquæ, quantum tibi benè viſum fuerit in digeſtione de H. ſicut argentum, & diſſoluatur in aquam colore croceo, & trahe aquam deauratam per filtrum, & ne cures de illis fecibus, qui nihil valent ad propoſitum: poſtea diſtilla aquam per alembicum, & ſerua feces ſecundas.

De aqua ſecunda.

AQua ſecunda ſic fit. Recipe ℥ j. Veneris, & diſſolue quantum tu volueris aqua prima in digeſtione de H. ſicut tu feciſti de alia, & diſtilla aquã per filtrum, donec tota ſit diſtillata. & de iſtis fecibus necures: & diſtilla aquam illam per alembicum, & ſerua feces ſecundas.

De tertia aqua.

TErtia aqua ſic fit. Recipe ℥ j. plumbi, & diſſolue in tanta quantitate aquæ diſſoluẽtis, quantum tibi benè viſum fuerit in digeſtione de H. poſtea diſtilla per filtrum, & dimitte feces primas, quia nihil valent. Poſtea diſtilla aquam per alembicum in digeſtione de H. & ſerua feces ſecundas.

De quarta aqua.

QVartam aquam ſic facies. Recipe ℥ j. ſtanni puriſſimi de cornu vagla, qui eſt in domo Angliæ, & diſſolue ipſam in tanta quantitate aquæ, quantum tibi benè viſum fuerit in digeſtione de H. diſtilla aquam

aquam per filtrum,& de fecibus ne cures: poſtea diſtilla aquam per alembicum in digeſtione de H. & conſerua feces ſecundas.

De quinta aqua qualiter fit.

QVinta aqua ſic fit. Recipe de Mercurio vulgi ℥ j. & diſſolue ipſum in vna libra cum S. aquæ diſſoluentis in digeſtione de I. & ſerua aquam illam, diſtilla per filtrum, de fecibus ne cures, ſecundas verò ſerua.

De ſexta aqua.

SExta aqua verò fit. Recipe ℥ j. ferri puriſsimi, & diſſolue ipſum cum tanta quantitate aquę, quantum tibi benè viſum fuerit in digeſtione de H. Poſtea diſtilla ſicut alias aquas feciſti & ſerua feces ſecundas.

De ſeptima aqua.

SEptima aqua ſic fit. Recipe ℥ j. argenti puriſsimi, & diſſolue in tanta quantitate aquæ diſſoluentis, quantum tibi benè viſum fuerit, & diſtilla per filtrum, &

reijce feces primas: poſt diſtilla per alembicum in digeſtione de H. & ſerua feces ſecundas, & de omnibus aquis feces ſeruabis in vaſe ſuo: & iſtæ aquæ cum eorum fecibus eſt materia, de qua omnes lapides componuntur.

Sequitur de reſolutione.

CVm ergo metalla reſoluta fuerint in aquam, & quamlibet illarum recipiendo quemlibet limum in ſuo vaſe: & erunt iſti limi reſplendentes cũ virtute minerali, & cum magna limoſitate, quæ apparata eſt ad recipiẽdum virtutes influentiarum cœleſtium. Et quamlibet illarum aquarum recõdas in ſua ampulla vitri cum lõgo collo & fundo rotũdo, deinde claude orificiũ ampullarum cũ maſtice & corio alutæ, & quamlibet ampullarum cum ſua aqua pones in loco ſereno per vnũ annum integrum taliter, quòd nulla res noceat ſibi, & ingrauidentur ſeu impregnabuntur illæ aquæ per virtutem cœleſtium curſuum, & per ſubtile ingenium ipſas virtutes cœleſtes accipimus, & venamur cùm talis materia ſit ad hoc naturaliter diſpoſita, vt graduetur ſeu ingrauidetur per virtutem cœleſtium, in quibus eſt materia ſpiritualis

ritualis conſtrictiua, & conſtrictibilis ſubtiliata atque ſimplex, cùm per ingenium artificis, quàm per velle & reſtaurationem naturæ. Tu quidem ſis cautus in reſolutione limorum, quia de quolibet limo duas aquas ſeu partes facias prius diſtillãdo medium limi, quem pones ad partem, quia ex iſta parte prima fit aqua terreſtris, & aliam partem ſimiliter ad partem diſtillabis, ex qua fit aqua aerea, quæ ſuſpenditur in ſereno loco, vt ſuprà dictum, per annum.

De compoſitione vtiliore & leuiore.

EST autem compoſitio iſta leuior & melior cum aliqua cõpoſitione, hoc eſt, quia diſſolutis metallis, Princeps illuſtriſsime, & qualibet aquarũ diuiſa in duas partes. Tu recipe quintam partem illarum duarum, quas feciſti de vna aqua in ſpeciali, & illam mitte cum ſuis proprijs fecibus, quas reſeruaſti ex diſtillatione alembici, & ſororem huius partis, quam cũ fecibus ſumpſiſti, diſtilla limum quod idem, quod liquor procedẽs ex duobus corporib⁹, ſcilicet aqua & fecibus, quę erũt ſplẽdidiſsimi valdè. Et feces poſt diſtillationem remanebunt in fundo cucurbitę. Ponas igitur limum ipſum in ampullam cum longo

longo collo & fundo ſphærico, & claude fortiter orificium cum maſtice vel oliba-no, & cum quodã corio fortiter deſuper, & ſuſpende limum ſupradictum in loco ſereno per vnum annum integrum. Dũque limum prędictum poſueris in loco ſereno, reuerte operationem ad aliam partẽ aquarum. Tũc igitur, clariſsime Princeps, recipe feces naturales, à quibus reſoluti ſunt limi prædicti per ſublimationem, de illis mittes quamlibet partem in parte ſua ſecundum ſuam propriam ſpeciem in quadam vitrea ampulla cum longo collo in longitudine duarum palmarum, & cum fecibus miſce aliam partẽ aquarum, quã reſeruaſti: quæ verò aquę ſorores illarum, à quibus reſoluti ſunt limi & claude orificium ampullarum, ſicut dictum eſt ſuprà. Et poſt hoc ſepelias illas in quodam antro terræ in profundo vnius palmi cum dimidio, & ponas circunquaque aliquam rem taliter, quòd lapis non noceat, vel aliqua res, & ſtent ibi per vnum annum integrum ſicut diximus: de alijs quippe taliter componendi ſunt lapides philoſophici, cũ vna eſt via ad vnũ, & ad aliud niſi quia differunt per maiorem ſublimationem naturæ, & vniuerſaliorẽ: quare ex eo quòd lapides

pides philoſophici corrumpuntur, & veraciter alterantur quia indiuidua quędam in altero indigent maiori ſublimatione, videlicet vt ſuprà in practica diximus: ſicut enim de vna aqua duas in magiſterio feciſti, ſic conſimili in altero facies, miſcendo aerem in ignem, & terram ad pondus æquale, & ſit tantum in pondere de D. ſicut omnia alia tria, ſed cũ O. quod pones C. miſces D. & pones O. P. D. ſit mixta in ſuo vaſe, in digeſtiõe de H. per 6. dies: quibus finitis, deinde liquoré diſſolutũ aliàs reſolutum reſolutiõe ex O. P. D. ponatur in cucurbita alembici cum ſuo roſtro rotundo, & pone in digeſtione de H. per tres dies: deinde extrahe, & pone alembicum, & diſtilla alias ſublima limum deſertum in digeſtione de I. vſque feces ſint ſiccæ, quæ limum in aere ſuſpende in ampullam cum collo longo, quam ſtare dimittas per vnum annum integrum. Igitur cùm iſta compleueris, recipe aliam partem aquæ, quam reſeruaſti, quę eſt ſoror limi ſuſpenſi, & ponas illam in cõſimilem ampullam cum lõgo collo, & ſupermittas omnes feces, ex quibus limos diſtillaſti, & claude orificiũ ampullæ, ſicut de lapidibus preciosis diximus, & ſepelias illam etiam ſimiliter in

in horto, in profundo vnius palmi cum dimidio, & fac vt ſuprà dictū eſt, & dimitte ibi ſtare per vnū annum integrum, & tunc habebis materiam aptam cum ſpiritu ſubtili ad componendum lapides philoſophicos. Et tantum hoc, quod diximus ſufficit, Princeps, modus compoſitionis aquarum per artificium, cum quibus formabis vtriuſque lapides: ſed quia ad præſens non fecimus compoſitionem lapidum philoſophorum, ideo reuertemur ad preſentis cōpoſitionem, quæ eſt de compoſitione lapidum precioſorum.

De carbunculo.

CArbunculus eſt rex omnium lapidū, ſicut aurum eſt omnium metallorū: vnde ſi tu, Principum ſerenisſime, vis ipſum artificialiter componere, quod ita ſit, & plus virtuoſus naturali: recipe de aqua terreſtri auri indurativa, quam ſepeliſti intra per annū, & pone ipſum in vaſe, quod ſit factum ad modum vnius figuræ inferius ſcriptæ rotundum vel triangulatum, vel quadrangulatum, ſicut placuerit. Et in ipſa mole cerea exiſtente, nauigando in vaſe aquæ terreſtris per ſpatium quintæ partis horæ: quo finito, verte modulum, & cape

& cape lapidem cum forpicibus aureis vel argenteis deauratis: & fac taliter, quòd ſuperficies lapidis tangat aquam indurati-uam, & ſtet ſic per tres dies ad ſolem, & deinde extrahes molem ceræ, in qua eſt aqua ætherea indurativa per virtutem aquę terreſtris in ſimilitudine gummæ. Princeps illuſtriſsime, informatio omnium lapidum precioſorum eſt vna, & vno modo fit, ſcilicet finem ſuorum colorum accipiunt ex paſsione diuerſarum materiarum quouſque ſint terminatæ per virtutem vltimæ formationis, quam lapis accipit per virtutem ignis communis in propria forma ſub conſeruatione ſuarum virtutum operatiuarum. Cùm ergo ipſam molem extraxeris extra vas, expolia ipſum lapidem à cera, qua eſt indutus, & da ſibi decoctionē arteticam. Sed prius dimitte eum ſtare per tres dies in vmbra, & continuabis ignem illum per nouem dies in vere, & in æſtate per 5. finita iſta decoctione, da ſibi decoctionem, quæ artateſis, per conditionem tẽporis antedicti. Deinde proſequatur decoctio, quę ſulfur dicitur per quinq; dies cõtinuos, deinde trahes lapidem tuũ perfectum cum omnibus virtutibus ei pertinentibus ſibi per naturam attributũ. Dum verò

verò Princeps ſereniſs. feceris prædictas decoctiones, ſcias quòd lapis ſtare debet in vaſe quod perfectorium, cuius figuram inferius demonſtrauimus. Scias igitur, q̃ omnes decoctiones æqualiter exhibentur omnibus lapidibus, præter dyamanti, cuius decoctio longior eſt ratione ſuæ duricie: virtutes enim illorum ponere nõ curamus in præſenti compendio, cùm intentio noſtra in præſenti cõpendio nõ ſit niſi tractare de illorum compoſitione, tantum tamen ſufficit tibi quòd omnes ſecũdum iſtam doctrinam compoſiti ſunt tantæ virtutis, ſicut quos natura produxit, & etiam fortiores & plures virtutes ſunt habentes, quam naturales vt experti ſumus. Et ſatis de virtute cuiuſlibet plenè tractauimus in noſtro lapidario, quem ſcimus tibi miſſũ à domino rege Eduardo Anglicorum illuſtriſsimo. Ideo hic in ſumma breui de liquibus tractabimus, hoc eſt de illorum compoſitione, vt compendioſum reddamus, & non prolixum.

Compoſitio adamantis.

COmpoſitio adamantis ſic fit ex natura argenti terminati in naturam lapidificã. Recipe ergo de aqua argẽti terre ſtri, &

ſtri, & pone illam in vaſe indurationis ad indurandũ, & mitte intus molem terream per temporis ſpatium ſupradictum. Poſtea mitte de aqua aerea in mole, in qua formari debet dictus lapis. Poſtea da ſibi informationem in vmbra per tres dies, quæ eſt prima informatio, quando aqua aerea fit gũma virtute ſpiritus aquæ terreſtris. Pòſt verò adminiſtra ſibi aliam informationem, quæ fit gyrando molem cum forpicibus argenti deaurati vel de auro ſcilicet illud, quod eſt inferius ad ſuperius taliter, quòd lapis tangat aquam induratiuam, & ſtet ibi per tres dies continuos ad ſolem fortem in eſtate: in Autumno verò & Vere per ſex dies, in hyeme per 12. quo facto, fac tranſire per digeſtionem, quę dicitur Optesis, & per aliam, quæ dicitur Optateſis, per tempus, quod ſuprà ſcriptum eſt de lapidibus philoſophicis. Sed in digeſtione, quę dicitur Sulfur, ſtet per quatuor aut tres dies cõtinuos, quia ratione ſuæ indurationis indiget magis de iſta digeſtione quàm alij. Iſte lapis ſic compoſitus, omnibus alijs eſt ſolidior. Eſt enim tantæ ſoliditatis, quòd ferrum nec ignis ipſum diuidere poteſt, & fit ratione altitudinis ſuæ naturæ, & eſt virtuoſio rnaturali.

De balaſtio.

BAlax eſt lapis, creatus ſeu generatus ex duabus naturis duplicis argenti vi. æqualiter mixtorum, ſcilicet ex aqua aerea argẽti, & ex aqua aerea auri ſimul cõpoſitis in molle ſuo ponе ad indurandum in aqua indurativa argẽti, & in aqua indurativa auri ſimul mixtæ æqualiter: deinde, quòd ſequatur ſibi per iſtas tres digeſtiones ſeu decoctiones, ſicut in coctiõe lapidis philoſophorũ diximus. Et tenẽdo proceſſum ſicut in compoſitione carbunculi, aliàs nihil addendo in proceſſu compoſitionis carbunculi.

De Sapphiro.

SApphirus componitur ex duplici natura argenti vivi, aquatici ſcilicet ex aqua aerea argenti, & ex aqua aerea ſtanni in quarta parte ponderis argenti, & ſimiliter de aqua indurativa argẽti, & de aqua indurativa ſtanni prædicti ponderis indurata in molle cera, & decoctis, ſicut de alijs dictum eſt ſuprà.

De balandina lapide.

Balan-

BAlandina cõponitur ex ar. viuo ferri & est coloris rubei valdè, & resplendet ratione sulfuris decocto & cõuerso in naturã aquę aereę ignitę respiciens naturã ar. viui, & quia sua natura est ex aere, ideo restringit sanguinẽ. Recipe ergo de aqua aerea ferri, & imple mollẽ ceream post virtutem restrictiuam acceptam, & indura illã in aqua terrestri restrictiua ferri, & prosequere per informationes supradictas.

De compositione Turchosæ.

TVrchosa est cõposita ex natura duarum aquarum aerearum, & duarum restrictiuarum. Recipe ergo ʒ. quatuor aquæ aereæ Veneris, & j ʒ. aereæ Saturni, & pone ad indurandum in molle cerea in aqua induratiua Veneris mixta cũ aqua terrestri plũbi per põdus dictarũ aquarũ aeris, & da sibi informatiões aliorum lapidũ.

De compositione Exmiraldi.

EXmiraldus componitur seu generatur ex vna natura duarum aquarum aerearum, & duarum restrictiuarum. Recipe quot partes volueris de aqua terrestri argẽti, & cũ illa misce, quantũ volueris de

aqua terreſtri cupri, donec videas, quòd habeat intẽſum colorem vel remiſſum, ſecũdum quod volueris, & pone prius mollem ceræ in proprijs aquis terreſtribus per ſpatium quintæ partis horæ, vt melius impleatur virtute induratiua, pri⁹ imple mollem aquæ aereæ cupri, & pone ad indurãdum per vnam partem horæ. Poſtea verò gyra mollem, vt dictum eſt de Carbunculo taliter, quòd aqua induratiua ſeu terreſtris tangat aquam aeream congelatam, & dimitte ſic ſtare per tres dies continuos ad fortem ſolem in æſtate, & in vere & in autumno per ſex dies continuos, in hyeme per 12. dies: quia iſtis finitis, extrahe lapidẽ induratum, & fac ipſum tranſire per tres informationes vel decoctiones, ſicut de lapide philoſophorum diximus in practica ſua, & per informationes intellige decoctiones tres: prima dicitur Optaſis, ſecũda Optateſis, tertia dicitur ſulfur, vt ſuprà explicauimus.

De compoſitione Eliotropiæ.

ELiotropia componitur ex vna met natura, de qua componitur Exmiraldus & per põdus & mixtiones aquarum illius. Sed antequam aqua cupri veniat ad perfectam

ctam indurationem, ita quòd ſit in ſpiſſitudine ſicut albugo: capies mollem tuum cũ forpicibus ab aqua induratiua, & mitte ſuper aquã mediæ induratam 4. aut 5. guttas minimas de aqua aerea ferri, tunc mollem ſumes cum forpicibus argenteis, & mitte in aquam induratiuã per vnam partem horæ. Poſtea extrahe illam, & pone in aqua induratiua per vnum Credo in Deũ, & vnum Saluc regina, & da ſibi indurationem per tres dies ad ſolem fortem in aquã terreſtri Exmiraldi gyrãdo mollem, vt de alijs dictum eſt: poſtea extrahe illum à cera, & da ſibi informationes, vt diximus de Exmiraldo.

De compoſitione Camapheus.

CAmapheus eſt lapis, habens colores multos & multiformes: quidã ſunt albi, & alij nigri, & alij rubei, & alij inter nigrum & azurium & album ſicut calcedonij. Et quodlibet iſtorum habet ſuam diuiſam naturam, & virtutem in compoſitione: ſed inter omnes lapidarios rubeus laudatus eſt, ſed vterque ſunt boni ſecundum ſuam propriam naturam. Et albus componitur ex aqua aerea argenti, & ex aqua aerea ſtanni, & ex aqua aerea plumbi æqualiter mixtis poſitis ad indurandum in mo-

lem habentē figuram hominis in aqua indurativa argenti & ſtanni per æqualia pōdera. Rubeus verò cōponitur ex aqua aerea auri, & aqua aerea ferri æqualiter poſitis ad indurandum in aqua terreſtri auri, & in aqua terreſtri ferri mixti per æqualia: vel poteſt componi ex aqua aerea argenti æqualiter mixtis ad indurandū in aqua indurativa auri & argenti. Item, niger componitur ex aqua aerea plumbi, & ex aqua aerea argēti, & ex aqua aerea auri indurati in aqua terreſtri plumbi per pōdus prędictum. Poſtea poſitis ad ſolē, & quòd tranſeat per omnes tres informationes.

Quomodo componitur Topazius

TOpazius componitur ex natura duplici argenti viui reductī in ſpeciē aeris. Recipe ergo aquā aeream auri, & miſce cum illa quartam partē aquę aereę ferri & pone in molē ad indurandū in aqua indurativa auri, & fac ſicut de alijs diximus.

De compoſitione Calcedonei.

CAlcedoneus cōponitur ex aqua terrea ferri, & ex aqua terrea argēti mixtis æqualiter, & poſitis ad molē ad indu-

randum

randum in aqua terreſtri ferri, & lunæ mixtæ æqualiter. Et quod trãſeat per omnes tres informationes ſicut alij.

De compoſitione Berilli.

BErillus componitur ex ſubſtãtia duplici argẽti viui: vna verò eſt de aqua argẽti aerea, & altera de aqua aerea ſtãni, quæ ducũtur in aeris natura mixta æqualiter, & imple molem tuã, vt induretur in aqua terreſtri argenti & ſtanni. Deinde da ſibi informationes ſicũt de alijs diximus.

De compoſitione Parlarum

COmpoſitio parlarum fit ex ſubſtantia triplici argẽti viui cõuerſę in ſubſtantiam aquæ aereę. Recipe igitur aquam aeream ſtanni, & aquam aeream plumbi, & aquam aeream argenti æqualiter mixti, & induretur in mole cerea in aqua induratiua ſtanni, & in aqua induratiua argẽti & plumbi mixtis æqualiter, & pòſt trãſeat per informationes, quas ſuprà diximus.

De compoſitione Parlarum per aliam viam.

PArlæ per aliam viam componuntur ſic: Pulueriſa probas minutas in pul-

uerem subtilissimum, & dissolue eas in tali aqua, in qua argentum vulgi dissoluisti super digestione de I. ponendo de aqua dicta, quæ natat super margaritas in grossitudine medij digiti, & post solutionem natabit quædam limositas ad modum cuiusdam telæ. Et ista tela, Princeps serenissime, est forma transparens parlarum orientalium. Et per hoc quod diximus, elucidatur illud capitulum nostri testamenti, in parte illa, quæ tractat de parlarum confectione, quod incipit, Ostensio virtutum liquoris exuberandi. Item, postquam senties, quòd margaritæ liquefactæ sunt intus aquam M. separabis aquam cum limositate margaritarum in vase altero inclinando vas suauiter taliter, quòd nihil de fecibus vadat cum aqua limositatis. Si verò cum aqua limositatis fuerit aliquid de fecibus, cola ipsum per pannum sericum benè mũdum: post hoc pone aquam illam, in qua limositas parlarum in ampulla cum longo collo in digestione de H. per nouem dies, quibus transactis, fiet aqua illa cũ limositate metalli totũ vnum corpus. Et per hoc elucidatur cap. nostri testamenti, quod incipit, *Quando tu neuras cell dictes parles est pasta blanc sacram liquefactes*

factes per la virtut de laquet. Postea verò habebis moles tuos ex auro puro, vel ex argento deaurato à parte interiori, quod ad similitudinem cuiusuis margaritas formatas fore. Et consimiliter baculum auri vel argenti deaurati, & fac, quòd omnes molles in partes duas diuisæ sint. Et si molles fuerint rotundæ, vel quouis modo alio factæ, & indiguerit foraminibus, perforabis illas partes molles, coniungetur alteri, & imple molles tuas de pasta pulueris, quæ remansit de aqua limosa ita, quòd vterq; pars mollium sit pasta plena per foramen mollium mittes vnum filum auri: & sic facies omnes, & dimitte stare pastam sic in mollibus suis per vnum diem naturalem: quo transacto, si vides, quòd molles possunt diuidi à pasta, trahas grana illa à mollibus, & si nõ, dimitte siccare dũ possis grana illa extrahere. Cumq; grana illa extraxeris à mollibus iam dictis, ponas illam ad desiccandũ in silara marmorea, vel in quadam silara vitri, vel aliqua re vitrea, quę sit ampla & plana. Et cooperi cum quodam vase vitri, vel cum aliqua re, ne puluis tangat ipsos lapides. Et stent ibi vsq; sint benè siccæ. Et per hoc, quòd breuiter diximus, elucidatur capitulum in testamento

noſtro, in noſtro magiſterio, quod incipit, præterea poſtea fiet artificialiter modulus de auro & quãtitas, &c. Et poſt formationem margaritarum & illarum deſiccationem tu accipias vnum filum auri longum, & mitte illum per foramen margaritarum, & caueas, quantum fuerit tibi poſsibile, ne illum tangas cum manu, niſi cum quibuſdam forpicibus argenti deaurati, aut de auro: dum verò ſic habueris, habeas quoddam vas vitreum, factum ad modum oui gallinæ, & cauillabis illa in vtraque parte. Illud, quod eſt intra, debet eſſe depoſitũ. Item, ponas margaritas ſuſpẽſas per filum auri in aqua limoſitatis, quam per nouem dies poſuiſti in digeſtione de H. taliter, quòd ſubmergãtur in aqua, & ſtatim pone coopertorium, & dimitte ſic ſtare ipſas per duos dies naturales: quibus finitis, extrahe margaritas tuas de vaſculo, & pone illas ad vmbrã, vbi illas ſol non tangat per tres dies naturales. Deinde adminiſtra ſibi formationẽ Optatiſſimo hoc modo: Tu, Princeps ſereniſſime, pones tres probas in filo auri, deinde mitte in vnam teſtam oui, quę cooperiat oés tres margaritas, vel plus ſecundũ illarum quantitatẽ. Deinde alias ſecundũ quantitatem oui, quã voluerit ſub ſe con-

ſe cõtinere, & ponas vas vitreum vel ouũ: & ſic deinceps, donec ordinatæ fuerint. Et ſi fuerit tempus æſtiuum, mitte ſtare illas ſic ad ſolem per tres dies naturales. In vere verò & autumno per ſex dies, in hyeme per nouem. Sed nullam decoctionem Obteticam, aut Obtatentam conſulimus tibi in hyeme alicui facere, & qualibet die gyrabis vua vel vaſa ſupradicta de tribus in tribus, horum quippe finitis diebus trahas margaritas tuas, deinde adminiſtra ſibi formationem per tres dies Inſulderh ipſis poſitis in vaſe, quod dicitur perfectorium: quibus finitis, ponas margaritas tuas à tripode Attanor, & videbis, quæ naturalibus non inuident in omni perfectione, tunc vtere illis.

Alia compoſitio margaritarum.

SI autem iſtam fabricationem conſimiliter facere volueris de conchilibus inuẽtis in ripa maris, quę colores habẽt multifarios: quia quædã ſunt albæ, vt parlę cõmunes cum colore oriẽtali, quędam croceæ ad modum auri puriſsimi ſimiliter colorem habentes orientalem. Alia verò cum colore briſilij habentia ſimiliter colorem orientalẽ. Potes igitur Princeps illuſtriſsime

ſtriſsime componere parlas tuas de quibuſuis conchilibus. Et parlę erunt illorũ colorũ, de quibus conchilia erant, de quibus fuerunt compoſitæ. Fitq; pulcherrimum operis ex omnibus iſtis. Nõ vidimus verò partem, in qua iſta conchilia ſupradicta reperias, niſi in Cypro prope ciuitatẽ Famaguſtę, & in regione Portugallię prope ciuitatẽ Liſtone, in ripa maris. Et in quadam villa Anglia, quæ dicitur Conilla, & in alio loco, quæ dicitur portus Syluenæ vſque ad ſanctum Vincentium de finibus mundi. Vidimus enim omnia iſta dum ad Angliam tranſimus, propter interceſsionẽ domini regis Eduardi illuſtriſs. Ergo quæ omnia tibi diximus tam de philoſophicalibus lapidibus, quam de virtuoſis vel precioſis lapidibus ſufficiat cauſa breuitatis. Et quia doctrina quæ tibi tradita eſt, potes alios quoſuis componere recipiendo colorem vnuſcuiuſque lapidialis, & formas illorum & figuras, & tunc facere mixtionem de aquis diuerſis ſecundum doctrinam prius traditam. Et ſi tu Princeps illuſtriſsime iſta, quæ verbis groſsipedalibus ſcripſimus, ſine aliqua ſubtilitate operis compleueris, inuenies verũ quod diximus. Noli tamẽ feſtinare, nec ab opere ceſſare.

ſare. Nõ enim agites naturam propter minas. Et ſi diuiſeritis naturam propter minas operare plus dabit tibi, quàm optas. Si verò Princeps illuſtriſsime vis ſcire rationẽ, quę eſt naturaliter, quia aqua iſtius doctrinæ tantam habet virtutem, vt per artificium de illarum natura componitur ex vna parte iſti lapides, vt illi potentiores in virtute ſint naturales. Ex altera parte philoſophorum lapides quæras in lapidario noſtro, quia ſatis prolixè tractauimus in parte prima ad faciẽdum rationem huiuſmodi. Et ſic habebit omnium complemẽtum cùm noſtra intentio in præſenti compendio non ſit niſi practica nuda & theorica cũ adiuuamine qui eſt trinus perſonaliter, vnus eſſentialiter regnans per omnia ſæcula ſæculorum.

Amen.

Finis compendij animæ tranſmutationis artis metallorum.

De ſigni-

A Significat Deum, qui eſt huius operis cauſa prima.

B Significat quatuor elementa confuſa in metallis.

C Sig. lunariam rectificatam in qua ſolutuntur metalla.

D. Sig. quintam eſſentiã vini, ſeu quintam eſſentiam in ſua perfectione.

E Sig. animam metallorum, quæ dicitur Sulfur naturæ.

F Significat ipſa metalla.

G Significat limos elementorum.

H Sig. calorem primi gradus balnei.

I Significat calorem ſecundi gradus cineris ſcilicet.

K Sig. calorem tertij, ſublimationem ſulfuris.

L Sig. animam corporum, id eſt, calcẽ immediate genitam propter mẽſtrui diſſolutionem.

M Significat ſpiritus corporum perfectorum.

N Significat aquam metallorum.

O Significat aerem.

P Significat ignem.

Q Significat inſtrumenta vitrea.

R Significat ipſum lapidem.

INDEX

INDEX MATERIARVM COPIOSISSIMVS.

In Theorica.

AD ſciendum quomodo lapis ſit remotior à ſuo temperamento. Cap. 93. Fol. 156.

ad tenendū ſecretè lapidis inuentionē. ca. 39. fo. 71.

an metalla vel ſpecies eorum poſſint tranſmutari. c. 21. fo. 38.

de Approximatione temperamenti reſpectu naturæ. ca. 5. fo. 14.

de aquarum fortium natura, & earum approbatione. ca. 60. fo. 106.

argenti viui & ſulfuris quæ res ſit materia. ca. 65. fo. 114.

de Argēti viui extremitatū natura. c. 59. 104.

argenti viui materia quomodo reperiatur. ca. 34. fol. 63.

argentum viuum Philoſophicum non eſt argētum viuum commune, & cur tam rarò lapis inueniatur ſuper terram. c. 88. fo. 146.

ars corrigit & ſupplet fortitudines, quas in materia natura inuenit per mutationem illius in actione puræ formæ. c. 58. fo. 102.

artiſta

artiſta & operator quomodo ſe habituare debeant ad inueniendum dictum menſtruale & intelligere naturam ſuam. c.55.fol.97.

artiſta debet cognoſcere naturam, vt poſſit ei aſſimilari aliquotus caſibus.et quomodo inſtrumenta naturæ aquiparantur inſtrumẽtis artis.c.24.fo. 41.

artiſta debet conſiderare potentias argentorũ viuorum duorum poſt coniunctiones ipſorum, & differentias ſui effectus reſpectu ſuorum effectuum.c.46.fo.52.

artiſta debet eſſe virtuoſus ad inquirendam notitiam primam lapidis, & ex qua materia ſit.c. 18.fol.35.

artiſta debet intelligere quando lapis perdit naturam ſuam.& minuitur ad illum emendãdum.c.92.fol.154.

artiſta debet notare virtutes minerales propinquiores perfectioni, & de operis abbreuiatione per fermentationem.c. 91.fol.153.

artiſta debet ſcire rotam circularem perfectè & naturam conuerſionis elementorũ reſpectu prima & ſecundæ æqualitatis.c.80.140.

artiſta debet ſe habituare pro imbibitionibus menſurandis habendo reſpectum ad fortitudinem ignis, qui dictus eſt natura inſtrumentum.c.68.fol.123.

artiſta & operator debet cuſtodire naturã ſpiritus

ritus quintæ essentiæ, sicut formam formarum, & debet illam intelligere & de mensura ignis. Cap. 48. fol. 85.

artista quomodo bonos & malos spiritus intelligere debeat, & eos cognoscere per virtutes & naturam aquarũ fortium, & de igne elementali, qui elementat elementa. ca. 61. fol. 107.

C.

de Caloris naturalis cognitione, & loco suæ dispositionis ad sulfur procreandum. cap. 66. fol. 115.

De caussa & ratione, qua elementa non possunt conuerti, caussa, per quã benè possunt conuerti. c. 81. fol. 141.

De caussa supplementi diminutionis corporum imperfectorum, & quomodo lapis noster cõplebit defectum eorum, & de interligamento ad respectum naturalium elementorum ca. 94. fol. 156.

De cõplexionis latitudine, & quomodo ex duobus terminis comprehẽditur. ca. 59. fol. 157.

De coniunctione fœmellæ & masculi, & solis ac lunæ eclipsi, & secunda nascentia argenti viui ad faciendum elixir. ca. 42. fol. 74.

De corporum temperamento & intemperamẽto, & neutralitate, & medicina, & de in-

ſtrumentis naturalibus, & innaturalibus & contra naturam. ca. 2. fol. 3.
de Corruptione & putrefactione omnium rerum. ca. 27. fol. 51.

D.

DEbilitatio vnius eſt confortatio alterius, & quomodo per confortationem virtutis mineralis generatur lapis noſter. ca. 69. fol. 135.
de Definitionibus huius artis, & de planctu naturæ, & quid ſit theorica, quid practica. c. 1. fol. 2.

E.

ELementa exiuerunt ab vna ſola materia, quæ in ſe continet ſpeciem mineralem. ca. 23. fol. 41.
elementa quomodo ſubtiliantur & ingroſſantur per rotam circularem, quæ dicitur cathena aurea. c. 79. fol. 138.
ex vnitate argenti viui, quod eſt factum de pluralitate, exit virtus ſimplex aſſimilatiua lapidis c. 45. fo. 80.

F.

de Fermen-

de Fermentorum natura, & eorum aquis, & argen. vi. nostris, & terris ipsorum, de magisterio et cognitione aquæ fortis, et rebus quæ debent eis iungi per concordantiam contrarietatis. ca. 62. fol. 108.

de Forma minori, & de principijs naturæ mineralis simplicis per extremitates & media. cap. 3 fol. 6.

G.

Generatio non potest venire de qualitatibus nimis remotis, & ibi, de differentia inter masculum & fœmellam, ac calore philosophico. c. 44. fol. 87.

de Genere supremo, à quo omnis natura exiit. q. 35. fo. 66.

H.

de Huius magisterij principijs, & de quibus factum est, & quot sunt in numero, de conuersione ipsorum. ca. 4. fol. 13.

I.

de Ignis effectu & quomodo appelletur in hoc magisterio. c. 67. fo. 119.

de informatione caloris naturalis per exercitationem factam per ignem cõmunem, uel de informatione naturalis cum calore, qui est contra naturam. ca. 33. fol. 62.

de intentione, per quam fit vnio quatuor elemen-

mentorum, & quomodo poteſt fieri, & quando & quare eſt factum. c. 51. fo. 90.

de Inuentione artis, per quã fit multiplicatio, & de diuerſis digeſtionibus lapidis. cap. 16. fol. 31.

L.

LApidis conuerſio in argentum viuum non eſt niſi conuerſio elementorum vnius ſolius naturæ cap. 77. fol. 135.

de Lapidis creatione, quæ fit per virtutem certæ digeſtionis, & eius proprietatibus. ca. 20. fol. 38.

de Lapidis diſſolutione in forma ſpeciali, & de mutatione nominis ſui. cap. 12. fol. 26.

de Lapidis diuiſione & reſolutione ad conuertendum ipſum. cap. 11. fol. 24.

de Lapidis diuiſione in tres cauſſas principales, de mutatione ſua, & de principalibus coloribus & de qua materia ſpecialiter extrahitur eſt. cap. 17. fol. 32.

de Lapidis extremitatibus, quæ ſunt & vnde extrahantur. ca. 86. fol. 147.

de Lapidis gradualibus tranſmutationibus, vt fiat materia apta ad creandum elixir. capute, 14. fol. 29.

de Lapidis humiditate, & de diuerſis actionibus ignis elementorumq; groſſorum ſubtiliatione & de nigredine. ca. 28. fol. 53.

de Lapidis morte, deque cauſſis impedientibus generationem & multiplicationem, & quomodo remouentur per exempli demonſtrationem reſpectu naturæ communis. capite 26. fol. 47.

de Lapidis noſtri extremitatibus, & quæ ſunt, & vnde extrahuntur. ca 86. fol. 147.

de Lapidis præparatione. ca. 9. fol. 21.

de Lapidis præparatione per ipſius diuiſionem in quatuor elementa poſt putrefactionem ſuam. cap. 63. fol. 110.

de Lapidis præparationis demonſtratione per differentiam exemplificatiuam in operatione naturæ in ſuis mineris. ca. 85. fol. 145.

de Lapidis prima cognitione, & de qua materia fit. ca. 19. fol. 36.

de Lapidis terminatione ac fine, diuerſis figuris, & quomodo eſt inter lapides, & inter ſales, & inter vitra, quæ omnes exiuerũt de ſua natura. ca. 41. fol. 73.

de Lapidis tota ſubſtantia eſt eſſentialis. capite 72. fol. 128.

de lapidis tranſmutationis vltimo termino, vnde argentum viuum extrahatur. ca. 15. f. 30.

apis de qua re ſit. ca. 10. f. 21.

apis noſter commutat ſe in omnibus qualitatibus elementarijs. ca. 71 f. 127.

lapis philoſophicus non eſt niſi vnus. ca. 7. f. 20.

lapis noſter in omni loco reperitur. c. 38. fol. 69
lapis appellatur ratione ſuæ proprietatis et naturæ. c. 8. fol. 20.
lapis quomodo poſt inuentionem ſuam recipit adiutorium ab aliis rebus ad efficiendum elixir completum. cap. 40 f. 72.
Lapis ſortitur diuerſa nomina per ſuos effectus. ca. 47. fol. 84.

M.

Magiſterium ſit per naturam & operationem artis & ſcientiæ. c. a. 89. fo. 150
magiſterium quomodo debet intelligi reſpectu conſtitutionis mundi magni ſcilicet facti per Deum. ca. 75. fol. 132.
materia de quare debet extrahi conueniens et magis propinqua. & de conuerſione vnius elementi in alterum. ca. 6. fo. 17.
de Materia quæ deſiderat habere vnitatẽ formæ et de ſua perfectione in vnitate ſpiritus quinta eſſentia integretur. c. 36 fo. 66.
medicina noſtra debet eſſe de ſubtili ſubſtãtia. c. 73. fo. 29.
menſtruale eſt cauſa mortis ar. viui. cap. 87. fol. 148.
de Modo philoſophandi, cuius principale ſecretum eſt congelatio argenti viui. c. 29. fol. 55.
de Modo procedendi in practica, & quanta

res requiratur in magisterio. c. 31. fo. 58.

N.

de Natura abortiua corporum imperfectorū & temperamento vasis naturæ. c. 90. f. 152.

Naturæ elementales exeunt a masculo & fœmina ad faciēdam generationē. ca. 50. fo. 89.

de Naturis radicalibus ad consequēdam perfectionem & naturam specialiorem matrimony. ca. 43. fo. 76.

O

OMnes res mundi sunt de sulfure & argento viuo. cap. 27. f. 51.

operator quomodo debeat res suas ordinare ad assimilandū magisterium operationis creationis vniuersalis in creando massam confusam, quæ continet omnia quatuor elementa. ca. 77. f. 135.

operatoris tota intentio debet esse in præparāda materia lapidis, & in suo temperamento. c. 84. fol. 149.

P.

PHilosophi quomodo appellauerunt massam cōfusam & de diuisione ipsius, & de natura elementorum suorum. c. 78. fol. 135.

de Principijs naturalibus confusis, & quomodo generentur per virtutem successiuæ operationis in altis naturis. c. 56. fol. 150.

de Principijs naturæ, et quatuor primordialib.

principalibus principijs.c.3.fo.6.

Q.

de Qualitatibus accidentalibus & vnione naturæ.c.83.fo.143.

de quatuor naturalibus virtutibus mutatiuis,& quomodo appellantur,& mutantur. ca.32.fol.60.

Quomodo ſpecies metallorum tranſmutant ſe, & de igne naturæ elementalis canſſate. cap.21.fol.38.

R.

de ratione tranſitus lapidis ad conuertendum ipſum in medicinam.c.13.fo.27.

de Recapitulatione quomodo de vna ſola natura ſit omne id,quod quæritur.c.74.fo.130.

S.

Sublimatio ſeparat purũ ab impuro,& quomodo debeat intelligere animam,& q ſit anima.c.49.fo.88.

de Sulfuris materia proportionati & equipollentia ſua ad operationem naturæ.c.57.fol. 101.

ſulfuris ſuſtantia quomodo exiet ab extremitatibus quando lapis creatur c. 96.fo.159

de Symbolo retinaculo elementorum.cap.82. fol.142.

T.

Tota lapidis ſubſtantia eſt impregnata ſpiritu

ſpiritu quinta eſſentia, & de gumma philoſophorum. c. 52. fo. 90.

tota terra eſt plena intelligentia, & quomodo operetur, & ibi, de creatione Adami & Euæ. et quomodo magiſteriũ noſtrum aſſimiletur operi creationis hominis. ca. 76. f. 134.

de Totius artis effectu in ſumma vniuerſali, & quòd totius magiſterij effectus non eſt niſi multiplicatio virtutum ſubſtantialium in eſſentiis quintas. c. 64. f. 112.

totum factum lapidis eſt in cognitione elementorum, & in conuerſione ipſorum. capit. 22. fol. 40.

V.

de Virtute vniuerſali, quæ ſeparat elementa, et coniungit ea, vnde illa creata ſit in vniuerſali cognitione. cap. 53. fo. 92.

de Virtute informatiua, per quam lapis recipit creationem & multiplicationem in ſuis inſtrumentis, & de ſulfureitate elementorum & loco generationis. c. 25. f. 42.

de Vltimo termino tranſmutationis lapidis per reincrudationem cocti & decoctionem crudi, & vnde extrahitur arg. vi. philoſophorum. ca. 15. f. 30.

vnde propria tinctura philoſophorum extrahatur. c. 30. f. 57.

In practica.

Alchymia quid sit. ca. 1. fo. 161.
de Alia aqua corruptibili. c. 15. fol. 172.
de alia aqua corruptibili. c. 15. fol. 172.
De Coniunctione & matrimonio dictarum liquefactionum. c. 12. fo. 171.
de Dispositione prima incipiendo opus in forma practica. c. 9. fol. 167.
de Elixiris rubei compositione. c. 28. f. 187.
de Figura prima triangulari. quæ demonstrat principium practicæ, & de intentione triangulari. ca. 8. fo. 167.
de Fixatione, vel de confectione medicine. capit. 24. fol. 190.
de Fixione aeris. ca. 25. fo. 191.
de Humidi nutrientis vel nutritui exuberatione. c. 27. fo. 194.
de Ignis & terræ ablutione. c. 19. fo. 179.
de Incerationc, quæ dat fusionem elixiri perfectam fixionem c. 26. fo. 191.
de Instrumento secundo practicali in primo, et de prima parte solutiua. c. 7. fol. 166.
de Liquefactione G. qui est Mercurius philosophorum. c. 11 fo. 171.
de Multiplicatione medicinæ in quantitate. c. 31. fo. 200.
de multiplicatione nostri secundi sulfuris, & de proprietatibus eius. c. 23. fol. 186.

de Ope-

de Operatione ſecũdi regiminis, quod eſt lauare, & primò de aqua & aere, qui habent generare.c.18.fol.177.
de Perfectione & melioratione omniũ medicinarum.c.29.fo.198.
Practica traditur per duplex inſtrumentum, & quæ ſint inſtrumenta, quæ dat.capit.2. fo.162.
de Prima diſtinctione, quæ eſt de A.B.C.c.4. fol.163.
de Prima parte ſolutiua per formã practicæ, & de liquefactione.cã.10.fo.170.
de Quarta operatione, per quam fit compoſitio elixiris, & primò de compoſitione lapidis, qui eſt primum ſulfur.c.22 fol.181.
Quomodo artiſta debet habere terram fixam. ca.17.fo.174.
Quomodo medicinæ ſe multiplicant de bono in melius, & de vno in plures.c.3.f.198.
de Recapitulatione magiſterij in forma diuiſionis.c.22.fo.202.
de Rubei coniunctione.c.13.fo.172.
de Secunda diſtinctione, quæ eſt de figuris prima partis ſolutiuæ.c.5.f.164.
de Secunda diuiſione huius partis per inſtrumentum memoratiuum.c.3.f.163.
de Secuuda parte ſolutionis, quæ eſt ſolutio & ſeparatio elementorum.c.16.fo.172.

de Sul-

de Sulfuris rubei compoſitione.c. 21.fo.181.
de Tertia diſtinctione, quæ eſt de figuris, de ſecunda parte ſolutionis.c.6.fo.165.
de Tertia operatione, quæ eſt creare lapidem. ca.20.fol.179.

In tranſmutatione animæ.

de Aeris ſublimatione.fol.212.
de Alia compoſitione margaritarum.fol. 239
de Alia mixtione fo 227.& 228.
de Alio modo miſcendi:fol.228.
de Balandina lapide.fol.235.
de Balaſtio.f.234.
de Carbunculo.f.233.
de Compoſitione adamantis.fo.234.berilli, calcedonei 237. camapheus, eliotropiæ.236. exmiraldi.235.margaritarum. 229.parlarum, topazij.237. turchoſæ.235.
de Compoſitione utiliore & leuiore.fo.231.
de Coctione lapidis prima.ſecunda.f.215.tertia.216.
de Inſtrumento lapidum.f.215.
de Mixtione abbreuiata.f.227.
de Multiplicatione lapidis.f.216.
de Practica brãcharum noſtri lapidis.f.226
de Prima.ſecũda.tertia aqua f.229.& quarta, quinta, ſexta ſeptima.f.220.
de Principijs non naturalibus.f.217.

Quæ

INDEX.

Quæ ſit materia noſtri lapidis. f. 203. 204
de prima parte.
de Reſolutione. f. 230.
de Sapphiro. f. 235.
de ſecunda parte, quæ eſt de practica. f. 219.
de Spermate metallorum. fol. 205.
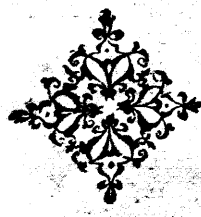
FINIS